

590 28 +

82065

N 800/1960

D.^R A N D R E J P A V L I C A

SEJAVEC

NEDELJSKO BRANJE

POUK, ZGODOVINA, LEGENDE

TRETJE KNJIGE

DRUGI ZVEZEK

CENA 4 L.

NIHIL OBSTAT.

Goritiae, die 15. Februarii 1934.

Dr. Fran Žigon

censor.

N.rus 439

34

IMPRIMATUR.

Goritiae, die 19. Februarii 1934.

Ab Ordinariatu pr. archiep.

De mandato :

Franciscus Setničar

Cancellarius

Page

I.

OSEMINŠTIRIDESETO BRANJE.

ZA ČETRTO NEDELJO PO BINKOŠTIH.

1. Ko je videl sv. Peter velikanski ribji ulov, ki se je dogodil na Jezusovo besedo, je padel pred Jezusa na kolena in rekel: »Gospod, pojdi proč od mene, ker jaz sem grešen človek« in ko ga je Gospod potem povabil: »Od sedaj boš ljudi lovil«, so sv. Peter in njegovi tovariši apostoli vse popustili in šli za Jezusom. Niso se več menili za ta svet. Bili so ko prerojeni v trdni veri, da je Jezus Zveličar in Bog. Zato so le za Jezusom hodili, se od njega učili, njega posnemali in gledali le na zveličanje svoje duše in zveličanje svojega bližnjega. Po vnebohodu Gospodovem in po prihodu sv. Duha so cel svet prehodili, da so vsem ljudem Jezusa oznanjevali. Sv. Pavel, ki je veliko trpel, pravi, da mu je vse drugo na svetu razen Jezusa ko blato. Kakor sv. Peter, dal je tudi sv. Pavel, dali so tudi drugi apostoli, radovoljno svoje življenje za sv. evangelij, za nauk Gospoda Jezusa Kr.

* * *

2. Tak zgled so nam dali sv. apostoli. Popustili so vse, odpovedali se celemu svetu in šli za Kristusom. Njih delo in trpljenje je bilo neizmerno. Nam sicer ni zapovedano, da vse popustimo in se vsemu na svetu odpovejmo, a strogo je zapovedano, da imejmo prvo skrb za čast božjo in zveličanje duše. Za čast božjo in zveličanje svoje duše moramo biti pripravljeni trpeti in umreti. Vedeti moramo, da ni trpljenje sedanjega časa nič v primeri s prihodnjo častjo, ki nas čaka po smrti in zlasti po vstajenju. Tako-le nam kliče sv. Pavel *v današnjem sv. berilu*: »Bratje, menim, da se trpljenje sedanjega časa ne da primerjati s prihodnjo častjo, ki se bo nad nami razodela«. Po vstajenju čaka vse pravične neizmerna sreča, ki ne bo nikoli jenjala. Kakor ste pa slišali v današnjem sv. berilu, ne bomo izpremenjeni samo mi, ampak vse stvari se bodo ob našem vstajenju izpremenile in povelečale. Takrat bo nova zemlja, novo solnce, nova luna, nove zvezde, sploh nove vse stvari. Zato pravi sv. Pavel, da pričakujejo našega vstajenja vse stvari, da vzdihujejo vse stvari čakajoč naše odrešitve, ker so vse stvari zavoljo našega greha podvržene prokletstvu. Vse stvari se bodo z nami vred izpremenile in povelečale. Takrat ne bo več nobenega žalovanja, nobenega joka, ampak večno solnce veselja in sreče za ljudi in za vse stvari.

Čaka nas torej po vstajenju neskončna sreča, neskončno veselje. To je velika obljuba Božja, ki jo je Kristus potrdil, ki so jo apostoli učili in ki je pglaviten nauk krščanske vere. Po tej veliki resnici bi morali vsi ljudje uravnati svoje življenje in vse svoje delovanje. Kaj nam pomaga

življenje, kaj nam pomaga bogastvo, kaj nam pomaga vse veselje tega sveta, ako tega večnega konca ne dosežemo. Zavaljo tega velikega konca so popustili apostoli in svetniki vse na svetu in so začeli hoditi za Kristusom.

Ta veliki konec, kjer se bo začelo večno življenje, bi morali imeti vedno pred očmi. Kdor živi sveto in pravično, hodi po ravni poti proti svojemu namenu; kdor pa dela greh, kdor se vdaja hudim željam in posvetnemu veselju, se odmika v stran od svojega namena in se bliža večni pogubi.

Ne hodimo za tem svetom, ki je neumen. Izpolnjujmo božje zapovedi, živimo pravično in prejeli bomo stoterno plačilo in dosegli večno življenje (Mat. 19, 29).

*

*

*

3. Dne 15. junija se praznuje god sv. Vida, sv. Modesta in sv. Krescencije, ki so patroni marsikatere cerkve na svetu. Sv. Vid je bil deček bogatega očeta, ki mu je bilo ime Hila. Ko je bil otrok, mu je bila dana dojnica Krescencija. Njen mož je bil Modest. Ta dva, ki sta bila pobožna kristjana, sta vzgojila sv. Vida v krščanski ljubezni. Podučila sta ga v krščanskih resnicah in ga z naukom in zgledom pridobila za Jezusa. Postal je vzoren deček, poln ljubezni božje in strahu božjega. Ko je bil dovolj podučen, je bil skrivaj krščen, da ni vedel njegov poganski oče. V dvanajstem letu se je odlikoval v vseh sv. čednostih, Jezus mu je dal tudi dar čudežev. Tedaj ga je oče poklical k sebi in mu velel, naj zapusti

nespametno krščansko vero. Deček pa je pogumno odgovoril: »O ljubi oče, ko bi tudi ti spoznal, častil in molil Jezusa Kristusa, pravega Boga, Sina živega Boga! On je Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta. Da bi nas odrešil in zveličal, je umrl na križu. Od Njega in od Njegove ljubezni me ne more več ločiti nobena moč, nobena muka, tudi smrt ne!«

Te besede so očeta razjarile, da je lastnega sinka zatožil sodniku Valerijanu.

Valerijan ga da bičati meneč, da mu bo že s tem odcedil kužno krščansko kri in mu vcepil vero v mogočne paganske malike. Toda deček je bil stanovit. Osramočeni sodnik pošlje dečka spet k očetu, kateremu naroči, naj otroka pregovori. Nespametni oče je vse poskusil, da bi ga odvrnil od krščanstva. Zaprl ga je tudi v temno klet. Sedaj sta pa sklenila njegova nekdanja dojnica Krescencija in njen mož Modest, da bodo bežali na Napolitansko z dobrim dečkom sv. Vidom. Prišli so srečno tja, a tudi tam so ljudje kmalu uvideli, da so kristjani ter so jih začeli kruto preganjati. Pred cesarjem Dioklecijanom so vsi trije izjavili, da hočejo za Kristusa trpeti in umreti, ker le njemu je moč in veličastvo. Cesar reče: »Hočemo torej videti, ali je res vaš Bog tako mogočen, da vas bo otel iz mojih rok«. Deček Vid pa je odgovoril: »Gospod Jezus je mogočen dovolj, da lahko vse tvoje leve ukroti«. Tedaj ukaže cesar izpustiti velikanskega leva nad nedolžne žrtve, toda lev se uleže pred nje kakor nedolžno jagnje in jim nič žalega ne stori. Cesar zavpije: »To je čarovanje, to je čarovanje!« in jih da vreči v kotel, ki je bil poln raztopljenega svinca in smole.

V vrelem kotlu so ti peli hvalo Bogu in poveličevali Jezusa Kristusa. Zgodilo se jim ni prav nič slabega. Nato so jih dejali na natezalnico in so jih v pravem pomenu besede raztrgali. Njih trupla je krščanska gospa pobrala in jih s častjo pokopala. Tako stara pripovedka.

Tak zgled nam je dal deček Vid, njegova dojnica sv. Krescencija in nje verni mož sv. Modest. Vzgojila sta otroka in sebe za nebesa. Ti trije so nam pokazali, da moramo biti pripravljeni za Jezusa tudi trpeti in umreti. Že v mladosti se moramo naučiti krščanskih resnic in zlasti strahu božjega. Po naukih, ki jih človek prejme do desetega leta, se ravna navadno celo življenje. Sv. Vid ne bi bil nikoli postal svetnik in mučenik, ko bi ne bilo v družini dojnice, sužnje Krescencije, kajti njegov oče, čeprav bogat, je bil divji pagan, ki je imel divje srce. Krescencija in Modest pa sta bila plemenita, čeprav sužnja, ker sta verovala v Kristusa in sta pri sv. zakramentih postala otroka božja.

Životopis sv. Vida je za vse stanove zelo podučljiv. Podučljiv je za otroke, ker nam kaže, da so le tisti otroci kaj vredni, le tisti pogumni in zanesljivi, ki so bili vzgojeni v strahu božjem in ki so dobro podučeni v krščanskih resnicah; nam kaže, da so le tisti stariši kaj vredni, ki učijo svoje otroke strahu božjega in modrosti božje; nam kaže, da prava plemenitost ni v bogastvu ali v slovečem imenu, ampak v srcu.

Sv. Ignacij Lojolski je živel do svojega devetindvajsetega leta posvetno, kakor vsi drugi posvetnjaki. Takrat pa mu je milost božja odprla oči, da je spoznal, kako neumno je tako življenje.

Bral je življenje svetnikov in premišljeval, kako vse drugače so živeli svetniki in svetnice božje. Premišljeval je, kako so možje iz najvišjih stanov zapustili svet in začeli posnemati siromašno življenje Kristusovo; kako so se v samotnih jamah in puščavah postili in molili, da so dosegli večno življenje. Ko je to premišljeval, ga prevzame milost božja in sklene tudi sam tako živeti, kakor so živeli svetniki.

Toda zoper ta sklep se vzdigne od druge strani njegova stara ljubezen do tega sveta in do pozemeljske časti. Na eni strani vidi množico svetnikov, ki so pod Jezusovim praporom slavno zmagali svet in meso in zadobili večno krono, od druge strani pa mu prihaja na misel svet z goljufivim bliščem, z minljivim veseljem in z navidezno slavo. Hud boj je bil v njegovem srcu, a premagala je milost božja. Storil je trden in neomajen sklep, da hoče biti zvest služabnik Kristusov. Pokleknil je pred božje razpelo in prisegel Jezusu in Materi B. večno zvestobo. To prisego je izpolnjeval do smrti in dosegel večno slavo.

Svetega Pavla je milost božja obšla v moški dobi, da se je potem popolnoma posvetil Gospodu Jezusu Kr. V Dejanju apostolov beremo o njem, da je bil pridružen njim, ki so svoje življenje dali Jezusu Kr.

Sv. Alberta, katerega god praznujemo dne 15. nov., prištevamo mej najbolj učene može vseh časov, pa je bil tako ponižen, da ni prav nič maral za ta svet in za njegove časti. Njegovega sveta in dela so potrebovali papeži in cesarji. Prisilili so ga celo, da je sprejel škofovsko

čas, a se je v ponižnosti spet umaknil v samoto tihega dominikanskega samostana, ker mu je bil ves svet in ves posvetni sijaj zoprni. Zapustil pa je 800 učenih spisov in kar je tiskanega, je za 20 velikih mašnih bukev.

Ko je bil star, ni hotel sploh nič več vedeti ne za svet ne za ljudi. Živel je v uboštvu v svoji celici ko v grob zaprt. Njegov prijatelj škof v Kölnu ga je prišel obiskati. Potrkal je na celico, pa celica se ni odprla. Zaklical mu je pred vrati, ker bi bil rad ž njim govoril: »Albert, ali si tu?« Sv. Albert pa ni odprl, ampak je samo odgovoril: »Albert je bil nekdanj tukaj, pa sedaj ga ni več!« Kölnski škof se je pred vrati razjokal in je jokaje odšel.

Sv. Albert je po prejemu sv. zakramentov mirno v Gospodu zaspal v rokah svojih sobratov redovnikov.

Vsi ti veliki možje so vse na svetu zapustili, ko so spoznali, da je Jezus pravi Bog in da je resničen njegov nauk. Posnemali so apostole, ki so tudi vse popustili, ko so iz čudežev spoznali, da je Jezus pravi Bog.

*
* * *
* * *
* * *
* * *

4. Sv. Peter je padel na kolena pred Gospoda, ko je videl veliki čudež, o katerem govori *današnji sv. evangelij* in je zaklical: Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek!

Ob drugi priliki je Jezus prihodil po vodi k apostolom, ki so bili s čolnom celo noč na razburkanem morju. Sv. Peter je zaklical: »Gospod, ako si ti, reci, naj pridem k tebi po vodi«. Jezus je rekel: »Pridi!« Peter je začel hoditi, pa ker ni imel pravega zaupanja, je začel toniti in klicati na pomoč: »Gospod, reši me!« In zdajci je Jezus stegnil svojo roko, ga prijel in mu rekel: »Maloverni, zakaj si dvomil?« In ko sta stopila v čoln je veter ponehal.

Sv. Matej (14, 33) pa dostavlja: Ti pa, ki so bili v čolnu, so pristopili in ga molili: »Res, Sin božji si!«

Apostoli so na kolenih molili Jezusa, ko so videli njegova dela, njegove čudeže. Čudeži so apostole prepričali, da je Jezus res pravi Bog. Zato so ga molili. Najprej so se prepričali in spoznali, da je pravi Bog, potem so ga molili.

To velja tudi nam! Vse drugače boš molil, vse drugače opravljal uro molitve, ako si trdno prepričan, da je Jezus pravi Bog, ki tvoje molitve in prošnje sliši, ki ti lahko pomaga v vseh nadlogah in stiskah, velikih in malih.

To prepričanje si mora vsakdo pridobiti, ako se hoče zveličati, kajti drugače se lahko zgodi, da Kristusa zataji, da izda sv. vero in sv. cerkev in da ne razume zagovarjati sv. resnic, ko jih drugi smešijo in tajijo. Apostoli so si pridobili to prepričanje, ko so videli s svojimi očmi velike čudeže, mi pa si pridobimo to prepričanje, če premišljujemo te čudeže.

Jezus je pravi Bog; od njega nam prihaja vse dobro za dušo in telo, po njem gredo k ne-

beškemu Očetu vse naše prošnje; zahvale in molitve; po njem imajo moč vsi sv. zakramenti, po njem ima duhovščina moč sv. mašniškega posvečenja, po njem ima zlasti moč odpuščati grehe in izpreminjati pri sv. maši kruh in vino v njegovo presveto telo in presveto kri. Ta nauk izraža duhovnik vsak dan pri sveti maši po povzdigovanju. Duhovnik naredi trikrat sv. križ nad presv. telesom in presv. krvjo in izgovarja mej tem besede: *»Po njem (t. j. po Kristusu) nam ustvarjaš, posvečuješ, poživljaš, blagoslavljaš in daješ Ti, o Gospod, vse dobro vsak čas«*. Nato odkrije kelih, prime v roko presv. hostijo in naredi z njo nad kelihom trikrat križ in potem še dvakrat med kelihom in svojimi prsi izgovarjajoč besede: *»Po njem, ž njim in v njem je tebi, Bog, vsemogočni Oče, v edinstvu s sv. Duhom vsa čast in slava«*.

Po Jezusu Kristusu, ki je Sin Božji nam prihaja torej vse dobro, ves blagoslov in vse milosti in po njem sprejema nebeški Oče naše molitve, naša dobra dela, naše zahvale, naše pobožnosti. To je Kristus razločno povedal: *»Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače, kakor po meni (Jan. 14, 6)«*. Ker ni nobenega drugega imena ne v nebesih ne na zemlji, v katerem bi se lahko zveličali, zato sklepamo vse svoje molitve in pobožnosti z besedami: *»Po Gospodu Jezusu Kr., ki s teboj (Oče nebeški) živi in kraljuje v edinosti sv. Duha na vekom veke«*.

Obudimo torej vero v Kristusa, ki je pričujoč v najsv. zakramentu mej nami, kakor je sam rekel: Z vami ostanem do konca sveta. Pa-

dimmo na kolena v živi veri in recimo s sv. Petrom: »Beži od mene, o Gospod, ker jaz sem grešen človek!« Gospod ne pojde od nas, ako te besede izrečemo v ponižnosti in skesanosti kakor sv. Peter. Sv. Petra Gospod ni zapustil, čeprav je bil grešen človek, ampak ga je še bolj ljubil in ga povišal v prvaka apostolov, glavarja sv. cerkve, za svojega namestnika na zemlji in ključarja nebeškega kraljestva.

Posnemajmo sv. apostole, ki so zavoljo Jezusa vse popustili in šli za njim. Zaničevali so svet in njegove veselice in vdano trpeli na tem svetu, da so dosegli večno veselje po Gospodu Jezusu Kristusu; v katerega so verovali in upali in katerega so ljubili iz cele svoje duše in iz vseh svojih moči.

5. »Potegnili so čolna h kraju in vse popustili in šli za njim«. Žrtvovali so se in vdali popolnoma volji Kristusovi. Od tistega dne so iskali le njega in bili pripravljeni dati zanj tudi svoje življenje ali kakor beremo v Dejanju apostolov (15, 26): »Dali so *svojo dušo* za ime Gospoda Jezusa Kristusa«. To je tisto, kar smo dolžni vsi t. j. *biti popolnoma vdani v voljo Božjo*, biti pripravljeni vse žrtvovati in raji vse pretrpeti, ko žaliti Boga.

Tak zgled so nam dali apostoli in učenci Gospodovi. Od nas se ne zahteva, da bi vse popustili in šli v sv. misijone v paganske dežele, a

zahtevt se vendarle, da bodimo popolnoma vdani v voljo Božjo in pripravljeni, če treba, vse storiti, kar bi od nas zahteval Kristus, ki je naš kralj in neomejen Gospod.

* *

6. Nobene reči ne priporočajo ljudje drug drugemu bolj ko to-le: »Bodi vdan v voljo Božjo!« Če se nam kaj slabega pripeti, če nas nesreča zadene, če nas bolezen obišče, če nam kdo naših dragih umrje itd., vselej slišimo besede: Bodi vdan v voljo Božjo! pa tudi če smo preveč srečni in veseli, nas dobromisleči opominjajo: Bodi ponižen in vdan v voljo Božjo, ker ne veš, kaj te čaka. Večkrat se le zdi človeku, da je srečen, a prav to je včasih krivo njegove največje nesreče in žalosti.

Opomin: Bodi ponižen in vdan v voljo Božjo se prilega vsem stanovom, gospodom in delavcem, ubogim in bogatim, zdravim in bolnim. Zato je Kristus postavil prošnjo v Oče naš-u: *Zgodi se volja Tvoja kakor v nebesih tako na zemlji.* To je zlata beseda Kristusova za vse ljudi, ki bi jo morali vsi premišljevati vsak dan. Človeški razum je omejen. Mi ne moremo gledati v bodočnost. Ko bi nam bilo to dano, bi spoznali, da je to, kar imenujemo srečo, za nas večkrat največja nesreča in da bi nam moralo biti to, kar nam je danes v veselje, prav za prav v največjo žalost in bridkost. Največja nesreča je nam večkrat največja sreča in največja sreča večkrat največja nesreča. Zato moramo biti vedno vdani v voljo Božjo, kajti sv. Pavel pravi o Bogu in

o božji previdnosti: »O globočina bogastva modrosti in znanja božjega! Kako nerazumljive so njegove sodbe in skrita njegova pota. Zakaj kdo je spoznal misel Gospodovo in kdo je bil njegov svetovavec (Rim. 11)?« in dalje pravi: »Prosim vas tedaj, bratje, pri usmiljenju božjem, da dajte svoja telesa v živ, svet in Bogu prijeten dar, da bo vaša služba po pameti in ne ravnaajte se po tem svetu, temveč prenovite se z obnovo duha ter preiskujate, kaj je dobra, prijetna in popolna volja božja (Rim. 12, 2)«.

Lep zgled vdanosti v voljo Božjo nam je sv. Elizabeta, hči ogrskega kralja Andreja II. in soproga tiringskega deželnega grofa Ludovika, ki jo praznujemo dne 19. nov. Ko je soprog Ludovik odšel na križarsko vojsko in umrl že na potu v sv. deželo, so se njegovi bratje polastili vlade in takoj zapodili sv. Elizabeto in njene otroke iz gradu Wartburg brez vseh sredstev. (Čitaj več na str. 1419!) Vso to sramoto in vse siromaštvo je prenašala s prečudno potrpežljivostjo in vdanostjo v voljo Božjo ter bila nad vse srečna in vesela.

Da bi jej otroci ne pomrli od mraza in lakoti, jih je oddala oddaljenim usmiljenim ljudem, sama pa je začela z rokami pridno delati, da se je skromno preživljala. Sklenila je v siromaštvu živeti do smrti, kar se je tudi zgodilo. Dočakala je le štiriindvajset let, a dosegla je s potrpežljivostjo in vdanostjo najbolj srečno in veselo smrt ter večno zveličanje. V času, ko je umrla, se je začutil v koči, kjer je bivala, nepopisno prijeten vonj, a v zraku se je zaslišalo nepopisno lepo petje.

Njena potrpežljivost in vdanost v voljo Božjo bodi nam v zgled in tolažbo.

Prav tako je tudi sv. Roza, ki jo praznujemo dne 30. avgusta z veliko vdanostjo trpela petnajst let strašne dušne bolečine, pa je vedno ponavljala besede Kristusove: »*Ne moja volja, ampak tvoja naj se zgodi!*«

Ko so včasih predstojniki po nedolžnem karali ali celo kaznovali svetega Serafina, ki ga praznujemo dne 12. oktobra, je pred nje pokleknil, jim poljubil noge in rekel: »Bog vam poplačaj to dobro delo!«

Leta 250 je rimski cesar zapovedal preganjanje duhovščine. Takrat je živel sv. Feliks, ki je imel neomejeno zaupanje v pomoč božjo in je bil popolnoma vdan v voljo božjo. Pripravljen je bil vsak čas umreti za sv. vero. Njegovo skrivališče je bil napol suh vodnjak, kamor mu je nosila pobožna ženska hrano. Ko je preganjanje duhovščine končalo, so mu prijatelji svetovali, naj zahteva povrnitev vsega premoženja, ki mu ga je bila vlada odvzela. Sv. Feliks pa je izrekel besede, ki pričajo o njegovem zaupanju in o vdanosti v voljo Božjo: »Nočem premoženja, ki je bilo žrtvovano zavoljo sv. vere. Raji hočem posnemati Zveličarja v uboštvu. On, ki me je toliko časa redil v vodnjaku, me bo prav gotovo redil, kakor mi je določeno, do konca.«

Premišljujmo te lepe besede, imejmo zaupanje v Boga in bodimo srčno vdani v voljo božjo!

Sv. Francišek Saleški je rekel neki osebi, ki je obupavala, češ, zanjo ni več pomoči, da bi se poboljšala: Če kdo misli samo na tiste verske

resnice, ki nas navdajajo s strahom in žalostjo zavoljo grehov in ne misli tudi na resnice, ki nas tolažijo in nam dajejo pogum, dela narobe, kakor bi narobe delal, kdor bi na rožnem grmu bral le trne in bi cvetke pustil. Opraviti imamo z Gospodom, ki je bogat z usmiljenjem za vse, ki ga na pomoč kličejo, ki nam odpusti deset tisoč talentov, če ga le malo poprosimo. Bodimo gotovi, da ne bo osramočen, kdor zaupa v dobroto božjo... Če si grešil, zateci se takoj k Bogu in reci ponižno in zaupno: »*Gospod, bodi usmiljen, ker sem slaboten!*«

Tako nas uči sv. Frančišek Saleški.

Prekrasen zgled vdanosti v voljo Božjo imamo v zgodbah sv. Pisma o starem Tobiji. Asirci so njega in njegovo družino pregnali iz izraelske domače zemlje v daljno mesto Ninive. Žaloval je sicer v prognanstvu, pa ni obupal. Govoril je: »Vsak dan hočem Boga hvaliti in zahvaljevati tudi v pregnanstvu. Bog nas je udaril s pregnanstvom zavoljo naših grehov in Bog nas bo rešil iz pregnanstva zavoljo svojega usmiljenja. Pripeljal nas je sem mej pagane, da tukaj oznanjujemo njegovo presveto ime«. Večkrat so mu prišli mej kosilom povedati, da so Asirci ubili koga izmed Izraelcev in da leži mrtev na cesti. Popustil je kosilo, šel po mrliča in ga skril v svoji hiši, da ga je potem v noči pokopal.

Nekega dne se je truden ulegel pod streho svoje koč, kjer so gnezdile lastovke. Blato iz lastovičjega gnezda mu je palo na oči, da je popolnoma oslepel. Pobožni Tobija pa ni obupal, ampak trdno upal v Boga in ga hvalil neprestano tudi v tej veliki nesreči. In ni bil osramočen. Bog

je poslal angela Rafaela v človeški podobi, ki ga je rešil, da je spet dobil vid.

Ta dogodbica nas uči, da ne smemo v nobeni nesreči obupati, ampak trdno upati v Boga in v Jezusa Kristusa ter biti vdani v njegovo sveto voljo.

*

* * *

7. Bilo bi pa popolnoma napačno, ko bi si kdo mislil: »Bog vse ve in vidi; On skrbi za nas, človek naj bo le vdan v voljo Božjo« in bi nič ne delal in se nič ne trudil, da bi si pomagal. Bog nam je dal razum, prosto voljo in zdrave telesne moči, da si pomagamo, da se trudimo in bojujemo na tem svetu za zmago dobre stvari v čast božjo, v zveličanje svoje in zveličanje drugih.

Ko bi bili prvi kristjani tako govorili, češ, da bo Bog že vse poskrbel, da sovražnikom ne zraste greben, ne bi bili nikoli razširili kraljestva Kristusovega po celem svetu. Sv. mučenik Sebastijan je bil stotnik v rimski vojski. Ko je cesar slišal, da je kristjan in da pomaga kristjanom, ga je poklical k sebi in mu rekel: »Jaz sem te imenoval za stotnika, a ti deluješ v mojo pogubo, ker žališ bogove!« Sv. Sebastijan pa je neustrašno odgovoril: »Jaz prosim neprestano Kristusa za tvojo srečo in molim nebeškega Očeta za blaginjo rimskega cesarstva; smatram pa za največjo neumnost moliti bogove, ki so iz kamena! Malikovavski duhovniki slepijo tvojo dušo s hudobijami, obrekujejo kristjane, kakor da bi bili sovražniki države, dočim uprav kristjani neprestano molijo za domovino in nje vladarja«.

Tako so nastopali, tako zagovarjali prvi kristjani sv. vero pred kralji in cesarji. Ko je šlo za sveto vero in čast Božjo, so nastopali neustrašno. Sv. Sebastijan je pretrpel junaško dve mučeništvi. Pred vsem so ga hoteli umoriti s puščicami, potem so ga pa pretepali toliko časa, dokler ni izdihnil svoje duše. Bil je vojak in je kot vojak pogumno žrtvoval svoje življenje.

Prav je, da smo vdani v voljo Božjo, toda kazati moramo tudi pogum. Če naletiš tuptatam na ljudi, ki govorijo nespodobne reči, ki zavajajo druge na slaba pota, ki dražijo proti predstojnikom, ki zločine hvalijo, sv. čednosti pa smešijo, ki proklinjajo Boga in Mater B. — tedaj ni dovolj, da si vdan v voljo Božjo, ampak moraš neustrašno nastopati kakor vojščak. Če slišiš, da se tvojemu bližnjemu krivica godi, da ga obrekujejo, da ga po krivici zapostavljajo, mu ne smeš samo govoriti: »Bodi vdan v voljo božjo!« ampak moraš tudi kaj storiti zanj, da ga rešiš obrekovanja in krivice. Če slišiš, da kdo govori proti sv. veri, proti sv. cerkvi itd., ne smeš biti le vdan v voljo božjo, ampak moraš imeti tudi pogum, da nastopiš kot vojščak za Kristusa in za njegovo sv. cerkev. Ko si klican pred sodnijo, da bi pričal o važni reči, ki zadeva cerkev ali bližnjega, pa bi govoril, da se ne maraš zameriti nikomur in da bo že Bog vse dobro obrnil — vedi, da je to izdajstvo in ne vdanost v voljo Božjo.

Ko smo bili pri sv. birmi, nam je škof naredil križ na čelu, kar pomenja, da moramo biti pripravljeni glasno in jasno pred vsemi ljudmi zagovarjati sv. križ in se ž njim javno ponašati t. j. da se moramo truditi in bojevati za vse to,

kar pomenja križ t. j. za dobro in pravično stvar, za sv. vero, za sv. cerkev, za čast božjo, za zveličanje svoje in za zveličanje vseh ljudi. Sv. križ na čelu je znamenje vojščaka.

Razume se samo ob sebi, da se ne bomo potegovali za dobro stvar, za sv. vero, sv. cerkev in za čast Božjo nasproti pijancem in jezavim ljudem ali v slabi, nesramni in divji družbi, kajti v teh slučajih bi nič ne koristili, ampak še škodili dobri stvari in časti božji. Kristus sam je rekel: »Ne dajajte svetega psom in ne metajte biserov pred svinje, da jih ne poteptajo z nogami in da se ne obrnejo in vas ne raztržejo (Mat. 7, 6)«.

Imejmo torej pogum na pravem mestu! Vdanost v voljo božjo nas mora delati še bolj vztrajne, potrpežljive, neustrašne in delavne. Vdanost v voljo božjo ne pozna popustljivih in skrivajočih se strahopetcev! Kdor je resnično vdan v voljo Božjo, je pripravljen dati tudi svoje življenje ali svojo dušo za ime Gospoda Jezusa Kristusa. Resnična vdanost v voljo Božjo je združena z resničnim pogumom in z veliko podvzetnostjo. Katoliško delo ali Katoliška akcija ima največjo pomoč in največjo oporo pri katoličanih, ki so popolnoma vdani v voljo Božjo.

V sedmem stoletju je prihrumel cesar Konstant iz Carigrada z veliko vojsko v Italijo, kjer so plenili, morili in pustošili. Že so obkolili Benevent in ga začeli oblegati. Takrat je živel sveti škof Barbat, ki ga praznujemo dne 19. februarja. Le-ta je ljudstvo navduševal na odpor in je tolažil z gotovo zmago in rešitvijo. Vojvoda beneventski Romuald je v tej stiski poslal svojega pri-

jatelja Sesualda k svojemu očetu, ki je bil kralj v gornji Italiji s prošnjo, naj zbere vojsko in naj pride hitro na pomoč. To se je tudi zgodilo. Kralj je zbral naglo vojsko in poslal Sesualda naprej, da bi sinu Romualdu naznanil pomoč. Toda sovražniki so Sesualda zajeli in ga vedli pred mestne zidove, kjer naj bi oblegancem povedal, da pomoč ne pride in da je najboljše, da se podajo. Če bi pa tega ne hotel reči, da ga čaka gotova smrt.

Ko so Sesualda privedli do mestnih zidov in poklicali vojvodo Romualda, mu je Sesuald pogumno in neustrašno zaklical: »Bodi vztrajen, Romuald, nikar se ne boj, tvoj oče ti prihaja na pomoč z veliko vojsko in je že prav blizu. Prosim te, poskrbi za mojo soprogo in za otroke, kajti to sporočilo bom moral plačati s smrtjo!« In res! Sovražniki so Sesualdu odsekali glavo in jo vrgli z metalnim strojem v mesto. Ko so jo prinesli pred Romualda, se je ta bridko razjokal in jo poljubil. Cesar Konstant pa je moral s svojo vojsko naglo zapustiti Benevent in bežati, ker je prišla pomoč o pravem času.

Ta zgodovinska dogodbica priča, da ti junaki, ki so branili Benevent, niso bili samo vdani v voljo božjo in da niso samo zaupali v božjo pomoč, ampak da so imeli tudi izreden pogum in izredno požrtvovavnost, ki je bila pripravljena na vse.

8. Bodimo torej resnično vdani v voljo božjo, kakor so bili apostoli, ki so vse na svetu popustili in žrtvovali ter šli za Kristusom. Ta vdanost

v voljo Božjo ne pomenja lenobe in obupanosti, ampak zaupanje v Boga, pogum in požrtvornost za čast Božjo, za zveličanje naše in zveličanje vseh ljudi.

Zapomnimo si besede sv. Terezije Deteta Jezusa: »S trpljenjem, ki ga prenašamo vdano in potrpežljivo, pomagamo duhovnikom pri delu za reševanje duš bolj, ko z drugimi rečmi. S trpljenjem rešimo več duš ko s sijajnimi pridigami«.

Trpljenje pa ni samo bolezen, ampak tudi vse druge težave pri vsakdanjih opravilih. Če prenašamo vse potrpežljivo in vdano in darujemo vse Bogu v čast in za izpreobrnitev grešnikov, pomagamo s tem duhovnikom najbolj in izpreobrnemo več grešnikov ko s sijajnimi govori in pridigami.

To so lepe besede! Izpolnjujmo jih in zajeli bomo vsak dan več ribic ko s pridiganjem. Imejmo navado, da vsak dan zmolimo molitvico Apostolstva, ki se glasi: »Gospod Jezus Kristus, v edinosti z onim Božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presvetem Srcu in ga še sedaj po vsem svetu neprenehoma hvališ v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa, ti darujem po zgledu presv. Srca preblazene in brezmadežne Device Marije danes in vsak trenotek današnjega dne vse svoje namene in misli, vsa čustva in želje, vsa dela in besede; posebno pa jih darujem za tvojo sv. Cerkev in nje poglavarja, kakor tudi za vse zadeve, ki so priporočene udom molitvenega Apostolstva v tem mesecu in današnji dan«.

9. »Mislim, da ni trpljenje sedanjega časa nič v primeri s prihodnjo slavo«, tako uči sv. Pavel v današnjem sv. berilu. Da si pridobimo prihodnjo slavo, moramo se resno potruditi. Naša sv. vera ni vera za kratek čas, ampak vera največje resnobe. Mnogi se izgovarjajo, da je pretežavna, da terja samo zatajevanje, da nam naklada same križe in težave, a ne dovoljuje nobenega veselja. To pa je neresnično! Katoliška vera je bila od prvega začetka do današnjega dne ljudem vedno v tolažbo in v največje veselje, ker kaže pot do večnega zveličanja in daje grešnemu človeku tudi pripravna sredstva za to. Svetniki so bili že na tem svetu navadno prav veseli ljudje. Čmernost in žalost ni znamenje svetosti in vdanosti v voljo Božjo.

Zato kliče sv. Pavel v listu do Filipljanov (4, 4): »Veselite se *vselej* v Gospodu; ponavljam, veselite se!«

Vsi izgovori, s katerimi se posvetnjaki izgovarjajo, da ne morejo živeti po krščanski veri, so prazni, kajti vse, kar terja od nas sv. vera na tem svetu, je pravzaprav lahko in daje človeku le tolažbo, pogum in veselje.

*

* * *

10. Pogledjmo, kako se ljudje izgovarjajo! Ti, ki uživajo na tem svetu bogastvo, o katerih je Kristus rekel, da se težko zveličajo, pravijo v svoji prevzetnosti, da naj bo vera za siromake. Ti prevzetneži so vsi zakopani v bogastvo, v posvetne udobnosti in veselice, zaničujejo duhovščino in ne marajo za sv. spoved in sv. obhajilo.

Vsaka najmanjša cerkvena zapoved se jim zdi pretežavna, presitna in prezoprna. Da bi držali petke, se jim zdi neumno in zoprno. Vsak najmanjši zadržek jim je dovolj, da zanemarjajo posvečevanje nedelj in praznikov. Ob nedeljah in praznikih hodijo najraje po »športih« mesto k službi božji.

Neumneži! Kaj bi jim pomagalo vse bogastvo, ko bi jih Bog poklical to noč k sebi? Kaj bo pomagalo bogastvo, ko bodo morali ob smrtni uri vse popustiti. Morda jim bo prav to njih preveliko bogastvo v večno pogubo. Pred sodnjim stolom bodo stali popolnoma prazni, ako ne bodo mogli pokazati nobenega dobrega dela. Takrat se bodo kesali, da niso rabili svojega premoženja in bogastva po pameti, da se niso zatajevali in da niso izpolnjevali božjih in cerkvenih zapovedi. Takrat bodo dobro spoznali besede današnjega sv. berila: »Trpljenje tega sveta ni nič v primeri s prihodnjo slavo«. Nobeno oko ni še videlo, nobeno uho ni še slišalo, kaj je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo in mu služijo zvesto izpolnjujoč njegove zapovedi.

* *

11. Poglejmo, kaj pravijo ubogi! Tudi ti bi se radi otresli lahkega bremena in sladkega jarma Gospodovega. Vsak najmanjši vzrok je dovolj, da zanemarijo tudi najsvetejše dolžnosti, ki jih nalaga sv. vera. Najmanjši zaslužek, ki ga z delom lahko pridobijo ob nedeljah in zapovedanih praznikih, jim daje, kakor si mislijo, že pravico, da govorijo: »Mi smo ubogi in če hočemo živeti, moramo delati tudi ob nedeljah!«

Vsi ti izgovori pričajo, da nimajo žive vere, da ne mislijo na večnost. Res je, da uboštvo marsikaj opraviči in da moramo imeti s siromaki usmiljenje, a pretiravati tudi siromaki ne smejo, kajti vse trpljenje tega sveta ni nič v primeri s prihodnjo slavo, ki nas čaka v nebesih. To moramo imeti pred očmi tudi v uboštvu. Ko bomo stali pred večnim sodnikom, nas bo sicer tudi uboštvo zagovarjalo, toda hudobija bo tudi ubogim v pogubo.

12. Poglejmo sedaj, kako govorijo kmetje! Pravijo: »Mi se moramo truditi cele tedne, moramo delati po solncu, v dežju in mrazu leto za letom. Naš stan je težek stan. Kdo more misliti na Boga in na večno življenje?«

Tudi ti izgovori ne bodo povsem veljali pred večnim Sodnikom. Marsikatero delo in trpljenje bi bilo sladko in prijetno, ko bi se spominjali večnega plačila v nebesih. Vsak korak, ki ga naredimo, nam bo obilo poplačan, vsaka kapljica našega potu bo dobila plačilo. Delo in trud ni torej še nikakšen vzrok, da bi Boga pozabili in sv. vero zatajili.

13. Poglejmo rokodelski stan! Ti pravijo: »Mi ubogi čevljarji, mizarji, kovači, zidarji itd. imamo polno trpljenja, pa malo zaslužkov. Zato moramo tudi ob nedeljah delati in ne moremo misliti na Boga in na večnost.

Kdor bere življenje svetnikov, ki so bili rokodelskega stanu, spozna, da so ti izgovori

prazni. Svetniki so se tudi mej delom ozirali v nebesa in mislili na Boga. Pri vsem delu in znoju so bili vedno veseli in pogumni, ker so vedeli, da ni trpljenje tega sveta nič v primeri s prihodnjo slavo in srečo v nebesih pri Jezusu.

14. Kako se pa izgovarjate vi, stariši? Vam je tudi gorje, ker so vam otroci nepokorni in vas jezijo, da ne morete več prenašati. Včasih celo vzdihnete: »Bog me vzemi čimpreje s tega sveta!«

Toda vse križe in težave bi z veseljem prenašali, ko bi večkrat premišljevali, da se vse gorje tega sveta ne da primerjati s prihodnjo slavo in srečo, katero bodo stariši uživali skupaj z otroci v večnosti, ako jih s potrpežljivostjo vzgojijo v strahu božjem. Gorje pa starišem, ki otroke vzgajajo za mehkužnost in ničemurnost ali ki se za vzgojo otrok ne menijo, češ, naj delajo, kar hočejo. S tem se vzgaja nov rod, ki ne bo hodil v cerkev, ki ne bo spoštoval cerkve, ki se ne bo bal Boga, s tem se vzgaja rod, ki bo pripraven za vsa hudodelstva.

Kakor nagnete mlado drevo, tako bo rastlo. Kakor hočejo stariši, taki so večinoma otroci. Če ti ne hodiš v cerkev ali če ti otrok ne voziš v cerkev, tudi otroci sami ne bodo hodili; če ti ne hodiš k sv. zakramentom, tudi otroci ne bodo hodili; če ti nisi priden in ponižen, tudi otroci ne bodo! Tako se navadno godi, čeprav so tudi izjeme.

15. Prav tako se izgovarja tudi naša mladina le s praznimi besedami: »Sedaj ne moremo misliti na Boga, na večnost in na nebesa, saj bomo imeli še dovolj časa. Sedaj je čas prijetnih veselje in zabav in ne moremo misliti na Boga«.

Taka mladina je obžalovanja vredna, ker ne ve niti, v čem obstoji pravo veselje. Sv. vera ne jemlje pravega veselja, ampak ga daje. Sv. vera prepoveduje le grešno veselje, ki je prav za prav grob lepemu in veselemu življenju. Le tisto veselje je pravo veselje, o katerem lahko rečemo, da bo vekomaj trajalo. Z ozirom na to veselje, ki ga pravični človek začne uživati že na tem svetu, je vse drugo le malenkost, čeprav bi morali tudi kaj trpeti ali se tej ali oni malenkosti odpovedati, kakor pravi sv. Pavel: »Trpljenje sedanjega časa se ne da niti primerjati s prihodnjo slavo«.

16. Poglejmo sedaj še prevzvišeni zgled, ki se kaže v katoliški cerkvi! Duhovščina, redovniki in redovnice so se odpovedali zavoljo Jezusa ne-le nedovoljenemu veselju, ampak tudi prav mnogim dovoljenim udobnostim in prijetnostim. Ali so morda radi tega žalostni? Ne! Njih veselje je še večje, ker vedo, da je Kristus ž njimi in da jih čaka v nebesih plačilo. Kristus jim je zagotovil, da bodo dobili v nebesih za vsako odpoved stokratno plačilo.

Ta misel vzdržuje duhovščino in redovništvo v boju proti izprijenosti in hudobiji tega sveta in daje vsemu svetu pravo življenje in veselje.

Vsak človek se mora čuvati pregrešnega veselja in pregrešnih veselic; kar se pa tiče drugih veselic, moramo pomisliti, da vse mine in da je le eno veselje stalno — namreč veselje v Bogu. Človek, ki si to veselje izbere, se tudi v trpljenju veseli, ker tolažijo ga besede sv. Pavla: »Vse trpljenje tega sveta ni nič v primeri s prihodujočo slavo, ki se bo v nas razodela«.

17. V drugem stoletju po Kristusu je bila v Aleksandriji v Egiptu strašna kuga. Takrat je bil tam škof sv. Dionizij, ki je ob tisti priliki pisal za Veliko noč svojim vernikom prekrasno pastirsko pismo, ki nam je ohranjeno. V tem pismu pripoveduje, kako so se kristjani žrtvovali za obolele. Umrlo je veliko duhovnikov, dijakonov in izmed ljudstva najboljši, ki so se povsem žrtvovali pri bolnikih. Njih smrt v službi okuženih bolnikov ni bila nič manj strašna ko mučeniška smrt. Pagani so svoje bolnike kar zapuščali ali jih metali na ceste, da bi se ž njimi ne okužili, le kristjani so se za bolnike žrtvovali. V celem rimskem cesarstvu je bilo včasih do 5000 mrtvih na dan. V Aleksandriji ni bilo nobene hiše in družine, da bi ne bil kdo umrl za to strašno boleznijo.

Da spoznamo strašno trpljenje okuženih in veliko požrtvornost krščanskih strežnikov pri teh bolnikih, naj nekoliko opišem to grozno kužno bolezen: Pred vsem se je pri obolelem človeku pojavila omotica. Njegov obraz in njegov pogled se je izpremenil. Jezik je postal popolnoma bel

in negibljiv. Bolnik se je navadno kmalu zgrudil v omotici na tla. Začel je izmetavati zeleno tekočino. Bolečine v glavi in v raznih delih telesa so bile tako žgoče, kakor da bi žgoče oglje bilo v njih. Od bolečin je bolnik začel razsajati, ker ni mogel prenašati notranjega ognja. Po celem telesu so nastale bele, sinjaste in črne pege, ki so bile skoraj vselej znanivke smrti. Najbolj pa so bolele bule, ki so nastajale pod pazduho, pod laktom, pod kolenom in za ušesi. Te bule so bile kakor svinčene krogle, ki so včasih tudi počrnevale. To je bila strašna bolezen, ki je bolnika spravila v par dneh v grob, včasih pa tudi takoj. Kdor je prišel v dotiko z bolnikom ali z njegovim oblačilom, jo je prav gotovo dobil.

V tej strašni bolezni so stregli v Aleksandriji bolnikom kristjani, verniki in duhovniki, katere omenja sv. Dionizij. Ti so se popolnoma žrtvovali iz ljubezni do bližnjega. Umrlo jih je na tisoče. Njih imena pa so ostala nepoznana. To so bili pravi mučeniki, čeprav niso preliki krvi. Vse to so delali z veseljem, ker so pričakovali plačilo onstran groba. Za ta svet se niso prav nič menili, ker bi bili drugače lahko ušli in si rešili življenje. Posvetnjaki in pagani so takrat bežali v kraje, kjer ni bilo kuge. Le kristjani so imeli v sebi moč, ki jo je dajala sv. vera, krščansko upanje in krščanska ljubezen, da se niso ustrašili strašne kuge, ki je takrat razsajala posebno v Aleksandriji. Ta zgled nam dokazuje, da je moč, ki nam jo daje sv. vera, večja nego vse posvetno veselje in da so resnične besede sv. Pavla v današnjem sv. berilu: »Trpljenje tega sveta ni nič v primeri s prihodnjo slavo, ki se bo

v nas razodela«. Takim, ki so se žrtvovali za bolnike, zlasti ob kužni bolezni, poreče Kristus na sodnji dan: »Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Bolan sem bil in ste me obiskali: ...Karkoli ste storili enemu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili«.

Po pravici je sv. cerkev uvrstila te požrtvovalne kristjane, ki so se takrat žrtvovali v Aleksandriji za bolnike, mej sv. mučenike in je določila, naj se njih spomin obhaja dne 28. febr. Tako se spominjamo ta dan »*svetnikov brez imena*«. Njih imena so le Bogu znana, svet jih ne pozna, ker se za ta minljivi svet in njegovo veselje niso menili.

Vsi ti »*nepoznani mučeniki*« so nam dali zgled, kako moramo zaničevati svet in njegovo veselje in obračati vedno oči navzgor, kjer je naš zaklad in večno življenje. Oko ni še videlo in uho ni še slišalo, kar je Bog pripravil pravičnim v večnem kraljestvu.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

18. Sv. Pavel, pravi v današnjem sv. berilu, da tudi stvarstvo t. j. vsa narava željno čaka razodetja Božjih otrok t. j. častitljivega vstajenja in izpremenitve Božjih otrok t. j. pravičnih in da bo poslednji dan tudi stvarstvo t. j. vsa narava rešena iz suženjstva pokvarjenosti t. j. prekletstva radi greha v častitljivo svobodo Božjih otrok.

Te besede sv. Pavla v pismu do Rimljanov (8, 18) potrebujejo kratkega pojasnila!

*
* *
*

19. Pojasnilo k tem besedam nam podaja sv. Peter (II, 3, 10), ko piše: »Prišel bo dan Gospodov *kakor tat*, ko bo nebo prešlo z velikim pokanjem, ko se bodo od vročine raztopile prvine in bo zgorela zemlja in stvari, ki so na njej. Ker se bo tedaj vse to razdejaló, kakšni morate biti vi? S svetim obnašanjem in pobožnostjo pričakujte in naproti hitite prihodu Gospodovega dneva, ko se bo goreče nebo zrušilo in ko se bodo prvine od vročine raztopile. Čakamo pa po njegovih obljubah novih nebes in nove zemlje, v katerih bo prebivala pravica. Ker torej tega čakate, prizadevajte si, preljubi, da vas najde neomadežane in neoskrunjene v miru«.

Iz teh besedi sv. Petra, ki je nezmotno poznal obljubo Kristusovo, je razvidno, da ogenj ne bo *uničil* tega sveta, ampak ga le pre naredil, izpremenil in izčistil, kakor se izčisti v ognju zlato. Kakor bodo pravični iz groba vstali izpremenjeni in poveličani, prav tako se bo tudi vsa narava t. j. ves svet izpremenil in poveličal, da bo kakor »*raj*«, v katerem bodo pravični prebivali kot otroci Božji, ki bodo Boga gledali od obličja do obličja, kakor sta ga Adam in Eva gledala v prvotnem raju na poseben način.

Kje bodo torej nebesa ali »*raj*«, v katerem bodo stanovali zveličani po vstajenju? Po obljubah Kristusovih bo »*raj*« na izpremenjeni zem-

lji. Tukaj bomo uživali po vstajenju večno srečo in večno veselje.

Kakor bo človek vstal v izpremenjenih telesih, prav tako bo tudi vsa narava vstala takrat v veličastvu otrok Božjih. Trupla človeška, ki jih devamo v zemljo so le *semena*, iz katerih bodo zrastle nova, veličastna telesa. Kako velikanska razlika je mej malim semenom na pr. mej malim jabolčnim zrncom in veliko jablano, ki zraste v teku časa iz tega semena! Prav tako velikanska razlika bo mej telesom, ki je sedaj imamo in ki pojde v grob in telesom, ki bo zrastle iz groba poslednji dan in tako velikanska razlika bo mej naravo, ki jo sedaj vidimo in uživamo in naravo, ki jo bomo uživali po vstajenju.

Naša zemlja in ves svet se bo poslednji dan izpremenil v »*raj*«, v katerem ne bo več niti bolezní niti smrti, niti nadlog niti nesreč, niti žalosti niti bridkosti, niti preganjanja niti strahu, niti vere niti upanja, ampak sama ljubezen in večno veselje.

Raj, v katerem sta bila Adam in Eva, je bil na zemlji. Kako je ta raj vsled greha izginil, ne vemo. Le-to vemo, da sta Adam in Eva z grehom izgubila vso neskončno srečo, katero sta uživala v »*raju*« in da je Bog postavil angela z ognjenim mečem, ki je Adama in Evo zagnal iz raja in jima za vselej zabranil vstop vanj. Morda je ognjeni meč požgal vso lepoto prvotnega raja.

Poslednji dan se bo ves svet izpremenil v raj, v katerem bodo pravični uživali večno in neskončno srečo in gledali od obličja do obličja Boga. Nekaj podobnega je bilo tudi v prvotnem raj. Adam in Eva sta bila otroka Božja, ustvar-

jena v milosti Božji, zato prijatelja Božja, da je sam vsemogočni Bog ž njima hodil, kakor je Kristus, pravi Bog, hodil z apostoli.

* * *

20. V životopisu sv. Felicite in Perpetue se pogled v nebo opisuje ko pogled na lepe vrtove in višine, kjer je bilo raznovrstno drevje in cvetje, kjer so se sprehajali blesteči angeli, svetniki in svetnice Božje in prepevali Bogu večno pesem: *Sveto, sveto, sveto!*

Pravega pojma o nebeškem ali rajskem veselju ne moremo imeti, kajti sv. Pavel pravi: »Okoli ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo (1. Kor. 2, 9)«. Čeprav torej beremo, da so nekateri svetniki bili zamaknjeni v nebesa, da so videli prečudne reči in slišali prečudno petje, vendar ne more noben človek imeti pravega pojma o raju in o neskončni sreči, ki nas čaka v raju.

Ko bi otrok mogel imeti razum že pred rojstvom, bi si vendar ne mogel na noben način predstaviti, kako bo po rojstvu na zemlji, kaj so hribje, gore in doline, reke, drevje, cvetje, sadje, živali, dan in noč, ogenj itd. Prav tako ne moremo spoznati, kaj bo po častitljivem vstajenju, ko se bomo *rodili iz zemlje* v veličastvu Božjih otrok in se bo tudi narava prerodila in povelečala. Kdor ni nikdar videl, kako zraste iz malega semena veliko in košato drevo, ki rodi sad in seme, si ne more tega predstaviti. Prav tako si ne moremo predstaviti veličastva otrok Božjih

in narave po vstajenju. Le sv. vera nas zatrdno uči, da oko ni še videlo in uho ni še slišalo in v srce človekovo ni še prišlo, kar je Bog pripravil njim, *ki ga ljubijo*.

Kakor je iz teh besedi razvidno, zahteva Bog od nas *ljubezni*, če se hočemo kdaj zveličati. O tej ljubezni pa piše sv. Janez (I, 5, 3): »To je ljubezen Božja, da njegove zapovedi izpolnjujemo in njegove zapovedi niso težke«.

Da bo po vstajenju ves svet premenjen in poveličan in da bodo zveličani v njem prebivali v ljubezni in neskončni sreči, so verovali že v starem zakonu. Preroki govore na mnogih mestih o novi zemlji in o novem svetu, kjer bodo zveličani prebivali po vstajenju mesa.

21. Vedeti pa moramo tudi, da uči sv. katoliška cerkev, da doseže duša takoj večno zveličanje, če umrje človek v milosti Božji in je že popolnoma zadostil za grehe Božji pravičnosti.

Če molimo v apostolski veri: Šel v predpekel, t. j. če je duša Kristusova šla v predpekel, kjer so bile duše pravičnih starega zakona, da bi jim oznanila odrešitev in jim odprla vrata v večno zveličanje, to ne velja za duše pravičnih novega zakona. Sv. Krizostom piše: »Prej je smrt pravičnih vedla duše v predpekel, sedaj pa jih vede naravnost h Kristusu. V tem obstoji ena izmed bistvenih razlik starega in novega zakona. Ta predpekel se imenuje v sv. Pismu tudi »naročje Abrahamovo«. V tem »naročju Abrahamovem« so uživale duše pravičnih starega zakona velike

tolažbe in veliko veselje, a niso uživale obličja Božjega. Pred obličje Božje jih je vedel Kristus, ki je s svojim trpljenjem in s smrtjo odprl vrata v večno zveličanje. Duše pravičnih novega zakona, ki umrjejo v milosti Božji in so že v življenju zadostili pravičnosti Božji, gredo naravnost pred obličje Božje, ker imajo na sebi neizbrisno znamenje dovršene odrešitve, katero so dobili pri sv. krstu. Tega znamenja v starem zakonu ni bilo, zato so duše pravičnih čakale odrešitve v »naročju Abrahamovem«.

Desni razbojnik se je na križu spokoril in skesal, zato mu je Kristus rekel, ker je bila odrešitev na križu dovršena: »Še danes boš z menoj v raju t. j. boš gledal obličje Božje.

To zveličanje duše pravičnih, ki gledajo v »raju« obličje Božje, se bo na sodnji dan še spopolnilo, ko bo *tudi poveličano telo* dobilo svoje plačilo v poveličanem stvarstvu, ko mu bo svetilo novo solnce, nova luna in nove zvezde. Takrat se bodo še-le *popolnoma* izpolnile besede sv. Pavla: »Oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo«.

*
* * *
* * *
* * *

22. Iz nauka *današnjega sv. berila* je razvidno, da tudi narava hrepeni — razume se, da *nezavedno* — po Bogu, da upa od njega poveličanja in rešitve, da oznanjuje čast in slavo božjo in opominja človeka po svoje k slavi in časti božji in k svetemu življenju.

Vse stvari oznanjujejo in hvalijo Boga: hribje in doline, gore in planine, reke in potoki, studenci, morje, rastline in živali. Vse je ustvarjeno v čast in slavo Božjo in nam v večno zveličanje. Ljudje pa le premalo premišljujejo Božje stvarstvo in se le premalo ozirajo na dela Božja v naravi. Ko bi se bolj ozirali na dela Božja v naravi, ki nas opominjajo k časti in slavi Božji, bi vsak dan goreče zahvaljevali in molili Boga za dobröte, ki nam jih deli v naravi. Častili in molili bi Boga zlasti ob žetvah in trgativah, ko spravljajo dobröte Božje v svoje shrambe. Ob žetvah in trgativah so po starem prepevali po njivah in vinogradih lepe svete pesmi Bogu Očetu, Bogu Sinu in Bogu sv. Duhu v čast in slavo.

Premišljujmo, kaj nas učijo dobröte Božje, ki jih dobivamo v naravi!

*

*

*

23. Lepi pridelki v naravi nam oznanjujejo pred vsem *dobrotljivost Božjo*.

Od kod so poljski pridelki? Od kod drevje, od kod žito, od kod trava, od kod sadje in grozdje? Vse to je ustvarila Božja roka iz ljubezni do ljudi. Preden je Bog človeka ustvaril, mu je v svoji dobrotljivosti vse to pripravil iz ljubezni. Tretji dan je Bog rekel: Zemlja naj rodi travo, zelišča, žito, sadje itd. In bilo je tako: Zemlja je pognala vse poljske pridelke. Še-le šesti dan je Bog ustvaril človeka Adama in Evo in jima izročil vse drevje, zelišča in vse poljske pridelke v hrano. Bila sta otroka Božja in zato Bogu iz srca hvaležna za tolike dobröte.

Dobrotna roka Božja se nam daje spoznavati v naravi. Slep bi moral biti človek, ki bi ne videl Boga v naravi in bi ne spoznal njegovih brezštevilih dobrot. Vzemi v roko bilko trave! Majhna je ta bilčica, pa kako lepo in umetno je zvita! Kdo jo je naredil? Ali moreš pri tem pogledu tajiti Boga? Kmetovavec vseje pšenično zrnce, ki v zemlji skali in zraste v lepo bilko. Ta bilka naredi na vrhu klas, ki polagoma sežori. Odpri klas in v njem najdeš zrnce, ki si je vrgel v zemljo in ne-le tega, ampak šestdeseteren sad. Ta sad redi vse ljudi. Kako se kaže v tej majhni bilki neskončna dobrota Božja! Pravijo, da ni Boga, da se vse samo razvija iz zemlje. Ako pa ni Boga in se vse le slučajno tako razvija iz zemlje, vprašam, kako je mogoče, da se v tisočletjih vse enako razvija? Pšenica je bila v tisočletjih vedno enaka, trta istotako in nismo še slišali, da bi se trta kdaj zmotila in rodila jabolka. Sadno drevje se istotako nikdar ne pomoti. Kako je to mogoče, ako se vse le iz zemlje razvija slučajno brez Boga in brez njegovih postav. In za vsako rastlino moramo imeti seme. Kaj je bilo prej, rastlina ali seme? Kdo je ustvaril prvo rastlino oziroma prvo seme? Zemlja ne more roditi brez semena in semena ni brez rastline. Tu se mora ustaviti razum tudi preprostega človeka in mora spoznati Stvarnika, ki je vse to iz nič ustvaril in dal vsaki stvarci postave.

Tako oznanjuje že narava sama tudi preprostemu človeku, da je nad nami Bog, ki je vse ustvaril, ki vse ohranjuje in vlada. Tega nočejo priznati posvetnjaki, ki jim prevzetnost brani ponižati se pred mogočno roko Božjo.

Res je, da morajo tudi ljudje, t. j. poljedelci, delati, saditi in zalivati, a vse njih delo bi bilo zastonj, ako bi Bog ne dal rasti. Sv. Pavel pravi: »Ne ta, ki sadi in zaliva, je kaj, ampak Bog, ki daje rast (1. Kor. 3, 7)«.

Rodovitno polje nas uči premišljevat, kako dober in ljubezniv je z nami Bog, ki nam je od začetka vse iz ljubezni preskrbel in ki ljubeznivo vse ohranjuje in vlada.

24. Na rodovitnem polju nam narava kaže tudi vsemogočnost božjo.

Ko je Jezus ob tiberijskem jezeru nasitil pettisoč ljudi s petimi hlebci in dvema ribicama in so še po vrhu nabrali dvačajst košev samih ostankov, so se vsi čudili in govorili: »To je veliko čudo! On je resnično prerok, ki ima priti na svet«. Toda prav to, kar je Jezus naredil s peterimi kruhi, dela Bog vsak dan na naših njivah, vrtovih, senožetih itd. Eno samo zrnce, vrženo v zemljo, nam rodi stoteren sad. Ali ni to veliko čudo, katero se ponavlja pred našimi očmi dan za dnem?

Ljudje mislijo v svoji razmišljenosti, da je to naravno in da mora tako biti. Kaj pa, ko bi Bog odtegnil svojo moč in pomoč, da bi zemlja nič več ne rodila? Kakor je namreč Bog rekel tretji dan: Zemlja naj požene travo, zelišča, drevje itd., prav tako lahko reče: Zemlja naj več ne poganja ne trave ne zelišča ne drevja! Ko bi se to zgodilo, bi pomrlo vse, kar je živega na zemlji!

Vsaka travica, vsaka cvetica, vsako drevo, vsaka rastlina in vsak sad je čudež vsemogočne roke božje, katero moramo v prahu ponižno moliti vsak dan in se jej zahvaljevati.

Hodimo večkrat v naravo in premišljujemo čudeže, ki se kažejo na vsaki stvari. Vse stvari oznanjujejo vsemogočnega Boga.

Največji čudež ali čudež vseh čudežev pa je človek sam, kateremu je Bog podelil um in voljo, kar ga dela vladarja vseh stvari. Od kod človek? Od kod razum in volja? Od kod človeški govor? Ali se je vse to razvilo iz mrtve narave? Ali ni to največja nespamet?

*

*

*

25. Narava nam kaže tudi neskončno modrost božjo. Vse je na svetu modro urejeno. Ves svet se zdi neskončna palača, katero je zgradil vsemodri Stvarnik. Vse se prelepo vrsti: Pomlad, poletje, jesen, zima, vročina in mraz, solnce in dež — vse nastopa o določenem času in to že tisoč in tisoč let. Vse je na pravem mestu: Gore, gorice, doline, planine, polja, vinogradi, gozdi, pašniki, senožeti, reke, potoki, jezera, morja, solnce, mesec, zvezde itd. Vse izpolnjuje natančno in do sekunde voljo Božjo.

Človek godrnja radi nezgod in nesreč, ki ga včasih zadenejo, pa tudi te so potrebne, ker nam jih pošilja Bog ali v kazen za očitne grehe ali v kazen za skrite grehe. Tudi te nezgode in nesreče dokazujejo neskončno dobrotljivost in modrost božjo. Včasih nas hoče Bog s temi nezgodami ohraniti v milosti božji, v ponižnosti in v strahu

božjem. Prav te nezgode nas včasih očuvajo velikih grehov in morda večne pogube. Zato moramo tudi v nezgodah in nesrečah hvaliti Boga in biti za vse hvaležni.

* * *

26. Premišljujmo radi stvarstvo Božje in občudujmo, kako vsa narava, vsaka najmanjša stvarca hvali in oznanjuje dobrotljivost, vsemogočnost in modrost božjo in nas opominja k hvaležnosti. Vsa narava: hribje in doline, gore in planine, reke in potoki, studenci, jezera in morja, vse drevje, trava, zelišča in žito, ptički pod nebom, ribe v vodi in živali na zemlji, solnce, mesec in zvezde, — vse poje v prelepem soglasju zahvalno pesem Stvarniku, ki je neskončno dobrotljiv, vsemogočen in neskončno moder. Narava božja je velika knjiga, v kateri lahko berejo vsi, otroci in odrastli, da je nad nami neskončno dobri, vsemogočni in modri Bog, ki je vse ustvaril, ki vse ohranjuje in vlada in ki je človeka in vse stvarstvo namenil za častitljivo poveličanje in vstajenje. To trdno upanje imamo od Boga po Gospodu Jezusu Kristusu, kateremu bodi čast in hvala vekomaj.

* * * * *

26. Razen vere in ljubezni nam je potrebno tudi upanje. Ko bi upanja¹⁾ ne imeli, bi skoraj

¹⁾ Ponovimo z otroci vprašanja v Velikem katekizmu od 42 do 75, od 193 do 205, od 254 do 257, in od 873 do 877.

ne mogli imeti ne vere ne ljubezni. Čimbolj trdno je naše upanje, tembolj trdna je tudi naša vera in tembolj goreča je naša ljubezen.

Kaj se pravi krščansko upati? Krščansko upati se pravi s trdno zanesljivostjo pričakovati vse, kar nam je Bog obljubil z avtoriteto zaslužnja Jezusa Kr. Obljubljeno nam je večno zveličanje in obljubljeni so nam vsi pripomočki, ki so potrebni, da dosežemo večno zveličanje. Pričakovati pa moramo, kar nam je Bog obljubil, s trdno zanesljivostjo, brez omahovanja. Po tem upanju in pričakovanju moramo življenje uravnati. Človek ne sme živeti ko neumna živina, ki ne pozna namena in konca. Nam je dal Bog razum, da vidimo konec in da spoznavamo svoj namen.

Radi tega je zelo potrebno, da molimo večkrat v življenju dejanje upanja, zlasti pa ob skušnjavah zoper to sv. čednost, ob smrtni uri itd. Kdor moli večkrat dejanje upanja, bo imel svojo dušo vedno obrneno k Bogu in ne bo nikoli Boga pozabil, kar se žal dogaja dandanes pogostoma. Ljudje živijo neumno: se veselijo, kolnejo, kradejo, pijančujejo, česar še živali ne delajo in uživajo, kakor da bi ta svet bil njih namen in njih konec. Mež kristjani je zavládalo pogansko življenje in čimbolj nas Bog kaznuje, tembolj Ga nekateri žalijo in Mu delajo nečast. Čuvajmo se tega sveta, ki je neumen! Ne bodimo predrzni, da bi odlašali z izpreobrnitvijo od dneva do dneva, od leta do leta, kajti smrt je kakor tat, ki vdre v hišo, ko najmanj mislimo. Če kdo misli, da lahko sedaj žali Boga in da mu Bog mora dati kasneje čas in milost za izpreobrnitev, se lahko hudo zmoti. To je velika pre-

drznost nasproti Bogu, ki je vseveden in vsemo-
gočen.

Na drugi strani pa je tudi res, da ne sme
človek nikoli obupati, čeprav bi njegovi grehi bili
veliki. Bog je neskončno usmiljen in dobrotljiv;
zato imejmo vedno trdno upanje vanj.

*

*

*

27. V *današnjem sv. berilu* govori sv. Pavel
v pismu do Rimljanov o rečeh, ki nas čakajo v
svetem raju tako-le: »Bratje, menim, da se
trpljenje sedanjega časa ne da primerjati pri-
hodnji časti, ki se bo razodela nad nami«. Po
vstajenju čaka vse pravične neskončna sreča,
ki ne bo nikoli jenjala. Ta sreča presega vse
druge sreče, presega vse drugo veselje. Zato mo-
ramo biti pripravljeni žrtvovati in izgubiti raji
vse drugo ko to. Za to srečo so sv. apostoli in
mučeniki popustili vse in se popolnoma žrtvovali
za Jezusa, kakor beremo v *današnjem sv. evan-
geliju*: »In popustili so vse in šli za njim«. Ko
je sv. Peter spoznal Jezusa iz obilnega ribjega
lova, ki se je dogodil na Njegovo besedo, je zakli-
cal: »Gospod, pojdi proč od mene, ker jaz sem
grešen človek«. Groza ga je bila namreč obšla
in vse, ki so bili ž njim. In so potegnili čolne h
kraju, so vse popustili in šli za njim.

Obujajmo večkrat trdno upanje v svojih
srcih. Upanje dela goreče kristjane. Brez upa-
nja ni vere in ni ljubezni, pa tudi cerkve kato-
liške bi ne bilo. Upanje v vstajenje mesa in
večno življenje zida cerkve in samostane. Ko bi
tega upanja ne bilo, bi se kmalu vse porušilo.

Imejmo torej lepo navado, da večkrat obudimo tri Božje čednosti: vero, upanje in ljubezen. To so tri Božje hčerke, ki vzdržujejo in dvigajo svet ter vodijo v večno zveličanje.

*

* *

28. Ko so sv. Alojziju dovolili, da sme vstopiti v jezuitski red, je sv. Alojzij odstopil svojemu mlajšemu bratu Rudolfu kastilijansko kneštvo in se odpovedal vsem dednim pravicam, samo da je v samostanu Bogu služil in si zagotovil nebeško, večno veselje. Sv. Alojzij bi bil lahko v svetu knez, pa je spoznal minljivost vseh posvetnih časti in bogastev, zato si je raji izvolil samostansko uboštvo, da si je zagotovil večno bogastvo.

Prav tako se je tudi sv. Bernard odpovedal vsej bogati dediščini in šel v samostan Bogu služiti.

Sv. Frančišek asiški je bil sin premožnih starišev in bi bil imel lahko v svetu sijajno bodočnost, pa tega ni maral. Njegov oče se je nad njim jezil, ga pretepal in zapiral, da bi ga odvrnil od spokornega in svetega življenja, pa vse zastonj. Nazadnje ga je peljal pred škofa in ga zatožil, da mu razsiplje premoženje mej uboge, da mu je veliko denarja pobral, ki ga je dal za dobre namene. Škof mu je rekel: »Povrni očetu denar!« Sv. Frančišek odgovori: »Gospod, vse mu bom povrnil, celo oblačila!« Nato se sleče: »Poslušajte in dobro me razumejte! Do sedaj sem Petra Bernardona imenoval svojega očeta, odslej pa smem lahko prosto reči: »Oče naš, kateri si

v nebesih, pri katerem sem založil vse svoje premoženje, ves svoj up, svoje zaupanje in vse tolažbe svoje dediščine«. Te besede so ginile vse navzočne do solz, škof pa ga je objel in s svojim plaščem ogrnil, dokler mu niso škofovi služabniki prinesli oblačila. Tako se je Frančišek popolnoma odpovedal svetu. Zanj je bil ves svet kakor blato na cesti.

Dne 16. junija praznujemo domača svetnika Feliksa in Fortunata, ki sta bila mučena v Ogleju. Ko so ju pripeljali pred rimskega ajdovskega sodnika in ju je le-ta vprašal po njih imenu in domačiji, je odgovoril Feliks: »Meni je ime Feliks, mojemu bratu pa Fortunat. Oba sva po milosti božji kristjana. Po domačiji pa nas ne izprašuj, čeprav ni daleč odtod, kajti mi dva hrepeniva po nebeški domačiji«. Nato so jih strašno mučili, so jih pretepali, z ognjem žgali, jim vse zobe izbili in čeljusti zdrobili, potem so jih peljali iz oglejskega mesta do nekega kraja blizu reke Nadiže ter jima glavi odsekali, najprej Feliksu, potem še Fortunatu. Preden so jima odsekali glavi, sta oba pokleknila, se Bogu zahvalila za milost sv. mučeništva, se poljubila in skupaj zmolila Gospodovo molitev: Oče naš. Tako sta junaški umrla in vse pretrpela, da sta le nebeško domačijo dosegla. Ker je bil nastal radi njunih sv. trupel prepir mej Oglejem in Vičenco, kajti oba sta bila rojena v Vičenci, se je ta spor rešil tako, da je Oglej dobil glavo sv. Fortunata in truplo sv. Feliksa, Vičenca pa glavo sv. Feliksa in truplo sv. Fortunata. Tam počivajo nju kosti.

Posnemajmo svetnike in nikdar ne vežimo svojega srca na posvetne reči, ki minejo. Trdno

se oklepajmo Petrovega čolna — cerkve Kristusove in njenih nauk — da srečno priplujemo v pristanišče večnega življenja.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

29. »Pelji na globoko« — je rekel Kristus sv. Petru. In ko je sv. Peter peljal čoln na globoko, je naložil toliko rib, da so se mreže trgale in da so napolnili dva čolna. Kristus je dostavil: »Odslej boš ljudi lovil«.

Radi teh Kristusovih besedi se primerja katoliška cerkev, v kateri je sv. Peter oziroma njegov naslednik vrhovni glavar, Petrovemu čolnu ali Petrovi ladji, v katero se »lovijo« ljudje. Te ladje se moramo zvesto držati, ako hočemo kdaj pripluti na breg srečne večnosti.

Kristus je resno opominjal, da se moramo čuvati krivih prerokov. To velja posebno za naš čas, ko se po vsem svetu razširjajo krivi nauki in krivi nazori, ki nasprotujejo sv. veri. Krivih prerokov je dandanes vse polno, ki z besedo, bodisi govorjeno bodisi pisano, zavajajo ljudi na kriva pota. Dobro je, da te krive preroke poznamo in da znamo proti njim tudi zagovarjati krščansko vero.

*

*

*

30. *Prvi* krivi nazor in nauk našega časa je, da so vse vere na svetu enake in da je treba vse vere enako spoštovati. Potemtakem je krščanska vera enaka judovski, luteranski ali tudi

turški veri itd. in spoštovati treba turško vero kakor krščansko itd. Ali je to mogoče? Ali je res, da je judovska ali turška vera enaka krščanski? Poglejmo si to reč nekoliko bolj natanko! Kristjani pravimo in verujemo, da je bil Jezus Kristus Sin Božji, Judje pa pravijo, da je bil le človek in celó slepar! Kako more biti krščanska vera enaka judovski? Ali je ta resnična ali ona! Ako je krščanska vera resnična, je judovska vera kriva. Resnica in laž niste enaki! To je torej brez dvojbe kriv nauk našega časa, da so namreč vse vere enake. Sam človeški razum pravi, da more biti samo ena vera prava in da so vse druge vere na svetu več ali manj krive. Bog je dal človeku razum, da preiskuje, katera vera na svetu je prava? Kdor hoče le nekoliko oči odpreti in pošteno živeti, spozna takoj, da je le krščanska vera resna in prava. Kdor hoče le nekoliko oči odpreti, spozna takoj, da je Jezus Kristus, ki je delal prave čudeže, pravi Bog. Kdo more mrtvega človeka obuditi v življenje, ako ni pravi Bog? Kdo more bolnega človeka samo z besedo ozdraviti? Kdo more s svojo lastno močjo od smrti vstati? Naša sv. krščanska vera je torej edino prava in zato ne more biti nobena druga vera prava in nobena druga njej enaka.

Še bolj smešno je govorjenje, *da je treba vse vere spoštovati*. Ali bomo spoštovali laži in krive nauke? Nikakor! Mi lahko spoštujemo ljudi, kateri so morda po nedolžnem v krivih verah in v krivih naukih, toda krivih ver in krivih naukov ne smemo spoštovati. Prepovedano je na pr. zaničevati Jude, luterane, mohamedane itd. radi tega, ker imajo krivo vero, a vere njih in njih

krivih naukov ne moremo in ne smemo spoštovati. Njih nauki so krivi in torej obžalovanja vredni. Zapovedano je, da moramo biti z vsemi ljudmi vljudni in da ne smemo ljudi žaliti in zaničevati, ne smemo pa njih vere spoštovati, ker bi to bila neumnost in pregreha.

*
* *
*

31. Kriv in pogubonosen je nauk, *da se človek lahko zveliča v vsaki veri*, ako le hoče in da ni treba nikomur prestopati v katoliško cerkev. Pravijo: »Človek naj se ne meni za vero. Kruha, kruha!«

Ali je to resnično? Ne! Kristus je postavil samo eno cerkev in je rekel: »Kdor cerkve ne posluša, bodi kakor nevernik in pagan... Kdor vas posluša, mene posluša, kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje... Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsem stvarem. Kdor bo veroval in se bo dal krstiti, se bo zveličal, kdor pa ne bo veroval, se bo pogubil«.

Kristus ni rekel: Verujte, kar hočete, saj je to vse eno, ampak je ukazal, da moramo cerkev poslušati, da moramo verovati, kar cerkev uči. Zato ni vse eno, po kateri veri živimo. Vsak človek se mora potruditi, da izve resnico, da spozna, katera vera je prava in da potem zvesto po nji živi. Treba pa je tudi druge učiti sv. resnic in jih navajati k lepemu krščanskemu življenju.

Kako more biti vse eno, ali živimo po krščanski veri ali po judovski? Je-li vse eno, ali kdo veruje v Jezusa Kristusa ali ne veruje?

*
* *
*

32. Še hujša zmota pa je ta: *Vse vere treba zavreči kot prazne bajke, ker sploh ni nebes ne pekla ne Boga.* Vsak človek naj si pomaga na tem svetu, kakor more, naj uživa svet in naj se veseli, kolikor mogoče, ker na onem svetu ni nič. S temi besedami begajo in dražijo zlasti siromašne delavce, ki naj bi se uprli proti sedanjemu redu in izvedli boljše vize.

To je najnovejši evangelij. Vse premoženje treba razdeliti. Vsi naj bi enako uživali svet in njegovo veselje. Vsi naj bi bili enaki. Razlika mej bogatimi in siromašnimi naj bi popolnoma prenehala.

Ali je to mogoče? Nekateri pravijo, da je to mogoče, saj je bilo mogoče, mej prvimi kristjani in saj so tudi jezuitje v Paraguay-u uvedli komunizem!

Toda razmere mej prvimi kristjani in mej prvimi kristjani v Paraguay-u so bile vse drugačne nego dandanes. Prvi kristjani so bili goreči v sv. veri in v ljubezni. Njih srce je bilo v nebesih, kjer so pričakovali popolnega plačila.

Vse drugačne razmere pa so dandanes. Tudi dandanes bi bilo to mogoče, ko bi bili vsi kristjani pridni in goreči v sv. veri in v ljubezni do Boga in bližnjega, kakor so bili prvi kristjani. Tega pa žal ni v sedanji človeški družbi.

Ko bi tudi hoteli danes vse zjenačiti in vse razlike v premoženju odpraviti, koliko časa bi pa to trajalo? Kdor bi pridno in vestno delal, bi si kmalu kaj več pridobil, lenuhi pa bi kmalu vse zapili, zajedli in zapravili.

To vprašanje je sicer gospodarsko in je treba dobrih gospodarskih postav, ako hočemo

zaježiti novodobno suženjstvo delavskega in kmečkega ljudstva, a je hkratu tudi versko. Kjer ni žive vere in goreče krščanske ljubezni, se o rešitvi tega vprašanja, ne da niti govorit. Mojzesova postava je določevala vsaki izraelski družini posestvo, ki se ni moglo *ne zarubiti ne prodati*. To je bila zelo modra in uspešna gospodarska postava, ki je zabranjevala suženjstvo mej izraelskim ljudstvom. Ko bi mogli v našem času obnoviti le to edino božjo določbo ali kaj približno podobnega, bi bile takoj boljše razmere, čeprav bi to še ne zadostovalo. Ako ljudstvo izgubi sv. vero in sveto ljubezen, ako se vda razdivjanosti, potratnosti, razkošju in lahkostnosti, bi vse gospodarske postave malo pomagale.

*

*

*

33. Krivi preroki našega časa so proti vsemu, kar se imenuje božje in kar se imenuje krščansko. Le eno resnico učijo, ki jo uči tudi krščanska vera, namreč, *da smo vsi ljudje bratje* ali kakor se izražajo socialisti: »tovariši« in da se moramo med seboj podpirati in ljubiti. To je res zlata resnica, pa je niso iznašli brezverci. To je nauk Kristusov: Vsi smo bratje, ker smo vsi ustvarjeni po Božji podobi in vsi odrešeni s krvjo Gospoda Jezusa Kristusa. Krivi preroki pravijo, da ni Boga in da človek ni drugega ko žival. Če so ljudje živali, kakor učijo krivi preroki, kakšno bratstvo je mej njimi? Mej živalmi ne more biti nobenega bratstva!

*

*

*

34. Ne dajmo se zavajati in slepit po krivih prerokih. Ako izgubite vero v Boga, vero v Jezusa Kristusa, ako izgubite sv. krščansko vero, nimate nobene pravice več, niste več ljudje, ampak živali. Bodimo trdni in neomajni! Oklepajmo se zvesto Petrovega čolna — sv. cerkve — katero je Kristus postavil in katero moramo poslušati, če se hočemo zveličati, čeprav bi morali zanjo tudi kaj trpeti.

35. »Pelji na globoko in vrzite mreže na lov!« je rekel Kristus Simonu Petru. Sv. Peter je peljal svoj čoln na globoko in vrgel mreže na lov. Ko je to storil, se je toliko rib nalovilo, da so se mreže trgale.

Ta Petrov čoln, ki so ga napolnili z ribami, je bil predpodoba katoliške cerkve, ki se imenuje Petrova ladja, v kateri je nevidni krmar sam Jezus, vidni krmar pa sv. Peter oziroma njegov naslednik, rimski papež.

Oglejmo si nekoliko bolj natanko to Petrovo ladjo, v katero smo vstopili pri sv. krstu, ko smo se odpovedali hudiču in vsem njegovim delom.

36. Nevidni glavar in krmar katoliške cerkve je Jezus sam, ki je rekel apostolom: »Jaz ostanem z vami do konca sveta«. Jezus je torej

z nami, ne bojmo se! Ta ladja ima za krmarja samega Boga, zato je viharji ne morejo uničiti in zato ne more zgrešiti prave poti.

Jezus pa je pred vnebohodom poskrbel tudi za vidnega poglavarja in krmarja te ladje, ko je rekel sv. Petru: »Pasi moja jagnjeta in pasi moje ovce!« Sv. Petru je bilo rečeno: »Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva. Karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih«. Te besede veljajo tudi naslednikom sv. Petra, t. j. rimskim papežem. Za rimskim papežem stojijo škofje, za škofi pa duhovščina. Njim vsem veljajo besede Jezusove: »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode in krščujte jih v imenu Boga Očeta in Sina in sv. Duha. Karkoli boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih in karkoli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih«.

Skrivnostna Petrova ladja bo vztrajala do konca sveta. Kljubovala bo vsem viharjem, ker je Kristus rekel: »Z vami ostanem do konca sveta«. Kakor je Kristus večni, prav tako bo tudi katoliška Cerkev trdno stala do konca sveta. Vsa druga kraljestva bodo razpala ali so že razpala. le o cerkvi se v vseh stoletjih uresničujejo Jezusove besede: »Vrata peklena je ne bodo premagala«. Nobena moč, ne zemeljska ne pekenska, ne more cerkve uničiti, ker je zidana na Petrovo skalo. Koliko slavnih cesarjev, kraljev in vojskovodij je že bilo, ki so bili srečni in so mislili, da njih slava ne bo nikdar zatoniła, pa je vendar vse minulo. Njih kraljestva in cesarstva so razpala ali se razdelila. Katoliška cerkev pa

stoji neomajno kakor velika skala sredi morja, ob katero se zaganjajo sovražni valovi, ki se icer penijo ob njej, a jej ne morejo škodovati.

*

*

*

37. Nadaljnji nauk o Petrovi ladji je: Kdor se hoče zveličati, mora biti ud katoliške cerkve, t. j. mora biti na tej ladji. Kdor hoče vekomaj srečno živeti, mora iskati večnega življenja v katoliški cerkvi. Kdor se hoče rešiti večne pogube, mora pribežati na to ladjo. Preden posvetijo škofa, ga vprašajo: Ali veruješ, da se noben človek ne more zveličati, ako ni ud kat. cerkve, ako noče poslušati glasu sv. cerkve? Škof odgovori: Verujem!

Sv. Ciprijan primerja katoliško cerkev Noetovi ladji. Kakor se ob času Noetovem ni mogel nihče rešiti, kdor ni bil v njegovi ladji, se tudi nihče ne more rešiti večne pogube, kdor ni ud katoliške cerkve, kdor noče iz hudobije ali zanižarnosti pristopiti h katoliški cerkvi. Tudi takrat, ko je delal Noe veliko ladjo, so se mu najbrže ljudje posmehovali, pa so si nekateri najbrže začeli delati ladjice, da bi se na njih v veliki sili rešili, ko bi se res to dogodilo, kar jim je on oznanjeval. Ko je pa nastopil potop, so se gotovo vse ladjice prebrnile in potopile, samo Noetova ladja je srečno plavala vrhu vode. Tako se tudi dandanes ljudje smejejo in pravijo, da so tudi druge vere in cerkvice (ladjice) dobre in da se človek lahko tudi v njih zveliča, toda vse te vere in cerkvice ne morejo človeka rešiti potopa t. j. večne pogube. Prava Noetova rešilna ladja je

Petrova ladja, v katero morajo po ukazu Jezusovem vsi vstopiti, ako se hočejo rešiti in zveličati. Kristus je rekel: »Kdor cerkve ne posluša, naj bo kakor pagan!« Kdor ne posluša rimskega papeža, škofov in duhovščine, ki se vsi skupaj imenujejo učeča cerkev, se ne more zveličati. Kristus je zapretil: »Kdor vas posluša, mene posluša; kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje in zaničuje Njega, ki je mene poslal«. Apostolom in njih naslednikom je bilo rečeno: »Pojdite *po vsem svetu* in oznanjujte evangelij vsem stvarjem. Kdor bo veroval, se bo zveličal, kdor pa ne bo veroval, je že obsojen«. Iz tega je razvidno, da se ne more nihče zveličati, kdor cerkve ne posluša, kdor se Petrove ladje ne drži.

Sv. Janez evangelist prepoveduje celo obcevanje s sovražniki Kristusovimi. Pravi, da jih ne smemo »sprejemati v hišo« in celo »ne pozdravljati« t. j. ž njimi se družiti kot prijatelji (2. Jan. 10).

V sv. cerkvi Kristusovi je zveličanje. Kdor se hoče zveličati, mora iskati zveličanja v njej, se mora trdno oklepati tistih, ki jih je Kristus postavil za to in se skrbno ogibati vseh drugih ver in cerkvic, ker bi se ž njimi ne mogel rešiti potopa večne pogube.

*
* *

38. Da bi pa vsi lahko spoznali pravo cerkev, so jej dana štiri znamenja, po katerih lahko vsakdo spozna pravo Kristusovo cerkev od neprave. Prava Kristusova cerkev mora biti edina, sveta, apostolska in katoliška.

Katera cerkev na svetu je tako edina kakor naša cerkev? Ali morda luteranska? Pri luteranih uči vsak pridigar drugače! Ali morda grško-razkolna, ki se sama sebe imenuje pravoslavno? Kje ima ta svojega vrhovnega poglavarja? Le v naši cerkvi je stroga edinost, ker mora vsa duhovščina po celem svetu enako učiti, iste sv. zakramente deliti in morajo vsi, verniki, duhovniki in škofje, biti pokorni rimskemu papežu, nasledniku sv. Petra, ki je v verskih resnicah nezmotljiv.

Naša cerkev je drugič tudi sveta. Niso sicer vsi katoličani svetniki, pa bi lahko bili vsi, ker ima cerkev vse pripomočke za to. Nauki, ki jih uči katoliška cerkev, so sveti in zakramenti, ki jih deli, so sveti. V vseh časih je v katoliški cerkvi na milijone ljudi, ki tudi v resnici sveto živijo. Le v katoliški cerkvi imamo od leta do leta nove svetnike, ki jih častimo na altarjih. Naša cerkev je torej sveta.

Tretje znamenje prave cerkve je apostolstvo. Cerkev mora biti apostolska. Prvi rimski škof je bil sv. Peter, ki ga je sam Jezus postavil prvaka vsem apostolom. Najbrže mu je tudi sam Jezus po vstajenju odkazal *rimski* sedež. Tako so tudi vse druge katoliške cerkve imele posredno ali neposredno apostole ustanovnike. O tem priča zgodovina. Prav tako je tudi nauk, ki ga uči kat. cerkev, apostolski. Naša cerkev je torej apostolska.

Naša cerkev pa je tudi katoliška t. j. za vse narode, za vse kraje in za vse čase. Poleg tega je tudi res po vsem svetu razširjena. O kateri drugi cerkvi moremo kaj takega reči? Ali o lute-

ranski cerkvi? Saj uči zgodovina, da ima luteranska cerkev svoj začetek še-le v šestnajstem stoletju! Luteranska cerkev je le v Nemčiji in še pri nekaterih germanskih narodih in se o njej ne more reči, da je po vsem svetu razširjena. To velja več ali manj tudi o drugih cerkvah, zlasti o grško-razkolni, ki se je sicer do zadnjega časa bahala z Rusijo in z ruskim carjem, kar je pa vse žalostno minulo. Grško-razkolna cerkev nima v sebi prave življenske moči, da bi se razširjala po vsem svetu. Le katoliška cerkev je razširjena po vseh delih sveta in po vseh otokih, da jo vsak lahko vidi in po tej lastnosti spozna, kje je prava Kristusova cerkev, katero vodi sv. Duh.

39. Le katoliška cerkev ima torej vsa štiri znamenja prave Kristusove cerkve, le v njej je zveličanje. Kdor se hoče zveličati, mora iskati zveličanja v katoliški cerkvi.

Brali smo, kako so se v vojski mej Rusi in Japonci ruske in japonske ladje potapljale z vsem moštvom, ki je štel do štiritisoch ljudi. Bili so strašni prizori. Toda še bolj strašno je gledati, kako se milijoni ljudi potapljajo v morje večne pogube, ker niso na pravi ladji, katero je Kristus določil in ki se ne bo nikdar potopila. Bila je sicer že večkrat v hudih stiskah in govorili so: Petrova ladja se bo potopila, a vselej je ta ladja srečno ušla nevarnostim.

Ko so papežu Piju Devetemu vzeli Rim in zlasti ko je ta papež umrl, so sovražniki sv.

cerkve začeli govoriti: Konec je cerkve, nobenega papeža več! Takrat so bili za cerkev res hudi časi, toda cerkev je vse premagala. Par dni po smrti papeža Pija Devetega je cerkev že dobila slavnega papeža Leona Trinajstega, ki je cerkev s svojo modrostjo zelo povečal. Spor mej cerkvijo in državo se je v naših dneh nepričakovano poravnal. Ladja sv. Petra se ni potopila, ampak plove sedaj še bolj gotovo proti večnim bregovom. Kje so pa njeni sovražniki, ki so bili še pred nekaj leti tako mogočni? Poskrili so se in se ne upajo niti ziniti. Tako jih je božja previdnost potlačila in ponižala.

Iz vsega se vidi, da je sv. cerkev božje delo. Ko je angel Gabrijel oznanil Mariji, da bo spočela od sv. Duha, je rekel: »Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila Sinu in imenuj Njegovo ime Jezus. Ta bo velik in Sin božji imenovan. Gospod Bog mu bo dal *sedež* kralja Davida, Njegovega očeta in bo *kraljeval* v hiši Jakobovi *vekomaj* in Njegovemu kraljestvu *ne bo konca*«. Tako je povedal Kristus tudi sv. Petru: »Ti si Peter — skala in na to skalo bom zidal svojo cerkev in vrata peklenska je ne bodo zmagala (Mat. 16, 18)«.

Razume se samo ob sebi, da bi papež, škofje, duhovniki in redovniki nič ne opravili, ko bi Bog ne dajal moči. Da stoji cerkev trdno in da pristopajo neprestano novi narodje v cerkev, je delo Jezusovo in Njegovega sv. Duha. Na Njegovo besedo mečemo mreže v vodo in na Njegovo besedo se love ribe in ribice v Petrovo ladjo, da se mreže trgajo in nimamo v cerkvah niti prostora za vse vernike. Kdor bere zgodovino

katoliške cerkve, kdor bere, kako se sv. vera širi po Afriki, Aziji, Avstraliji, Ameriki in po otokih, mora priznati, da je tu prst božji. Ko je sv. Frančišek Ksaverski oznanjeval sv. vero po Indijah, so se ljudje v množicah izpreobračali. Prst božji je bil očiten, ker je sv. Frančišek delal čudeže: Mrtve je obujal in bolnike ozdravljaj v imenu Jezusovem.

Držimo se torej Petrove ladje, na kateri je sam Kristus, kakor je sam rekel: »Z vami ostanem do konca sveta«. Plačajmo mu brodnino z lepimi čednostmi in dobrimi deli in bodimo Bogu srčno hvaležni, da smo ob tej veliki razburkanosti dosegli to ladjo, ki vozi naravnost v sveto deželo, kjer sije novo solnce in kjer prepevajo srečni otroci božji večno pesem: Alleluja!

DEVETINŠTIRIDESETO BRANJE.

ZA PETO NEDELJO PO BINKOŠTIH.

1. Jezus je rekel svojim učencem: »Ako vaša pravičnost ne bo obilniša ko pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo«. Pravičnost farizejev in pismarjev je bila taka-le: Le-ti so izpolnjevali zapovedi, pa le na videz, da so jih ljudje videli; so hodili v tempelj in so molili, pa le na videz, da so jih drugi videli in hvaliti. Ko so dajali vbogajme, so dajali tako, da so jih vsi videli. Na videz so bili goreči, ker so zahtevali natančno izpolnjevanje zapovedi, njih srce pa je bilo polno častihlepnosti, nevošljivosti, jeze, sovraštva, maščevalnosti. Izpolnjevali so zapoved: Ne ubijaj, a sovraštvo in zaničevanje bližnjega jim ni bilo greh. Zato je rekel Kristus: »Jaz pa vam povem, da vsak, kateri se nad svojim bratom jezi t. j. s sovraštvom, bo kriv sodbe t. j. je vreden, da ga sodnik obsodi v kazen; kdor pa reče svojemu bratu: Raká t. j. izprijenec, bo kriv zbora t. j. je vreden, da ga višja sodnija obsodi v večjo kazen; kdor pa reče: Bedak t. j. hudobnež prokleti, bo kriv peklenskega ognja. Farizeji so

sicer prinašali na oltar obilnih darov, a so živeli v sovraštvu s svojim bližnjim, zato je Kristus rekel: »Če prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti ondi svoj dar pred altarjem in idi poprej in spravi se s svojim bratom in potem pridi in daruj svoj dar«.

*

* *

2. Takih hinavcev, ki opravljajo svoje pobožnosti le na videz, dobimo včasih tudi mej katoličani. Hodijo v cerkev in prejemljejo sv. zakramente, doma pa delajo zdražbo in sovraštvo, obrekujejo in lažejo, delajo krivico in škodo svojemu bratu itd. Ljudje, ki jih vidijo, govore: Glejte, kakšni so kristjani, kakšna je krščanska vera! Tako delajo s svojo hinavščino nečast sv. krščanski veri in samemu Gospodu J. Kr. Namesto da bi s svojim zgledom še druge vabili k pobožnosti, jih še odbijajo. To ni pravo krščanstvo in katoličanstvo. Če hočemo biti pravi kristjani in katoličani, moramo delati, kakor zahteva od nas sv. Pavel *v današnjem sv. berilu*: »Preljubi, prenašajte drug drugega, ljubite brate, bodite usmiljeni, pohlevni, ponižni. Ne povračajte hudega za hudo, ne kletve za kletev... Kdor hoče videti dobre dni, naj brzda svoj jezik od hudega; njegova usta naj ne govore goljufije; naj se izogiblje hudega in naj dela dobro... Zakaj Gospodove oči so obrnene na pravične in njegova ušesa v njih molitve, obraz Gospodov pa je zoper hudodelnike«. Na drugi strani pa nas opominja sv. Pavel, da se ne smemo dati motiti v svoji pobožnosti od brezvercev in prevzetnežev:

»Kdo vam zamore kaj škodovati, ako ste za dobro vneti? Njih strahovanja pa se ne bojte in ne dajte se motiti!«

Taki bi morali biti kristjani in katoličani! Na eni strani se moramo ogibati hinavščine farizejev in pismarjev, na drugi strani pa se ne smemo strašiti brezvercev in prevzetnežev, da bi zavoljo njih opuščali svoje pobožnosti. Kolikokrat se zgodi, da en brezverec ali malopridnež v občini užene vse druge. To bi ne smelo biti. Brezvercem in malopridnežem ne smemo pustiti besede. Tako zahteva čast Božja in naše zveličanje. Bodimo pravi kristjani in katoličani, s celim srcem vdani nauku Zveličarja Jezusa Kristusa. Kažimo z besedo in z dejanjem svojo vero, v kateri je resnica in večno zveličanje.

*

* *

3. Zglede pravičnega življenja so nam dali svetniki in svetnice božje.

Ko so sv. Ciprijana, škofa, pripeljali na morišče, kjer mu je imel rabelj glavo odsekati, je odložil svojo površno suknjo in začel goreče moliti. Ko je prišel rabelj z mečem, mu je sv. Ciprijan podaril 20 zlatih denarjev. Nato si je sam zavezal oči, roke pa je podal nekemu duhovnu, da mu jih je zvezal. Zdajci je rabelj zamahnil in mu odsekal glavo.

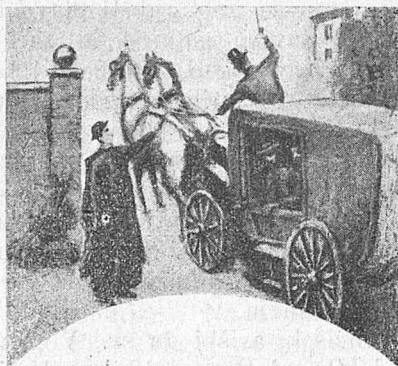
Glejte, ta ni le na zunaj kazal svoje pobožnosti, ampak je dal zanjo življenje. Ta ni sovražil sovražnike, ampak jih ljubil in je svojemu rabelju dal še denarja.

Sv. Frančišek asiški in sv. Vincencij Pavelski sta dobila od Boga velikih milosti, pa se

nista ž njimi kazala, kakor farizeji, ampak sta v ponižnosti Bogu služila. Sv. Frančišek je dobil od Boga na telesu znamenja Jezusovega trpljenja, pa je ta znamenja skrival celo življenje in se je to šele po smrti razglasilo.

Sv. Janez od Boga se je nalašč delal neumnega, da bi bil bolj ponižen in da bi ga ljudje ne častili, ker ni maral nobene časti.

O Don Boscu se pripovedujejo mične dogodbe. On je bil z otroci pravi otrok, je ž njimi skakal in se igral. Župnik in drugi duhovniki so mislili, da je umobolen. Nekega dne sta prišla dva duhovnika, njegova predstojnika, z vozom v zavod in sta ga prosila, naj gre malo časa na cddih v umobolnico. Hotela sta ga peljati tja z vozom. Don Bosco je odgovoril: »Dobro, dobro!« Ko so prišli do voza, sta gospoda odprla vratca in povabila Don Bosca, naj vstopi. Don Porco pa je rekel: »Ne, gospoda, vstopita vidva prej«. Ko sta vstopila, je Don Bosco zaprl vratca in rekel kočijažu: »Peljite ju v umobolnico!«

Peljite ju v umobolnico !

Kočijaž ju je odpeljal, Don Bosco pa je šel k svojim otrokom, katere je zabaval in podučeval — sam ponižen otrok mej nedolžnimi otroci.

Sv. Ivana Frančiška je bila po svoji naravi gospodovavnega duha, pa se je tako ukrotila, da je bila najponižnejša dekla. Iz same ponižnosti ni hotela biti prednica reda, ki ga je sama ustanovila. Dejala je, da ni vredna in ni dovolila, da bi jo imenovali ustanovnico. Izbrisala je iz vseh listin naslov ustanovnice. V samostanu je opravljala najraje najnižja opravila po kuhinji in po celicah in v zborih se je spoznavala za največjo grešnico. Ona je izrekla tudi te-le lepe besede: »Neznanska pregreha je, govoriti zoper svojega bližnjega, zlasti če se to godi iz nevoščljivosti ali iz maščevanja. Kdor se v tem pregreši, ni vreden da ima jezik«.

To so zgledi prave in resnične pobožnosti in pravičnosti! Ti niso bili le od zunaj pobožni in pravični, ampak s celim srcem. Ogibajmo se po besedah sv. Petra hudega in delajmo le to, kar je resnično dobro.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

4. Kdor se hoče zveličati, mora imeti lepo krščansko življenje ali kakor pravi sv. Peter v današnjem berilu: »Kdor hoče življenje ljubiti in videti dobre dni, naj se ogiblje hudega in naj dela dobro«.

Sv. Gregor pravi (Hom. 13. in Evang.): »Dvoje je ukazano: Prepasati ledja in držati v

rokah svetiljko t. j. čistost telesa in luč resnice v delih. Eno brez drugega ne more ugajati Zveličarju, na pr. če ima kdo dobra dela, pa ni še zapustil grdega nečistovanja ali pa če se sicer odlikuje v sv. čistosti, pa nima dobrih del. Sv. čistost ni nič kaj posebnega, če nimamo dobrih del, pa tudi dobra dela niso nič, če nimamo sv. čistosti. Čeprav bi pa kdo imel oboje, bi to ne bilo še dovolj. Treba je v trdni veri, z upanjem in ljubeznijo hrepeneti po nebeški domačiji in ni dovolj, da se kdo zdržuje greha le radi dobrega imena na tem svetu.

V teh besedah sv. Gregorja so izražene dragocene resnice, ki si jih moramo dobro zapomniti in se po njih tudi zvesto ravnati.

*
* *

5. Sv. Krizostom pravi: »Slabo je za človeka, če ga hudič obsede, a še slabše je, če ga greh obsede, ker greh je hudič, ki si ga človek sam ustvari«. To velja zlasti za greh nečistosti. Ko bi mogli z očmi gledati grdobo tega greha, bi spoznali, da je ta greh bolj grd ko črni satan. Kakor hoče satan ugonobiti telo in dušo človeka, ki ga obsede, prav tako ugonobi in razje greh nečistosti človeku dušo in telo in kakor je težko izgnati satana iz človeka, prav tako je težko izgnati iz človeka greh nečistosti. Gorje človeku, ki se vda satanu nečistosti. Čaka ga navadno prezgodnji grob in večna poguba.

*
* *

6. V životopisu svetnikov beremo, da je prišel ob času, ko je cesar Dioklecijan ukazal preganjanje kristjanov, škof sv. Narcis s svojim kapelanom iz Španije v mesto Augsburg. Ker ni vedel, kje bi dobil prenočišče, je zašel v hišo neke ženske Afre. Ta je bila hčerka bogate paganske gospe Hilarije, ki je z vsemi služabnicami prišla s Cipra v Augsburg. V družini so častili, kakor vsi pagani, boginjo Venero z nečistovanjem. Mati Hilarija je svojo hčerko darovala Veneri, ker si je hotela s tem nakloniti njeno milost. Tako se je hčerka izročila javnemu nečistovanju v čast paganski boginji Veneri. Ko je sv. škof to slišal, je začel hčerko nagovarjati, naj popusti to nečedno in sramotno življenje in naj veruje v edinega živega Boga in Zveličarja Jezusa Kristusa. Hčerka Afra se je vrgla pred svetega škofa na kolena in zaklicala: »Kdo naj me očedi in očisti vseh velikih nečistosti, ker imam več grehov na duši ko lasi na glavi?« Sv. Narcis jej reče: »Veruj v Kristusa in sprejmi sv. krst, pa se boš zveličala«. Afra je poklicala služabnice in jim povedala: »Ta človek, ki je prišel k nam, je škof kristjanov in mi je rekel: »Če boš verovala v Kristusa in sprejela sv. krst, se boš očistila vseh grehov. Kaj se vam zdi?« Služabnice Digna, Evnomija in Evtropija so odgovorile: »Ti si naša gospa. Za teboj smo šle v greh, zakaj bi za teboj ne šle tudi v odpust grehov?«

Ko se je zdaniło je šla Afra še k materi Hilariji in jej rekla: »Prišel je k meni škof kristjanov. Ker ni vedel, kje bi dobil prenočišče, je krenil v mojo hišo. Molil je z raztegnenimi rokami celo noč in nam velel, naj bi tudi mi ž njim mo-

lili. Proti jutru je luč ugasnila. Hotela sem jo prižgati, pa je nisem mogla. Prikazala pa se je z nebes krasna luč, ki je bila svetla kot solnce in je proti dnevu izginjala pred našimi očmi. Ob treh zjutraj so pritekli v mojo hišo preganjavci, ki so hoteli škofa in njegovega kapelana umoriti, a sem ju skrila. Ako ti je drago, ju privedem sem v tvojo hišo. Škof mi je obljubil, da bom kristjana in da se mi bodo odpustili vsi grehi.

Mati se je razveselila, ko je to slišala in je vzdihnila: »O da bi se tudi moji grehi odpustili!« Afra je rekla: »Privedla ju bom sem po noči«. Mati je odgovorila: »Privedi ju in če bi ne hotela priti, prosi ju!«

Ko je Afra zvečer privedla sveta moža v hišo matere Hilarije, je ta veselo pokleknila k nogam sv. Narcisa in jih je držala tri cele ure. Potem je rekla: »Prosim te, očisti me grehov!« Sv. Narcis je rekel: »Povej mi, kaj veruješ?« Hilarija je odgovorila: »Moji stariši so bili s Cipra in so nas učili častiti boginjo Venero z nečistovanjem. Zato sem darovala svojo hčerko Afro v javno hišo, da bi z nečistovanjem izprosila od boginje milosti, kakor nas učijo duhovniki te boginje.

Ko je sv. Narcis slišal o tem strašnem bogoslužju z nečistovanjem, se je razjokal nad toliko slepoto. Podučil je Hilarijo, Afro, služabništvo, vse njih sorodnike, pomočnice in prijateljice ter jih potem krstil. Hišo matere Hilarije je posvetil v cerkev in sorodnika Dionizija v duhovnika. Ko je v devetih mesecih vse lepo uredil, se je vrnil v Španijo v mesto Gerundo.

Iz te pripovedke je razvidno, v kakšne gnusobe spravi nečistovanje človeka. Neumni paganski duhovniki so učili ljudi nečistovanja v čast boginji Veneri. Sv. Narcis je spravil te ljudi spet na pravo pot sv. čednosti in čistosti izgnavši iz njih hudiča, ki jih je bil popolnoma obsedel, da niso spoznali, kakó velika neumnost je bogoslužje z nečistovanjem. Hilarija in njena hčerka Afra ste postali goreči kristjani.

Kmalu potem je vstalo veliko prèganjanje kristjanov v Augsburgu. Zgrabili so Afro in jo peljali pred sodnika. Sodnik ji reče: »Daruj bogovom, ker je zate bolje, da živiš, kakor da bi morala trpeti mučeništvo«. Afra pa je pogumno odgovorila: »Imam že dovolj grehov, ki sem jih storila proti Bogu, zato ne bom nikdar storila tega, kar mi velelaš«. Sodnik jo je obsodil živo na grmado, ker je zaničevala bogove in se trdovratno priznavala kristjano. Tedaj so jo stražniki prijeli, peljali na polje, jo privezali na vrv ter jo obdali z drvimi. Ona je svoje oči povzdignila k nebu in rekla: »O gospod Jezus Kristus, vsemo-gočni Bog, ki nisi prišel zavoljo pravičnih, ampak zavoljo grešnikov, saj si rekel, da se ne boš spominjal grehov, če se grešnik izpreobrne, prosim Te, sprejmi sedaj za pokoro moje trpljenje. Časni ogenj, ki so mi ga pripravili, naj me reši večnega ognja, ki žge telo in dušo«. Ko je te besede izgovorila, so stražniki zažgali pod njo velik ogenj. Ko je gorela, je še izgovarjala besede: »Hvala Ti, gospod Jezus Kristus, da si blagovolil sprejeti mene kot žrtev za Tvoje ime, Ti, ki si opravil eno samo žrtev na križu za ves svet, pravični za nepravične, dobri za hudobne, bla-

goslovljeni za proklete, sladki za zoprnike, brezgrešni za vse grešnike. Darujem svojo žrtev Tebi, ki z Očetom in sv. Duhom živiš in vladaš Bog na veke. Amen«. Ko je te besede izgovorila, je v strašnih bolečinah izdihnila dušo.

Slavni nemški pisatelj Alban Stolz zaključuje životopis *sv. Afre* tako-le: »Vemo za gnusen greh, ki ga tudi najslabši hudič ni storil, vemo pa tudi za vzvišeno dejanje, ki ga najvišji angel ni izvršil. Oboje premore le človek. Vzvišeno dejanje je mučeništvo, gnusni greh pa je nečistost. *Sv. Afra* se je povzpela z milostjo Božjo iz prepada grehotne nečistosti do najvišje stopnje krščanske popolnosti t. j. do mučeništva. Iz ognja pohotnosti je prestopila v ogenj svetega mučeništva. Oni vodi v pekel, ta v večno zveličanje.

Sv. Afro častimo dne 5. avgusta. Naj bi nas sv. Afra čuvala ognja nečistosti in pohotnosti. Kdor se hoče zveličati, se mora pred vsem čuvati te nečednosti.

* * *

7. Toda sv. Gregor pravi, da ni sv. čistost dovolj. Sv. čistost brez dobrih del nas ne more zveličati. Sv. čistost je le posoda, v kateri moramo prinesiti pred večnega sodnika dobra dela. Če prinesemo čisto posodo brez dobrih del, ne more to biti Bogu všeč, kakor bi mu tudi ne bilo všeč, če bi mu prinesli polno dobrih del v nečisti posodi. Oboje mora biti: Čistost in dobra dela.

Katera dobra dela naj prinesemo Bogu? Odgovor na to vprašanje nam daje Božja beseda.

Človek mora živeti po Božji besedi. Zato mora biti vsakemu prva naloga, da dobro spozna Božjo besedo.

8. Sv. Marcela je živela ob času sv. Jeronima, ki pripoveduje o njej tako-le:

Sv. Marcela je bila iz plemenite in bogate rimske družine. Hčerke iz takih družin se rade lišpajo, pa jim ni dosti mar za Božjo besedo, sv. Marcela pa se je preprosto oblačila in se je z največjo pridnostjo in gorečnostjo prizadevala, da bi dobro spoznala Božjo besedo in uravnala natančno po njej svoje življenje. Ko je prišel sv. Jeronim v Rim, je sv. Marcela šla brž k njemu ter ga prosila, naj bi jej razložil nekatera mesta sv. Pisma. Ko je sv. Jeronim odšel iz Rima, so se vsi radi obračali na sv. Marcelo, če jim to ali ono mesto sv. Pisma ni bilo jasno.

Sv. Marcela pa ni samo poznala Božjo besedo, ampak se natančno ravnala po njej. Živela je v strašnih časih, ko so divji Goti s kraljem Alarikom oblegali Rim. V mestu je nastala strašna lakot. Sv. Jeronim pripoveduje, da je bila tam taka lakot, da je neka mati celo svojega otroka pojedla. Ko so pa Goti premagali, in vdrli v mesto, so po ulicah in hišah strašno morili. Vdrli so tudi v hišo sv. Marcele in jo strašno pretepali. Sv. Marcela se jim je vrgla k nogam in milo prosila zlasti za svojo rejenko Principijo. Bog je vojakom omečil srce, da so se ju usmili in odvedli v cerkev sv. Pavla, kjer ste imeli mir.

Od sv. Marcele se moramo učiti, kaj nam je storiti, če hočemo res sveto in pravično živeti in si mnogo dobrih del in zaslug nabrati. Kako hočeš dobro delati in sveto živeti, če ne poznaš božje besede, po kateri bi se moral ravnati? Pred vsem moraš torej poznati božjo besedo in jo ljubiti, če se hočeš zveličati.

*

*

*

9. Oglejmo si, katera dobra dela zahteva Božja beseda oziroma Bog. Kristus je poudarjal, da se bodo na sadnji dan zahtevala od nas zlasti ta-le dobra dela: Lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen jem bil in ste mi dali piti, bolan sem bil in ste me obiskali, nag sem bil in ste me oblekli, popotnik sem bil in ste me sprejeli, jetnik sem bil in ste prišli k meni. Če bomo takrat vprašali: »Kedaj smo te videli lačnega in smo ti dali jesti, žejnega in smo ti dali piti, bolnega in smo te obiskali, nagega in smo te oblekli, popotnega in smo te sprejeli, jetnika in smo prišli k tebi?« Odgovor se bo glasil: »Resnično, resnično, povem vam: Kar ste enemu mojih najmanjših storili, ste meni storili!«

Iz teh besedi je razvidno, da se noben odrasel človek ne more zveličati brez dobrih del. Dobra dela so sadovi, ki jih Bog pričakuje in zahteva od nas. Človek mora biti »podoben drevesu, ki je zasajeno ob potoku ali ob studencu, ki daje sad ob svojem času in ki mu listje ne odleta. Vse, karkoli počenja, mu gre po sreči (Psalm 1)«.

V pojasnilo teh besedi iz 1. psalma naj povem, da je v Palestini poleti zelo toplo. Navadno ne dežuje po več mesecev, da vse zelenje uvene in da je dežela bolj mrtva in otožna ko pri nas po zimi. Drevo pa, ki je zasajeno ob potoku ali ob studencu, dobiva dovolj vlage. Zato zeleni in cvete bujno ter daje plemenite sadove o svojem času. Tako je s človekom, ki premišluje božjo besedo in zajemlje iz nje kakor iz studenca živeža in moči za bogoljubno življenje. Tak prinaša leto za letom s pomočjo božjo sadove plemenitih del in vse, kar-koli počne, mu gre po sreči, ker je v Bogu storjeno.

*

*

*

10. Ni dovolj pa po besedah sv. Gregorja, da opravljamo dobra dela. Dobra dela opravljajo tudi brezverci, liberalci in drugi posvetnjaki. Le-ti delajo dobro, da jih morda ljudje častijo in hvalijo, se včasih tudi postijo radi zdravja ali da si več premoženja nakopičijo, delajo dobro, da dosežejo lepo službo ali ker so tako navajeni in ker jih to veseli, obiskujejo bolnike in skrbijo zanje, ker upajo dobiti po njih smrti dediščino itd. Tako delajo brezverci in posvetnjaki. Svet jih morda imenuje poštenjake, pridne, delavne, zmerne, ponižne, potrpežljive, dobrega srca itd., a njih dela nimajo kljub temu pred Bogom nobene veljave. Te dobre posvetnjake nam včasih imenujejo, ko kažejo s prstom na malopridne katoličane govoreč: Ti so brezverci, liberalci in posvetnjaki, pa so stokrat bolji ko katoličani. In res se dobe posvetnjaki, ki imajo dobro srce ali

pa ki iz navade dobro delajo, toda njih dela nimajo pred Bogom nobene veljave.

Če hočemo, da bodo naša dela imela veljavo pred Bogom in v večnosti, moramo jih opravljati iz žive vere v Boga in v Zveličarja, iz trdnega upanja v večno zveličanje in iz goreče ljubezni do Boga in do Zveličarja. Le taka dela so po Božji besedi in le tak človek, ki tako dela, je podoban drevesu, ki raste ob studencu, ker tak človek dobiva iz studenca milosti božje in božje besede živeža in moči, kakor beremo v prvem psalmu.

Dela brezvercev in posvetnjakov nimajo nobene vrednosti, četudi bi bila na videz dobra, na pr. miloščina podeljena siromakom, ker je vse njih delo namenjeno le za ta svet. Slavni nemški pisatelj Alban Stolz pripoveduje to-le pravljico:¹⁾ Bil je svoj čas svet škof. K njemu pride bogat mož, ki želi opraviti pri njem sv. spoved. Ko sliši sv. škof, da si je bogati mož nakopičil mnogo krivičnega blaga, mu reče: »Pojdi in daj ubogi vdovi dva mernika žita vbogajme«. Mož gre in da siromašni vdovi dva mernika vbogajme. Ko se vrne, reče: »Storil sem, kakor si mi ukazal«. »Prav«, reče sv. škof, »sedaj pa pojdi in kupi spet za svoj denar od uboge vdove oba mernika zrnja in položi zrnje v skrinjo in zapri jo dobro«. Mož gre in ko se vrne, reče: »Storil sem, kakor si ukazal«. Škof reče: »Dobro! Sedaj pa pojdi hitro, odpri skrinjo in poglej, kakšna je bila tvoja miloščina, ki si jo bil dal ubogi vdovi!«

¹⁾ Legende: 14. dec.

Mož gre naglo, odpre skrinjo, a glej, sleherno zrnce se je bilo izpremenilo v kačo ali črva ali gnusno žabo. Vsa ta gnusna žival se je tepla mej seboj in se zaganjala proti njemu, kakor da bi ga hotela potegniti v skrinjo. Mož je naglo zaloputnil skrinjo in šel povedati sv. škofu, kaj je našel v skrinji. Škof reče: »Vidiš sedaj, kakšna je bila tvoja miloščina. Kakšno je še-le tvoje krivično blago!« Mož reče: »Milost, gospod! Kaj mi je storiti?« Škof mu reče: »Če se hočeš oprostiti vseh grehov do jutra, pojdi in uleži se v skrinjo mej gade in mej gnusno žival!« Mož odgovori: »Ne, gospod, tega bi ne hotel storiti nikdar. Vi ne veste kako je ta strupenina pihala in sikala proti meni. Raji grem v pekel ko v tisto skrinjo!« Škof mu reče: »Ali ni bolje zate, da greš samo eno noč v skrinjo mej gade in črve ko celo večnost mej peklenske črve, ki žgejo kot ogenj?« Mož odgovori: »Naj pride, kar hoče, jaz ne grem v skrinjo!« Tako je ostal trdovraten in se ni spokoril, ampak raji se pogubil zavoljo svojih krivičnosti.

Ta pravljica je vsestranski podučna. Ljudje hvalijo sicer dobra dela brezvercev in posvetnjakov, toda njih miloščine so kljub temu kakor gadje in črvi, ker niso v Bogu storjene. Če so pa že njih dobra dela kakor gadje in črvi, kaj še le njih slaba dela, njih krivičnosti in nesramnosti! V prvem psalmu beremo, da so brezverci in posvetnjaki kakor smeti, kakor prah zemlje, ki ga veter raznaša na vse strani. Dokler ni vetra, t. j. dokler živijo v sreči in jih ne zadene nobena nevšečnost, nobena nesreča in nezgoda, so še trdni in ponosni, a ko vstane nad njimi vihar ne mo-

rejo vzdržati in prenesti. Vsa njih sreča in njih prevzetnost se takoj zruši.

Bodimo podobni drevesu, rastočemu ob studentu, ki pomenja milost Božjo in besedo Božjo. Zajemajmo iz milosti Božje in iz besede Božje novo življenje, kakor pravi sv. Peter v današnjem berilu: »Kdor hoče ljubiti življenje in videti dobre dni... naj se ogiblje hudega in dela dobro«.

11. «Ako vaša pravičnost ne bo obilnejša ko pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo», je rekel Kristus, kakor beremo v današnjem sv. evangeliju.

Za zveličanje se torej zahteva pravičnost in sicer obilnejša ko pismarjev in farizejev. Le pravični pojdejo v nebeško kraljestvo.

Kdo je resnično pravičen? V katekizmu je zapisano: Krščansko pravičen je, kdor dela dobro in se ogiblje hudega.

Pravilo je: Čuvaj se s pomočjo milosti Božje hudega in delaj dobro. Kdor bi si v prevzetnosti mislil, da se more obraniti hudega in delati dobro brez milosti Božje, bi se motil in bi kmalu zabredel v pregrehe.

12. Vedeti moramo, da ni vsaka pravičnost zadostna za nebeško kraljestvo. O pravičnosti pismarjev in farizejev je Kristus povedal izreč-

no: »Resnično, povem vam, ako ne bo vaša pravičnost večja ko pravičnost pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo«.

Poglejmo le nekaj zgledov!

Peta Božja zapoved se glasi: Ne ubijaj! Farizeji so razlagali, da je prepovedan le uboj, ne pa jeza in sovraštvo do bližnjega.

Kristus ni bil s to pravičnostjo in s to razlago zadovoljen, kajti umor začena v srcu, začena z jezo in s sovraštvom. Jeza s sovraštvom je korenika uboja. Taka huda jeza je vredna sodbe, t. j. tak človek, ki se hudo jezi in hudo sovraži bližnjega, je že pripravljen za uboj in je torej vreden, da ga sodnija obsodi. Razume se, da govori Jezus o jezi iz sovraštva. Če se jezimo iz ljubezni, na pr. da bi se greh ne delal in Bog ne žalil ali da bi se naš bližnji poboljšal, je ta jeza sveta in dobra. Stariši, ki ljubijo otroke, se po pravici jezijo nad njih hudobijo, ker želijo, da bi se otroci poboljšali.

Dalje pravi Kristus: »Kdor svojemu bratu reče raka t. j. izprijenec, bo kriv zbora t. j. za-sluzi, da ga višja sodnija obsodi in bolj ostro kaznuje. Kdor pa reče bratu: Norec (t. j. pro-kleti) bo kriv peklenškega ognja. Razume se, da je tu govor o hudi jezi in o hudem sovraštvu, ki vodi k umoru.

13. Dalje pravi Kristus: »Če prineseš dar k altarju in se spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti tam svoj dar pred altarjem in pojdi prej in spravi se s svojim bratom in tedaj pridi in

daruj svoj dar«. Če si ti hudo razžalil svojega bližnjega, pojdi in spravi se prej ž njim; če je pa bližnji tebe razžalil, odpusti mu iz srca in nikar mu ne želi slabega. To pravilo velja, čeprav bi morali včasih iskati zadoščenja in odškodnine pred sodiščem, kajti ljubezen do pravičnosti in zahteva zadoščenja in pravične odškodnine se prav lepo zlaga z ljubeznijo, katero smo vedno dolžni svojemu bližnjemu.

* * *

14. Starim je bilo rečeno: Ne prešuštvuj! To so farizeji razlagali le o dejanskem prešustvu. Kristus pa to ni dovolj! On pravi, da smo že prešustvovali, če smo se le *v željah* s tem pregrešili.

* * *

15. Farizeji so učili, kakor je bilo zapisano v postavi po črki: »Oko za oko, zob za zob!« Jezus pa je to spopolnil, ko je rekel: »Ustavljajte se hudemu. Če te kdo udari po desnem licu, pomoli mu še levo. In kdor se hoče pravdati in tvojo suknjo vzeti, pusti mu tudi plašč«.

Tega pa ne smemo tako umevati, kakor da bi morali kristjani vsakemu hudobnežu, ki nas udari po desnem licu, pomoliti še levo lice in da moramo dati še plašč, če nam kdo hoče vzeti suknjo. Kristusove besede ne pomenjajo tega. Kristus je hotel reči, da pustimo še plašč in pomolimo še levo lice raji, ko bi hoteli storiti krivico bližnjemu ali se nad njim maščevati.

16. Farizeji so učili: »Ljubi svojega bližnjega in sovraži svojega sovražnika.« Kristus pa je dostavil: »Jaz pa povem: Ljubite svoje sovražnike, dobro delajte njim, ki vas sovražijo in molite zanje, ki vas preganjajo in obrekujejo, da boste otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, kateri daje solncu sijati na dobre in hudobne in daje dežja nad pravične in krivične. Zakaj ako boste ljubili le te, kateri vas ljubijo, kakšno plačilo boste imeli? Ali ne delajo tega tudi cestninarji? In ako pozdravljate le svoje brate, kaj delate več? Ali ne delajo tega tudi malikovavci? Bodite torej popolni, kakor je vaš Oče nebeški popoln!«

Iz teh besedi je lepo razvidno, kakšna je bila pravičnost farizejev in pismarjev. Ti so gledali le na zunanost in ne na srce. Nosili so posebno obleko, da so jih ljudje videli. Molili so po ulicah in se postili javno, da so jih ljudje hvalili. Z nasprotniki so bili neusmiljeni, pripravljeni uničiti vsakega, ki bi jim nasprotoval ali jih kaj žalil. Odirali so ljudstvo, sami pa so zelo bogateli. Vsa njih pravičnost, s katero so se bahali, je bila le zunanja, kakor bi lepa obleka pokrivala hudobnega človeka. Zato jih je Kristus imenoval *pobeljene grobove*.

17. Po pravici nas Kristus opominja v današnjem sv. evangeliju, da mora biti naša pravičnost obilniša, če se hočemo zveličati.

Ne bodimo farizeji! Ko molimo — zjutraj, opoludne, zvečer — molimo ponižno in zbrano. To je majhno vsakdanje delo, pa bomo imeli od

tega velike koristi. Ko sprejmemo sv. zakramente, sprejmemo jih ponižno, pobožno, zbrano in z ljubeznijo.

Ne bodimo farizeji! V srcu ne gojimo nobenega sovraštva. Če smo koga hudo razžalili in če bližnji po pravici pričakuje od nas sprave, spravimo se ž njim čimpreje in potem pristopimo k altarju!

Farizeji so očitno kazali svoje pobožnosti, da bi jih ljudje videli in hvalili. To ni bilo Jezusu všeč. Nikakor pa ni s tem rečeno, da ne smemo očitno opravljati svojih molitev. Celo svetovati je, da dajajmo očitno lep zgled. Pri tem pa ne smemo imeti namena, da bi nas ljudje hvalili.

Dandanes imamo dvojno vrsto farizejev. Prvi nočejo javno kazati svoje vere in svojega verskega prepričanja. Tako opuščajo dobra dela in lepe zgleda, da bi se jim ljudje ne posmehovali. Drugi pa kažejo svoje pobožnosti javno z namenom, da bi jih ljudje videli in hvalili.

Ne hodimo ne za temi ne za onimi! Bodimo popolni, kakor je naš Oče popoln, ki daje solncu sijati nad dobrimi in hudobnimi in daje dežja pravičnim in krivičnim. Živimo v ljubezni z veliko potrpežljivostjo. Maščevanje pustimo Bogu! Ne ménimo se za ljudsko hvalo, ampak skrbimo, da bo naše življenje Bogu všeč.

18. Sv. Vulmar, ki je umrl l. 710, je tako sovražil zunanjo hvalo in slavo, da je večkrat premenil kraj svojega bivališča, samo da se je ognil slavi in hvali, ki so mu jo dajali ljudje.

Posnemajmo ga! Če nas začne kdo hvaliti, ognimo se ali obrnimo pogovor na druge reči. Če nas pa zadene zasramovanje, sprejmimo je v ponižnosti, kajti zasramovanja so dragi biseri, ako jih prenašamo ponižno in potrpežljivo.

Pobožna pripovedka pravi, da se ni nihče tako strogo ogibal hvali ko sv. Vulmar. Ko je ležal na smrtni postelji, je dal svojim redovnim bratom lepe nauke in opomine in je napovedal dan svoje smrti. Vest, da se mu bliža smrt, so izvedele tudi redovnice. Brž so poslale k njemu prošnjo, naj bi jim dovolil, da bi še enkrat videle njegovo obličje in slišale njegove nauke. Sv. Vulmar pa je to hvalo zavrnil rekoč: »Nikoli več me ne bo videla oseba drugega spola!« Ko je umrl in so ga nesli k pogrebu, so sicer redovnice hotele videti še enkrat njegovo obličje — toda gosta megla je ves čas za nje obdajala njegovo sveto obličje. Redovnice so videle sicer luči in rakev, toda njega niso videle. Njegov obraz se je po božji milosti izognil ljudski hvali in časti!

Take zglede posnemajmo, ako hočemo, da bo naše življenje Bogu všeč in da dosežemo v nebesih večno čast in slavo.

19. Današnji sv. evangelij in današnje sv. berilo nas opominja, da se moramo čuvati farizejske pravičnosti, a se uriti v krščanski pravičnosti, ki se kaže v krščanskih dobrih delih.

Krščanska pravičnost se razlikuje od farizejske pravičnosti v mnogih rečeh, a zlasti v *namenu*. Farizeji so delali dobro z namenom, da bi jih ljudje hvalili ali da bi si bogastvo kopičili. Kristjan mora dobro delati, ker so dobra dela v čast Božjo, v zveličanje njegove duše in v zveličanje drugih.

* * *

20. Ne smemo si pa misliti, da so le molitev, post in miloščina dobra dela in da le s tem hvalimo in častimo Boga ter delamo za večno zveličanje. Ne! Z vsakim dobrim delom hvalimo Boga. Katekizem pravi, da je dobro delo vsako delo, ki je opravimo po Božji volji. Dobra dela so tudi vsakdanja dela, ki jih moramo opravljati bodisi na polju, v vinogradu, pri gospodinjstvu, pri živali, zlasti pri vzgoji otrok itd., ker so ta dela potrebna in je sveta volja Božja, da jih izvršujemo. Sv. Pavel nam kliče: »Ali jeste ali pijete ali kaj drugega delate, vse delajte v čast Božjo (1. Kor. 10, 31)«. Sv. Avguštin, ki razlaga te besede, pravi, da z vsakim delom, ki je opravimo po Božji volji, hvalimo Boga. Vse naše delo in vse naše življenje je lahko čast in hvala Božja, če imamo blag namen in nismo farizeji.

Ta dela — in bodisi da so tudi vsakdanja dela — postanejo *nadnaravna*, če jih opravljamo s pomočjo milosti Božje iz nadnaravnih nagibov, na pr. v čast Božjo in v večno zveličanje; postanejo pa tudi lahko zaslužna za večno kraljestvo, če jih opravljamo v stanju posvečujoče milosti Božje.

Na ta način stori človek lahko vsak dan sto in sto dobrih in zaslužnih del, zakaj vsak najmanjši trud lahko oplemenitimo z nadnaravnim namenom ali nagibom. Čuvati se moramo farizejskih namenov, ker farizejstvo pokvari vse.

21. Zato nam kliče sv. Pavel: »V vseh rečeh se izkazujemo služabnike Božje v veliki potrpežljivosti, v nadlogah, potrebah, stiskah, ranah, v ječah, v uporih, trudih, v čuvanju, v postih, v čistosti, v znanju, v prizanašanju, v prijaznosti, v sv. Duhu, v nehinavski ljubezni, v besedi resnice, v moči Božji, z orožjem pravice v desni in levi, s častjo in nečastjo, s slabim in dobrim imenom, kot zapeljivci in vendar resnični, kot nepoznani in vendar znani, kot umirajoči in glejte živimo, kot stepeni in vendar ne-še umorjeni, kot žalostni in veseli, kot ubogi in vendar jih mnogo bogatimo, kot da bi ničesar ne imeli in vendar imamo vse (2. Kor. 6)«, in na drugem mestu: »Vse, karkoli delate z besedo ali z dejanjem, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa, hvaleč Boga Očeta po njem... Kar-koli delate, delajte radi iz srca kakor Gospodu in ne kakor ljudem (Kološ. 3)«.

V teh besedah so zlati nauki, kako moramo delovati, da se izognemo farizejskemu namenu in sploh farizejstvu. Vse naše življenje in delovanje mora biti lepa, pobožna, ponižna in vztrajna molitev v čast Božjo, v naše zveličanje in v zveličanje drugih.

Ko bi skušali vedno prav delati, bi vsako naše delo bilo zalito z božjim blagoslovom. Ko so naši stari začenjali to ali ono delo, ko so vklepali voli ali konje in šli na pot, so vselej prej rekli: V imenu božjem; ko so delali na njivi, so govorili: Bog daj blagoslov! Dandanes preklinjajo, da se živina plaši in da se zemlja trese. Tako zalivajo vsako delo s kletvino, vsako trtico in vsako stelce s kletvino. Zato pa žanjejo prekletstvo.

*

* *

22. Če dela niso farizejska, ampak resnično pravična, si ž njimi zasluži človek, ki je v milosti božji, pomnožitev posvečujoče milosti, pomnožitev zaslug za nebeško kraljestvo in zmanjšanje kazni, ki jih je zaslužil z grehom. Kdor pa nima posvečujoče milosti božje, si z dobrimi deli pridobi od Boga milost resnične pokore in ž njo spet obleko posvečujoče milosti Božje.

Ko bi naša pravičnost bila resnična in ne farizejska, bi si vsak dan nabrali obilo novih zaslug in bi si izbrisali obilo kazni za grehe. Na koncu tedna bi gledali na dela celega tedna in bi z veseljem lahko rekli, da so prav dobra, kakor je Bog po ustvaritvi pregledoval svoja dela in je videl, da so bila prav dobra. Ob smrtni uri bi se veselili, ker bi bila vsa naša dela in tudi najmanjša zapisana v večnih bukvah in bi zaslišali veselo vest: Pridi, dobri hlapec, ker si bil v malem zvest, postaviti te hočem čez veliko, pridi v večno veselje!¹⁾

¹⁾ Glej nauk o naravnih in nadnaravnih dobrih delih na str. 731.

Sv. Alojzij, ki je zvesto opravljal dobra dela, je nekega dne proti koncu svojega življenja veselo vzkliknil nasproti sobratu: »*Dobil sem (od Boga) veselo sporočilo, da bom tekom osmih dni umrl.* Prosim te, brat, zapojva skupaj: Te Deum, v zahvalo Bogu za to dobroto«.

Posnemajmo svetega mladeniča, da bomo mogli tudi mi na koncu zapeti veselo pesem: Te Deum.

23. Raka (malopridnež ali izprijenec), bedak (hudobnež prokleti) in podobne besede so sramotilne in zaničevalne besede, ki jih Kristus v današnjem sv. evangeliju ostro prepoveduje.

To hudobno farizejsko zaničevanje in zasramovanje bližnjega je smrten greh in navadno začetek hudih dejanj proti njemu.

Zaničevanje se godi lahko z besedami, pa tudi z dejanji. Z besedami greši, kdor reče bližnjemu bodisi na samem bodisi pred drugimi ljudmi na pr.: Tat, prešuštnik, izprijenec, hudobnež ali: Ti si vreden, da bi gorel na sredi pekla, ti si pravi satan ali zlodej. S takimi hudimi očitki grešimo smrtno.

Zaničevanje in zasramovanje je proti Kristusovemu duhu. Kristus je rekel: »Otročiči, ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen mej seboj (Jan. 13, 35)«.

Bog je vsemogočen, kralj vseh kraljev, pa nikogar ne zavrže. Največji siromaki veljajo

pred njim, kolikor največji gospodje, z najbolj preprostimi ljudmi ima Bog potrpežljivost in z najbolj hudobnimi usmiljenje.

V tem nam je dal Jezus prekrasne zglede. Le takrat, ko je videl preveliko hudobijo prevzetnih farizejev, je povzdignil oster glas ter jim zabrusil v obraz besede: *Pobeljeni grobovi!* Ko sta ga zasmehovala Pilat in Herod, je Kristus molče prenašal in ni izrekel nobene ostre ali razžaljive besede.

Učimo se torej od Boga samega, kako se moramo z bližnjim vedno spoštljivo obnašati, ž njim lepo in mirno govoriti in ga ljubiti. Kako lepa sreča bi bila v družinah, ko bi le nekateri ne imeli prenaglega in preostrega jezika.

* * *

24. Ni pa vsaka žal beseda greh, ker ne prihaja vsaka beseda iz hudobnega srca. Večkrat si rečejo prijatelji med seboj ostro besedo bolj za šalo ali ker hočejo bližnjega na kaj opozoriti in ga poboljšati. Včasih si take povedo, da bi bilo res žalostno, ko bi bilo vse res, a se vendar vsi smejejo in s tem le kratkočasijo. S tem ne žalijo bližnjega in zato tudi ne grešijo. Bodimo tudi mi vedno dobrega srca in nikar ne zamerjajmo vsake žal besede.

Včasih je tudi potrebno in koristno, da kaj rečemo, ker lahko tudi z eno samo besedo koga poboljšamo in ga opozorimo na veliko nesrečo, ki bi ga utegnila zadeti. Če reče mati ali oče nepridnemu otroku: Ti si prava hudoba! ni to nič posebnega, ker je potrebno, da stariši opominjajo

in strašijo in če reče oče sinu, ki s pijančevanjem zapravlja premoženje: Ti si pravi osel, ni to nič posebnega, saj je tudi sv. Janez Krstnik zabrusil hudobnim farizejem: Gadja zalega! Kjer vidimo hudobijo, jo lahko imenujemo s pravim imenom po zgledu samega Jezusa, ki je farizejem rekel: Pobeljeni grobovi, zlasti še, če je upanje, da bližnjega s tem poboljšamo.

Kristus pa je le parkrat tako ostro nastopil, drugače je le z lepa opominjal. To bodi tudi nam pravilo!

25. Zasramovanje in zaničevanje pa se godi lahko tudi z dejanji.

Marsikdo ne reče nobene žal besede, pa se le posmehuje po strani ali gleda s hudobnimi očmi. Ako to posmehovanje prihaja iz hudobnega srca, je greh in se ne spodobi kristjanom, ki morajo vse ljudi iz srca ljubiti in jim dobro voščiti. Če se hudobni otroci posmehujejo starišem ali sploh starim ljudem na grd in krivičen način, je to smrten greh. Iz zgodovine vemo, da sta se nesrečni Kam in njegov sin Kanaan posmehovala očetu Noetu, ki se je bil upijanil, ker ni poznal vina in njegove moči. Ko se je Noe zbudil, je proklel Kanaana oziroma Kama, blagoslovil pa sina Sema in Jafeta, ki sta očeta spoštljivo pogrnila in se mu nista posmehovala.

Drugi migajo z roko hoteč s tem reči, da je kdo neumen. To ni vselej greh, a postane lahko greh, če delamo to iz hudobije in s sovraštvom. Če kdo noče izkazovati dolžnega spoštovanja, na pr.

če se ne odkriva predstojnikom iz jeze ali iz sovraštva, je greh; če kdo ne odzdravlja, je grdo in za kristjane nespodobno. Včasih je to pohujšanje za druge. To bi se moglo opravičiti le, če bi kdo hotel s tem koga za kratko dobo kaznovati, da bi se poboljšal.

Spoštujmo in ljubimo se po zgledu Jezusa Kristusa in odpuščajmo si, da bo tudi Oče nebeški nam odpustil.

*

*

*

26. Kako sè pa obnašajmo, ko nas kdo žali, zasramuje in zaničuje?

Najlepši zgled imamo v križanem Jezusu! Pljuvali so mu v obraz, a Jezus je molčal; tepli so ga po glavi in se mu rogali: Prorokuj nam, kralj judovski, kdo te je udaril, a Jezus je molčal; oblekli so ga v rudečo obleko, deli so mu na glavo trnjevo krono in leseno palico v roke ter so z zasmehovanjem poklekali pred njim govoreč: Zdrav bodi, kralj judovski, a Jezus je na vse to molčal in vse mirno prenašal; naložili so mu težki križ na rame, vlečili so že onemoglega po poti, da je trikrat padel pod križem, slekli so ga, pribili na križ, na križ postavili napis: Jezus Nazareški, kralj judovski, prebili so mu z žebelji roke in noge in se mu rogali, ko je na križu umiral: »Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Ako je kralj izraelski, naj stopi sedaj s križa in mu bomo verovali. V Boga je zaupal, naj ga sedaj reši, če ga ljubi, saj je rekel: Sin Božji sem« — a Jezus je večinoma molčal. Iz

ust umirajočega Jezusa je bilo slišati besede: Oče, odpusti jim, saj ne vedô, kaj delajo!

To je nebeški zgled, ki nam ga je dal Zveličar! Prenašajmo po njegovem zgledu potrpežljivo vse zaničevanje in zasramovanje! Bog, ki vse vidi in ve, bo vse poravnal in poplačal. Blagor njim, ki zavaljo pravice preganjanje trpe, ker njih je nebeško kraljestvo.

*

*

*

27. Včasih pa je vendar-le potrebno, da zaničevanje in zasramovanje odločno odbijemo. To zahtevajo večkrat koristi sramotitelja samega, ki bi v hudobiji le napredoval, ko bi ga odločno ne zavrnil. Zapisano je v sv. Pismu, da moramo neumnemu človeku odgovoriti po njegovi neumnosti, da ne bo mislil o sebi Bog ve kaj. Večkrat zahteva zavrnitev sramotitelja čast Božja, večkrat tudi naša čast in dobro ime, katero moramo imeti, če hočemo mej ljudstvom dobro delovati. Dobro ime je lepa suknja. Gledati moramo, da se nam ta suknja ne umaže, raztrže ali sežge. Ko so Kristus rekli, da je Samarijan in da ima hudobnega duha, jih je Kristus zavrnil: Jaz nimam hudobnega duha, ampak častim svojega Očeta, ki je v nebesih! Ta zavrnitev se je Kristusu zdela potrebna, dočim je molčal na očitek, da je Samarijan, ker mu to ni jemalo časti in dobrega imena pred ljudmi.

*

*

*

28. Svetniki in svetnice božje se navadno niso nič menili za sramotenja in žalitve, da, nekateri so celo iskali takih priložnosti in se veselili, če so jih drugi zaničevali, smešili, zmerjali in slabo z njimi ravnali. Naj navedem tu prekrasen zgled sv. Izidore¹⁾, ki je bila redovnica v nekem egiptovskem samostanu v četrtem stoletju po Kr.

V samostanu je bilo okolu tristo redovnic-devic, mej njimi tudi sv. Izidora. Vse redovnice pa so Izidoro sovražile, jo obkladale z grdimi priimki, so govorile, da je neumna in prismojena, da je obsedena, so ji včasih dajale zaušnice in celo po zobeh, so jo oblivale z vodo itd. Izidora se ni niti upala biti skupaj z drugimi, je kar vedno v kuhinji ostajala in jedla ostanke drugih redovnic. Druge redovnice so imele črez glavo čedna ogrinjala, Izidora pa le nekaj sešitih starih cunj.

Na vse žalitve in zasramovanja je Izidora molčala in molče vsem drugim redovnicam pridno stregla zavoljo Boga in se ni nikdar zagovarjala. Smatrala je sama sebe za zadnjo in nevredno redovnico.

Ob istem času je v bližini samostana živel puščavnik Pyoter, ki je po svoji svetosti daleč slovel. Bil je res svet mož, toda ljudska slava ga je zavedla, da je začel biti častilakomen in ničemuren. V tej častihlepnosti bi se bil lahko pogubil, da mu ni prišla na pomoč milost božja. Neka dne mu je Bog razodel: »Zakaj si domi-

¹⁾ Alban Stolz: Legende, 21. nov.

šljuješ velikih reči? Pojdi v ženski samostan; tam boš našel devico, ki ima na glavi le stare sešite cunje; ta je veliko boljša ko ti. Čeprav jo tovarišice obkladajo z raznimi priimki, jo zasramujejo in slabo ž njo ravnaajo, ni nikdar odvrnila svojega srca od Boga; ti pa sediš sicer tukaj v svoji kočici mirno in ne greš nikamor, a se loviš z mislimi in občutki okrog po vseh mestih in deželah«.

Sveti puščavnik Pyoter se je nato takoj odpravil v ženski samostan. Dobil je dovoljenje, da je smel vstopiti. Prosil je, naj privedejo k njemu vse sestre. Ko si je vse sestre dobro ogledal, je rekel: »Privedite k meni prav vse sestre, ker mislim, da niso tu vse«. Odgovorile so mu: »V samostanu je samo še ena sestra, ki se pa zmerom mudi le v kuhinji in nima prav čiste pameti«. Sv. Pyoter reče: »Prosim, privedite sem tudi njo, da jo vidim«. Tedaj so poklicali Izidoro, ki se je pa iz bojazljivosti branila. Rekli so jej: »Le pridi, ker te želi videti sveti puščavnik!«

Ko so jo privedli in je sveti puščavnik zagledal na njeni glavi siromašne cunje, je takoj spoznal, da je Izidora redovnica, o kateri je bil govor v prikazni. Vrgel se je ponižno na kolena pred njo in zaklical: »Prosim, daj mi svoj blagoslov!«. Sv. devica pa se je prestrašeno vrgla predenj in rekla: »Ne jaz vam, častiti gospod, ampak vi dajte meni blagoslov!«. Druge redovnice pa so rekle: »Častiti oče, nikar si ne delajte sramote s to osebo, saj nima prav nobene pameti!«. Puščavnik Pyoter pa odgovori: »Ne ona, ampak vi, častite sestre, nimate pameti. Ona je

moja in vaša učiteljica. Prosim Boga, naj bi mi dal milost, da bi se mogel na dan sodbe prikazati pred sodnji stol s zaslugami, ki jih ima ona«.

Druge redovnice so kar strmele, ko je sveti puščavnik govoril te besede o pohlevni Izidori, ki so jo prej strašno sramotile in zaničevale. Kar v trenutku so premenile sedaj mnenje o njej, so pred njo pokleknile in jo prosile, naj oprostí. Druga za drugo so se začele pred sv. puščavnikom obtoževati, kaj so vse počenjale s siromašno devico. Ta je rekla: »Jaz sem jo z vodo oblivala«, ona: »Jaz sem jo tepla po licih«, druga: »Jaz sem ji stavila ostro gorčico v nos«, druga: »Jaz sem jej dajala grde priimke« itd.

Ko je sv. puščavnik opravil vse molitve za redovnice, je spet odšel v svojo celico. Naučil pa se je od siromašne device Izidore, ki je zavoljo Jezusa hotela biti neumna, nebeške modrosti.

Od takrat so jo redovnice častile na prav poseben način in jo vsak dan prosile, naj bi jim odpustila, da so tako ravnale z njo. Životopis pravi, da ponižna Izidora ni mogla prenašati te hvale in časti. Ker se je bala, da ne bi izgubila sv. ponižnosti, je zbežala na tuje, kjer je ponižno in sveto živela in sveto umrla.

Ta zgled nas uči, da je za človeka večkrat dobro, da ponižno in potrpežljivo prenaša zasramovanje in zaničevanje.

Če ne terja čast božja in zveličanje naše duše ali zveličanje bližnjega, da odgovarjajmo sramotivcem in branimo svojo čast, molčimo ponižno in pohlevno! Boljše je za človeka, da živi v

ponižnosti in pohlevnosti, ker je to v večjo čast Božjo in v večjo korist njemu in drugim, ko posvećna sijajnost, ki ga dela prevzetnega in častilakomnega.

Nobena rastlina nima bolj skromnega in neznatnega cvetja ko trta in pšenica, pa nobena rastlina ne daje večjih koristi ko trta in pšenica. Druge rastline na pr. tulipani in nageljni imajo prekrasno in sijajno cvetje, pa koristi nimamo od njih nobene. Pšenica in trta pa daje moč, življenje in veselje celemu svetu.

Ostanimo torej skriti in bodimo skromni! Posnemajmo sv. Izidoro! O svojem času bo Bog razglasil našo čast. Sv. Peter pravi v današnjem sv. berilu: »Če zavoljo pravice kaj trpite, blagor vam!«

*

*

*

29. Pred vsem pa glejmo vedno, da si v srečo ohranimo ljubezen do bližnjega, da živimo kolikor mogoče v lepi složnosti in v krščanskem miru na tem svetu. Bodimo podobni usmiljenemu *Samaritanu*, ki je svojemu bližnjemu vлил olja in vina v rane, ga položil na svoje živinče, ga spravil v bližnjo gostilno in poskrbel zanj. Usmiljenim Samaritanom veljajo besede Kristusove: Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli! Z devico Izidoro so tovarišice neusmiljeno ravnale, so jo teple, oblivali z vodo ter jo zmerjale s priimki, ki so podobni priimkom, ki jih omenja Kristus v današnjem sv. evangeliju: *Raka in bedak*, a Bog jo je povišal. Bodimo torej usmi-

ljeni, prizanesljivi in prijazni z vsemi, ker ne vemo, kdo je pred Bogom večji. Bog bo sodil in vsem pravično plačal.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

30. Iz Kristusovih besedi, ki jih beremo v današnjem sv. evangeliju, je razvidno, da je velika pregreha, zaničevati svojega bližnjega in jemati mu čast in poštenje. Čast in poštenje je za vsakega človeka dragocena reč, kakor je dragocena reč premoženje, ki je imamo, ali talent ali nadarjenost. Jemati svojemu bližnjemu premoženje, je greh; prav tako je greh in še večji greh, jemati komu čast in poštenje, kajti če vzamemo človeku čast, onemogočimo njegovo uspešno delovanje za dobro stvar. Če vzamejo na pr. duhovniku dobro ime in čast, kako naj deluje v župniji za sveto stvar? Kako naj opominja ljudstvo k dobremu? Recimo, da bi duhovnika obrekli, da je oderuh, kako naj opominja ljudi k bratski ljubezni in dobrodelnosti? Če duhovnika obrečejo, da je nečist, kako naj opominja ljudi k sv. čistosti?

Iz tega kratkega premišljevanja je razvidno, da je naša dolžnost, da branimo svojo čast, da jo čuvamo, ker je čast in poštenje dragoceno sredstvo, če hočemo delovati v čast božjo in zveličanje duš. Čuvati in braniti moramo svojo čast in poštenje, ko nas obrekujejo, opravljajo in ko o nas vse hude reči lažejo, ne toliko radi tega,

ker nas to boli, ampak največ radi tega, ker bi brez časti ne mogli delovati v čast božjo in v zveličanje duš.

Posvetnjaki ljubijo čast, ker se jim zdi lepo in prijetno, če jih drugi hvalijo in povzdigujejo in bi se čutili nesrečne in užaljene, ko bi jih kdo zaničeval z besedo raka ali bedak ali če bi jih kdo opravljal in obrekoval. Marsikdo išče v vseh rečeh in dejanjih le sebe, svoje veselje in svoje prijetnosti. Tak človek moli sebe in ne Boga. Ljudje se mu posmehujejo. Pravi kristjan ne išče in ne moli sebe, ker ve, da ni sam o sebi nič, ampak išče le čast Božjo in zveličanje duš in ko išče svojo čast in slavo, jo išče radi Boga in radi zveličanja duš, da more več dobrega in koristnega storiti. Iskati časti in slave ni samo o sebi nič grešnega. Vse je odvisno od namena, ki ga imamo. Če imamo dober namen, je to dobro in zaslužno delo, kajti čast in slava je lahko sredstvo velikih uspehov. Gledati pa moramo vedno, da se nam ne priklati ničemurna slavohlepnost.

*

*

*

31. Naj pojasnim ta nauk z zgledom iz življenja svetnikov!

Dne 8. maja praznujemo svetega Petra iz Tarentas-a na Savojskem. Ta svetnik, ki je bil škof v tem mestu, je užival mej ljudstvom in celo pri kraljih in cesarjih nepopisno čast in slavo. Ko je njegov deželni gospodar, grof Humbert, začel vojsko s sosednjim knezom, je škof Peter s prijazno besedo vse takoj poravnal. Njegove besede so poslušali kakor božje besede, katerim

se niso upali nasprotovati. Takrat je živel cesar Friderik Rudečebradec, ki je izposloval, da so proti papežu Aleksandru III. izvolili protipapeža. Zahteval je, da morajo vsi škofje tega protipapeža priznati in mu biti pokorni. Iz strahu se škofje niso upali ugovarjati; kajti cesar je vsakega upornega škofa pregnal. Mej njimi, ki so cesarju ugovarjali, je bil tudi sv. Peter iz Tarentasa, ki je tudi pred cesarjem odločno branil pravega papeža Aleksandra III. Toda cesar se je tega ponižnega škofa, ki je bil prej redovnik in je tudi kot škof živel le kot siromašen redovnik, zbal. Očitali so mu, da ga je siromašni škof Peter začaral, toda cesar je odgovoril: »Ko sem nasprotoval drugim škofom, sem nasprotoval *ljudem*, če bi pa začel sedaj nasprotovati temu škofu, bi nasprotoval samemu Bogu«. Sv. Peter je imel torej pred cesarjem tako čast in spoštovanje, kakor da bi bil sam Bog.

Iz ponižnosti je hotel sv. škof prodati *konje*, ki jih je rabil za obiskovanje svoje škofije. Denar bi bil porabil za vzdrževanje siromakov. Preden je pa to storil, mu je došlo pismo rimskega papeža, v katerem ga prosi, naj se nemudoma odpravi k francoskemu in angleškemu kralju, da se mej njima prepreči vojska. Papež je bil prepričan, da ga ni boljšega moža, ki bi ga kralji hoteli poslušati razen tega svetega škofa. Sveti škof Peter se s konji takoj odpravi na pot. Ko je francoski kralj Ludovik IV. slišal, da se bliža sveti škof, mu je poslal naproti enega izmed najvišjih državnih uradnikov in je zapovedal, da morajo svetemu škofu po vseh krajih izkazovati najvišje časti. Tako je došel h kralju. Kralj ga

je sprejel slovesno in se glede vojske ž njim sporazumel. Nato je škof Peter brž odšel na Angleško, da bi tudi angleškega kralja pregovoril. Angleški kralj mu je prišel na konju naproti. Ko je došel do njega, se je vrgel s konja in pokleknil pred škofa. Ljudstvo, ki se je bilo nabralo, je pograbilo škofov plašč in ga hotelo na drobne kosce razrezati, da bi vsakdo dobil za spomin saj majhen košček. Toda kralj, ki je istako častil škofa Petra za velikega svetnika, je odločno zahteval plašč kot relikvijo zase. Vsi so temu svetniku izkazovali uprav božjo čast. Ni čuda, da je takoj potolažil tudi angleškega kralja ter napravil mej njim in francoskim kraljem stalen mir. Oba kralja sta po njegovem prigovarjanju priznala papeža Aleksandra III. in sta cerkvi dala v svojih deželah prostost.

Sveti škof Peter je umrl l. 1174. na potu, ko se je vračal od knezov, h katerim ga je bil poslal papež.

Vseh teh velikih in raznovrstnih del ne bi bil mogel sv. Peter izvršiti, če bi ne bil užival take slave in časti. Ta slava in čast pa ga ni prav nič napihovala. Bila mu je celo zoprna, da je nekega lepega dne celo zbežal iz škofijske palače v samostan, kjer je skrito živel kot navađen redovnik, dokler niso zanj izvedeli ter ga prisilili, da se je vrnil na svoje mesto. Ko je postal škof ni premenil redovniškega življenja. Jedel je le kruh in zelenjavo. Zanj in za siromake so vedno kuhali skupno. Če je ukazal včasih ta ali oni priboljšek v jedi, ukazal ga je le za siromake in ne zase.

32. Ta sveti škof nam dokazuje, kako je čast in dobro ime človeku potrebno za uspešno delovanje v čast božjo in zveličanje duš. Ta namen mora urejevati naše veselje, ki ga čutimo, ko naš morda kdo hvali, ko vidimo, da nas ljudje čislajo in spoštujejo ali ko moramo po besedah Jezusa Kristusa v današnjem sv. evangeliju svojo čast in svoje dobro ime zagovarjati in braniti. Tudi glede našega dobrega imena in naše časti mora veljati načelo: Vse v čast božjo, v zveličanje naše in v zveličanje bližnjega, za zmago *Kristusovega nauka, katoliške vere* in cerkve po celem svetu. Četudi zavoljo pravice kaj trpimo, blagor nam!

33. V današnjem sv. berilu beremo tolažbe polne besede: »Kdo je, ki bi vam škodoval, če boste za dobro vneti? Pa četudi zavoljo pravice kaj trpite, blagor vam! Njih strašenja pa se ne bojte in ne dajte se begat!« Po teh besedah bi se morali ravnati vsi. Žal pa, da je malo *znajčajnih* mož na svetu. Vsak se rad obrača po vetru, da mu ni treba imeti nevšečnosti in preganjanja. Vsak bi rad le v miru živel. Zato slišimo tolikokrat bojazljive besede: »Mene kar v miru pustite! Jaz ne grem nikamor za pričo! Jaz nočem imeti neprijetnosti in se nočem nikomur zameriti. Vsak naj gleda nase in naj se ne vtika v reči drugih ljudi. Meni nič mar, naj delajo ljudje, kar hočejo. Vsak je zase odgo-

voren itd.« Tako govorijo neznačajni ljudje, katerim ni nič mar za čast božjo in zveličanje drugih. Taki neznačajneži ne smemo biti, ker nam sv. Pavel kliče: »Četudi zavoljo pravice kaj trpite, blagor vam! Njih strašenja se ne bojte in ne dajte se begat!«

*

* * *

34. Naj vam povem visok zgled krščanske značajnosti iz poljske zgodovine. Okolu l. 1000 po Kr. r. je vladal na Poljskem kralj Boleslav II. Ta kralj je imel mnogo lepih lastnosti, je bil dober vojskovodja, v jedi in pijači zmeren, do siromakov radodaren itd., a na drugi strani je imel mnogo zelo slabih lastnosti, je bil jezav, krvoločen in zlasti nečistosti vdan. Zgodovina mu je dala ime: *Boleslav Divji*. V začetku je uganjal svoje nečistosti na skritem, potem pa kar javno in brez sramu. Vsi, ki so bili okolu njega, so bili tihi, ker so se bali hudega maščevanja. Molčal je celo njegov spovednik, molčali so škofje tistih dežel, molčal je knez-nadškof v Gneznju, le eden škof, t. j. sv. Stanislav v Krakovu ni hotel molčati, ker je bil značajan. Le-ta je zaprosil pri kralju besede. Ko mu je to bilo dovoljeno, je začel odkrito opominjati kralja in ga prositi, naj iz ljubezni do Boga in iz ozira na svojo čast preneha z nečistimi in nesramnimi dejanji. Rekel je, da mu daje te opomine iz ljubezni in ker mu to nalaga škofovska dolžnost. Čas je, da začne resno misliti na svoje zveličanje, preden nastopi maščevanje Božje.

Ti blagohotni opomini so vzbudili v srcu divjega kralja veliko čeprav tiho jezo. Poboljšal se ni prav nič. Dvorniki, ki niso bili nič boljši od njega, so ga celo dražili proti sv. škofu.

Tisti čas se mu je vzbudila strastna požljivost po soprogi poljskega plemiča Miečislava, ki se je imenovala Kristina. Plemič je kralja zavrnil. Kralj pa ni odnehal. Pošiljal je njemu in njegovi soprogi dragocene darove, dragulje in lepoticja, obljubljal razne reči, pa tudi grozil, ako bi mu soprog ne hotel ustreči. Ko pa je videl, da ne more priti do svojega namena, je poslal v hišo oddelek vojakov, ki so s silo ugrabili soprogo Kristino ter jo odvedli v grad, kjer je morala biti ž njim več let.

Radi tega nesramnega dejanja je bilo vse plemstvo na Poljskem po koncu, ker so se vsi bali za svoje soproge in hčere, toda nihče se ni upal nastopiti proti divjemu kralju. Obrnili so se na kneza-nadškofa v Gneznu, ki je bil na Poljskem najvišji pastir, naj bi nastopil proti zločinom kralja Boleslava, zlasti še, ker je bila soproga Kristina iz njegove nadškofije. Čeprav pa je bil knez-nadškof v Gneznu pobožen, vendar ni hotel nastopiti iz samega strahu. Eden sam mej vsemi škofi na Poljskem je bil odločen, značajan in neizpros, kakor zahteva sv. Pavel in ta je bil krakovski nadškof sv. Stanislav. Ko ga je plemstvo naprosilo, se je takoj odločil, da gre h kralju. Več dni je goreče molil in daroval sv. maše, da bi Bog podelil njegovim besedam blagoslova. Ko je stopil pred kralja, ga je milo prosil, naj odneha, ker je to greh in poguba za kralja in vso deželo. Kralj pa se je raztogotil

in hudo ozmerjal sv. Stanislava. Rekel mu je, naj gre za govejega pastirja, da se bo naučil, kako je treba govoriti s kraljem.

Sv. Stanislav pa mu mirno in odločno odgovori: »Če hočeš že primerjati kraljevsko čast z apostolsko, škofovsko službo, vedi, da je ona proti tej ko svetloba meseca proti solncu ali ko svinec proti zlatu«. Kralj je nato ves razježen odšel ter pustil svetega škofa samega. Škof je odšel žalostno iz gradu, a kralj se ni poboljšal. Njegovo življenje je bilo vedno bolj nesramno in živalsko. Dal je tudi mnogo ljudi na krut način pomoriti.

Ko je v vojski proti Rusom zasedel njih glavno mesto in v njem z vojsko prezimoval, so vojaki po njegovem zgledu uganjali velike nesramnosti in krvoločnosti.

Ker se pa ni nihče upal nastopiti proti kralju, se je pogumni in neustrašni škof Stanislav odločil vtretjič, da gre pred kralja. Kralj ga je sicer sprejel, a ga je le ozmerjal in mu zapretil. Sveti škof Stanislav se ni vdal in se ni ustrašil. Ker ni vepo opominjanje nič izdalo, je kralju naznanil, da ga bo moral izobčiti iz katoliške cerkve. Ko je kralj to slišal, je od jeze prebledel in mu naznanil, da mu je smrt gotova, ako to stori.

Ko je škof Stanislav odšel od tam, so ga razni bojazljivci začeli prositi, naj nikar več ne draži kralja, ker se je bati najhujšega. Sv. Stanislav pa se ni bal ne pretenj in ne smrti, ko je šlo za čast božjo in zveličanje duš. Bil je zvest čuvaj v kraljestvu Kristusovem. On ni molčal, ko je bilo treba za čast božjo govoriti.

Bil je pripravljen za čast božjo tudi umreti. Zato je pogumno in neustrašno izrekel obsodbo ter izobčil kralja iz katoliške cerkve.

Odslej je kralj iskal priložnosti, da bi svetega škofa Stanislava umoril. Zasledoval ga je dolgo, a sveti škof je vselej ušel njegovim zankam. Nekega dne je hotel škof maševati v cerkvici sv. Mihaela, nedaleč od Krakova, ker se mu je zdelo, da je tam najbolj gotov. Kralj pa je to zvedel po ogleduhih. Brž napravi načrt, zbere nekaj vojakov in gre z njimi pred cerkvico sv. Mihaela, kjer je sv. Stanislav maševal. Nato ukaže vojakom naj stopijo v cerkvico in naj svetega škofa umorijo. Toda vojaki se iz samega spoštovanja in strahu niso hoteli odločiti za strašni zločin. Tedaj je kralj z veliko besnostjo skočil v cerkev, stopil pred altar ter s sabljo preklal škofu glavo. Nato ga je v razdivjanosti zadrslal iz cerkvice, kjer so ga razsekali na drobne kosce... Tako se je izpolnila želja neustrašnega Pastirja: *postal je mučenik*. Bog je njegovo neustrašnost in značajnost v boju za čast božjo in zveličanje duš obilo poplačal. Na njegovem grobu so se začeli takoj goditi veliki čudeži, ki so kralja Boleslava s strahom navdajali. Vest ga je začela tako peči, da ni imel nobene miru ne po noči ne po dnevu. Zbežal je na Ogrsko in potem na Koroško v benediktinski samostan ob osojskem jezeru. Kako je tam delal pokoro, smo poročali po stari pripovedki na drugem mestu.¹⁾

¹⁾ Str. 764.

Po drugi stari pripovedki²⁾ je kralj Boleslav umrl na Ogrskem. Bežal je od kraja do kraja, od gozda do gozda kakor Kajn, pa ni mogel več najti miru. Tako je popolnoma zno-rel. Ves truden in zdelan je nekega dne legel na tla in umrl. Njegovi psi, ki so vedno tekali za njim, so ga od lakote pojedli. Nekateri pisatelji poročajo, da se je sam sebe usmrtil.

35. Kralj Boleslav je zgled, kako maščuje Bog take pregrehe; sv. Stanislav, ki je pretrpel strašno mučenje za pravico in resnico, pa nam je zgled značajnosti, poguma in neustrašnosti, ko gre za čast božjo in zveličanje duš.

Izprašajmo si vest, ali posnemamo vsaj v malem sv. Stanislava v značajnosti? Ali imamo kdaj pogum, da bi opominjali ljudi, ko preklinjajo morda Boga, Mater Božjo itd.? Ali smo toliko neustrašni, da bi svojo vero kazali v dejanju? Ali nismo morda že kdaj radi majhnega dobička ali majhne časti izdali dobre stvari? Ali nismo morda radi majhne udobnosti potegnili z brezversko stranko?

Bodimo po zgledu sv. Stanislava značajni, pogumni in neustrašni, ko gre za dobro stvar. Za sveto vero in Kristusovo cerkev moramo biti pripravljeni dati tudi življenje. Taka značajnost ni samo ljudem draga, ampak tudi Bogu, kakor

²⁾ Alban Stolz: Legende 7. maja.

beremo v psalmu 115: *Kelih* zveličanja hočem sprejeti... Draga je pred obličjem Gospodovim smrt njegovih Svetih!»

36. Na prvi strani katekizma¹⁾ beremo, da najpotrebnejši nauk za človeka je nauk o katoliški veri, v kateri moramo *značajno* vztrajati do smrti. Nobena druga stvar ni človeku tako potrebna pa tudi tako dragocena ko sv. katoliška vera. Sv. katoliška vera je zaklad vseh zakladov. Človek mora biti pripravljen dati vse na svetu, da si ta zaklad pridobi. To je tisti zaklad, ki je bil skrit, kakor pravi Kristus, v njivi, pa je človek šel in vse prodal, da je kupil tisto njivo.

Ker je sv. vera tako dragocen zaklad, tako dragocen biser, je iz tega razvidno, kako *značajno* in *neomajno* bi morali v njej vztrajati, kako skrben bi moral biti vsakdo, da se o verskih resnicah natančno podučí in kako vestni in skrbni bi morali biti stariši, da se njih otroci natančno podučé v sv. veri, kajti sv. vera mora človeka spremljati do groba, za grobom pa se mu pokaže v vsej veličastni lepoti.

¹⁾ Ponovimo z otroci vprašanja v Velikem katekizmu od 1. do 36., o krščanski pravičnosti in o krščanski ljubezni.

37. Kakšna mora biti naša vera? V katekizmu beremo, da vera mora biti *splošna*, t. j. da moramo brez izjeme verovati, kar uči sv. katoliška cerkev, dalje, da mora biti *trdna*, t. j. brez dvomov in zlasti da mora biti *živa*, t. j. da moramo tudi živeti kakor uči sv. vera in sicer *stanovitno* do smrti, t. j. da smo pripravljeni dati vse, tudi življenje raji, ko odpasti od vere ali zatajiti jo.

Ni dovolj torej, da imamo vero samo na jeziku ali samo v srcu, treba je, da po sveti veri natančno živimo, da za sv. vero trpimo in v njej vztrajamo do smrti, vedno pripravljeni, da zanjo vse žrtvujemo. Sv. Jakob, apostol, pravi: »Kakor je telo mrtvo brez duše, je mrtva tudi vera brez del (2, 26.)« in Kristus je rekel: »Ne bojte se njih, ki telo umore, duše pa ne morejo umoriti (Mat. 10, 28.)« Hotel je reči: Za resnico je treba, da smo pripravljeni tudi smrt pretrpeti, kajti čaka nas na onem svetu neskončno plačilo.

38. Sv. Peter zahteva *v današnjem sv. berilu* od kristjanov lepo življenje. Kdor ne živi, kakor veruje, dela nečast Bogu. Tak je hinavec. Sv. Peter priporoča zlasti: »Preljubi, prenašajte drug drugega, ljubite brate, bodite usmiljeni, pohlevni, ponižni. Ne povračajte hudega za hudo, ne kletve za kletve... Kdor hoče videti dobre dni, naj brzda hudo svojega jezika, njegova usta naj ne govore goljufije; naj se ogiblje hudega in naj dela dobro...« Vseh teh lepih lastnosti

niso imeli farizeji, ki so bili prevzetni, maščevalni, polni sovraštva in hinavščine. Zato je Kristus rekel, kakor beremo v *današnjem sv. evangeliju*: »Ako vaša pravičnost ne bo obilniša ko pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo«. Farizeji so druge zaničevali, sovražili in jih preganjali, pri tem pa so hlinili pobožnost. Zato jim je Kristus povedal: »Če prineseš svoj dar k altarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti ondi svoj dar pred altarjem in idi poprej in spravi se s svojim bratom in potem pridi in daruj svoj dar«. Prava vera se kaže v tem, da ljubimo Boga iz celega srca, iz vse svoje duše in iz vseh svojih moči, svojega brata pa kakor sami sebe, da mu skazujemo dobrote in mu pomagamo, ko je v potrebi, da mu odpustimo iz srca, ko nas razžali itd.

*

*

39. Vsak kristjan pa je dolžan sv. vero tudi braniti, ko jo sovražniki napadajo. Katoličani so preveč potrpežljivi ob takih priložnostih, ker bi ne smeli molčati, ko nam ničvredni ljudje smešijo najsvetejše reči. Kristus je rekel: »Kdor koli bo mene spoznal pred ljudmi, njega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa mene zataji pred ljudmi, njega bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih (Mat. 10, 32.)«

Kristjani, bodimo ponosni na sveto katoliško vero, v kateri smo bili rojeni in krščeni! Ne sramujmo se je v življenju mej ljudmi, am-

pak imejmo jo ko najbolj dragoceno reč na svetu. Ljudje se dandanes radi ponašajo, ko dobijo to ali ono odlikovanje, ko dobijo križec, ko jih povzdignejo v plemeniti stan, toda vedeti moramo, da ni nobena stvar bolj plemenita, ko biti kristjan in živeti po krščanskih resnicah. To je zlati križec, ki nam daje pravico do vstopa v večno življenje.

*

*

*

40. Sv. mučeniki so žrtvovali za sv. vero življenje. Vse so pretrpeli, pa niso odstopili. Izpolnjevali so nauke sv. vere do zadnjega zdihljaja.

Bodimo tudi mi značajni kristjani, kakor nas uči današnje sv. berilo in današnji sv. evangelij, da bodo ljudje videli naša dobra dela in hvalili Očeta, ki je v nebesih. Dne 21. junija praznujemo god sv. Alojzija, ki ga cerkev imenuje angelskega mladeniča, ker je živel vzorno. Bil je poln ljubezni do Boga in do bližnjega. Čeprav je bil iz knežje rodovine in je živel na cesarskem dvoru, vendar se ni upal nobeni osebi drugega spola v svoji ponižnosti in pohlevnosti pogledati v obraz, še svoji materi ne! Ko so ga nekega dne hoteli prisiliti, da mora iti na ples, se je tekel skriti pod posteljo. Ko je umrl, je imel 24 let, pa njegov spovednik je izjavil, da ni nikoli izgubil krstne nedolžnosti z nobenim smrtnim grehom.

Posnemajmo take zglede! Ne hodimo za neumnim svetom. Bodimo v besedah in v dejanjih pohlevni, ponižni, resnicoljubni, miroljub-

ni, potrpežljivi, dobrotljivi, pravični in značajni. Glejmo zlasti na svoj jezik, kajti nobena reč ne razdira tako lepega krščanskega življenja ko prevzetni in lažnivi jezik. Zato udržujmo svoj jezik, če hočemo ljubiti življenje in videti dobre in srečne dni.

41. »Kdor hoče življenje ljubiti in videti dobre dni, naj udržuje svoj jezik od hudega in njegova usta naj ne govore goljufije« — to so besede sv. apostola Petra v današnjem sv. berilu, ki nam kličejo v spomin *osmo Božjo zapoved*, ki se glasi: Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.

V osmi Božji zapovedi so prepovedane tri reči: »1. da ne smemo lagati, 2. da ne smemo svojega bližnjega niti opravljati niti obrekovati in 3. da ne smemo krivo prisegati«.

42. Pred vsem je prepovedano *lagati*. Kakor ni bilo v Jezusu nikoli nobene laži; prav tako bi se morala tudi iz krščanskih ust slišati vedno le resnica. Posnemajte Jezusa v tej sv. čednosti, ki je Bogu in ljudem ljuba.

Jezus je rekel Pilatu: »Jaz sem zato prišel na svet in sem zato rojen, da pričam o resnici; kdor je iz resnice, poslušaj moj glas!« Pilat pa mu reče porogljivo: »Kaj je resnica?«, a iz sv.

evangelija izvemo, da ga je vendar-le spoštoval ter ga skušal rešiti iz rok lažnivih Judov.

So nekateri, ki imajo grdo navado, da vedno lažejo. Ako ni človek pozoren, ga takoj nalažejo. Nazadnje še sami sebi verujejo in ne znajo niti več razločevati, kedaj lažejo in kedaj govorijo resnico! Taki nimajo mej ljudmi nobene časti in nobene moške besede.

Stariši morajo že zgodaj buditi v otrocih resnicoljubnost, da postanejo otroci kdaj značajni in zanesljivi.

Prav lepo dogodbico, kako je oče odvadil svojega sina lagati, beremo v šolskem berilu. Matijček je potoval s kupcem daleč po svetu, kjer se je bil navadil prav debelo lagati. Ko pride domov, vzamejo ga oče seboj v bližnje mesto. Popotu se pogovarjata o mnogih rečeh, kako je kaj po svetu. Dojde ju mesar z velikim psom. Matijček pogleda psa in reče: »E, videl sem desetkrat večjega psa, kakor je ta! Gotovo je bil večji, kakor naš konj«. Ko slišijo oče te besede, spoznajo takoj, da se je Matijček debelo zlagal. Zato rečejo: »To bo malo preveč, pa vendar je mogoče, kajti v vsakem kraju je kaj posebnega. Tudi tukaj — pravijo oče dalje — prideva kmalu do mosta, ki je tako narejen, da se mu gotovo zlomi noga, če črezenj gre, kdor se je tisti dan zlagal. Le naglo hodiva, bova kmalu na mostu«. Matijček, ki se je bil malo prej debelo zlagal, se zelo prestraši. Vedno bolj zaostaja za očetom in vpije za njim: »Oče, kako sem vam že pravil o tistem psu, da je tako velik, kakor naš konj? To je res malo preveč, pa tako velik je bil vendar, kakor naš vol!« Oče pa se

delajo, kakor da nič ne sliši in le vedno bolj hiti. Matijček se je vedno bolj bal in vedno bolj zao-
staja in vpije za očetom: »Oče, pa ne hodite tako
naglo! Kaj sem že prej rekel o tistem psu? Pes
ni bil tako velik, kakor vol, pa vendar je bil
večji, kakor tele«. Sedaj prideta do mostu. Oče
se delajo, kakor da bi nič ne vedeli in hočejo iti
kar naravnost čez most. Matijček pa prime pre-
strašeno očeta za roko ter mu reče: »Oče, poča-
kajte še malo, preden grem čez most! Saj tisti
pes ni bil nič večji, kot drugi psi«. Nato se oče
obrnejo k Matijčku in ga strogo opomnijo: »Ma-
tijček, lagati se ne sme!«

Tako bi morali stariši vselej učiti otroke
resnicoljubnosti in jih navajati k ponižnemu in
značajnemu govorjenju.

43. Ne pričaj po krivem zoper svojega bliž-
njega! Proti tej Božji zapovedi greši, kdor druge
opravlja ali pa obrekuje.

Kdor opravlja, odkriva drugih resnične po-
greške in grehe. Kdor opravlja, ne laže, ampak
govori resnico, toda greši, ker nima morda za-
dostnega vzroka, da bi te pogreške in grehe od-
krival. To odkrivanje pogreškov in grehov dru-
gih je proti ljubezni in pravičnosti do bližnjega
in se torej ne sme goditi brez zadostnega vzroka.
Odkrivati pogreške drugih smemo in celo mo-
ramo, če to zahteva občna blaginja ali ljubezen
do osebe same ali ljubezen in pravičnost do
drugih. Če bi kdo ob sklepanju sv. zakona vedel
za velik pogrešek ženina ali neveste, smel bi to

povedati drugi polovici, čeprav bi ta pogrešek bil popolnoma skrit, če bi spoznal, da bi vsled tega pogreška bilo lahko zakonsko življenje nesrečno ali nesrečna vsa družina. Če bi kdo vedel za pogrešek ali greh, ki bi lahko bil v škodo vsej občini, bi bil dolžan osebo razkrinkati. Če bi kdo vedel za pogrešek svojega bližnjega, ki bi lahko osebi sami bil v škodo in bi spoznal, da bi se oseba lahko poboljšala, ko bi za ta pogrešek izvedeli drugi, na pr. predstojniki, bi smel ta pogrešek razkriti osebam, ki lahko pomagajo. O pregrehah, ki so splošno znane o kom, smemo tudi prosto govoriti na pr. o znanih nečistnikih in pijancih. Tako prosto govorjenje in obsojanje ne more biti njim v škodo ali sramoto, ampak le v korist in v opomin.

*

*

*

44. Kaj pa obrekovanje? Obrekovati se pravi vedoma pridevati drugim neresnične pregrehe, katerih niso nikdar storili. Obrekovanje ni nikoli brez greha. Obrekovanje prihaja iz hudobnega srca. Obrekovanje je hujše ko tatvina. Kakor mora tat vrniti ukradeno blago in poravnati storjeno škodo, prav tako mora obrekovavec prekljicati obrekovanje in poravnati storjeno škodo.

Sv. Avguštin ni dovolil pri obedu niti najmanjšega opravljanja in obrekovanja. Zato je postavil ob mizi ta-le napis v latinskem jeziku:

Quisquis amat dictis absentum rodere vitam,

Hanc mensam vetitam, noverit esse sibi.

Vsak, ki rad z besedo gloda življenje odsotnih, vedi, da njemu pristop k mizi zabranjen je tej.

*

*

*

45. Naj navedem zgled svetnice, ki je ljubila le lepe razgovore o Bogu, o večnem zveličanju itd.

Sv. Školastika, sestra sv. Benedikta, je vedno ponavljala: »Molči, ali pa govori o Bogu, kajti o nobeni reči na svetu ni vredno govoriti!« Ko je prišla nekoč obiskati svojega brata v samostan, se je cel dan pogovarjala ž njim in z njegovimi učenci le o Bogu in o nebeškem veselju, ki nas čaka v nebesih. Zvečer je hotel sv. Benedikt z učenci oditi v celico, pa sestra sv. Školastika ga je prosila, naj bi ostali z njo celo noč in se pogovarjali o svetih rečeh. Ko je sv. Benedikt odgovoril, da je to nemogoče, naslonila je sv. Školastika glavo na mizo in prosila vsemogočnega Boga. Ko je vzdignila glavo, je začelo tako močno deževati, bliskati in grmeti, da niso mogli sv. Benedikt in učenci celo noč stopiti niti črez prag. Sv. Benedikt je rekel sestri: »Vsemogočni naj ti to odpusti! Kaj si nam storila?« Sv. Školastika pa je odgovorila: »Najprej sem tebe prosila, pa ti me nisi uslišal, prosila sem Vsemogočnega in on me je takoj uslišal!« Ker niso mogli radi hude nevihte oditi v celice, so morali po sili ostati pri njej celo noč in se razgovarjati z njo o sv. rečeh.

To je pobožna pripovedka, ki nas uči, kako ljub je Bogu razgovor o svetih rečeh. Bog je celo z velikim čudežem podaljšal ta razgovor za celo

noč. Odvadimo se torej govoriti o neumnih in praznih rečeh in govorimo raji o lepih, izpodbudnih in svetih rečeh.

Resnične so besede Zveličarjeve: »Po sadu se spozna drevo«, t. j. po dobrih delih in sv. čednostih spoznamo človeka, toda večinoma spoznamo drevo lahko tudi po listih, t. j. človeka spoznamo tudi po besedah. Človek govori rad o tem, kar ima v srcu. Če je njegovo srce slabo, nečisto in nevoščljivo — so tudi njegove besede slabe, nečiste in nevoščljive.

46. Čuvajmo se ljudi, ki slabo govore, ki so po besedah preklinjevalci, hinavci in neznačajni. Govorimo sami vedno lepe besede in občujmo radi le s takimi, ki lepo in sveto govore.

Kako čisla krščansko ljudstvo lepe in izpodbudne besede, spoznamo ob raznih prilikah. Če koga smrt zaloti, ko je govoril nespodobno ali celo smešil svete reči, ali prisegal po krivem, se ljudstvo kar zgriža; nasprotno pa se ljudstvo zelo tolaži, če sliši, da ga je nagla smrt zalotila, ko je govoril svete reči ali ko je molil.

Slavni latinski govornik Cicero¹⁾ je dejal: »Človek bi se moral tudi s telesom vedno držati tako, da bi po njegovem držanju lahko napravili lep kip«. Prav to velja tudi o besedah. Človek naj vselej tako govori, da se besede lahko

¹⁾ Alban Stolz: Legende, 10. febr.

zapišejo drugim v poduk in da bodo na sodnji dan njemu v čast in zaslugo.

47. V tej Božji zapovedi se prepoveduje dalje krivo priseganje. Krive prisege prištevamo mej največje grehe. Pravijo: Ko hišni gospodar priseže po krivem, se trije zidovi njegove hiše poderejo, t. j. hiša navadno razpade.

Krivo pa ne priseže samo, kdor ve za trdno, da je neresnično, kar priseguje, ampak tudi, kdor dvomi o tem in vendar priseže za trdno. Kdor hoče *resnično* priseči, mora biti gotov, kar govori, drugače mora reči, da ni gotov.

Prisega mora biti *po zdravem in zrelem predarku* in ne za vsako malenkost. Danes slišimo že majhne otroke prisegujoče in vidimo, da dvigajo tri prstke, ki se komaj razločujejo.

Prisega mora biti tudi *pravična*. Prisegovati reči, ki se ne morejo pravično in brez greha trditi ali obljubljeni, ni dovoljeno.

Kristus je na sploh odsvetoval priseganje méj brati. Rekel je apostolom in učencem: »Slišali ste, da je bilo starim rečeno: Ne presegaj po krivem, jaz pa vam rečem: Nič ne prisegajte, vaše govorjenje bodi: Da, da! Ne, ne!«

Na sodnji dan bo vse očito. Tukaj, na tem svetu ljudje lažejo, opravljajo, obrekujejo, pričajo in prisegajo po krivem, takrat bo večni sodnik in kralj Kristus razsodil vse po pravici in resnici, takrat bodo ti, ki so krivico delali, trepetali, ti pa, ki so pravično živeli, se bodo veselili in njih sreče jim nihče ne bo odvzel na veke.

Mej zveličanimi ne bo nobenih prepirov, nobe-
nega obrekovanja, nobene žalitve, nobene golju-
fije, nobene škodoželjnosti, nobene krivice, am-
pak ljubezen. Vsi bomo v Bogu enih misli na
večne čase.

* * * * * * * * * * **VSI ENE MISLI!**

48. »Bodite vsi ene misli!« Prečudne be-
sedele! Kako naj bomo vsi ene misli, če pa niso
misli vseh resnične in pravične? Kaj meni s temi
besedami sv. Peter v današnjem sv. berilu?

Sv. Peter govori te besede kristjanom, ki so
v bistvenih naukih vsi edini. Če je mej njimi
spor, je navadno spor glede nebistvenih, po-
stranskih reči, glede zunanjih nebistvenih oblik,
v katerih delujemo za zmago krščanstva, glede
razmer, ki so nastale in ki zahtevajo drugačnih
nastopov.

Da moramo biti v bistvenih rečeh, t. j. v
verskih resnicah ene misli, je samo ob sebi
umljivo in o tem sv. Peter tu ne govori. To je
razvidno tudi iz tega, ker govori sv. Peter v
istem poglavju par vrstic spredaj o edinosti, ki
bi morala biti v krščanskih družinah. Hitro za
tem pa pravi: »Poslednjič pa bodite *vsi* ene
misli, usmiljeni, bratoljubni, milosrčni, krotki
in ponižni!«

Sv. krščanska Cerkev je velika družina, v
kateri se večkrat pojavljajo spori o nebistvenih

rečeh. Ti spori naj bi se pa vršili z »usmiljenjem, z bratoljubnostjo, milosrčnostjo, krotkostjo in ponižnostjo«, da bi se lahko reklo, da sploh sporov ni in da smo vsi ene misli.

V zadnjih petdesetih letih smo imeli — žal — mej katoličani vseh narodov bolestne stranke, ki so hotele druga drugo uničiti. Te si niso ravnale po besedah sv. Petra: *Bodite vsi ene misli!*

Če so mnjenja različna, se zdi po razumu nemogoče, da bi mogli biti vsi ene misli, toda, kar je po razumu nemogoče, je v krščanski ljubezni, spravljivosti in prizanesljivosti prav lahko mogoče. Sv. Peter pravi: *Bodite* ene misli, t. j. potrudite se, storite si silo in pokrotite se, da boste ene misli, t. j. da ne bo sovražnosti in razdirajočih preprirov mej vami radi zunanjih oblik v nastopanju in delovanju za zmago krščanskih resnic v javnem in zasebnem življenju. Sv. Pavel poudarja isto: »Skrbite, da ohranite edinost duha v zvezi miru (Ef. 21, 3)!«

Od kod torej razdirajoči prepri v katoliških vrstah? Odmaknili smo se od *evangelijskega duha!* To je glavni vzrok. Iz samega prevelikega navdušenja so katoliške stranke zašle iz tira v golo strankarstvo, ker ni imela v njih Cerkev odločilne besede. V *katoliški* organizaciji se more pravi katoliški in evangelijski duh zagotoviti le z odločilno besedo Cerkve, ki mej raznoličnimi strujami svojih sinov »ohranjuje edinost duha v zvezi miru«.

49. Besede: *Bodite vsi ene misli*, se dajo povedati tudi tako-le: Delajte pridno v duhu Ježu-

sovem, v duhu sv. evangelija! Mnenja bomo sicer imeli vedno različna, ker ima vsaka glava svojo pamet, a to ne sme razbijati katoliške edinstnosti ali katoliške »ene misli«. Tudi v bodočnosti ne bomo mogli nikdar zabraniti novih mnenj in novih strank. To je čisto naravno, ker se stranka utruji v boju in zaspi na lovorikah, pa jo druga stranka prehití. Tej se bo v kratkem prav to zgodilo, kjer se še ni. To dokazuje, kako moramo biti *vsi* obzirni in ponižni, da ne razbijemo tiste »ene misli mej kristjani«, o kateri govori apostol. Pomnimo besede sv. Terezije Deteta Jezusa, da pridobimo več duš, če nekoliko trpimo in potrpite, ko s sijajnimi pridigami in osoljenimi puščicami, ki jih spuščamo v visokoletičih govorih. Sv. Terezija je ljubila duhovščino in se žrtvovala s svojimi molitvami in s svojim trpljenjem za dobre uspehe delovanja katoliške duhovščine. Poslušajmo jo!

V tem oziru nam je dala že prva sv. Terezija, ki je bila iz Španije doma in ki jo praznujemo dne 15. oktobra, prelep zgled. Trpeti je morala mnogo preganjanja in zasramovanja ne le od tovarišic, ampak tudi od drugih, lajikov in celo duhovnikov. Prenašala je molče vse bridkosti, a Bog jo je poplačal ne-le z notranjimi tolažbami, ampak zlasti s sijajnimi uspehi vseh njenih podjetij. Ravnala se je v vsem svojem delovanju po besedah Kristusovih: »Blagor mirnim, ker imenovani bodo otroci božji« in: »Blagor njim, ki trpé zavoljo pravice preganjanje, ker njih je nebeško kraljestvo«.

50. Besede: Bodite vsi ene misli, se dajo povedati tudi tako-le: Delaj in molči, žrtvuj se in moli. Kristus je s križem trpljenja in smrtjo odrešil svet. To je Katoliška akcija, s katero bomo rešili duše, kakor pravi papež Pij IX. Ne boj se zasramovanja in zaničevanja tega sveta; prenašaj potrpežljivo žalitve in krivice, bridkosti, zoprnosti in bolečine, ki so ti od Boga poslane in molči. Pot, po kateri hodi vsak človek, se vije skoraj vedno mej samimi križi. Če Bog tako hoče, ne izogibaj se jim! Veseli se, ko srečaš na potu svojega življenja križ. Poljubi ga srčno, kajti prenašati križe in težave potrpežljivo in vdano, je najdragocenejša reč, ki jo more pridobiti tvoja duša in najlepša obleka, ki jo moreš seboj vzeti v večnost.¹⁾

*

*

*

51. Sv. Gregor Veliki nam je s svojim zgledom pokazal, kako se moramo obnašati s svojimi nesomišljeniki. Slavni nemški pisatelj Alban Stolz piše o njem: »Obnašanje sv. Gregorja Velikega nas uči: 1. Dokler ni natančno preiskano in popolnoma dognano, da je kdo odpal od sv. vere, ne smeš imeti nezaupanja do njega in ga ne smeš sumničiti, da ni katoliški. Velik greh je, če skuša kdo izbuditi nezaupanje v pravovernost tega ali onega duhovnika ali pisatelja, da izgube s tem njegove besede ali spisi ugled in moč. To se pravi metati nesnago v studenčno vodo, da ne more nihče več iz nje piti. Izrek sv.

¹⁾ Alban Stolz: Legende, 31. dec.

Avguština je tu na mestu: »*V nujno potrebnih rečeh bodi enotnost, v postranskih prostost, v vsem ljubezen*«. — 2. Če je kdo *druge vere*, ki je zmotna, pokaži mu, da je tvoja vera boljša s tem, da imaš več ljubezni in da mu tudi več ljubezni izkazuješ. To je prava pot, po kateri najprej privedemo krivoverce k spoznanju, če skušamo pridobiti njih srce s prijaznim in ljubeznivim obnašanjem. In četudi bi krivoverec vztrajal pri svoji zmoti, ga radi tega še ne smeš obsojati, ker ne veš, ali mu morda kasneje milost Božja ne bo odprla oči. Ko bi ti bil od mladosti vzgojen in podučen le v krivih naukih, bi morda prav tako težko spoznal in doumel pravo vero. — 3. Tudi nasproti takim, ki ne verujejo v Kristusa, ki ne verujejo morda niti v Boga; moraš biti pravičen. Če tebe Jud oslepari, ne smeš ti njega oslepariti; če skuša bogotajec vzeti tebi to ali ono službo ali ta ali oni dobiček, ne smeš ti storiti tega njemu. Ti ne smeš posnemati hudobij nevernikov, ampak zgled Jezusa Kristusa, ki je ostro pokaral učence, ki so hoteli, naj bi ogenj iz nebes prišel nad neverne in hudobne Samaritane.¹⁾

V teh besedah je mnogo koristnih naukov za te in one. Ko je škof v Terracini vzel svojevoljno Judom sinagogo in kasneje tudi še druge prostore, v katerih so smeli opravljati po svoje službo Božjo, se je papež Gregor Veliki potegnil za Jude, ki so se nanj obrnili, in pisal škofu v Terracini tako-le: »Vrni Judom prostore, ki so jih imeli prej, da bodo v njih po svoji navadi

¹⁾ Alban Stolz: Legende, 12. marca.

obhajali svoje shode. Take, ki niso krščanske vere, moramo s prijaznostjo, dobrotljivostjo, z opominjanjem in prigovarjanjem pridobivati za enotnost vere, da jih pretnje in strahovanja ne odbijejo, ampak da jih lepota sv. evangelija privabi k sv. veri.

Če hočemo koga izpreobrniti in ga privedi h Kristusu, ga ne smemo odbijati, ne smemo postavljati zidu strankarstva in sovražne ločitve med sebe in njega, ampak se mu moramo bližati, kakor je Kristus delal. Farizeji in njih pismarji so rekli nekoč Jezusu in njegovim učencem: »Zakaj jeste in pijete s cestninarji in grešniki?« Jezus pa je odgovoril in rekel: »Zdravi ne potrebujejo zdravnika, ampak bolni. Nisem prišel klicat pravičnih, ampak grešnike k pokori (Luk. 5, 30).«

Koliko sumničenj, strupenih zabavljic in nastopov bi si bili prihranili, ko bi se bili vselej in povsod ravnali po teh lepih in odrešilnih besedah Zveličarjevih! S tem pa nočemo nikomur nič očitati, ker smo ljudje pač povsod enaki in so bile v minulosti tudi razmere drugačne!

*
* *
*

52. Bodite vsi ene misli! Postranske reči ne smejo te »ene misli« razbijati. Vsi moramo s premagovanjem »ohraniti edinost duha v zvezi miru« in s složno značajnostjo podpirati Katoliško akcijo in apostolsko delo. Krščansko življenje treba poglobiti v Kristusovem duhu, v evangelijskem in apostolskem duhu. O apostolih in prvih učencih beremo (Dej. ap. 2): »Bili so

vsak dan stanovitno v enem duhu v templju in so lomili po hišah kruh«, t. j. so zauživali sveto obhajilo. S temi poslednjimi besedami se nam naznanja pravi vir vsega krščanskega življenja, kakor je Kristus rekel: »Kdor bo jedel moje meso in pil mojo kri, bo imel življenje v sebi«. Okolu sv. evharistije se mora torej sukati vse naše delo, vse naše govorjenje in vse naše mišljenje. Kristus, ki je pričujoč v sv. evharistiji, bo storil, da bomo *vsi ene misli*.

Sv. Cerkev kliče vse prepirajoče stranke in posameznike, ki so ponekod zašli daleč proč od prave matere, spet *domov*, kliče h katoliški akciji, k apostolskemu delu. Kristus v presv. evharistiji kliče k sebi trudne prepirljivce: Priđite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas poživim. Vzemite nase moj jarem in učite se od mene, ker jaz sem krotek in iz srca ponižen in boste pokoj našli svojim dušam. Moj jarem je sladek in moje breme je lahko (Mat. 11, 28).

Nihče drug nas ne more zjediniti ko Kristus. Ko bo Kristus zavladal v srcih vseh ljudi, ko bo svet resnično sprejel vero v Kristusa, se bo izpolnila želja Njegova, ki jo je izrazil pri ustanovitvi svete evharistije pri zadnji večerji, ko je molil: »*Da bodo vsi eno*, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi; *da bodo tudi vsi v nas eno*, *da svet veruje*, *da si me ti poslal*«.

Izpolnjujmo te besede, ki izvirajo iz ljubečega srca Kristusovega. Imeli bomo sicer tudi v bodoče raznolična mnenja in raznolične stranke, toda te stranke od včeraj, od danes in od jutri ne smejo razbijati »ene misli«, ki jo želi

Kristus, ki jo zahtevajo apostoli in cerkev, kajti Kristus, katerega ljubimo in za katerega se žrtvujemo, je vedno isti, kakor kliče sv. Pavel: »Kristus včeraj, Kristus danes, Kristus vekomaj (Hebr. 13, 8)!«

PETDESETO BRANJE.

ZA ŠESTO NEDELJO PO BINKOŠTIH.

1. Tista množica, o kateri govori današnji sv. evangeliij, je bila Kristusu zvesta. Držala se ga je zvesto, čeprav ni imela v puščavi kaj jesti. Hodila je za njim ne meneč se za jed in pijačo. Zaupala je Kristusu in se v svojem zaupanju ni motila, kajti Kristus daje časno in večno življenje. To je dokazal z velikim čudežem v puščavi, ko je sedem kruhov in nekaj ribic tako namnožil, da je nasitil štiri tisoč ljudi in da je ostalo še sedem jerbasov koscev. Tako plačuje Kristus tiste, ki hodijo za njim. Kdor hodi za njim, ne bo stradal. Gospod mu bo vsega privrgel. Bodi nam ta čudež v puščavi v dokaz, da nam Gospod lahko da vsega, ako ga iščemo in njemu samemu služimo. On je gospodar dobre letine, on nam polni kašče, skednje in kleti. Na drugi strani pa ima v svoji oblasti viharje, točo, slano, bolezen, kugo in druge nezgode, s katerimi nas tepe, ko ga zapustimo in zbudimo njegovo jezo. Nikar ne pozabimo teh resnic v hudih časih, v katerih živimo. Ta svet nam mora biti

kakor puščava, v kateri nič ne raste, ako Gospod noče; nam mora biti kakor puščava, v kateri ne vidimo drugega ko Gospoda, ki nas preživlja in ohranjuje. Žal, da je dandanes narobe. Ljudje živijo, kakor da bi ne bilo nad njimi Gospoda, delajo greh, kakor da ne bo častitljivega vstajenja, se veselijo ko Izraelci okolu zlatega teleta v puščavi, kakor da bi nas Gospod nič ne obiskaval in tepel z raznimi šibami. To je strašno žalostna slika našega časa. Bog nas tepe, kakor nikoli prej, mi pa živimo v grehu, kakor da bi se nič ne godilo.

*

*

*

2. Ustavimo to življenje, ki je sramotno za naš prežalostni čas. Poslušajmo *sv. Pavla, ki nam kliče*: »Bratje! Ti ki smo krščeni v Jezusu Kristusu, smo krščeni v njegovi smrti ... smo ž njim pri sv. krstu v smrt pokopani, da kakor je Kristus vstal od mrtvih ... tudi mi v novem življenju hodimo«. Pri sv. krstu smo torej umrli grehu, smo se odpovedali hudobnemu duhu in smo začeli novo, sveto življenje v Kristusu. Sedaj imamo upanje, da bomo od mrtvih vstali, kakor je on od mrtvih vstal, kajti pri sv. krstu smo bili vsajeni v njegovo podobnost. Pri sv. krstu smo postali njemu podobni. Kakor je namreč on umrl za naše grehe, smo tudi mi umrli grehu in začeli novo življenje. Zato upamo, da mu bomo podobni tudi v častitljivem vstajenju.

Ne bodimo nespametni, da bi sedaj Kristusa zapustili in se vrnili spet v sužnost greha. Kri-

stus je enkrat umrl in ne umrje več, tako smo tudi mi grehu umrli pri sv. zakramentih s trdnim sklepom, da ne bomo več grešili, ampak živeli s Kristusom vekomaj. Držimo se tedaj zvesto Kristusa, kakor tista množica v puščavi, o kateri govori današnji sv. evangelij in izpolnjujmo njegove nauke, da dosežemo ž njim častljivo vstajenje.

*

*

*

3. Ko je prišel sv. Pavel v Ikonijo, ki je bilo glavno mesto Likaonije v Mali Aziji, je tam živela osemnajstletna deklica Tekla, katero so bili stariši že zaročili ajdovskemu bogatemu mladeniču Tamir-ju. Ko je pa Tekla slišala sv. Pavla govorečega o večnem življenju in o sv. devištvu, so jo te besede tako genile, da je sklenila sprejeti sv. krst in se popolnoma odpovedati svetu. Sv. Gregorij Nisenski piše o njej: »Odsihdob je bila mrtva za vse strasti mladosti, odmrla je lepoti, odmrla vsem svojim telesnim počutkom. Ves svet je zanj umrl, kakor je ona odmrla vsemu svetu«. Stariši so na vso moč pritiskali nanjo, naj se poroči, a ona je ostala zvesta devica Kristusova. Izročili so jo sodniku, a sodnik ni mogel ž njo nič opraviti. Poslal jo je spet starišem domov. Ko je poizvedela, po kateri poti je sv. Pavel odšel, je skrivaj zapustila stariše. dom in vse bogastvo in hitela za njim. Toda ženin leti za njo, jo ujame in privede nazaj v očetovo hišo. Razkačeni oče jo izroči kot kristjano sodniku, ki jo obsodi v smrt. Raztrgale naj bi jo divje zveri v gledališču. Toda lev, ki je bil

določen, da bi jo raztrgal in pojedel, se je ulegel k njenim nogam, jih začel lizati in je z divjim rjoventjem dajal spoznavati, da se deviškega telesa ne drzne oskruniti.

Potem so jo obsodili v smrt na grmadi, toda tudi ogenj se je ni doteknil. Cesar Neron jo ukaže privezati za rep dvema bivoloma in potem bivola gnati na nasprotno stran, toda bivola se po pravljici nista hotela geniti, četudi so ju poganjali z razbeljenim železom. Potem vržejo devico v jamo, napolnjeno s kačami in gadi, toda devica pride iz jame nepoškodovana. Po tolikih čudežih so se ajdje začeli trumoma izpreobračati h krščanski veri. Rekli so: »Tisti Bog, ki ga Tekla molli, mora biti edino pravi Bog«. Cesar Neron jo ukaže potem izpustiti iz samega strahu. Sv. Tekla gre v samoto in živi ondi do smrti v največji strogosti in pokori. Dosegla je 90. leto. Ko je umrla, so jo pokopali v Selevciji, kjer so na njenem grobu sezidali cerkev. Nekaj njenih ostankov imajo v Terakoni na Katalonskem, nekaj pa v stolni cerkvi v Milanu, ki je tudi na njeno ime posvečena.

Sv. Tekla nam je dala zgled stanovitnosti do konca! Hodimo po njenih stopinjah in bodimo stanovitni v izvrševanju dobrih sklepov, ki jih delamo, ko sprejemamo sv. zakramente. Nikar se več ne vračajmo k grehom, katerim smo se odpovedali. Živimo pravično, izpolnjujmo zapovedi božje in cerkvene, da v potrpežljivosti dosežemo večno krono.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

4. Kdor hoče kdaj doseči krono večnega kraljestva mora postati nov človek v Jezusu Kristusu po zgledu Marije Device, sv. Jožefa in drugih svetnikov. Le novi človek je brat Jezusa Kr., otrok Božji in dedič večnega kraljestva.

V sv. pismih ki so jih pisali apostoli prvim kristjanom se zahteva od izpreobrnencev novo življenje v Kristusu Jezusu. Sv. Pavel pravi v današnjem sv. berilu, da smo bili pri sv. krstu pokopani, da bi potem vstali *v novo* življenje. S tem namiguje apostol na način sv. krsta, pri katerem so človeka potopili ali pokopali v vodo, potem pa ga dvignili iz vode. Pokopali so starega človeka z vsemi grehi in slabimi nagoni, vstal pa je iz vode *novi* človek v milosti Božji kot dedič večnega kraljestva.

Oglejmo si danes nekoliko, v čem obstoji *novi* človek?

*

*

*

5. Kaj je stari človek in kaj je novi človek, se je zlasti kazalo mej prvimi kristjani. Vsa družina je bila paganska, kar se je nekega lepega dne izpreobrnil sin, ki je poslušal sv. apostole, ali se je izpreobrnila hči, ki je poslušala sv. evangelij. Nastal je v družini razpor, ker nekateri so bili oblečeni v starega, paganskega človeka, drugi pa so bili že novi človek. Na ta razpor namiguje Kristus z besedami: »Nikar ne mislite, da sem prinesel mir na zemljo, ne miru, ampak meč sem prinesel. Prišel sem namreč, da razdvojim človeka zoper njegovega očeta in hčer zoper njeno mater in nevesto zoper njeno taščo.

In človekovi sovražniki bodo njegovi domači. Kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden in kdor ljubi sina ali hčer bolj ko mene, ni mene vreden. In kdor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden (Mat. 10, 34)«. Kakor je luč nasprotna temi in tema nasprotna luči, prav tako je stari človek nasproten novemu in novi človek nasproten staremu. Spor je bil po družinah mej prvimi kristjani neizogiben, kakor je tudi dandanes po družinah, v katerih niso vsi dobri kristjani, spor neizogiben. Kristus je rekel: »Vsi, ki hočejo pobožno živeti, bodo preganjanje trpeli«. Če postane kdo v družini neveren ali liberalec in so vsi drugi dobri in pobožni kristjani, je spor mej njimi neizogiben. Zato je rekel Kristus: »Nisem prišel miru, ampak meč. Prišel sem, da razdvojim človeka zoper njegovega očeta in hčer zoper njeno mater itd.« Sv. Ambrož pravi: »Trda je bila ta beseda Kristusova za paganske družine, ko je prvi novi človek stopil vanjo, t. j. ko se je bodisi sin bodisi hči, bodisi oče bodisi mati izpreobrnila h Kristusu in so drugi še ostali pagani«. Tako je še dandanes trda ta beseda, ko postane kdo v družini brezverec ali liberalec, da noče več ubogati starišev, da ne hodi več k sv. maši in ne moli več z družino sv. rožnega venca itd. V tem slučaju so prepiri v družini neizogibni.

6. Novi človek ima živo vero v Kristusa Boga, ki je bil spočet od sv. Duha, rojen iz Marije Device, ki je za nas trpel na križu, umrl in

bil v grob položen, tretji dan pa od mrtvih vstal, šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta in ki nam je s svojim vstajenjem dal poročstvo, da bomo tudi mi poslednji dan iz groba vstali v večno življenje. To so glavne resnice, katere veruje novi človek in po katerih uravnava vse svoje delovanje in življenje. Te resnice mora imeti novi človek vedno pred očmi. Ker se te resnice premišlujejo pri sv. rožnem vencu, priporoča sv. cerkev zlasti v naših brezverskih časih posameznikom in družinam molitev sv. rožnega venca. Kdor se izogiblje sv. rožnemu vencu, kaže slabo znamenje, da namreč ni novi človek, da hodi po slabih poteh, ki vedejo v duhovno in gospodarsko pogubo. Sv. rožni venec kaže, kakšna je družina, ali so v njej sami taki, ki jim lahko rečemo novi človek, ali pa so vmes tudi pagani, katerim je ime stari človek. Nekatere družine deli sv. rožni venec naravnost v dva dela. Ta prečudna moč je v sv. rožnem vencu radi tega, ker premišljujemo v njem glavne resnice sv. vere, po katerih mora novi človek živeti. Blagor družini, kjer so vsak večer vsi zbrani pri sv. rožnem vencu.

*

*

*

7. Novi človek je v milosti Božji t. j. brez smrtnega greha. Če kdaj po nesreči pade, se s pomočjo sv. zakramentov takoj spet dvigne. Novi človek se čuva slabih priložnosti, da ga ne zavedejo v greh, kajti njemu je Bog čez vse in Jezus, ki sedi na desnici Božji, je njegov največji zaklad, ki zanj rad žrtvuje vse, tudi življenje. Svet-

niki in svetnice Božje so Jezusa ljubili nad vse. Sv. apostol Pavel kliče: »Prepričan sem, da nas nobena stvar ne more ločiti od ljubezni Božje, ki je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem (1 Kor. 13)«. Sv. Janez Zlatousti razlaga te besede takole: »Rešiti se pekla in pridobiti si nebesa je velika reč, toda vse to ni nič nasproti temu, kar hočem tu povedati: *Več ko vse to je ljubezen naša do Jezusa in ljubezen Jezusova do nas*«.

Ta naša ljubezen do Boga in do Jezusa se kaže zlasti v veselju do molitve in do Božje besede, v veselju do sv. maše in do najsvetejšega zakramenta. Novi človek hodi srčno rad k sv. obhajilu in k daritvi sv. maše. Ker se skrbno ogiblje greha, je vsak dan pripravljen sprejeti Jezusa v najsv. zakramentu.

*
* *
*

8. Novi človek je srčno ponižen. Dobe se ljudje, ki so na videz sveti, ki na videz strogo živijo, ki zahajajo prav pogostoma v cerkev, a so polni prevzetnosti. V petem stoletju je živel redovnik Evtih, ki se je strogo postil in veliko molil, pa je bil prevzet. Začel je učiti o Kristusu krivo vero, ki jo je cerkveni zbor obsodil. Vsakdo bi bil mislil, da se bo Evtih takoj izpreobrnil in ponižno in pokórno preklical krivo vero, ker je živel v samostanu kakor svetnik. Toda njegova prevzetnost mu tega ni dovolila. Začel je še bolj trditi in širiti krivo vero. Ob istem času pa je živel tudi sv. Gerazim, ki je bil pa iz srca ponižen. Ko je slišal, kaj uči sv. katoliška cerkev, je takoj z veliko ponižnostjo sprejel nauk

sv. cerkve. Novemu človeku je cerkev mati, katero ljubi in uboga, rimski papež pa mu je oče, kateremu je srčno vdan.

Sv. Ansgar ki ga praznujemo dne 3. februarja, je bil nadškof v Hamburgu in Bremenu in je po vsej severni Evropi ustanovil mnogo škofij in župnij, da bi se vera mej paganskim ljudstvom razširila in utrdila. Primerjajo ga sv. Janezu Krstniku ali sv. Pavlu ali sv. Petru ali sv. Štefanu, prvemu mučeniku. Trudil se je celo svoje življenje in neizmerno veliko storil za čast božjo in zveličanje duš. Na smrtni postelji pa je v veliki ponižnosti tožil, da je premalo delal za čast Božjo in da Bog gotovo ni bil zadovoljen z njim, ker mu ni dal milosti, da bi umrl kot mučenik. V zadnjih trenutkih in v zadnjih zdihljajih je ponavljal: »Bog bodi milostljiv meni, ubogemu grešniku!« To je bila prava ponižnost, ki je gotovo znamenje novega človeka. Ta ponižnost izvira iz resnične ljubezni do Boga ki je solnce naše duše. Kdor ima to solnce v svoji duši, vidi tudi najmanjše madeže in pogoške in se jih spoveduje. Kdor pa nima ljubezni Božje, ki je solnce naše duše, ne vidi nič slabega, ne vidi nobenega madeža in pogoške na sebi. Pri spovedi govori, da ni nič slabega storil, čeprav ni bil morda celo leto pri spovedi, da je vedno pošteno živel, da ni nikomur nobene škode storil itd. Tako se prevzetnež pri sv. spovedi hvali, mesto da bi se poniževal in kesal svojih grehov. O takih ljudeh veljajo besede Kristusove škofu v Laodiceji, kakor beremo v Skrivnem Razodetju sv. Janeza, apostola (3, 17). Kristus mu pravi: »Ti praviš, da si bogat, da si

si veliko nabral (namreč dobrih del in zaslug), da ničesar ne potrebuješ, a ne veš, kako si beden, siromašen, ubog, slep in nag. Svetujem ti — pravi Kristus dalje — da si pri meni kupiš zlata, ki je v ognju izčiščeno, da obogatiš, in belih oblačil, da se ne bo videla sramota tvoje negote, in mazila da pomaziliš svoje oči, da boš kaj videl«. Kristus je hotel reči: Pomazili si oči z mazilom, da boš videl in spoznal svoje grehe in sramotnosti in da boš ponižen; obleci bela oblačila t. j. očisti v ponižnosti in v resničnem kesanju svojo dušo; kupi si zlata t. j. začni opravljati dobra dela s pomočjo milosti Božje in iz ljubezni do Boga. Prvi korak k Bogu je ponižno spoznanje in priznanje, da smo grešniki in veliki siromaki. Ta ponižnost nam bo kmalu pomagala do lepe, bele obleke in pa do čistega zlata, ki so dobra dela.

*
* *

9. Novi človek je dalje oborožen s škitom sv. potrpežljivosti. Kdor nima potrpežljivosti, ni še novi človek. Potrpežljivost je čednost, ki daje trdnost in stalnost vsem drugim čednostim in ki daje krono vsem našim dobrim delom.

Malokateri svetnik je imel tako burno in težavno življenje ko sv. Peter Damijan, ki ga praznujemo dne 23. februarja. Drugim svetnikom so težave in bridkosti trajale le nekoliko časa, temu svetniku pa so se začele takoj po rojstvu. Od siromašnega pastirčka se je povzpел s pridnostjo in nadarjenostjo do prvega kardinala in škofa v mestu Ostia pri Rimu. Prigo-

dilo pa se je, da so morali takrat kardinali dvakrat voliti papeža, a obakrat je vladna stranka s pomočjo vlade postavila protipapeža. Bili so hudi časi za kardinale in zlasti za prvega kardinala sv. Petra Damijana pa tudi na sploh za katoliško cerkev. Sv. Peter je moral celo v pregnanstvo.

Tisti čas so nastale v Milanu hude zmešnjave. Papež je poslal tja sv. Petra, da bi pomiril duhove in napravil red. Toda ko je sv. Peter došel v Milan, so začeli biti plat zvoná in so nahujskali ljudstvo proti njemu, da se je s težavo preril v cerkev in stopil na prižnico. Ko je pa začel govoriti, je takoj pridobil vse ljudstvo in pomiril razburjene duhove.

Njegove težave so začele kakor smo omenili, takoj po rojstvu, ker ga je bila mati zavrgla, da bi bil gotovo umrl od lakoti in mraza, da ni prišla zraven služabnica nekega duhovnika, ki je materi očitala, da je hujša ko tiger ali lev. Mati se je sedaj premislila, otroka spet pobrala in zanj skrbela. Toda stariši so mu kmalu umrli in mali Peterček je bil izročen najstarejšemu bratu in njegovi trdosrčni ženi, ki sta ga sovražila, mu dajala slabo jesti in ga tudi pretepala. Pasti je moral svinje, trdo delati in opravljati vsa hlapčevska dela.

Več ali manj je bilo celo njegovo življenje trdo in z raznimi težavami prepleteno, toda vse je prenašal z neizmerno potrpežljivostjo.

Umrli je na potu, ko se je vračal iz Ravene, kjer je moral po naročilu papeževem poravnati spor mesta s katoliško cerkvijo. Napadla ga je

mrzlica, da se je moral ustaviti v samostanu v mestu Faenza, kjer je tudi umrl l. 1072 v triinosemdesetem letu.

*
* *
*

10. Novi človek mora čisto živeti. To sveto čednost, namreč sv. čistost, so svetniki posebno čislali in priporočali z zgledom in z besedo. Lahko bi vam navedel sto in sto zgledov iz življenja svetnikov.

Kako so čislali sv. čistost in devištvo prvi kristjani, ki so poduk sprejeli od apostolov, naj pojasni zgled iz časov paganskega cesarja Diokleciana. Le-ta je ukazal l. 304., naj polovijo vse device, ki so Kristusu obljubile večno čistost, in naj jih prisiliijo ali darovati bogovom ali pa žrtvovati svoje devištvo v nesramni hiši. Takrat je živela sv. devica Teodora, ki so jo zgrabili in odvedli pred paganskega sodnika. Pogumno je izjavila, da ne bo darovala bogovom, ker služi Kristusu; če jo pa odvedejo v nesramno hišo, da jo bo Kristus prav gotovo obranil divje paganske pohotnosti. Tako se je tudi zgodilo. Odvedli so jo v nesramno hišo, ker je sodnik rekel: »Bomo videli torej, ali te bo Kristus obranil!« Velika množica se je zbrala okolu hiše. Čakali so kakor volkovi, hoteč videti, ali bo Kristus obranil devico. Zdelo se je že, da je njeno devištvo izgubljeno, kajti iz množice je stopil vojak in je korakal naravnost v hišo k sv. devici. Ko ga je devica zagledala, se je prestrašila in tekla v kot. Toda ta vojak je bil sv. Didim, ki se je preoblekel v vojaško obleko, da bi sv. devico rešil. Rekel

ji je: »Jaz nisem to, kar vidiš na meni. Jaz sem tvoj brat v Jezusu Kristusu in sem prišel v tej površni obleki, da te rešim. Kar hitro zamenjaj obleko. Obleci vojaško obleko in beži!« To se je tudi zgodilo. Sv. devica se je preoblekla v vojaško obleko in zbežala iz ječe, ne da bi jo bil kdo spoznal. Ko so pa kasneje zvedeli, kaj se je zgodilo, je sodnik obsodil sv. Didima v smrt: odsekali so mu glavo in njegovo truplo zažgali. Pridobil si je s tem dvojno mučeniško krono: umrl je, da je izpovedal vero v Zveličarja in da je rešil devištvo sv. device Teodore.

Ta pripovedka nam kaže, kako so prvi kristjani čislali sveto devištvo in sveto čistost. Sv. Didim je pretrpel strašno mučeništvo, da je sv. devico Teodoro obranil oskrunbe. Prav tako bi bil raji pretrpel še sto mučeništev, nego dovolil oskrunbo svojega telesa.

*

*

*

11. Če hočeš postati nov človek, moraš sleči stare paganske pohotnosti in nesramnosti in obleči sv. čednosti, ki jih je Kristus učil in so se v njih svetniki odlikovali

Sv. Ignacij Lojolski je živel v mladosti posvetno. Ko je bil pa v vojski ranjen in je začel čitati lepe životopise svetnikov in svetnic Božjih, se mu je vnelo srce. Začel je premišljevati: »Če so svetniki tako živeli, zakaj pa ti ne?« In takoj ga je milost Božja presunila, da je postal nov človek v Kristusu, kakor opominja sv. Pavel vse ljudi: »Oblecite Gospoda Jezusa Kristusa in ne strezite mesu v požljivosti!«

Pregovor pravi: Besede mikajo, a zgledi vlečejo. Bodimo tudi mi pridni v čitanju životo-
pisov svetnikov in svetnic Božjih, da se vna-
memo za lepo in čednostno življenje novega člo-
veka, kajti le novi človek je dedič večnega kra-
ljestva. Sv. Pavel nam kliče v pismu do Gala-
čanov (6, 15): »V Kristusu ne velja, ali je kdo
obrezan ali neobrezan, ampak *nova stvar*«, t. j.
novi človek v milosti Božji.

12. »Vsi, ki smo bili krščeni v Kristusa Jezusa ... smo bili pokopani z njim pri sv. krstu v smrt, da ... živimo *novo* življenje, kakor je Kristus od mrtvih vstal po slavi Očetovi (v novo življenje)«. Tako sv. Pavel *v današnjem sv. berilu*.

Pri sv. krstu nas je duhovna mati katoliška Cerkev prerodila, t. j. nam dala novo, nadna-
ravno življenje. To novo, nadnaravno življenje
naše duše je posvečujoča milost božja, ki nas
dela otroke božje in dediče večnega kraljestva.
Takrat, ko smo bili krščeni, t. j. pokopani v
krstni vodi, smo grehu odmrli in začeli živeti
novo, sveto in čednostno življenje. O tem preču-
dežnem prerojenju govori sv. Pavel v današnjem
sv. berilu. Spominja nas, kako smo se pri sv.
krstu odpovedali grehu in nas opominja, naj se
čuvamo grdobe greha, ki je duši smrt in za člo-
veka največja nesreča.

13. Največji sovražnici na svetu sta tema in luč. Ko nastopi tema, zbeži luč, ko nastopi luč, zbeži tema. Največja sovražnica človeškega življenja je smrt. Če premaga smrt, je življenje konec. Najhujša sovražnika v dušnem življenju pa sta greh in posvečujoča milost božja. Ko storimo smrten greh, zbeži posvečujoča milost božja in duša umre, ko pa prejmemo posvečujočo milost božjo, zbeži greh in duša oživi. To se je prvič zgodilo pri sv. krstu, ko smo bili pokopani v krstni vodi in smo vstali v novo življenje. To moč ima krstna voda od bridkega trpljenja in smrti Jezusa Kristusa. Zato nam kliče sv. Pavel: »Bratje, vsi, ki smo krščeni v Kristusa Jezusa, smo v njegovo smrt krščeni«. Smrt Jezusova je namreč premagala greh in nam pridobila milost božjo. Smrt Jezusova je vir našega duhovnega življenja.

*

*

*

14. V starih časih so imeli poleg krstnih kamenov tudi krstne vodnjake, kar vidimo lahko še dandanes v Ogleju. Krst je namreč veljaven bodisi, da človeka le oblijemo v imenu Očeta in Sina in sv. Duha bodisi da ga potopimo v vodo v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Kjer so imeli krstne vodnjake, so krščence potapljali v vodo. Vsakega so navadno trikrat potopili, kakor so vsakega trikrat oblili, kjer je bilo oblivanje v navadi. Potapljanje je bilo podoba pokopa starega človeka. Stari človek je bil z vodo sv. krsta zagrnjen in opran, da je iz vode stopil opravičen in prerojen. Zato pravi v današnjem berilu sv.

Pavel: »Pokopani smo bili namreč z njim pri sv. krstu v smrt, da tako tudi mi živimo novo življenje, kakor je Kristus od mrtvih vstal po slavi Očetovi«.

Pri sv. krstu smo torej umrli grehu, zato se moramo skrbno čuvati greha, kajti greh je smrt naše duše. Sv. Pavel nam kliče: »Vemo, da od mrtvih vstali Kristus več ne umrje: ... smrt nima nad njim več oblasti ... umrl je enkrat za vselej, ko pa živi, živi Bogu. Tako tudi vi mislite, da ste namreč grehu odmrli, živite pa Bogu v Kristusu Jezusu, Gospodu našem«. Če smo bili pri sv. krstu kakor Kristus pokopani in smo grehu odmrli, bodimo mu podobni tudi v vstajenju sedaj, ko smo iz krstne vode vstali prerojeni in opravičeni. Kristus ne umrje več, tako bodimo tudi mi stanoviti v dobrem, da dosežemo večno življenje.

*

*

*

15. Pregovor pravi: Stara navada, železna srajca! Ta se ne da tako hitro sleči. Spokorniki so svoje telo ostro pokorili, so se postili, po noči čuli, po dnevu trdo delali, nosili ostra oblačila, da so polagoma ukrotili starega človeka, slekli stare navade in oblekli novega človeka v Jezusu Kristusu.

Sv. Bazilij, ki je bil sošolec in največji prijatelj sv. Gregorja Nazijanzenškega, je šel v najlepši dobi svojega življenja v samoto, da bi le Bogu živel in da bi svetu popolnoma odmrli. Spal je na golih tleh, prečul včasih cele noči, pre-

našal največji mraz, jedel le enkrat na dan in sicer le kruh z vodo, le ob nedeljah in praznikih poleg tega tudi zelenjavo. Razdal je vso svojo dediščino siromakom. Sv. Gregor piše, da ga je bila sama kost in koža. Ves čas je strogo porabljal deloma za molitev deloma za premišljevanje sv. pisma deloma za delo na polju.

Sv. Arnulf, ki ga praznujemo dne 30. junija, se je popolnoma umaknil svetu in stopil v cistercijski red. V redu je včasih bičal svoje telo do krvi. Nekega dne ga je obiskal redovnik - prijatelj prav takrat, ko se je v celici bičal. Na vprašanje, kje je Arnulf, odgovori vratar: »Sedaj je v vica« . Ko ga pokličejo iz celice, je še krvavel. Prijatelj mu je to očital in mu rekel: »Ljubi brat, ali hočeš sam sebe umoriti? Arnulf odgovori: »Umoriti hočem le svoje grehe in ne sebe«. Nekemu drugemu redovniku, ki mu je očital prestrogo ravnanje s samim seboj, je odgovoril: »Moj sovražnik je moje meso in biti moram tem bolj na straži, čim bliže mi je. Potrebno je, da mučim in tepem žival svojega mesa, da ne postane razposajena in da me ne trešči v prepad večne smrti« .

Podobne reči beremo tudi o drugih svetnikih in svetnicah. Vsi so krotili svoje telo in so se premagovali bodisi v malih pa pogostnih rečeh bodisi v velikih rečeh. Sv. Klara je strogo živela, pa so jo tovarišice v samostanu prosile, naj si ne naklada tako velikih pokor, da si ne pokvari zdravja. Sv. Klara pa je odgovorila: »Drage sestre! Meni je nemogoče pozabiti, koliko je Bog naredil zame in kako malo sem jaz storila zanj. Umrla bom, kadar bo Bog hotel in nič

prej. Prej ko jaz bo umrl marsikateri posvetnjak, ki si ne more ničesar odpovedati in ki živi v mehkužnosti in v veselju. Ko se bo meni bližala smrt, se ne bom bala, ampak jej bom gledala z veseljem v obraz, ker šla bom k njemu, ki ga molim in ljubim«.

Tudi taki svetniki, ki niso nikoli storili smrtnega greha, na pr. sv. Alojzij, sv. Stanislav Kostka, sv. Karel Bor., sv. Terezija itd. so vendar-le bili zelo čujoči in so se odpovedovali vsem mogočim ugodnostim. Kdor hoče čednostno in sveto živeti in premagovati skušnjave v greh, mora imeti ne samo dobro voljo, ampak si mora delati silo, se skrbno odpovedovati svoji počutnosti, brzdati oči in ušesa, ogibati se posvetnih veselje, slabih družb, krotiti prevzetnost, ničemurnost, nevoščljivost itd. Sv. Pavel pravi o sebi: »Jaz ravnam trdo s svojim telesom in ga devljam v sužnost, da bi se morda ne pogubil, ko drugim oznanjujem evangelij (1. Kor. 9, 27)«.

O prvih kristjanih, ki so se izpreobrnili h Kristusovemu nauku, pravi sv. Pavel, da so križali starega človeka: »Vemo namreč to, da je bil naš stari človek s Kristusom križan, da bi se razdejaló telo greha in da ne bi več služili grehu«. Po sv. krstu bi morali živeti le Bogu v posvečujoči milosti božji, v sv. čednostih in dobrih delih.

*

*

*

16. Svojih pregrešnih navad ne moremo sicer hitro pokončati, pa strahovati in krotiti

jih moramo. Če nas premaga greh, umrjemo na duši, če pa premaga milost v Jezusu, bomo ž njim živeli vekomaj.

Ogibajmo se torej grehov! Nobene reči se ni toliko bati ko greha, ker greh prinese večno smrt. Prijatelji so vprašali bogaboječega kristjana: »Koga ali česa se bojiš najbolj?« On odgovori: »Jaz se ne bojim ničesar!« Rečejo mu: »Ali se ne bojiš uboštva, lakoti, žeje, bolezni, smrti, pekla?« On odgovori: »Vsega tega se nič ne bojim! Ne bojim se lakoti in žeje, saj je moral tudi moj Zveličar to trpeti. Le grešniku se godi v težavah slabo, ljubečim Boga pa je vse dobro. Tudi bolezni in trpljenja se ne bojim, ker trpljenje čisti dušo in nas dela trpečemu Jezusu podobne. Tudi zasramovanja in obrekovanja me ni strah, saj so zasramovali tudi Jezusa, mojega Zveličarja, kaj bi mene ne? Zasramovanje me dela ponižnega, kar je zame velika dobrotà. Smrti se tudi ne plašim, saj smrt odpira vrata, ki skozi nje stopajo izvoljeni za Jezusom in Marijo v nebeško veselje. Tudi hudobnega duha se ne bojim, saj je z verigami vklenen v peklù in mi ne more nič, če se mu sam ne vdam. Tudi pekla se ne bojim, saj je pekel le za hudiče in njih služabnike. Jaz pa služim Bogu in koprnim po nebesih. Zato se prav za prav tudi Boga ne bojim, ker je moj strah božji združen z ljubeznijo in ljubezen izključuje pravi strah (I. Jan. 4, 18). Moj strah božji je ljubezen, s katero ljubim Boga in se ga srčno veselim. Samo ene reči se zelo bojim, ki se je vi malo ali nič ne bojite, namreč *greha*«.

Bodi tudi nas ene same reči strah, namreč greha. Pri sv. krstu smo se odpovedali grehu. Bodimo stanovitni. Ponavljajmo pogostoma besede, ki jih je ponavljal sv. Stanislav Kostka: Raji umreti ko grešiti!

17. Sv. apostoli so umrli za Jezusa in za njegov nauk. Bili so prepričani, da je Jezus Sin božji, kakor je rekel sv. Peter Gospodu: »Ti si Kristus, Sin živega Boga«.

Ker pa mora biti vsak kristjan pripravljen žrtvovati življenje za Jezusa, si mora vsakdo pridobiti prepričanje, da je Jezus Sin božji. To prepričanje si pridobimo, če premišljujemo čudeže, ki jih je Kristus delal.

Oglejmo si čudež, o katerem pripoveduje današnji sv. evangelij!

Štiri tisoč ljudi je bilo zbranih pri Jezusu, pa niso imeli kaj jesti. Nato pokliče Jezus svoje učence in jim reče: »Smili se mi množica, zakaj ne jeste, že tri dni so pri meni in nimajo kaj jesti. Če jih izpustim lačne domov, bodo na potu omagali; nekateri izmed njih so namreč od daleč prišli«. Učenci so odgovorili: »Kako bi jih kdo mogel masitati tukaj v puščavi?« Jezus jih vpraša: »Koliko hlebov imate?« Odgovorili so: »Sedem«. Velel je tedaj množici sestiti po tleh. In je vzel sedem hlebov, zahvalil ter razlomil in dal učencem, da bi razdelili. In razdelili so množici. Imeli so tudi nekaj ribic, tudi te je blagoslovil ter

ukazal razdeliti množici. Jedli so vsi in se nasitili. Samih ostankov koscev pa je bilo sedem jerbasov.

Štiri tisoč ljudi je bilo priča tega čudeža, s katerim je Kristus dokazal, da je On, ki daje živeža, ki le reče, pa se zgodi. Vsa množica je strmela in začela takoj verovati vanj in ga častiti in moliti kot Boga.

Ta dogodek pa je zapisan v sv. bukvah in se bere vsako leto današnji dan, da bi tudi mi poživili vero v Kristusa, Sina božjega, po katerem je Bog Oče vse ustvaril v sv. Duhu. Povzdignimo glas s sv. Petrom: »Ti si Kristus, Sin živega Boga!«

*

*

*

18. Če je pa res, da je Kristus pravi Bog, je resničen njegov nauk in kdor ravna proti njegovemu nauku, žali Boga. Preden storimo kaj proti Kristusovim zapovedim, zmislimo se, da žalimo samega vsemogočnega Boga, ki vidi vse naše misli in dejanja in sliši vse naše besede, naše pogovore in naše petje.

Vse naše življenje in delovanje bi moralo kazati, da smo kristjani, t. j. da se ravnamo po nebeškem nauku Jezusovem. To bi moral biti naš največji ponos in naša največja čast.

*

*

*

19. Ker je Jezus Bog, je od izpolnjevanja njegovih naukov odvisno večno zveličanje, kakor je rekel: »Ne vsak, ki mi poreče: Gospod,

gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor izpolnjuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, pojde v nebeško kraljestvo (Mat. 7, 21)«. On nas bo sodil po delih, kakor je sam rekel: »Kadar pride Sin človekov v svojem veličastvu in vsi angeli z njim, bo sedel na sedežu svojega veličastva. In zbrali se bodo pred njim vsi narodi in jih bo ločil narazen, kakor loči pastir ovce od kozlov. Ovce bo postavil na svojo desnico, kozle pa na levo«. Ti, ki so v življenju opravljali dobra dela in ki bodo stali na desnici, pojdejo v večno življenje, ti pa ki so v življenju slabo delali in ki bodo stali na levi, pojdejo v večno trpljenje (Mat. 25)«. Gorje nam, ako pademo večnemu Sodniku v roke v smrtnih grehah! Sedaj pravi-
mo Jezusu milostivi Zveličar, takrat pa mu bo-
mo govorili: Večni in pravični Sodnik; sedaj se
mu bližamo pri sv. zakramentih z zaupanjem in
ljubeznijo, takrat pa se bomo pred njim tresli,
sedaj nam deli pri sv. zakramentih milost in
odpuščenje, takrat pa bo delil le pravičnost;
sedaj imamo čas, da si z dobrimi deli in s sv.
čednostimi nabiramo zasluge, da ne bomo stali
na dan sodbe prazni pred Sodnikom, kajti ta-
krat ne bomo imeli niti ene minute, da, niti ene
sekunde več, da bi popravili in nadomestili, kar
smo zamudili.

*
* *

20. Ker je Jezus Bog, smemo po pravici upati vse, kar nam je obljubil, t. j. večno srečo in večno veselje v nebesih. Bog nam bo dal po smrti neizmerno srečo in blaženost ali kakor

pravi sv. Pavel (I. Kor. 2, 9): »Oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo«. Kristus nam je slovesno obljubil vstajenje mesa, ko je rekel (Jan. 5, 28): »Ura pride, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sinu Božjega. In bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali v vstajenje obsodbe« in na drugem mestu (Jan. 6, 55): »Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan«. Jezus je resnično Bog, ki ne more ne goljufati in ne goljufan biti.

*

*

*

21. Ker je pa Kristus ves svoj nauk izročil cerkvi, katero je postavil nezmotljivo učiteljico narodom, moramo tudi cerkev poslušati in verovati vse, kar uči zavoljo Jezusa Kristusa, ki je s čudeži dokazal, da je pravi Bog. On je rekel apostolom: »Kdor vas posluša, mene posluša in kdor vas zaničuje, mene zaničuje«.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

PAPEŽEVA OKROŽNICA:

QUADRAGESIMO ANNO

22. Premišljujmo besede, ki jih je Jezus govoril, preden je naredil čudež:

»Množica se mi smili, zakaj glejte, že tri dni so pri meni in nimajo kaj jesti in če jih lačne

izpuštim na njih dom, bodo na potu omagali; nekateri izmed njih so namreč od daleč prišli (Sv. Mark 8)«.

Iz teh besedi je razvidno, kako je Jezusu pri srcu, da smo tudi za telo dobro preskrbljeni, da ne stradamo, da ne trpimo mraza itd. Jezus nas ljubi. Če bomo za njim hodili, ne bo dovolil, da bi stradali in trpeli. Tam v puščavi, kjer je nasitil štiri tisoč ljudi s sedmimi hlebi in z nekaj ribicami, se je dobesedno izpolnila njegova obljuba: »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo navrženo«.

*
* *

23. Da je danes toliko gorja, toliko stradanja, toliko pomanjkanja in trpljenja, je po večini krivo, ker ne iščejo ljudje božjega kraljestva in njegove pravice, t. j. ker niso pravični in ne izpolnjujejo Božjih zapovedi, ker z nečistim življenjem in pijančevanjem zapravljajo premoženje, ker s preklinjevanjem in divjanjem razdirajo družinsko srečo itd. To misel izraža tudi sv. Oče v socialni okrožnici, ki se v latinskem jeziku začneja z besedami: *Quadragesimo anno*. So tudi druge reči krive velikega siromaštva našega časa, toda predvsem se moramo sami poboljšati, pred vsem moramo sami postati bogaboječi, pridni, varčni, zmerni v jedi in pijači, preprosti in skromni v nošah. Sv. Oče nas opominja, da ne smemo pričakovati rešitve le od vlade in od novih postav, ampak pred vsem od samih sebe. Vsak mora začeti pred vsem pri sebi. Še manj je pričakovati rešitve od revolucije in silovite

razdelitve premoženja, kakor se je to zgodilo v Rusiji. Izročili so zemljo nevednim, lenuhom in pijancem, a sedaj imajo lakot. Rusija, ki je bila prej zakladnica žita za cel svet, je sedaj dežela lakote. Prav tako so dali tudi stroje po tvornicah nevednim ljudem, ki so vse pokazili. Pokazalo se je, da revolucija rodi navadno le siromaštvo.

Drevo, katero bi preveč gnojili, bi usehnilo. Treba je le polagoma izboljševati, kar je slabotnega in odstranjevati, kar je škodljivega, da ljuljko pobiraje pšenice ne porijemo.

Te nauke nam daje sv. Oče, ki pričakuje rešitve socialnega vprašanja od zdravega razvoja in ne od nasilnosti, kakor je bilo v Rusiji, kjer so vse cerkve oropali in jih premenili v zaloge, kinematografe in gledališča, kjer so vso lastninsko pravico odpravili in vse zemljišče in vse tvornice in prodajalne podržavili. Nastale so velike zmešnjave, veliki neredi in velike škode, ki so zakrivile siromaštvo in strašno lakot. Rusijo je zadela taka nesreča, kakršna ni zadela še nobene države, od kar svet stoji. Ljudstvo je ubogalo brezverce in Jude ter se pogreznilo v globočino dušnega in telesnega siromaštva.

Sv. Oče nas opozarja na osodepolne posledice takih naglih socialnih preuredb, ki zlo le povečajo, a ga ne ozdravijo. Preuredba človeške družbe se mora izvršiti z naravnim razvojem, ki naj odstrani vse, kar je slabega in škodljivega v človeški družbi.

Vse nove postave pa bodo malo veljale, če se sami ne poboljšamo in ne začnemo novega, krščanskega življenja. Vsak naj začne pri sebi,

naj bo priden, varčen, zmeren v jedi in pijači, preprost in skromen v obleki, da si na ta način pribori samostojnost in neodvisnost: »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bo privrženo«.

*
* *

24. Če beremo življenje svetnikov in svetnic božjih, vidimo, da niso ti bili nikdar v skrbeh za posvetno premoženje. Živel so, kakor Bog ukazuje, pa so imeli vsega v obilici. Ko so jim hvaležni ljudje hoteli dati darov, se niso za to niti zmenili in so darove odklanjali. V življenju sv. puščavnika Hilarijon-a, ki ga praznujemo dne 21. okt., beremo o prav zanimivih slučajih:

Nekdo, ki mu je bil sv. Hilarijon pomagal v hudi dušni in telesni nadlogi, je prinesel v dar deset funtov zlata. Sv. Hilarijon pa mu je dal hleb rženega kruha z besedami: »Ti, ki jedo tak kruh, ne potrebujejo zlata. Njim je zlato blato«. Sv. Hilarijon si je z delom svojih rok služil v puščavi dovolj kruha, čeprav je bil črn in se ni za zlato niti zmenil. Bil je tako bogat, da je deset funtov zlata kar odklonil.

Plemenit gospod iz Aile pri Rudečem morju je prišel z ženo in z otroci k svetemu Hilarijonu v puščavo, da bi se mu zahvalil za pomoč v hudi nadlogi. Prinesel je seboj obilo darov za svetnika. Sv. Hilarijon pa je rekel: »Ali nisi bral, kaj se je zgodilo z Giezi-jem in s Simonom, ker sta mislila, da se milost sv. Duha lahko kupi za denar?« Giezi je namreč sprejel plačilo za veliki čudež, ki ga je bil naredil v imenu božjem pre-

rok Elizej (IV. Kralj. 5, 26), Simon pa je ponudil denarja sv. Petru in sv. Janezu z besedami: »Dajta tudi meni oblast, da prejme sv. Duha, na kogar-koli položim roke (Dej. ap. 8, 20)«. Oba sta bila kaznovana. Ozdravljeni gospod iz Aile pa je rekel jokaje: »Vzemi darove in razdeli jih mej siromake«. Sv. Hilarijon pa je rekel: »To pa lahko storiš ti laže, ker stanuješ v mestu in poznaš siromake. Jaz sem zapustil svoje premoženje, zakaj bi sedaj prejemal tuje blago«.

Sv. Hilarijon je zelo sovražil skopušтво. Prav takrat je živel skopuh, ki ga svetnik ni hotel niti pogledati. Da bi svetnika potolažil mu je skopuh prinesel v dar prvi grah z vrta. Ko so grah napravili in ga prinesli pred svetnika, je ta zaklical: »Kdo je prinesel ta smrad?« Ko so mu povedali, je dejal: »Ali ne čutite, kako strašno smrdi iz graha skopušтво? Dajte grah živini in glejte, ali bo živina jela!« Nesli so grah živini, pa živina ga ni hotela jesti. Začela je skakati, tuliti, je utrgala verige in ubežala.

Sveti starček Hilarijon je spoznaval, kakor pravi pripovedka, iz duha in drugih znakov, kakšne grehe ima ta ali ona oseba.

Ko je sv. Hilarijon s svojo molitvijo ozdravil nekega vodeničnega gospoda, mu je ta prinesel veliko bogatih darov. Toda svetnik je vse to odklonil z besedami Kristusovimi: »Zastonj ste prejeli, zastonj tudi dajte, t. j. Bog vam je dal moč ozdravljanja zastonj, zato pa tudi vi ne terjajte od ljudi ničesar!

Svetemu Amatu, ki ga praznujemo dne 13. sept., ki je živel kot puščavnik visoko v gorah, kjer se je le z delom svojih rok siromašno pre-

živiljal, je prinesel škof tistih krajev v dar lepo svoto denarja, ki naj bi jo porabil zase in za druge siromake. Toda sveti puščavnik je odgovoril: »Izročite denar takim, ki ga bolj potrebujejo ko jaz. Jaz zaničujem spletke tega sveta. Nag sem se rodil iz materinega telesa in nag se povrnem v zemljo«. Škof mu je na skritem položil denar na mal altar. Ko ga je svetnik kasneje zagledal, ga je vrgel v globonico in rekel: »Moj delež je Bog, denarja ne potrebujem«.

Pri teh svetnikih puščavnikih so se izpolnile Kristusove besede: »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo obilo navrženo«. Živeti moramo, kakor ukazuje Bog in kakor nas opominja vest, vse drugo nam bo Bog navrgel. Našega gmotnega siromaštva je navadno kriv greh, zlasti nečistost, pijančevanje, ničemurnost in prevzetnost. Ne rečem, da bi siromaštvo bilo posledica greha, ki ga sedaj delamo, navadno je siromaštvo posledica že davno storjenih grehov, nekdanjega grešnega življenja. Tudi ne rečem, da je vedno le greh kriv siromaštva, večkrat trpijo siromaštvo in lakot tudi taki, ki niso grešili, ampak tisto siromaštvo, ki je od Boga, je navadno združeno s tolikimi božjimi milostmi, da je prenašamo s slastjo in z nepopisno zadovoljnostjo. Imamo mnogo svetnikov, ki so si prostovoljno izvolili siromaštvo. Sv. Hilarijon je bil radovoljno siromak, ker se je bil radovoljno odpovedal vsemu bogatemu premoženju, ki ga je bil podedoval po premožnih stariših, a je bil neizrečno srečen in vesel, ker ga je napolnjevala milost božja in mu ni nikdar

ničesar manjkalo, ker mu je Bog vsega nametoval, da je celo odklanjal vse bogate darove.

25. V vseh okolščinah in v vseh slučajih so resnične besede Kristusove: »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo navrženo« in besede, ki jih je Gospod govoril ob isti priliki: »Ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje telo, kaj boste oblačili... Poglejte ptice pod nebom: Ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice, pa vaš Oče nebeški jih živi. Ali niste vi veliko več ko one?... In za obleko kaj skrbite! Poglejte lilije na polju; kako rastejo; ne delajo in ne predejo, pa povem vam, da še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen kakor njih ena. Če pa Bog tako oblači travo na polji, ki danes stoji in se jutri v peč vrže, koliko bolj bo vas, maloverni (Mat. 6)!«

26. Sv. Oče priporoča v okrožnici: Quadregesimo anno, naj začne vsakdo sam pri sebi! Kmalu se mu bodo vse razmere izboljšale. Kdor išče res najprej božjega kraljestva in živi po božjih zapovedih, kdor ljubi Boga iz celega svojega srca, bo po zgledu svetnikov zaničeval sijaj tega sveta in se bo zadovoljeval z najpotrebnejšimi rečmi. Tak se bo ogibal pijančevanja in zapravljanja, bo omejil svoje stroške in bo kmalu začutil, da je postal sam svoj, neodvisen od dru-

gih, prost suženjstva tega sveta; bo skrbel za družino, da se bodo vsi bali Boga in da bodo hodili po potu pravičnosti. Ko mu odrastejo otroci, bodo vsi s pridnimi rokami pomagali, se bodo preprosto in skromno oblačili, bodo s hvaležnostjo uživali potrebno hrano in se bodo čuvali zapravljanja in razmetavanja premoženja, ki je potrebno, da se družina obrani suženjstva in lakoti.

*

*

*

27. Ko postane človek suženj, da nima zagotovljenega vsakdanjega kruha, ko postane popolnoma odvisen od drugih, včasih neusmiljenih, krutih in brezverskih ljudi, takrat začne zanj in za njegovo družino telesno in dušno gorje. Kar gospodar ukaže, mora suženj izvršiti, čeprav bi bilo proti vesti in proti sv. veri.

V životopisu sv. Salvija, ki ga praznujemo dne 26. junija, beremo, da je nek suženj dobil od svojega gospodarja ukaz da mora z mečem umoriti svetega Salvija in njegovega učenca. Suženj, ki je bil kristjan, je šel z mečem v spodnje prostore, kjer je bil svetnik zaprt, pa se je ves tresel, ko je mislil, kaj mu je gospodar ukazal. Ko je prišel do svetnika, je rekel: »O sveti mož, velika je sedaj moja stiska!« Nato mu pove, kaj mu je ukazano in dostavi: »Prosim te, sveti mož, poslušaj moj svet, beži iz ječe ti in tvoj učenec, pa vzemita še mene seboj, kajti gospodar mi je strogo naročil, da vaju moram umoriti pred dnem«. Sv. Salvij je odgovoril, da je to nemogoče. Suženj pa je rekel: »Vem, da čaka tebe pri

Kristusu krona, toda meni ne dopušča vest, da bi izvršil tako strašen zločin. Stori to, kajti jaz sem suženj in če ne izvršim gospodarjevega ukaza, bodisi še tako majhnega, me takoj zadene strašno mučenje, koliko večja kazen me zadene, če ne izvršim tega ukaza. Prosim te, bežimo skupaj iz ječe!»

Ko se je suženj še pogovarjal s svetnikom, je že gospodar poslal za njim drugo osebo, ki naj ga brž pokliče. Ko pride suženj pred gospodarja, ga vpraša, je-li že izvršil dejanje, ki mu je bilo strogo ukazano. Ko mu suženj pove, da ni mogel tega izvršiti, ker ga je zadrževala skrivna moč in strah božji, se gospodar raztogoti in mu zapreti z največjimi kaznimi in mučeništvom, ako tega takoj ne izvrši. Pošlje ga znova v ječo in mu da za pričo še drugo osebo, ki naj skrbno gleda, da bo suženj vse natanko izvršil. Ko prideta v ječo, najde ta svetnika sv. Salvija sedečega na preprostem stolčku. Priča reče sužnju: »Dvigni meč in izvrši dejanje, ki ti je ukazano!« Suženj dvigne meč, pa se začne tresti na roki in na vsem životu. Tedaj mu reče svetnik: »Kaj se obotavljaš, preljubi! Stori, kar ti je ukazano!« Svetnik je nato upognil glavo, katero mu je suženj s tresočo se roko odsekal. Prav tako je odsekal tudi glavo njegovemu učencu. To se je zgodilo dne 26. junija osmega stoletja.

Iz tega zgleda je razvidno, kaj je suženjstvo. Suženj ni prost, ne more delati po svoji vesti, ampak kakor ukazuje gospodar. Tako se godi tudi v naših časih mnogim poslom, delavcem in kolonom, ki so povsem odvisni od gospodarjev, ki morajo zavoljo gospodarjev in radi uboštva

skruniti nedelje in zanemarjati svoje verske dolžnosti. Iz tega je razvidno, da kdor nič nima, kdor je suženj drugih, ne more povsem izvrševati božjih in cerkvenih zapovedi, ne more izvrševati sv. čednosti in dobrih del. Suženjstvo je strašno gorje za vsakega človeka. Zato moramo biti vsi skrbni, da ne pademo v suženjstvo. Od mladih let se učimo skrbnosti, da dosežemo samostojnost in neodvisnost, ki je potrebna, da človek lahko svobodno izvršuje svoje verske dolžnosti, da svobodno moli Boga, prejema sv. zakramente in skrbi za zveličanje svoje duše.

*

*

*

28. To premišljevanje dokazuje, v kakšni zvezi je gospodarstvo in versko življenje in zakaj pravi sv. Oče, da ni mogoče povzdigniti in poživiti verskega življenja, ako se ne izboljšajo socialne, gospodarske razmere delavskega ljudstva, kakor je tudi nemogoče, da bi se izboljšale gospodarske razmere, ako se ne izboljšajo verske razmere, t. j. ako ljudstvo ne začne živeti v strahu božjem zmerno, preprosto, pridno in varčno, ako ne da slovesa pijančevanju, ničemurnosti, prevzetnosti in zapravljanju na vse mogoče načine.

Da je nemogoče opravljati pobožnosti, če smo preveč siromašni, smo sami poskusili prva leta po svetovni vojski, ko je bilo naše ljudstvo tako ubogo in izstradano, da je morala Cerkev opravičiti hlapčevsko delo tudi ob nedeljah in praznikih. Ljudje so ob nedeljah in praznikih morali orati, kopati, kositi itd.

Poslušajmo zdrave nauke sv. Očeta! Sv. Oče zahteva postavno ureditev socialnih in gospodarskih razmer, da bi se pōlagoma po naravnem razvoju izboljšalo stanje obubožanega ljudstva, a hkratu zahteva, naj se pred vsem sami poboljšamo in začnemo živeti lepo krščansko življenje v čast božjo in v zveličanje svoje duše: »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo navrženo«.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

29. Nebeški Oče nas preživlja in nam daje o pravem času vse, kar je potrebno za življenje duše in telesa, a ko ljudje pozabijo Boga, jim Bog zapre radodarno roko, dokler se spet ne obrnejo k Njemu in ne spoznajo, da nam vse dobro prihaja le od njega. Če hočemo imeti blagoslov božji, moramo biti Bogu hvaležni, moramo izpolnjevati zapovedi božje in Boga srčno prositi in moliti. Če bomo zvesto hodili za Jezusom, kakor tista množica, o kateri pripoveduje današnji sv. evangelij, nas tudi Jezus ne bo zapustil. Dal nam bo vsega v obilnosti. Steril bo raji čudež, ko nas zapustil brez potrebne hrane.

*

*

*

30. Kakor nam dokazuje čudež, ki se pripoveduje v današnjem sv. evangeliju, je bil Jezus sama milost in dobrota. Koder je hodil, je delil milosti in dobrote za dušo in telo. Pravkar je bil

ozdravil gluhonemega, da je preslišal in začel gladko govoriti. Ta sloves je šel od ust do ust po celi deželi. Vsled tega so pridrli ljudje od vseh krajev, da bi videli milega Jezusa in slišali njegove nauke. On pa se je umaknil v puščavo, da bi v samotnem, tistem kraju razlagal učencem sv. resnice. Ljudem pa tudi v puščavo ni bilo pre-daleč. Da bi bili pri Jezusu in poslušali njegove nauke, pozabijo celo na jed in pijačo.

Ta množica nam je dala v tem prelep zgled, kako moramo pred vsem iskati božjega kraljestva in njegove pravice, kako moramo pred vsem iskati Gospoda, ako hočemo dobiti od njega vse drugo v obilni meri.

31. Dobro ljudstvo — okolu štiri tisoč — je bilo popolnoma pozabilo vzeti seboj v puščavo živeža. Toda Jezus ni pozabil na njih potrebe. Ker ni bilo v puščavi nobene hiše in nobene gostilne, da bi se bili mogli pokrepčati, ker ni bilo nobenega sadnega drevja, da bi se bili mogli s sadjem nasiti, jih usmiljeni Jezus ni hotel zapustiti. Prav tako dela mili Jezus tudi z nami, ko nas vidi v potrebah in stiskah: Smilimo se mu!

Iščimo vselej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo nam bo Jezus obilno navrgel. Navrgel nam bo dobro letino, zdravje, zlasti zadovoljnost in veselje in sploh vse, česar potrebujemo v življenju. Njemu pa, ki ne išče pred vsem božjega kraljestva in njegove pravice, ne bo Jezus navrgel in mu ne bo dal blagoslova. Njegovo delo in trud bo zastonj, kajti pravo do-

bro nam prihaja le od blagoslova Božjega. Nespametne so besede prevzetnežev, ki pravijo: »Če delam, imam, če ne delam, nimam«. To je povsem neresnično, kakor nas tudi izkušnja uči. Treba je tudi moliti in Boga prositi ter pred vsem iskati Božjega kraljestva in njegove pravice. Večkrat se prevzetneži trudijo in trudijo, pa nesreče in nezgode jim vse pridelke uničijo, ker ni pravega blagoslova Božjega. Tako morajo na lastni koži izkušati, da nam vse dobro prihaja le od Boga in da moramo le od Boga prositi pomoči in milosti.

* * *

32. Kakor so govorili apostoli, govorimo večkrat tudi mi, ker smo maloverni: »Kako bi jih mogel kdo s kruhom nasititi tukaj v puščavi?« Tako govorimo, ker nimamo trdne vere in trdnega zaupanja v Boga in v Jezusa, ki je vsemočen in nam lahko pošlje iz ene meglice obilnega dežja in nam da lahko na eni njivici obilnega žita, kakor dokazuje to današnji sv. evangelij. Ker ne iščemo pred vsem božjega kraljestva in njegove pravice, se večkrat žalostno poprašujemo: »S čim bomo živeli, s čim preživljali sebe in družino?«

* * *

33. Jezus popraša učence: »Koliko kruhov imate?« Učenci odgovorijo: »Sedem, ali kaj je to pri toliki množici!« Jezus ukaže množici sest. Bilo jih je okolu štiri tisoč. Vse je tiho, vse čaka,

kaj bo storil nebeški Učenik. Jezus vzame v roke sedem hlebov, povzdigne oči v nebesa, zahvali nebeškega Očeta, od katerega prihaja sleherni dober dar in začne dajati učencem, da bi razdelili mej množico. Kruhi pa so se v njegovih rokah in v rokah učencev na čudežen način množili, da je vsa množica dobila dovolj. Prav tako je blagoslovil tudi nekaj ribic in jih ukazal razdeliti mej množico, da so se vsi nasitili. Vsak je dobil, kolikor je potreboval in ni zmanjkalo ne kruha ne ribic. Ostalo je še sedem jerbasov koscev. To je storila vseмогоčna Jezusova roka. Ljudje so odšli na svoj dom s hvaležnim srcem in vsi dobro pokrepčani.

Ta čudežni dogodek v puščavi daje tudi nam veliko zaupanje. Bog je usmiljen. Bog je vseмогоčen. Čuvajmo se greha in bodimo hvaležni, pa nam bo navrgel vsega, česar potrebujemo.

*

*

*

34. V stiskah in potrebah ne smemo nikdar izgubiti poguma, ker vemo, da je nad nami vseмогоčni Bog. »Pri Bogu ni nemogoča nobena reč«, je rekel angel Gabrijel, ko je prinesel Mariji oznanilo, da bo spočela od sv. Duha. Sv. Avguštin pripominja: »Zaupaj v Gospoda, četudi je rana huda, nevarna in smrtna. Ali mar ni tudi zdravnik vseмогоčen?«

Pobožni Job je izgubil vse premoženje in vse otroke. Poleg tega ga je udarila strašna bolezen na celem telesu. Na gnoju je sedel in si čistil rane. Žena ga je zasmehovala, češ: »Zaupaj si v Boga, sedaj imaš plačilo«. Toda Job

je pri vsem tem zaupal v Boga in govoril: »Bog je dal, Bog pobral«. In ni bil osramočen! Bog mu je na koncu povrnil dvakrat toliko, kolikor mu je bil pobral.

Ko je šel Jonatan, sin kralja Savla, v vojsko zoper Filistejce, je govoril svojemu spremljevalcu tako-le: »Pridi, pojdiva, morda nam bo Gospod pomagal, zakaj Gospodu ni težko rešiti bodisi z velikim bodisi z majhnim številom ljudi«. In šel je z malim številom proti Filistejcem, pa jih je z božjo pomočjo premagal.

Majhen je bil David, ko je šel na velikana Goljata, a šel je z zaupanjem v Boga in je zmagal.

Velikanska asirska vojska je l. 701. pred Kr. oblegala Jeruzalem. Po človeški sodbi je bil Jeruzalem izgubljen. Prebivavci Jeruzalema, kralj Ezekija in prerok Jezaja pa so trdno zaupali v Boga. In glej, kuga nastane kar čez noč mej asirskimi vojaki in jih pokonča stopetinsosedeset tisoč. Ko je asirski vojskovodja videl toliko mrličev, je kar zbežal izpred Jeruzalema.

Zgledi iz zgodeb sv. Pisma in iz zgodovine dokazujejo, da Bog nikogar ne zapusti, ki vanj resnično zaupa. Sv. Ambrož je imel navado moliti: »Vem, da bo Bog, v katerega sem postavil svoje zaupanje, moj plačnik. Njegovim rokam sem zaupal svoje zveličanje in on mi ga bo dal, ker je mogočen dovolj«.

Životopisi svetnikov nam dokazujejo, da Bog pomaga v stiskah tudi s čudežem, če naravne moči ne zadostujejo. Ob času sv. Feliksa, okolu l. 250 po Kr., je bilo veliko preganjanje škofov in mašnikov. Škof v Noli je bežal, da se

je rešil, v divje gorovje, ker mu ni bilo dovoljeno izpostavljati se brez potrebe nevarnosti. Tam v divjem gorovju se je skrival. Ker je bil pa star, je v mrazu in lakoti kmalu tako opešal, da je bil prav blizu smrti. Sv. Feliks je bil takrat v ječi, vklenen v verige. Bog je storil takrat velik čudež, kakor pripoveduje sv. Pavlin: V noči se je sv. Feliksu v ječi prikazal angel, ki mu je naročil, naj gre nemudoma v gorovje umirajočemu škofu na pomoč. Hkratu so se odpele verige, v katere je bil vklenen in vrata so se sama odprla. Sv. Feliks se je nemudoma odpravil v gorovje. Po dolgem iskanju se mu je posrečilo najti umirajočega škofa. Sv. škof ni več govoril. Bil je brez zavesti in kakor mrtev. Bog stori nov čudež, da zagleda sv. Feliks v nekem grmu grozd grozdja. S sokom jagod, ki mu jih je stiskal v usta, spravi starčka škofa spet k moči in ga potem nese spet domov, ko je preganjanje prenehalo. Ko je sv. Feliks odhajal, ga je sv. škof poklical, naj se spet vrne k njemu. Ko je stopil predenj, dene škof roke na njegovo glavo in ga blagoslovi. Sv. Pavlin, ki popisuje življenje sv. Feliksa pravi, da so izvirali vsi veliki čudeži, ki jih je Bog delal na priprošnjo sv. Feliksa, iz tega blagoslova.

Ko je nastalo novo preganjanje proti duhovščini, so hoteli zgrabiti sv. Feliksa, prav ko je ljudstvo učil na glavnem trgu. Biriči so bili oboroženi z meči. Ko so pa prišli k njemu, jih je Bog tako zaslepil, da ga niso spoznali. Vprašali so ga, ali je videl Feliksa. Sv. Feliks pa jim je smehljaje se odgovoril, da ga ni videl, ker se človek sam sebe ne more videti. Potem se je skril mej staro zidovje. Biriči so pritekli k

zidovju, toda velik pajek je po previdnosti Božji spredel veliko mrežo pri vходу v zidovje. Biriči so rekli: »Tu se ni mogel skriti Feliks, ker drugače bi bil razdrl mrežo«. S to mislijo so odšli in sv. Feliks je bil rešen.

Vsi ti zgledi dokazujejo, da Bog pravičnih ne zapusti. Naj bo stiska in nadloga še tako huda, zavedajmo se, da smo vedno v božjih rokah. Bog ima v svoji oblasti vse čudeže, pa tudi vse naravne moči morajo njemu služiti. Kadar je naša rešitev Bogu v čast in naši duši v zveličanje, se prav gotovo zgodi.

Sv. Roza Limanska, ki jo praznujemo dne 30. avgusta, je imela v vseh nezgodah popolno zaupanje v Boga. Zato je neprenehoma ponavljala besede sv. Pisma: »Gospod, glej na mojo pomoč; Gospod, hiti mi pomagat!« Bila je večkrat v hudih nevarnostih, a je bila vselej mirna v trdnem zaupanju v božjo pomoč. Bila je tudi tako radodarna nasproti potrebnim, da je s tako obilnostjo razdajala, kakor da bi imela neizmerne zaklade bogastva. Zaupala je namreč v neizmerne zaklade božje previdnosti in ni bila nikdar osramočena.

Posnemajmo svetnike in svetnice Božje in zaupajmo v Gospoda, ki je vsemogočen in ima dovolj kruha za nas tudi v puščavi ali v katerem-koli hudem položaju. Tudi v puščavi ali v katerem-koli hudem položaju moramo pred vsem iskati Jezusa in vse drugo nam bo navrženo!

*

*

*

*

*

*

*

*

35. Dogodek v puščavi, o katerem govori današnji sv. evangelij, je tudi v drugem oziru podučen. Ta dogodek priča, da je Jezus povsod, tudi na prostem pod milim nebom in celo v puščavi oznanjeval svete resnice in da je velikanska množica hodila za Jezusom hoteč poslušati njegov nauk pozabivši celo na jed in pijačo. V puščavo je šlo za njim okolu štiri tisoč ljudi, ki so tri dni pri njem vztrajali. Kristus je rekel po treh dneh: »Množica se mi smili; zakaj, glejte, že tri dni so pri meni in nimajo kaj jesti. In če jih lačne izpustim na dom, bodo na potu omagali; nekateri izmed njih so namreč od daleč prišli«.

Jezusov zgled pod milim nebom v puščavi nam kliče v spomin dva nauka nasprotnikov katoliške duhovščine, ki se pa kaj rada oprijemljeta tudi katoliškega ljudstva, zlasti tistega ljudstva, ki ne posluša rado besede Božje in ki ni v tem podobno množici v puščavi, katera je z veseljem hodila za Jezusom in ga zvesto poslušala.

*

*

*

36. Prvi lažnivi nauk je: »Duhovščina naj govori v cerkvi; zunaj cerkve nima nič opraviti!«

Tako so vpili, kakor sem bral v nekem časopisu, na nekem shodu na duhovnika, ko je hotel govoriti: »V cerkev pojdite! K altarju! V zakristijo pojdite!«

Današnji sv. evangelij nas podučuje tudi o tem.

Že papež Leon Trinajsti je bridko tožil, da čepijo duhovniki preveč v zakristiji. »Vun iz

zakristijel! — tako je klical Leon Trinajsti. »Duhovniki naj gredo mej ljudstvo, naj podučujejo ljudstvo tudi zunaj cerkve, naj nabirajo učence mej verniki, ki jim bodo pomagali pri apostolskem delu in katoliški akciji.

Poglejmo, kako je v tem oziru delal sam Jezus Kr.! Ali je učil v cerkvi? Učil je sicer tudi v cerkvi, t. j. v jeruzalemskem templju in v sinagogah, pa še več je učil zunaj po cestah, po vaseh, po hišah, po trgih in celo v puščavi itd. Imel je ljudske shode pod milim nebom. Tudi v današnjem sv. evangeliju beremo, da je bilo v puščavi ob genezareškem jezeru zbranih okrog njega okolu štiri tisoč ljudi, ki so ga zvesto poslušali.

S tem je ovržen nauk lažnivih časopisov. Včasih hočejo celo židovski listi dajati katoliški duhovščini svete, naj učijo v cerkvi, pred altarjem itd. Žal, da le prevečkrat poslušamo te svete in se držimo cerkve, prepuščajoč hudobnežem, da zunaj cerkve kvarijo krščansko ljudstvo, mesto da bi posnemali Jezusa, ki je povsod učil ljudi sv. resnic. Vun iz sakristije! Vse naše javno življenje se mora pokoriti Kristusu kralju in se mora ravnati po njegovih svetih naukih.

Ali je morda ukazal Jezus apostolom in njih naslednikom, naj učijo le v cerkvah in sakristijah? Kristus je rekel apostolom (Mark 16, 14): »Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsej stvari. Kdor veruje in se da krstiti, se bo zveličal, kdor pa ne veruje, se bo pogubil«. To so jasne besede, s katerimi je Kristus ukazal oznanjevati sv. evangelij povsod in vsem ljudem.

Ali so morda apostoli oznanjevali sv. evangelij le po cerkvah in sakristijah? Apostoli so

povsod nastopali in oznanjevali sv. evangelij, saj takrat še cerkvá ni bilo! V Rimu so še danes priča temu katakombe, kjer so imeli apostoli v sili shode, kjer so učili in delili sv. zakramente. Zbirali so se navadno v zasebnih hišah in v njih opravljali apostolsko in duhovsko službo. Sv. Pavel je prehodil mnogo sveta in povsod in vsem neustrašno oznanjeval Kristusa križanega, da so ga večkrat kamenjali in tepili. Pridigal je celo v ječi.

Nikar torej ne poslušajmo lažnivih in židovskih časopisov, ki bi radi delovanje č. duhovščine omejili le na cerkev in sakristijo!.

*
* *
*

37. Drugi pogubni nauk lažnivih liberalnih in židovskih časopisov je: »Duhovščina se nima vtikati v politiko, zlasti ne v volitve. Kaj imajo duhovniki opraviti z volitvami? Kristus se ni vtikal v volitve in apostoli tudi ne!«

Kako poguben je ta nauk, nam kaže izkušnja. Imamo države, kjer je duhovščina zelo dobra, ljudstvo zelo pobožno in cerkve vedno polne. V volitve se pa niso prav nič mešali, češ, to ni naše delo, kakor so pač pisali liberalni in židovski časopisi. In kaj se je zgodilo? Ker so se duhovniki in pobožni katoličani premalo menili za volitve, so bili izvoljeni v državni zbor sami liberalci, framasoni in brezverci. To bi pa še ne bilo hudo, če bi državni zbor ne dajal postav. Toda državni zbor sklepa o postavah in liberalci in framasoni so izdali celo vrsto postav, ki so cer-

kvi strašno škodovala. Izdali so postave, da se morajo samostani zapreti, redovniki pregnati, da se morajo procesije odpraviti, da se mora božje razpelo odstraniti iz vseh šol, uradov itd. Pobožni duhovniki in verniki so prekasno spoznali, da so od volitev odvisni poslanci, od poslancev pa postave, od postav pa prostost in blaginja cerkve in države.

Mogoči so sicer tudi slučaji, ko ni primerno (*non expedit*), da bi se duhovščina in katoličani vmešavali v politiko in v volitve, toda v obče velja klic Leona Trinajstega: Vun iz sakristije! Pojdite mej ljudstvo in oznanjujte *evangelij* vsej stvari; nastavite ljudi, ki bodo delali za volitve, da se izvolijo katoliški možje, ki bodo znali sklepati dobre postave in zabraniti škodo, ki bi utegnila nastati za prostost katoliške cerkve.

*
* *

38. Ali se Kristus in apostoli niso vtikali v politiko?

Ko so farizeji vprašali Jezusa, ali se sme dajati davek cesarju, ni Jezus odgovoril: »Jaz se v to ne vtikam!« ampak je odločno odgovoril: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega!«

In apostoli? Po zgledu Jezusovem so tudi apostoli bili pokorni državni oblasti, ker je državna oblast od Boga, a so kljub temu in v nasprotju z državnimi ukazi delovati z vsemi dovoljenimi sredstvi za zmago krščanske vere in katoliške cerkve, kajti Bogu moramo biti bolj pokorni ko ljudem. Delovali so s tako vztraj-

nostjo, da so popolnoma zmagali. V kratkem času se je nasprotujoče rimsko cesarstvo moralo ukloniti Jezusovemu nauku in Jezusovemu duhovnemu kraljestvu.

Prav tako učimo tudi danes, da se je treba namreč državni oblasti pokoriti, ker je vsaka oblast od Boga. Na drugi strani pa stoji neizprosno načelo, da moramo biti Bogu bolj pokorni ko ljudem. Delovati moramo iz vseh moči in z vsemi dovoljenimi sredstvi za zmago sv. evangelija v zasebnem in javnem življenju. Prav ta namen ima Katoliško delo ali Katoliška akcija, ki jo papeži priporočajo vsem narodom. Katoliška akcija mora doseči, da sprejme sv. evangelij *vsu stvar*, t. j. ne samo ljudje, ampak tudi šole, uradi, politika itd. Apostoli naj nam bodo v zgled! Apostoli so delovali vedno s poštenimi in dovoljenimi sredstvi posnemajoč Kristusa, ki je povsod in vsem ljudem oznanjeval sv. evangelij. Neustrašno so zagovarjali načelo, da moramo biti bolj pokorni Bogu ko ljudem. Po tristoletnem preganjanju je Katoliška akcija prodrla v zakonodajstvo in izvajala sv. cerkvi prostost.

* * *

39. Nikar ne poslušajmo lažnivih liberalnih in brezverskih časopisov, ampak delujmo vselej in povsod po zgledu Jezusovem in apostolov. Vun iz sakristije k ljudstvu, katero treba podučiti in nastaviti (organizirati), da bo pomagalo razširjati in braniti kraljestvo božje na zemlji! Vsi smo pri sv. krstu umrli grehu in vstali v novo živ-

ljenje; da delujemo za zmago Božjega kraljestva na zemlji in vsi smo bili birmani, da se bojujemo za to zmago.

40. Kristus je rekel¹⁾ svojim apostolom: »Pojdite in učite vse narode in kršćujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha (Mat. 28, 19)«. Tako je Kristus postavil zakrament sv. krsta. Kdor ga ne prejme, se ne more zveličati.

Razločujemo pa tri krste: krst vode, krst želja in krst krvi.

41. Kaj je krst vode? Krst vode je prvi in najpotrebnejši zakrament, ki očisti človeka z vodo in božjo besedo izvirnega greha in vseh pred krstom storjenih grehov ter ga prerodi in posveti v Jezusu Kristusu za večno življenje. Ta zakrament se deli torej na najbolj preprost način. Potrebna je voda, ki jo povsod dobimo in potrebno je, da človeka z vodo oblijemo in mej tem izgovorimo božjo besedo: »Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in sv. Duha«. Te besede moramo izgovarjati mej tem, ko oblivamo, ne preje ne kasneje. Ako prejme sv. krst odrasel človek, se mu odpusté poleg izvirnega greha tudi

¹⁾ Ponovimo z otroci vprašanja v Velikem katekizmu od 542 do 573, t. j. o sv. krstu.

vsi osebni grehi, ki jih je do takrat storil. Odrastel človek pa mora obžalovati svoje grehe, ki jih je osebno storil in mora sam moliti vero in krstno obljubo, ki jo za nedolžnega otroka molijo krstni botri.

Sv. krst se torej deli na najbolj preprost način. Vzame se voda, otrok se ž njo oblije in mej oblivanjem se izgovorijo božje besede: Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. V sili sme vsakdo krstiti, tudi otrok, tudi drugove-rec, da le ima namen tako krstiti, kakor je ukazal Jezus Kristus. Izvirni greh ni osebni greh, mi ga nismo storili s svojo voljo, ampak smo grešno stanje le podedovali, zato se pa ta greh na lahek in preprost način odpusti. Za otroke morajo stariši skrbeti, nemarnost starišev je lahko večna nesreča za otroke.

Krst z vodo se da nadomestiti prvič s krstom željâ, t. j. ako ima odrastli človek resnično željo in resno voljo prejeti sv. krst ali, če o krstu nič ne ve, storiti vse, kar je Bog ukazal. S to željo pa mora biti združeno popolno kesanje in popolna ljubezen do Boga.

Krst z vodo se lahko nadomesti s krstom krvi, t. j. če kdo za sv. vero in za Boga prelije kri. To velja za odrastle, pa tudi za otroke, kajti sv. cerkev je vedno častila kot svetnike, tiste otroke, ki so bili umorjeni zovoljo sv. vere, čeprav niso bili krščeni z vodo.

* * *

42. Vedeti je treba, da so po starem krščevali z vodo na trojen način: V nekaterih krajih so z vodo oblivali, v drugih so škropili, drugod

pa so potapljali v vodo (Oglejski vodnjak). Na to poslednjo navado se sklicuje tudi sv. Pavel v *današnjem sv. berilu*, ko nam kliče: »Bratje, vsi, ki smo krščeni v Jezusa Kristusa, smo krščeni v njegovo smrt, zakaj ž njim smo bili pri krstu v smrt *pokopani*«. Ko so nas v vodo potopili, smo bili pokopani, t. j. naš grešni človek je takrat umrl in bil pokopan; ko so nas pa iz vode potegnili, smo s Kristusom vstali v novo življenje. Zato ne smemo več služiti grehu, ampak Kristusu. Ako bomo za Kristusom hodili, t. j. ako bomo pravično živeli, bomo tudi po Kristusu vstali poslednji dan. Tretji način sv. krsta s škropljenjem ni nikjer v navadi. Najbrže se škropljenje ni uvedlo, ker mora tudi škropljenje biti tako obilno, da se lahko reče, da je človek bil z vodo oblit. Zato po so raji sv. krst delili z oblitvanjem.

Dne 2. julija praznujemo god sv. Procese in Martinijana, ki sta bila stražnika v mamertinski ječi v Rimu, ko sta bila v njej sv. Peter in Pavel. Romarji, ki gredo v Rim, obiščejo navadno tudi to ječo. Sv. Peter in Pavel sta pa tudi v ječi oznanjevala Kristusa in sta s svojo gorečnostjo izpreobrnila oba stražnika in še štirideset drugih, ki so ju poslušali. Takrat — pravi pobožna pripovedka — je priizvirala iz kamenja voda, s katero sta sv. Peter in Pavel krstila Procese in Martinijana in druge, ki so verovali. Ta studenec se vidi še dandanes v mamertinski ječi. Romarji pijejo iz tega studenca vodo.

Stražnika sta dala sv. Petru in Pavlu prostost, da lahko ubežita, ako le hočeta. O tem pa je izvedel predstojnik straže Pavlin. Poklical

je k sebi Procesa in Martinijana ter ju je na vse načine skušal prepričati, da bi se odpovedala sv. veri. Ker pa nista hotela, ampak sta pogumno pričala o Jezusu, jima je dal s kamenom raztolči zobrne in zobe. Potem so ju peljali pred malika in so ju hoteli prisiliti, da bi ga molila. Ker pa nista hotela, so ju dejali na natezalnico, ju pekli z razbeljenimi ploščami in pretepali z biči, pa nista odstopila. Ko so ju mučili, sta oba hvalila Boga z besedami: Ime Gospodovo bodi hvaljeno! Potem so ju peljali nekoliko iz mesta na Avrelijevo cesto in so jima odsekali glavo. Pobožna žena Lucina ju je pokopala na svojem posestvu. Kasneje pa so njiju trupla prenesli v mesto v cerkev sv. Petra. Tam počivajo sedaj njiju kosti.

Nad njiju grobom sta velikanska kipa, ki predstavljata rimska vojaka sv. Procesa in Martinijana. Kipa sta gotovo do 4 m. visoka.

Bila sta res velika junaka ne radi tega, ker sta bila rimska vojaka, ampak ker sta junaško premagala vse najstrašnejše muke in sta zvesta ostala Kristusovemu nauku.

Posnemajmo ju! Čeprav preprosta vojaka, sta nam dala prekrasen zgled zvestobe in potrpežljivosti. Bodimo zvesti in potrpežljivi! Pri sv. krstu in pri sv. zakramentih smo umrli grehu in bili pokopani. Nikar torej več ne grešimo, če smo grehu res umrli. Ko sta sv. Proces in sv. Martinijan bila krščena v tisti podzemski jami, ki se imenuje mamertinska ječa, sta potem do smrti zvesta ostala. Umrli sta za vselej grehu in živela za Kristusa. Zato ju časti nebo in zemlja. V glavni cerkvi celega sveta imata oba, čeprav preprosta vojaka, svoj spomenik.

Bodimo tudi mi hrabri in potrpežljivi vo-
jaki Kristusovi. Ne bodimo strahopetni, da bi se
bali nastopati proti hudobnežem, ki slabo živijo
in smešijo našo sv. vero. Pred vsem pa živimo po
božjih in cerkvenih zapovedih, do dosežemo kro-
no večne zmage in večne slave.

43. Sv. krst nas opominja, da moramo za
Kristusom hoditi. V zgled nam bodi tista mno-
žica, o kateri govori *današnji sv. evangelij*. Ta
množica je neprestano hodila za Kristusom. Za
jed in pijačo se ni niti menila, ampak le za be-
sedo Kristusovo. Zato je rekel Kristus: »Množica
se mi smili, zakaj, glejte, že tri dni so pri meni
in nimajo kaj jesti in če jih pustim lačne domov,
bodo obnemogli na potu, zakaj nekaj jih je od
daleč prišlo«. V plačilo, ker je ta množica tako
zvesto hodila za njim in tako zvesto poslušala
njegove besede, je Kristus pomnožil sedem kru-
hov in nekaj ribic tako, da se je nasitilo okolu
štiri tisoč ljudi.

Vsi, ki smo pri sv. krstu umrli grehu in ki
smo vstali iz smrtne sence, živimo v Kristusu
pravično, izpolnjujmo Božje zapovedi, da dose-
žemo s Kristusom tudi častitljivo vstajenje.

44. Zgled imamo na sv. Alojziju. Ko je ta
sveti mladenič umrl v 24. letu, je njegov spoved-
nik rekel o njem, da ni nikdar z nobenim smrt-

nim grehom omadežal obleke nedolžnosti, ki jo je dobil pri sv. krstu. Belo obleko svetega krsta je nesel v večnost.

Pravtako je bilo tudi življenje sv. Stanislava Kostke angelsko. Tudi ta je nesel krstno nedolžnost v večnost.

Posnemajmo te lepe, angelske zglede! Ako pa nismo do zdaj za njimi hodili, ako smo izgubili lepi, beli prtič, ki so ga na nas položili pri sv. krstu, delajmo pokoro po zgledu sv. spokornikov, ki so po izpreobrnitvi do smrti stanovitno Bogu služili in se čuvali greha.

Voda sv. krsta pomenja prav za prav kri Gospoda Jezusa Kr. Spomnimo se, da smo bili pri sv. krstu oprani z Njegovo krvjo, da smo dobili z Njegovo krvjo obleko nedolžnosti, katero je izgubil Adam za ves človeški rod. Če smo se pa s smrtnim grehom kdaj umazali, se v krvi Gospodovi lahko spet operemo pri sv. zakramentih. Vse naše posvečevanje se godi po sv. krvi Gospodovi, ki je bila prelita na križu. Voda sv. krsta, in olje sv. poslednjega zakramenta in sploh vsi sv. sakramenti pomenjajo kri Kristusovo, katera nas izpira in očiščuje.

Spomnimo se tega in čuvajmo se greha! Bodimo stanovitni v dobrih in pravičnih delih. Kdor je tako srečen, da je na njem še kri sv. krsta, naj jo skrbno čuva, kdor pa se je omadežal s smrtnim grehom, naj se brž ko mogoče opere s krvjo Jezusovo in naj se potem čuva novih grehov, da si na ta način zagotovi večno zveličanje!

EDENINPETDESETO BRANJE.

ZA SEDMO NEDELJO PO BINKOŠTIIH.

1. Kristus nam priporoča *v današnjem sv. evangeliju*, da bodimo podobni dobremu drevesu, ki rodi dober sad. Ta dober sad so dobra dela in sv. čednosti ali sploh izpolnjevanje božjih in cerkvenih zapovedi, kajti ne vsak, ki poreče: Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor izpolnjuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, pojde v nebeško kraljestvo« — pravi Kristus.

V prvem psalmu beremo: »Blagor človeku, ki ne hodi po nasvetih hudobnih in ne postaja na potu grešnikov in ne sedi na stolu kuge; temveč ljubi postavo Gospodovo ter jo noč in dan premišljuje. Tak je enak drevesu, ki je zasajeno ob vodi in daje svoj sad ob svojem času. Listje mu ne odleta in vse, kar-koli počne, mu gre po sreči«.

Ali smo mi dobro drevo ali slabo? Po sadu se pozna — pravi Kristus *v današnjem sv. evangeliju*. Ali se bere dobro sadje s trnja ali z osata? Malopridno drevo prinaša malopriden sad, dobro drevo pa dober sad. Ako prinašamo torej dober sad, t. j. ako ipolnjujemo božje in

cerkvene zapovedi, smo dobro drevo; ako pa prinašamo slab sad ali ako ne prinašamo sploh nobenega sadu, t. j. ako ne izpolnjujemo ali slabo izpolnjujemo zapovedi, smo malopridno drevo, ki pravi o njem Jezus Kristus, da se bo posekalo in v ogenj vrglo.

*
* *
*

2. Tako nas opominja tudi sv. Pavel v današnjem sv. berilu, da moramo dober sad roditi, ne več takega sadu, kakor prej, ko nismo bili podučeni v krščanskih resnicah in ko smo svoje ude dajali v službo nečistosti, krivici in hudobi. Podučeni v sv. resnicah moramo sedaj dajati svoje ude v službo pravičnosti in svetosti. Prej smo bili sužnji greha in sad, ki smo ga prinašali je bil tak, da se ga sramujemo. Sedaj pa smo pri sv. zakramentih odmrli grehu in se odpovedali hudobnemu duhu. Sad, ki bi ga morali roditi, je pravičnost in svetost, katerih konec je večno življenje. Plačilo za grešne sadove, t. j. za nečistost in krivičnost, je večna smrt, plačilo za sadove milosti božje, t. j. za pravičnost in svetost, pa je večno življenje.

3. Po njih sadu jih boste spoznali. Po sadu t. j. po delih spoznamo, ali je človek dober ali slab. Ne dajmo se zavajati po sladkih besedah, po lepih obetih, po lepem zunanjem obličju, ampak glejmo na njih dela in ogibajmo se ljudi, ki slabo delajo, ker ti so grabljivi volkovi, kakor

pravi Kristus: »Čuvajte se lažnivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so grabljivi volkovi«. Marsikdo bi se ne bil kesal, ko bi bil ta svet poslušal in bi se ne bil družil in vezal z ljudmi, ki so slabo delali. Kdor Boga proklinja, kdor zanemarja božje in cerkvene zapovedi, ni naš prijatelj. Ne druží se ž njim, ne stopaj ž njim v zakonsko zvezo! Poslušaj Kristusa, ki pravi: »Ali se bere sladko grozdje s trnja ali smokve z osata?«

Po sadu t. j. po delih se človek spozna. Ako ne bomo imeli dobrih del, nas tudi Bog ne bo hotel spoznati, ampak nam bo rekel: »Resnično, resnično, povem vam, da vas ne poznam«. Skrbimo torej za dobra dela, skrbimo da bomo dobro drevo, ki rodi dober sad. Bodimo pravični in izpolnjujmo zapovedi. Konec tega je večno življenje.

4. Sv. Bazilij, ki ga praznujemo dne 14. junija, je živel ko največji siromak, njegova dobrodelnost pa je bila sijajna. V bolnici, ki jo je bil dal sam sezidati, je stregel bolnikom, jih čistil in skrbel zanje kot dober oče. Iz prevelike ljubezni je poljuboval celo gobavce in jih tolažil. Njegovih dobrih in izrednih del je toliko, da bi jih ne mogli popisati v veliki knjigi.

Blaženi Janez Colombini, ki se ga spominjamo dne 31. julija, je bil silno bogat, pa je vse svoje premoženje razdal siromakom, ko ga je milost božja presunila, da je zapustil svet in šel

v samostan. V samostanu je opravljal najnižja dela. Mož, ki je bil prej v mestu Siena slaven občinski svetovavec, je sedaj po ulicah hodil in nabiral miloščino v imenu samostana za siromake.

Sv. Hijacinta je iz vseh moči skrbela za siromake mesta Viterbo. Ko je tam nastala kuga, je ustanovila dve dobrodelni društvi, ki naj bi skrbeli za bolnike. Obe društvi obstajate do današnjega dne. Prvemu društvu je skrb za bolnike in stare ljudi, drugemu pa za krevajoče, ki pa ne morejo še delati.

Sv. Marcijan, ki ga praznujemo dne 2. nov., je učil, da se mora ljubezni do bližnjega umakniti vsako drugo *prostovoljno* izbrano dobro delo. Ko bi bil kdo vajen biti vsak dan pri sv. maši, pa bi kdo prišel pred sv. mašo in ga prosil, naj gre k umirajočemu bolniku, ki se želi z njim posvetovati, je veliko bolje, da gre k bolniku ko k sv. maši. Ko bi kdo imel navado tudi v tednu hoditi vsak dan k sv. zakramentom, pa bi se drugi začeli jeziti radi tega, ker bi vsled tega potrebno delo zastajalo, je veliko bolje, da svoje pobožnosti omeji, nego da druge s tem draži, kajti hoditi vsak dan k sv. zakramentom ni zapovedano delo. Storimo torej radi to, kar je bolje in Bogu bolj prijetno in drago!

Sv. Janez od Boga je v Afriki trdo delal, da je preživeljal neko nesrečno družino. Ko so delo ustavili, je prodal zanjo celó obleko.

Ko je prišel na Špansko, je po hostah nabiral suha drva in jih na trgu prodajal, da je podpiral siromake. Ko je najel hišo za bolnike in

siromake, je začel z oprtnjakom nabirati vsak dan od 10 ure zjutraj do 11 zvečer mile darove, da je vzdrževal bolnico.

Ko je bil že na smrt bolan, se je še vedno trudil in žrtvoval za bližnjega. V tem delu je tudi umrl. Ko je reka Ksenil na Španskem narastla in splavljala hlode, je hotel sv. Janez porabiti to priložnost in nabrati nekoliko drv za bolnico. Pri tem delu pa se je močno prehladil. Nesreča je tudi hotela, da je ob tej priliki padel neki deček v vodo. Voda ga je že nesla. Sv. Janez, čeprav hudo bolan, je skočil v vodo in ga rešil. To mu je nakopalo smrtno bolezen. Umrl je v 55 letu, poln zaslug za večno življenje. Sv. kat. cerkev ga je proglasila patrona vseh, ki se trudijo po bolnicah za bolnike in siromake.

Blažena Ivana Sv. križa, ki jo praznujemo dne 14. sept., je nam vsem pravi zgled delavnosti in pobožnosti. Stariši so jo hoteli sicer bogato poročiti z nekim plemenitim mladeničem, a ona je zbežala v samostan. Oče jo je že hotel siloma izgnati iz samostana, ona pa je predenj pokleknila in milo prosila, naj jo pusti v samostanu. Zdajci je očeta milost božja presunila, da je rade volje privolil.

V samostanu je bilo delavna in pridna ko mravlja. Čeprav iz plemenitega stanu, je sprejela najprej službo v kuhinji. Ker je bila mlada, so vsa dela zvrčali nanjo. Potem so jo deli za vratarico, potem pa v sakristijo. Povsod je neprestano delovala. Ker so se predstojniki bali za njeno zdravje, so jo oprostili vsega dela, a ona je hotela trpeti, zato se je v nadomestilo bičala, da bi bila podobna križanemu Jezusu Kristusu.

O tej svetnici se pripoveduje, da je imela prečudno prikazen. Prikazala se ji je duša nekega pred kratkim umrlega otroka. Prikazen je rekla: Reci moji materi, naj vzgaja svoje otroke strogo in naj jih strogo kaznuje, ker za slabo vzgojo bo morala dati Bogu oster račun. Jaz sem srečna, da sem umrla v otroški dobi; če bi bila umrla v starosti, bi se bila gotovo pogubila. Zato naj mati dobro gleda in naj strogo kaznuje moje brate in sestre, preden jih kdo pohujša.

Prikazen je povedala tudi ime matere in hišno številko. Tako je bl. Ivana Sv. križa lahko poklicala k sebi mater in jo resno opomnila na besede njenega umrlega otroka.

Naj bi nas ta zgled presunil, da bi bili vsi delavni in vestni zlasti pri vzgoji. Otroci morajo postati podobni dobremu drevesu, ki rodi vsako leto svoj sad o svojem času. Tak dobri sad so dobra dela in svete čednosti za večno življenje.

Vsi svetniki so se odlikovali v dobrodelnosti. Koliko lepega čitamo o sv. Kamilu Lelskem, o sv. Vincenciju Pavelskem itd.!

Vsi ti so bili podobni plemenitemu drevesu, ki raste ob vodi in rodi ob svojem času dober sad. Vsem tem bo rekel Kristus na sodnji dan: »Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta: Zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, tujec sem bil in ste me vzeli pod streho, nag sem bil in ste me oblekli, bolan sem bil in ste me obiskali, v ječi sem bil in ste prišli k meni! (Mat. 25)«.

Bog daj, da bi takrat bili tudi mi mej tistimi, ki pojdejo na desno, polni dobrih del za večno življenje.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

5. »Po njih sadu jih boste spoznali«. Te besede Kristusove veljajo za vse ljudi. Vsi ljudje smo dolžni roditi dober sad dobrih del in svetih čednosti in le po tem sadu se človek spozna, ali je dober.

Nobena oseba na zemlji pa ni boljšega sadu rodila ko Marija, prečista Devica, o kateri molimo: »Blažena ti med ženami in *blažen sad tvojega telesa*«. Ta sad je bil Jezus, Sin božji ali večna Beseda. Toda sv. Beda pravi: »Blažena je bila Marija, ker je rodila Besedo, toda veliko bolj blažena je bila, ker je besedo Božjo vedno ljubila in jo na veke ohranila (Lib. IV cap. 49 in Luc. 11)«. Prigodilo se je bilo namreč, da je neka žena izmed množice povzdignila glas, ko je Jezus podučeval ljudstvo in je zaklicala: »Blagor telesu, katero je tebe nosilo in prsim, ki so tebe dojile!« Jezus pa je rekel: »Veliko bolj blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo in jo ohranijo (Luk. 11)«. Iz teh besedi sklepamo, da je bila Marija dvakrat srečna, kakor pravi sv. Beda, prvič, ker je rodila Besedo božjo, t. j. Sina božjega, drugič, ker je besedo božjo vedno ljubila in jo na veke ohranila.

V zadnji točki lahko vsi posnemamo prečisto Devico in blagor nam, ker je Kristus rekel: »Veliko bolj blagor tistim, ki besedo božjo poslušajo in jo ohranijo«.

*
* *

6. Pogledjmo, kako se je Marija odlikovala v izpolnjevanju besede božje in sklenimo vsi, da jo hočemo v tem posnemati.

Na Mariji občudujemo *ljubezen* do Jezusa. Kdo je tako ljubil Jezusa ko Marija? Marija ga je na svojih prsih dojila, ga pestovala, ga oblačila, zanj skrbela in se popolnoma zanj žrtvovala. Celo nje življenje ni bilo ko ljubezen in žrtev za Jezusa.

Že iz tega premišljevanja je razvidno, da je Marija imela vse sv. čednosti, kajti ljubezen božja je korenika vseh drugih čednosti. Vse druge sv. čednosti izvirajo iz resnične ljubezni božje in se v njej spopolnjujejo. Kdor ima resnično ljubezen božjo, ima tudi vero in upanje, ima pravo pobožnost in strah Božji, ima pravo ponižnost in potrpežljivost, sv. čistost in zmernost, pravičnost in srčnost. Kdor ima ljubezen Božjo, ima tudi ljubezen do bližnjega in usmiljenost; tak kaže svojo vero tudi javno, ko je potrebno in je pripravljen zanjo tudi umreti. Ljubezen Božja je torej kraljica vseh sv. čednosti in mati vseh dobrih del.

Ker je Marija imela največjo ljubezen do Boga in do Jezusa, je jasno, da ni mogla imeti na sebi najmanjšega greha, kajti popolna ljubezen do Boga in do Jezusa požge vse grehe. Ma-

rija ni storila celo življenje niti najmanjšega greha. Bila je brez vsakršnega greha. Saj učijo sv. učenci, da se tudi nam pri sv. obhajilu zbrišejo vsi mali grehi, ako imamo resnično ljubezen do Jezusa, ker je nemogoče, da bi imeli grehe na sebi, ako se z resnično ljubeznijo združimo z Jezusom, kakor je bila Marija združena z Jezusom.

Ker je bila Marija v ljubezni popolnoma združena z Jezusom, je bilo njeno življenje in delovanje najsvetejše. Kristus je rekel: »Kdor moje zapovedi izpolnjuje, tisti je, ki me ljubi!« Marija je imela najpopolnijo ljubezen do Jezusa, tedaj je Marija izpolnjevala božje zapovedi na najlepši način. V tem oziru je Marija kraljica vseh svetnikov, kraljica očakov, prerokov, apostolov, mučencev, spoznavavcev, kraljica devic, kraljica spokornikov in spokornic. Ni ga svetnika, ki bi bil tako ljubil Boga in Jezusa ko Marija in ni svetnika ali svetnice, ki bi bila na lepši način izpolnjevala zapovedi božje in imela lepše življenje in delovanje ko Marija.

* * *

7. Kdor bere životopise svetnikov in svetnic Božjih od apostolskih časov do današnjega dne, spozna, da so vsi svetniki in svetnice skušali hoditi za Marijo. Vsi so jo skušali posnemati v ljubezni do Jezusa in do Boga, pa je bilo nemogoče, da bi jo bil kdo kdaj dosegel.

Sv. Polikarp, ki ga praznujemo dne 26. januarja, je bil učenec sv. Janeza, ljubljenca Jezusovega, pa je kot škof v Smirni tako sveto živel

in je tako ljubil Jezusa, da ga je sam Jezus pohvalil (Skrivno razodetje). Ko so prišli rimski vojaki ponj, da bi ga gnali pred rimskega cesarjevega namestnika, bi bil še lahko ušel, pa ni hotel, ampak je le rekel: »*Zgodi se volja Božja!*« Ko ga je cesarjev namestnik pozval, naj prekolne Kristusa, je odgovoril: »*Šestinosedeset let mu služim in nikdar mi ni žalega storil; kako naj jaz prekolnem svojega kralja, ki me je odrešil?*« Sodnik reče: »Če tega ne storiš, te dam vreči v ogenj«. Svetnik odgovori: »Ti mi pretiš z ognjem, ki gori le eno uro in kmalu ugasne, ne veš pa nič o večnih kaznih in o ognju večne pogube, ki je pripravljen brezbožnim. Kaj se obotavljaš? Stori, kar hočeš!« Ko je cesarjev namestnik izrekel smrtno kazen na grmadi, so ukali pagani in nosili brž skupaj drva. Sv. Polikarp pa je obrnil oči proti nebu in molil: »Gospod, vsemogočni Bog, Oče ljubljenega in blagoslovljenega Sina Jezusa Kristusa, ki smo po njem tebe spoznali; o Bog angelov in moči, Bog vseh stvari in vseh pravičnih, ki živé pred tvojim obličjem, hvalim te, da sem po tebi vreden postal tega dneva in te ure, da se udeležim števila tvojih mučencev in keliha Kristusovega za vstajenje v večno življenje duše in telesa v netrohljivosti po sv. Duhu. Sprejmi me danes med svojimi izvoljenci pred svoje obličje kot prijetno žrtev, kakor si jo pripravil in določil ti, nezmotni in resnični Bog. Za to in za vse drugo te hvalim, častim in proslavljam v edinosti s tvojim ljubim Sinom, večnim in nebeškim Jezusom Kristusom, po katerem bodi Tebi in sv. Duhu čast in slava sedaj in na veke! Amen!« Tako je molil pred smrtjo

sv. Polikarp. Ko so že grmado zažgali, je na povelje rimskega sodnika nekdo prebodel njegovo sv. telo z mečem. Kristjani so njegove koščice skrbno pobrali, a ne vemo, kje se hranijo.

Sv. Polikarp nam je s svojim življenjem in s svojo mučeniško smrtjo pokazal, kaj se pravi ljubiti Boga in Jezusa Kristusa. V ljubezni do Boga in do Jezusa, v kateri se je Marija najbolj odlikovala, je naša zmaga in naše zveličanje.

Sv. Leonard je na sv. misijonih poudarjal, da se resnični častivci Marijini prav gotovo zveličajo, a je dostavljal, da je potrebno, da izpolnujemo po zgledu Marijinem besedo božjo in se čuvamo smrtnega greha. Vsak dan je sv. Leonard zmolil sv. rožni venec in vsakikrat, ko je ura bila, je zmolil: Zdravamarijo in ob sobotah in ob dnevih pred vsakim Marijinim praznikom si je prostovoljno naložil post. Človek, ki tako dela in zvesto izpolnjuje zapovedi, je zveličanja gotov.

Sv. Frančišek Regis je imel neizmerno ljubezen do Boga in do Jezusa. Ta ljubezen se je kazala zlasti v goreči molitvi in v natančnem izpolnjevanju zapovedi božjih.

Prav tako ljubezen do Boga in Jezusa je imela sv. Roza Limanska. Druge sv. čednosti je skrivala, ljubezni do Boga in do Jezusa pa ni mogla niti skrivati. Če je bila v družbi, je bilo njeno največje veselje govoriti o ljubezni božji. Še celo spoved je začenjala z besedami: »Bog bodi naša ljubezen«. Iz prevelike ljubezni do Boga ni mogla prenašati, če se je kdo v cerkvi pogovarjal, ampak je vsakega z lepimi besedami

opomnila, naj molči. Prav tako ni mogla prenašati laži. Govorila je: »Lagati se ne sme ne za nebo ne za cel svet, kajti Bog je resnica«. Sv. Roza ni mogla tudi prenašati, če je kdo jokal radi posvetnih reči. Govorila je: »Solze so nekaj dragocenega in tičejo samo božjemu veličastvu za izbris naših grehov«. Posebno ljubezen je imela do svetega križa, ker jo je to znamenje spominjalo preljubega Jezusa, ki se je iz ljubezni do nas žrtvoval. Poljubljala je sv. križ s srčno ljubeznijo. Če je le kje našla dve deščici, ki ste bili položeni na križ, se je brž spomnila ljubega Jezusa. Če je našla na cesti dve slamnati bilki, postavljeni na križ, ji je brž pobrala, da bi po tem znamenju ljudje ne teptali z nogami.

Nekateri svetniki so imeli tako ljubezen do Jezusa, da so se jim celo rebra nad srcem nekoliko privzdignila.

Posnemajmo Marijo Devico, posnemajmo svetnike v ljubezni božji, ki je prav poseben sad, katerega Bog pričakuje od nas. S tem sadom so združeni vsi drugi sadovi, da lahko rečemo: Kdor ima ljubezen božjo ima tudi vse druge sv. čednosti in je na pravi poti do večnega življenja.

8. »Po njih sadu jih boste spoznali!« Ta sad je lepo krščansko življenje, ki se kaže v sv. čednosti in dobrih delih.

Umirajoči Jezus nam je na križu viseč pokazal, kakšno bodi naše življenje in koga mora-

mo posnemati, ko je rekel učencu (in učenci smo vsi!): »Sin, glej tvoja mati!«

Teh besedi se spominjajmo zlasti mi Goričani, ker je nam Marija prav posebna mati in smo mi njeni prav posebni otroci. Kakor pravi izročilo, je Marija rekla nedolžni deklici Uršuli Ferligojki na Skalnici: »Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosi!« Marija nas tukaj čaka, da bi jo prosili potrebnih milosti za dušo in telo, da bi pred njo delali lepih sklepov za čednostno življenje.

*

*

*

9. Za čednostno življenje se zahteva po zgledu Marijinem, kakor smo omenili, pred vsem *ljubezen božja*, ki je dvojna: do Boga in do bližnjega. Kdor ima to ljubezen, ima vse, kdor pa je nima, nima prav za prav nobene sv. čednosti in je kakor brneč bron ali zvoneč zvon. Če bi imeli vso vednost in vso moč, da bi lahko gore prekladali, ljubezni pa bi ne imeli, bi nič ne bili in bi nam nič ne koristilo.

Dne 31. julija praznujemo blaženega Janeza Colombini, ki je bil do 51. leta trgovec, ki ni drugega delal, ko ljubil svet, grabil skupaj bogastvo in sleparil. Ko se je pa izpreobrnil, je govoril: »Od kar je ljubezen do križanega Jezusa presunila moje srce, se mi zdi, da je to, kar je svetu grenko in zoprno, sama sladkost in med«. Ne da se povedati, koliko ljudi je spravil na pravo pot lepega krščanskega življenja. V Viterbu ni na noben način mogel izpreobrniti človeka, ki je bil vdan raznim hudobijam. V svoji

preveliki ljubezni do Boga in do bližnjega reče grešniku: »Če se izpreobrneš in zapustiš pot greha, ti darujem vse zasluge, katere sem si nabral pred Bogom s svojim spokornim življenjem«. Pomočnik sv. Janeza Colombini-ja pa je še dostavil: »In jaz vzamem breme vseh tvojih grehov na svoje rame in hočem zate dajati odgovor pred večnim Sodnikom. Usmiljeni Bog bo to poročstvo sprejel, da se le obrneš od hude poti«. Te besede bl. Janeza Colombinija in njegovega pomočnika so presunile grešnikovo trdovratno srce, da je začel na glas jokati.

Zanimivo je vedeti, kako se je ta sveti mož izpreobrnil. Nekega dne je namreč prišel iz trgovine truden in lačen domov. Kosilo se je še-le kuhalo. Služabnica in soproga ste sicer hiteli, toda za kuhanje je treba časa. To je Janeza jezilo, da je začel preklinjati in zmerjati. Dobra soproga ga je ljubeznivo tolažila in mu dala v roke životopise svetnikov, češ, naj bere, dokler ne bo kosilo gotovo. Toda mož vrže v veliki jezi knjigo po tleh in začne neusmiljeno zmerjati in preklinjati. Užaljena soproga se je naglo oddaljila, da bi se mu jeza še bolj ne razvnela. Izgovorila ni niti besedice, ampak začela naglo napravljati kosilo, da bi ustregla možu.

Janez Colombini se je res umiril in začel misliti, kako grdo je zmerjal in preklinjal soprogo. Pobral je knjigo in odprl slučajno stran, na kateri je bilo opisano življenje spokornice Marije Egiptovske. Bila je prej velika grešnica, a se je s pokoro tako očistila, da je sedaj v nebesih v družbi z angeli in z Gospodom vseh angelov. To branje ga je tako presunilo, da se mu je jeza

takoj pomirila in da je sklenil začeti popolno-ma novo življenje v ljubezni do Boga in do bližnjega. Kakor je sklenil, je tudi storil.

Bodi tudi naš prvi sad, ki ga hočemo prinašati po zgledu Marijinem, *ljubezen božja* in sicer do Boga in do bližnjega.

Drugi sad bodi ponižnost, skromnost, preprostost. Marija, izvoljena Devica in Mati Zveličarjeva, je bila ponižna dekla Gospodova. V pesmi, ki jo je Marija govorila v prevelikem veselju, ko je prišla k sorodnici Elizabeti, pravi o sebi: »Ozrl se je Gospod na nizkost svoje dekle... Moč je skazal s svojo roko in razkropil je napuh-nence v mislih njih srca. Mogočne je s sedeža vr-gel in ponižne povzdignil«. Ta ponižnost, skromnost in preprostost Marijina je izvirala iz preve-like ljubezni do Boga in do Jezusa.

Dne 17. maja praznujemo sv. Paškala Baylona, ki je nad vse ljubil uboštvo, ponižnost, skromnost in preprostost. Ko je bil še majhen pastirček, je hotel biti iz ljubezni do ubogega Jezusa sam tudi ubog. Zato ni hotel imeti nikoli čevljev. Ko je premišljeval, v kateri samostan bi stopil, so mu svetovali, naj stopi v bližnji samo-stan, ki ima bogate dohodke. Sv. Paškal pa je rekel: »Prav to je, kar mi je zoprno, ker iščem uboštva in ne bogastva«. Bogat gospod ga je ho-tel sprejeti za svojega in mu izročiti vse bogato premoženje. Sv. Paškal pa se je zahvalil in rekel, da ne more rabiti bogastva, ker je sklenil služiti Bogu v uboštvu. V svoji celici je imel samo le-seno razpelo, podobo Matere B. na papirju, maj-hno mizo, lesen čok, ki mu je bil za stolico in za podzglavje. Kar se tiče obleke, je bil zelo

skromen. Hotel je imeti le najpotrebnejše reči, ker je hotel biti popolnoma prost vseh nepotrebnih skrbi. Bil je tako ponižen, da je rabil najraji le staro, ponošeno in zakrpano obleko.

Ker je bil tako silno ponižen, je bil tudi popolnoma miren v vsem svojem govorjenju in delovanju. Drugi ljudje imajo škrupule in nepotrebne pomiselke, ko prejemajo sv. zakramente. Pri sv. obhajilu obračajo včasih oči in obraz ter vzdihujejo, sv. Paškal je bil popolnoma miren, ker je bil ponižen, preprost in vdan v voljo božjo.

Nadaljnji sad, ki ga moramo roditi, če hočemo biti Mariji podobni, je *molitev*. Tudi ta sad izvira iz ljubezni božje. Marija je prosila Jezusa v Kani galilejski za vino. Čeprav jej je Kristus rekel, da ni prišla še njegova ura, je vendar-le bila trdno prepričana, da jej Jezus ne bo odrekel. Kaj naj bi ljubi Jezus odrekel svoji ljubeči materi?

Sv. Paškal je rekel o molitvi: »Ker ima Bog srčno željo deliti nam milosti, ga moraš pri molitvi prositi s trdnim zaupanjem, da ti bo dal, kar ga prosiš... Pri molitvi moraš ločiti svojo dušo od vseh posvetnih reči in misliti si, da sta Bog in tvoja duša sama. Tako moli z ljubeznijo in v ljubezni, z gorečnostjo in srčnostjo«.

Sklenimo danes, da bomo zlasti sv. rožni venec vsak dan molili po družinah, ker je ta molitev Bogu in Mariji najbolj draga.

Nadaljnji sad je *prejemanje sv. zakramentov in daritev sv. maše*. Marija Devica je bila neprestano združena z Jezusom in ga je neprestano darovala nebeškemu Očetu. Lahko rečemo, da je

Marija neprestano prejemala najsvetejši zakrament, t. j. Jezusa Kristusa in bila neprestano pri sv. maši.

Če beremo životopise svetnikov, spoznamo, da so svetniki bili pred vsem skrbni v prejetanju sv. zakramentov, kajti sv. zakramenti so studenci svetosti in pravičnosti.

Nadaljnji sad bodi *usmiljenje do siromakov*. Marija je pela v že omenjeni pesmi Bogu hvalo, ki lačne z dobrotami napolnjuje in bogate prazne pušča.

Sv. Paškala je nekoč gvardijan pograjal, češ, da preveč razdaja siromakom. Rekel je: »Če pride preveliko število siromakov, ne smeš dati vsakemu!« Sv. Paškal pa je ljubeznivo odgovoril: »Če jih pride dvanajst in dam le desetim, se utegne zgoditi, da je mej tema dvema, ki jima ne dam, Kristus in jaz bi Kristusa zapodil«. Takim lepim odgovorom se pač nihče ni mogel ustavljati.

Nadaljnji sad bodi *potrpežljivost*. To je najpotrebnejša sv. čednost. Če te nimamo, lahko zgubimo vse zasluge in tudi večno zveličanje. Marijo imenujemo kraljico mučencev, ker je imela neizmerno trpljenje, katero je prenašala s potrpežljivostjo.

Sv. Paškala je nekega dne gvardijan hudo oštel. Svetnik pa ni niti besedice odgovoril. Neki brat pa ga je hotel tolažiti, češ, besede gvardijane so bile pretrde. Svetnik pa je odgovoril: »Vedi, da je sv. Duh govoril skozi usta gvardijanova«. Nekoč je bil razbil neko posodo. Gvardijan mu je za kazen ukazal, naj vse razbite koščeke nabere na vrstico in naj vrstico nosi okolu

vratu. Nekdo je svetnika radi tega pomiloval, češ, da je gvardijanovo postopanje neopravičeno. On pa je odgovoril: »Molči, jaz sem njegove besede tako sprejel, kakor da bi jih bil govoril sam sv. Duh«. Vse sramotitve in žalitve je prenašal z največjo potrpežljivostjo in nepremagljivo molčečnostjo.

Če hočemo biti Mariji podobni, moramo zlasti gledati, da ohranimo *sv. čistost*. Mariji pravimo prečista Devica. Zato morajo gledati vsi, ki hočejo biti njeni otroci, da ohranijo *sv. čistost*.

O sv. Pašku pravi životopis: »V njegovih prsih so bila vedno čista in vedra nebesa, kjer je njegova duša kakor škrjanček prepevala Bogu hvalne pesmi«.

* * *

10. Lahko bi vam naštel še celo vrsto *sv. čednosti* in dobrih del, ki nam jih priporoča Marija s svojim zgledom in ki nam jih priporočajo svetniki in svetnice božje s svojim svetim življenjem. Skrbimo po Marijinem zgledu zlasti, da bo v našem srcu gorela resnična in gorka ljubezen božja in imeli bomo vse druge *sv. čednosti* in dobra dela. Tako učite tudi po družinah otroke in se vam ne bo treba bati, da bodo vaši otroci slabo vzgojeni. Ljubezen božja nadomešča vse druge *sv. čednosti*. Po starem so govorili, da strah božji nadomešča vse *sv. čednosti* in dobra dela. To pa je eno ter isto, ker sam Bog pravi v *sv. Pismu*, da je strah božji začetek modrosti, pa tudi popolna modrost ali z drugimi besedami, da je strah božji začetek ljubezni, pa tudi popolna ljubezen.

Kakor je Marija ljubila Jezusa in ga v sv. ljubezni poljubovala, prav tako moramo tudi mi Jezusa ljubiti v svetem strahu, da ga v čem ne žalimo.

Ne poslušajmo krivih prerokov! Hodimo za Marijo, hodimo za svetniki in svetnicami Božji-mi, kajti to je milost Božja za večno življenje v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.

11. Sv. Pavel pravi v današnjem sv. berilu: »Plačilo za greh je smrt, milost Božja pa je večno življenje v Kristusu Jezusu, Gospodu našem«. To milost, ki je večno življenje, nam je zaslužil Jezus, a dobivamo jo po Marijinih rokah, kakor je sama rekla na Skalnici: »Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosi«. — S temi besedami nas vabi Marija k milosti božji, t. j. k pravičnosti in svetosti in k večnemu življenju. To je prekrasno vabilo, s katerim nas je Marija, mati Jezusova, odlikovala na Skalnici.

Razločujemo razna vabila, na pr. vabilo na kosilo, na veselico, na zlet ali sprehod itd. Vsa ta vabila pa niso nič v primeri z vabilom, s katerim nas je Marija odlikovala. Po tistih vabilih nas rada glava boli, dočim nas Marija vabi k milosti božji in k večnemu, neskončno srečnemu življenju, kjer nam bo Bog obrisal sleherno solzo.

12. Marija, mati Jezusova, je delivka milosti božje, zato nas vabi k sebi: Pridite k meni vsi, da prejmete potrebnih milosti in začnete po mojem zgledu lepo, čednostno življenje in če ste grešili, da svoje grehe izbrišete in obrodite sad za večno življenje. V Lurdu je Devica Marija govorila sv. Bernardiki: »*Pokora, pokora, pokora!*« S temi besedami nam je priporočila pokoro za storjene grehe, da potolažimo srd Vsemogočnega in da nam ne bo treba trpeti v vicah ali celo v večnem ognju.

*

*

*

13. Pred vsem se torej zahteva milost božja, ker brez milosti božje ne moremo obroditi nobenega sadu za večno življenje. Kakor ne more drevo roditi sadu, če nima vlage in zemlje, prav tako ne moremo mi roditi sadu za večno življenje, če nimamo milosti božje.

To resnico spoznavamo iz izkušnje. Naša vest nas večkrat resno opominja, naj bi to ali ono dobro delo storili, to ali ono slabo navado odložili, to ali ono strast ukrotili, to ali ono družbo in zabavo opustili itd. To nam včasih vest jasno ukazuje in jasno spoznavamo tudi svojo dolžnost. Toda kljub temu nismo marali tega storiti. Čutili smo, da so naše moči preslabe. Ljudje, ki so nam dajali lep zgled ali ki so nas opominjali k dobremu in vzvišenemu, so nam bili zoprni, ker so vzbujali očitke v naši vesti in nemir v našem srcu. Čeprav smo spoznali dolžnost in voljo božjo, se vendar le nismo mogli odločiti. Manjkala nam je milost, ker je nismo prosili. »Pro-

site«, je rekel Kristus »in se vam bo dalo!« Mar-sikaj se nam zdi težko in celo nemogoče, a ko nam Bog da milost, se nam vse zdi lahko in prijetno.

Naj pojasni to zgled iz življenja svetnikov in svetnic božjih. Sv. Mavra, ki jo praznujemo dne 3. maja, je bila še-le 17 let stara, ko se je v Egiptu poročila z nekim Timotejem, ki je bil prav goreč kristjan. Tega so pagani zagrabili in ga hoteli prisiliti, da mora darovati malikom. Ker se je bil poročil še-le pred tremi tedni, je dal sodnik poklicati mlado ženo Mavro ter jej naročil, naj se hitro nališpa in naj gre v ječo k možu, kate-rega mora pregovoriti, da bo daroval malikom. Mavra, ki je bila takrat še posvetna, se je res nališpala in šla v ječo k možu in ga prosila, naj daruje bogovom, ker drugače ga bodo umorili in ona bo že v mladih letih morala biti vdova. Toda mož Timotej jo je resno zavrnil ter jo opomnil, naj odloži vse ničemurnosti, naj gre k cesarjeve-mu namestniku in naj brez strahu izpove krščan-sko vero. Toda Mavra je rekla: »Bojim se mu-čeništva. Nimam toliko moči, da bi mogla pre-nesti jezo cesarjevega namestnika in da bi mo-gla vzdržati vse grozovite muke, s katerimi mu-čijo kristjane«. Tako se je ta mlada ženska bala javno izpovedati svojo vero, ker ni marala nič trpeti za Jezusa. Mož pa jej je resno zaklical: »Zaupaj v milost Jezusa Kristusa!« Potem pa je začel pred njo takole moliti: »O Bog vse milosti, ki si prišel na pomoč trem mladeničem, ko so jih vrgli v razbeljeno peč in ki si rešil preroka Da-nijela, ko so ga vrgli v jamo levom v žrelo, ozri se milostno na svojo služabnico Mavro, ki si mi

jo dal za ženo in ne dovoli, da bi se v tem boju ločila od čete svetih mučenikov. Prosim Te, podeli nama milost, da bi mogla oba s potrpežljivostjo vztrajati v trpljenju in če treba tudi v smrti zavoljo Tebe, da bo sovražnik osramočen, ko bo videl, da ne more razdreti najine edinosti, ki jo imava v Gospodu Jezusu Kr.»

Ko je Timotej to srčno molitevco izgovoril, je Mavro prevzela milost sv. Duha. Šla je sedaj pogumno in veselo pred namestnika cesarjevega in neustrašno izjavila, da je kristjana in da je nobena moč ne more več ločiti od Zveličarja. Razjarjeni namestnik jej je dal lasi izpuliti iz glave. Ko se je to zgodilo, jej reče: »Sedaj so ti izpulili lasi iz glave. Prihrani si nadaljnje muke, ki so določene, ako se ne premisliš«. Mavra, ki jo je milost božja navduševala, je odgovorila: »Sedaj vem, da mi je Kristus odpustil grehe, katere sem storila na tvoje prigovarjanje. Ti sam si ukazal, naj mi izpulijo lasi, katere sem bila nališpala, ko sem hotela svojega moža zavesti, da bi odstopil od sv. vere«. Razjarjeni namestnik je ukazal, naj jej odsečejo prste na rokah. Mavra pa je rekla: »Hvala ti, da si ukazal odseči tudi prste, s katerimi sem se ničemurno lišpala. To je bil moj drugi greh. Vsled tvojega ukaza se sedaj pokorim in upam, da dobim odpust«. Nekdo iz množice, ki je te muke gledal, je vzkliknil: »Močna in hrabra Mavra, povej, kako ti je pri srcu, ko gledaš svoje odrezane prste?« Mavra odgovori: »Nič drugače mi ni pri srcu, kakor če bi gledala zelje, ki je odrezano od korenike«. Namestnik cesarjev se je sedaj razjezil kakor satan in jej rekel: »Daruj sedaj bogovom!« Ona pa je

odgovorila: »Ne bom darovala! Kristus je moja bramba!« Namestnik pa je rekel jezno: »Ako takoj ne daruješ, ti bomo deli v usta živo oglje!« Mavra pa je rekla: »Denite mi živo oglje v usta, da se uničijo vsi grehi, katere sem storila z jezikom«.

Muke, ki si jih je umišljala namestnik proti Mavri, so bile tako krute, da je začelo tudi ljudstvo vpiti nanj: »Nehaj umišljati si vedno novih muk proti ženski in celo proti deklici!« Toda Mavra je veselo vzkliknila proti ljudem: »Pojdite po svojih opravkih, ker jaz ne potrebujem nobenih zagovornikov. Moj pomočnik je Bog!« Ker se Mavra ni dala oplasiti ne z žveplom ne z ognjem, je cesarski namestnik ukazal naj njo in moža Timoteja pribijejo na križ. Ko so gnali oba na morišče, je Mavrina mati tekla za njo ter jo tako-le rotila: »Hčerka, ali hočeš svojo mater zapustiti? Kaj naj se zgodi z vsem tvojim lišpom, zlatom, srebrom in z vsemi drugimi tvojimi rečmi, ko tebe več ne bo?« Mavra pa je veselo odgovorila posvetni materi: »Mati, zlato se sčasom pokvari, oblačila snejo molji, lepota obraza pa uvene na starost; le krona Jezusa Kristusa ne mine na veke!« S temi besedami se je pogumna hčerka odtrgala od matere in je pohitela proti križu. Nato so ju križali. Oba sta bila na križu več dni. Na križu viseč je Mavra bodrila moža, naj bo pogumen in vztrajen, kakor je mož bodril in rotil njo, ko ni imela še *milosti Božje*. Oba sta na križu umrla istega dne.

Ta zgled nam kaže, kaj vse premore milost božja. Brez milosti se nam zdi vsako tudi najmanjše delce in trpljenje veliko, ko pa prejmemo

milost božjo, premagamo z veseljem tudi največje težave in prenesemo tudi največje trpljenje. Kdor ima milost božjo, se veseli, če more kaj trpeti za sv. vero in v zadostilo za svoje grehe; se ne meni za posvetno čast in za posvetne koristi in udobnosti, ampak le za čast božjo, za zveličanje svoje duše in za zveličanje bližnjega.

Milost božja je torej za vsakega človeka največji zaklad. Kdor ima milost božjo, premaga svet. Zapisano je namreč v sv. Pismu, da premaga svet kdor veruje v Jezusa Kristusa, Sinu božjega (1. Jan. 55). Ta vera pa je iz milosti božje, zato velja prav za prav, da tisti premaga svet, kdor ima milost božjo.

14. »Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosi« — tako je rekla Marija pobožni deklici Urški na Sv. gori. S temi besedami nas vabi Marija, mati Jezusova, k sebi: Pridite k meni vsi, da prejmete po meni od Jezusa potrebni milosti za lepo, čednostno življenje po mojem zgledu in če ste grešili, da svoje grehe izbrišete in sad obrodite za večno življenje.

Če primerjamo svoje življenje z življenjem Marije D. in svetnikov, moramo reči, da smo na prav nizki stopnji, daleč, daleč za njimi. Življenje Marijino in življenje svetnikov se dviga nad nami, kakor se dviga visoka gora nad dolino. Mi smo v dolini in iz te solzne doline gledamo navzgor na nebotične višine svetniškega življenja. To višino so svetniki dosegli z *gorečo molitvijo*, s katero so si pridobili potrebno nad-

naravno milost. Sv. Ivana sv. Križa je včasih cele noči premolila. Zato pa se človeku kar v glavi vrti, ko premišljuje višino njene popolnosti. Ko je premišljevala trpljenje Kristusovo, jo je milost božja navadno tako prevladala, da je bila pripravljena sprejeti tudi največje trpljenje in največje pokore za grehe. Takih pokor si navaden človek ne sme niti nakladati. Tudi spovedniki ne smejo takih pokor nalagati, ker bi to morda škodilo zdravju za celo življenje. Svetniki so dobivali od zgoraj izrednih milosti, da so se mogli povzpeti do takih višin.

Marija vabi k sebi na Sv. goro vse ljudstvo in mu obeta potrebnih milosti za lepo krščansko življenje. Od nas navadnih ljudi ne zahteva Marija izrednih pokor in izrednih del, ampak lepo krščansko življenje, ki je brez greha. Prosimo torej Marijo v ponižnosti milosti, ki so potrebne za lepo krščansko življenje!

15. Katere sv. čednosti in katera dobra dela nam Marija posebno priporoča? Tu hočem navesti le tiste čednosti in tista dobra dela, ki so vsem ljudem potrebna, če hočejo kdaj iti skozi ozka vrata v nebeško kraljestvo. Te sv. čednosti in ta dobra dela najdemo pri vseh svetnikih in svetnicah božjih.

Pred vsem je potrebna *vera, upanje in ljubezen*. Sv. Lenard Portomavriški je pri vseh delih neprestano mislil na ljubezen Božjo. Ko je hodil po poljih in po cestah, ga je vsaka stvarca spominjala neskončno dobrega in ljubezni vrednega

Boga. Prigodilo se je prav pogostoma, da so ga ljudje pozdravili, pa ni nič videl in nič slišal, ker je bil zamišljen v Boga. Ljubezen do Boga je bila v njegovem srcu tako močna, da je rekel: »Ko bi tudi vedel, da pridem v pekel, bi hotel vendar Boga ljubiti iz celega srca«. Ljubezen do Boga mu je dajala moč, da je z veseljem prenašal tudi najtežja dela.

Dalje je potrebno *češčenje najsvetejšega zakramenta*. Kamor-koli je sv. Lenard Portomavriški prišel, je pred vsem šel v cerkev in obiskal najsvetejši zakrament. Bil je tako goreč v češčenju najsv. zakramenta, da je ustanovil bratovščino za češčenje tega zakramenta v sto in tridesetih župnijah.

Dalje je potrebno *premišljevanje trpljenja Kristusovega*. To premišljevanje daje človeku največjo tolažbo in moč. Bl. Kamila, ki se je spominjamo dne 31. maja, je neprestano premišljevala trpljenje Kristusovo. Mej tem premišljevanjem je pretakala obilnih solz sočutja in srčne ljubezni. Pri vseh opravilih je njena duša bila utopljena v sladko in tolažbe polno premišljevanje trpljenja Kristusovega. S tem premišljevanjem je dosegla prav vse svete čednosti, ki so potrebne za zveličanje. Za posvetne dobrote ni prav nič marala. Križani Jezus jej je bil vse!

Dalje je potrebno *češčenje Marije Device in matere Jezusove*. Sv. Lenard je zmolil eno »Zdravamarijo« vsakikrat, ko je slišal uro biti. V svojih misijonskih govorih je vedno poudarjal, da je češčenje Marije Device gotovo znamenje, da se bomo zveličali. Dostavljal pa je, da ne more imeti ljubezni do Marije Device, kdor ni sovražnik smrtnega greha.

Dalje je potrebno, *da ljubimo sveto preprostost in da smo iz srca ponižni*. To se mora kazati tudi v preprostih oblačilih. Nikar ne tratimo denarja za sijajna oblačila, ampak ljubimo v naših sveto preprostost, ki je veliko lepša, ko sijajnost. Sv. Lenard Portomavriški je živel v največji preprostosti in v največjem uboštvu le z namenom, da bi ugajal srcu Jezusa Kristusa, ki se je rodil v največjem siromaštvu, ki je živel v siromaštvu in umrl nag in siromak na križu. Ko je bil sv. Lenard na misijonih, ga je hotelo hvaležno ljudstvo ob odhodu pozdraviti in ga nekoliko spremljati, toda on je zjutraj zgodaj vstal in odšel na tihem, ker ni hotel imeti nobenih časti.

Iz njegove velike ponižnosti in preprostosti je izvirala njegova *nepremagljiva potrpežljivost*. Nekoč je njega in nekega drugega tovariša ujela na potu velika ploha, da sta bila oba do kože mokra. Sv. Lenard reče drugemu patru: »Kaj bi bilo, če bi naju sedaj v bližnji vasi ne hotel nihče sprejeti pod streho?« Tovariš reče: »To bi bilo res zelo neprijetno!« »Kaj še!« reče sv. Lenard, »to bi moralo biti še-le pravo veselje za pravega naslednika sv. Frančiška!« Ko sta prišla v vas, sta trkala tu in tam in prosila, naj bi ju vzeli pod streho, toda nikjer ju niso hoteli sprejeti. Nazadnje sta potrkala še na vrata neke bogate hiše. Prišla je služabnica, ki jima je rekla, da lahko prenočita v hlevu za živino, ako hočeta. Šla sta tedaj v hlev. Toda že po par minutah pride k njima služabnica in jima pove, da morata oditi, ker da bi morala prašati gospodo za dovoljenje, a da tega sedaj ne more storiti. Tovariš sv. Le-

narda je bil potrft in žalosten, a svetnik mu veselo reče: »To je prekrasen dar, ki nam ga je Bog naklonil, da si pridobiva večje zasluge«.

Dalje je potrebna *ljubezen do bližnjega*. Kolikor je mogoče, živimo z vsemi v ljubem miru in v ljubezni. Da se izognemo neumnim preprirom, se moramo večkrat pokrotiti, svoj nagli jezik obrzdati in umakniti se prepirljivcem. Svojemu bližnjemu moramo radi pomagati in se zanj tudi žrtvovati. Sv. Lenard se je pri sv. misijonih popolnoma žrtvoval za grešnike. Nekoč je bil v spovednici trideset ur zaporedoma in ni v tem času nič jedel in nič pil, samo da je grešnike spravil na pravo pot. Iz goreče ljubezni do bližnjega je daroval vse zasluge svojih dobrih del, svojih molitev, sv. maš, pokor in odpustkov v prid dušam v vica. Rekel je, da bi rad s svojim truplom zamašil peklena vrata, če bi to bilo mogoče, čeprav bi moral s tem trpeti vse peklenke muke.

Za lepo krščansko življenje je nujno potrebna *sveta čistost*. Kdor nima te sv. čednosti, dela le sramoto krščanskemu imenu. Sveti mučenik Didim, ki ga praznujemo dne 28. aprila, je pretrpel strašno mučeniško smrt, da je rešil sveti devici Teodori devištvo. Odsekali so mu glavo in vrgli potem njegovo truplo v ogenj. Pa tudi sveta devica Teodora je bila pripravljena raji pretrpeti najstrašnejšo smrt, ko dovoliti, da bi drugi oskrunili njeno telo.

Iz teh zgledov lahko spoznate, kako veliko zlo je oskrunba svetega devištva. Oskrunbo sv. devištva primerjajo *samomoru*. Kakor se samomor ne da več popraviti, prav tako se tudi oskrumba

svetega devištva ne da več popraviti. Kdor izgubi sv. devištvo, je izgubi za vselej, kakor ne more tudi samomorivec več popraviti svojega dejanja. Pri sv. pokori lahko dosežemo odpust greha in posvečujočo milost božjo, toda devištvo je za vselej oskrunjeno in nikdar ne bomo peli v nebesih tiste nove pesmi, ki jo pojejo pred Jezusom le device, kakor beremo v Skrivnem razodetju (14, 3). Peli bomo druge pesmi, ki smo si jih zaslužili s spokornim življenjem, toda tiste nove pesmi ne bomo peli.

V životopisu sv. Martina, škofa, beremo to-le dogodenco: Sv. Martin je na potovanju šel mimo neke kmetijske hiše, v kateri je živela zelo strogo pobožna in sveta devica. Ker je slišal o njenih velikih čednostih, jo je hotel videti in jo s svojim obiskom odlikovati ter jo z lepimi besedami navdušiti za lepo in sveto deviško življenje. Toda tista devica je tako ljubila deviški stan, da je strogo sklenila, da noče v svoje stanovanje sprejeti nikoli nobene osebe drugega spola. Sv. Martin je trkal, pa mu ni odprla. Sv. devica mu je po neki ženski sporočila, da ne sprejme nobene osebe drugega spola. Ko je sv. Martin to slišal, se je zavzel nad toliko svetostjo in ljubeznijo do svetega devištva. Odšel je in se veselil, da se še dobe osebe na svetu, ki znajo ceniti sv. devištvo.

Sedaj pa primerjajte s temi zgledi naš neumni svet. Mi ne moremo nikoli nikamor iti, da bi ne videli ali slišali te ali one nesramnosti. Od navadnih ljudi se sicer ne zahteva devištvo, pač pa se zahteva od vseh brez izjeme sv. čistost v mislih, besedah in v dejanju. Kjer ni sv. čis-

tosti, se sploh ne more govoriti o krščanskem življenju. Tam je gnusoba in žalost.

16. »Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosi« — tako nas Marija vabi k sebi in nam ponuja milosti za lepo krščansko življenje. Hodimo za Marijo, za svetniki in svetnicami, kajti »plačilo za greh je smrt, milost božja pa je večno življenje v Kristusu Jezusu, Gospodu našem«, kakor pravi v današnjem berilu sv. Pavel.

Prijatelj sv. Martina, škofa, piše v životo-pisu o njem tako-le: »Ni je bilo ure, da bi se ne bil v njej posvetil molitvi ali pobožnemu branju. Tudi pri branju ali pri opravljanju drugih del je bila njegova duša vedno zbrana v pobožnosti. On ni nikdar sodil in obsojal, nikdar povračal hudo s hudim. Oborožil se je za vse žalitve s tako potrpežljivostjo, da je kot duhovnik brez maščevalnosti prenašal žalitve tudi najnižjih cerkvenih služabnikov. Radi žalitev ni nikdar prekinil z njimi prijateljstva niti odpovedal jim te ali one usluge. Nikdar ga nisi videl razburjenega ali razdraženega, nikdar žalostnega ali smejočega se. Bil je vedno dosleden. Na njegovem obrazu je svetlelo *nebeško veselje*, kakor da bi ne bil več mej ljudmi. Iz njegovih ust nisi slišal drugega ko Kristusa; v njegovem srcu je bila le pobožnost, mir in dobrotljivost. Videli so ga večkrat joka-jočega celo za grehe njih, ki so njega zasramovali in s strupenimi jeziki objedali«.

To je bilo pravo krščansko življenje. K takemu vzornemu življenju nas vabi Marija, ko nam ponuja milosti na Skalnici. Ogibajmo se s pomočjo milosti Božje krivih prerokov, živimo pravično in čuvajmo se greha, kajti »plačilo za greh je smrt, milost božja pa je večno življenje v Kristusu Jezusu, Gospodu našem«.

17. »Ogibajte se lažnih, prerokov!« Te Kristusove besede iz današnjega evangelija nas opozarjajo, da ne smemo poslušati naukov krivih prerokov, ampak božje nauke, ki jih je učil Kristus in ki jih uči sv. cerkev in da moramo po teh naukih uravnati svoje življenje.

Naši predniki so z velikim veseljem sprejeli Kristusov nauk. Deloma se je to zgodilo ob času sv. Mohorja deloma ob času sv. Cirila in Metoda. Časi pa so se v tem oziru poslabšali. Ljudje, zlasti po mestih, slabo poslušajo božjo besedo. Učimo se iz zgodovine sv. Mohorja in sv. Cirila in Metoda, kakó moramo poslušati besedo božjo, da se zveličamo.

18. Ustno izročilo pravi, da je ljudstvo v množicah drlo k sv. Mohorju, da bi poslušalo sv. evangelij. Na njegove besede se je dalo brez števila ljudi krstiti. Ko so ga zaprli v ječo, je toliko ljudi prihajalo vsak dan k njemu, da je ječa bila podobna cerkvi.

V tem je bil podoben sv. Mohor samemu Jezusu Kristusu, ki je k njemu prihajalo ljudstvo v množicah ter brez jedi in pijače poslušalo božjo besedo po cele dneve in celo po tri dni, kakor se je zgodilo dvakrat v puščavi, kjer je Jezus nasitil pet tisoč oziroma štiritisoch ljudi z nekaj hlebci in par ribicama.

Ob času sv. Mohorja je moralo biti v teh krajih še malo naših ljudi. V velikih množicah so se tu naselili koncem petega in koncem šestega stoletja, t. j. l. 488 in od l. 568 do 595 po Kr.¹⁾ Kmalu potem so sprejeli sv. evangelij, ki so ga jim prišli oznanjevat iz mesta Aquileia. Naši dedje so dediščino sv. Mohorja z veseljem sprejeli in jo v stoletjih zvesto hranili.

19. Prav tako so svojo vero pokazali naši pradedje ob času sv. bratov apostolov Cirila in Metoda.

Moravski knez Rastislav je poslal l. 862. poslance k carigrajskemu cesarju in k carigrajskemu patriarhu s prošnjo, naj bi poslali v moravsko deželo slovenskih pridigarjev in duhovnikov. Ko so prišli poslanci k cesarju, so rekli: »Naše slovensko ljudstvo je željno slišati sv. evangelij in bi se radi dali krstiti, ali nimamo duhovnikov, ki bi naš jezik umeli. Dajte nam duhovnikov, ki bodo umeli naš jezik«.

Cesar in patriarh sta za to delo izbrala sv. Cirila in Metoda. Sveta brata sta se takoj od-

¹⁾ De origine urbis Venetiarum... 1. 15. Thesaur. ital. 1772 t. 5. p. 1.; Kos, Gradivo I št. 239.

pravila na pot v moravsko deželo, kjer sta se takoj lotila sv. dela. Oba sta umela slovenski jezik že iz materinih ust. Ko so slišali ljudje po slovenskih pokrajinah, ki so se imenovali Krajinci, da gresta Ciril in Metod na Moravsko, se je ljudstvo zbralo in jima šlo naproti. Prosilili so ju, naj bi ostala pri njih in pri njih oznanjevala sv. evangelij. Odgovorila sta, da bi rada ostala, pa da sta sedaj poslana na Moravsko. Iz njiju ust so Krajinci slišali oznanjevati sv. vero v domačem jeziku.

Ločitev od dobrega krajinskega ljudstva je bila težka. Sv. brata sta odšla k moravskemu ljudstvu, kjer sta z velikim uspehom začela sejati seme božje besede.

Ko sta šla za nekoliko časa v Rim k papežu, šla sta spet skozi krajinske dežele. Krajinsko ljudstvo jima je spet prihajalo naproti po vseh krajih, koder sta hodila in je poslušalo sv. evangelij v domačem jeziku.

Sv. Ciril je v Rimu obolel in umrl. Njegov pogreb v Rimu je bil podoben pravemu zmago-slavju. Sv. Metod pa se je vrnil na Moravsko in je ob tej priliki spet prišel v dotiko s krajinskim ljudstvom. Kasneje je še dvakrat šel skozi krajinske dežele in vselej ga je ljudstvo z veseljem poslušalo.

20. Takrat je bilo veliko pomanjkanje duhovnikov, ki bi bili razumeli naš jezik. Zato so jih šli iskat do Carigrada.

Kaj pa dandanes? Dandanes ima vsaka škofija v svoji sredi škofa, imamo bogoslovna seme-

nišča, imamo veliko duhovnikov, ki razumejo naš jezik in oznanjujejo vsako nedeljo in praznik sv. evangelij v domačem jeziku, a beseda božja se zanemarja. Nekdaj ni bilo pri nas nobenega domačega duhovnika in so morali naši očetje pošiljati v daljne kraje po duhovnike, ki naj bi vsaj kaj malega razumeli naš jezik in podučili ljudstvo v svetih resnicah, danes je skoraj v vsaki vasi duhovnik, ki oznanjuje sv. evangelij v domačem jeziku. Kako so se časi v tem oziru poboljšali! Na drugi strani pa so se časi zelo poslabšali, ker se je spoštovanje božje besede zelo ohladilo. Veliko je kristjanov, ki so le po imenu kristjani, ki ne poslušajo ob nedeljah in praznikih božje besede in celo niti k sv. maši ne hodijo. Take zadevajo besede Kristusove: »Kdor vas posluša, mene posluša ... Zato vi ne poslušate božje besede, ker niste iz Boga (Jan. 8, 47)«.

Te besede Kristusove zadevajo v posebni meri zanikarne stariše, ki so odgovorni tudi za svoje otroke. Otroci, ki poslušajo božjo besedo in so v verskih resnicah dobro podučeni, se v svetu nikoli ne izgube. Taki premagajo navadno vse hudobije izprijenega sveta. Vse drugače pa se godi otrokom, ki niso podučeni v verskih resnicah. Hudobni svet jih kmalu zajame in potegne v vrtinec časne in večne pogube.

Kako visoko je cenil Kristus božjo besedo in kako je želel, naj bi jo ljudje zvesto poslušali, je razvidno iz naslednje dogodbe: Ko je Kristus oznanjeval ljudstvu svete resnice je neka žena povzdignila glas izmed množice in rekla: »Blagor telesu, ki je tebe nosilo in blagor prsim, ki so tebe dojile«. Kristus pa je na to brž odgovoril:

»Veliko bolj blagor njim, ki božjo besedo poslušajo in jo v srcu ohranijo (Luk. 11, 27)«.

Po besedah samega Jezusa Kristusa je torej veliko bolj blagor njim, ki božjo besedo poslušajo in jo v srcu ohranijo, nego telesu, ki je Jezusa rodilo in prsim, ki so njega dojile. Teh besedi so se držali naši predniki ob času sv. Mohorja in sv. Cirila in Metoda. Poslušali so zvesto besedo božjo in se skrbno ogibali krivih prerokov. Tako smo od njih podedovali čisto resnico, katoliško vero za večno življenje.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

21. »Ogibajte se krivih prerokov... Po njih sadu jih boste spoznali!« Živimo po naukih sv. apostolov in po naukih tistih, ki so našim staršem v teh krajih prvi oznanjevali sv. evangelij. Ustno izročilo pravi, da je v naših krajih prvi oznanjeval sveto vero sv. Mark, evangelist, in za njim sv. Mohor in Fortunat. Ti niso bili krivi preroki, ker so jih apostoli poslali.

Sv. evangelist Mark, tovariš in učenec sv. Petra, je prišel okolu l. 46 po Kr. r. v mesto Aquileia, ki je bilo takrat slavno in imenitno rimsko mesto na bregu jadranskega morja, prav tam kjer je še danes mala vas, ki se še vedno imenuje Aquileia. Po ustnem izročilu je bil tačas v tem mestu sv. Mohor, pošten in moder meščan, o katerem sodijo, da je bil nemškega pokolenja. Ko je slišal božje nauke, ki jih je oznanjeval sv. Mark, se mu je dal krstiti in je bil njegov naj-

zvestejši učenec. Ko je šel sv. Mark v Rim, spremljal ga je sv. Mohor. Tam je po starem ustnem izročilu sv. Peter posvetil sv. Mohorja za oglejskega škofa. Izročil mu je pastirsko palico, ki se do današnjih dni hrani v goriški stolnici. S to leseno pastirsko palico je prišel v mesto Aquileia, kjer je neustrašno in goreče začel učiti božje nauke, katere je s čudeži potrjeval. Iz tega mesta se je sv. vera razširjala po celi naši deželi, po Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Hrvaškem do ogrske zemlje. Sv. Mohorja zvest tovariš in goreč pomočnik je bil dijakon sv. Fortunat. Na ta način je malikovanje v tem mestu in v okolici začelo omagovati.

Blizu dvajset let je sv. Mohor sejal seme sv. krščanske vere po naših deželah, kar vstane hud vihar. Krvoločni cesar Neron je napovedal preganjanje kristjanov po vseh rimskih pokrajinah. V rimskem glavnem mestu je dal križat sv. Petra, sv. Pavla pa obglaviti. Tudi oglejski deželi ni bilo prizaneseno.

V mestu Aquileia je bil takrat cesarjev namestnik Sebast, ki je bil hudoben človek, kakor Neron sam. Sebast je začel kristjane hudo preganjanje. V mestu so bile takrat štiri pobožne device: Evfemija, Doroteja, Tekla in Erazma, katere je bil sv. Mohor podučil, jih krstil in posvetil za deviški stan. Njih oče Valencij je hotel dve omožiti, pa ste mu odgovorili, da ste že zaročeni nebeškemu ženinu. Oče se hudo razsrdi ter jih hoče umoriti, a vse štiri utečejo k stricu Valentinianu. Oče gre z rabelji po nje, jih zgrabi ter žene pred Sebastom. Ker niso hotele zatajiti Kristusa, so jih raztepli, z železnimi grebeni raztr-

gali, jim prsi odrezali in potem na povelje Sebastovo gonili razmesarjene po mestu okrog. Jezus pošlje služabnicam angela, pomočnika, ki jih čudežno ozdravi in obrani zasramovanja in zasmehevanja. Ko je ljudstvo to videlo, je začelo navdušeno hvaliti in častiti device. To pa je Sebasto še bolj razsrdilo, da je dal njih lastnemu očetu Valenciju ukaz, naj jih umori. Brezsrčni oče jih pelje v nek stolp, jim z lastno roko odseče glave ter pomeče njih trupla v mimotekočo Nadižo. Pri tej priči pa vstane huda nevihta, strela trešči v stolp in ubije neusmiljenega očeta. Pravljica pravi, da sta šla sv. Mohor in stric Valentinijan po noči iskat svetih trupel. In glej, dva prelepa in presvitla mladeniča sta v čolnu pripeljala trupla svetih devic sv. Mohorju naproti! Trupla so bila pokopana po noči v cerkvi, katero je bil sv. Mohor posvetil v hiši strica Valentinijana. Pogreba se je s sv. Mohorjem udeležila tudi duhovščina.

Smrt teh neustrašnih devic je zaslovela daleč na okrog. Število vernikov je čudežno naraščalo. Tretjina prebivavcev mesta Aquileia se je bila že pokristjanila. Malike so povsod razbijali in njih tempelje povsod opuščali. Sebast ukaže sedaj zapreti tudi sv. Mohorja, škofa, potem pa prignati ga pred sodnji stol. Sv. Mohor izpove, da služi že nad dvajset let pravemu Bogu. To je Sebasto tako razkačilo, da ukaže sv. Mohorja tepsti, z železnimi grebeni trgati, z gorečimi baklami po malem žgati, nato ga privezati konju za rep in po mestu vlačiti. Sv. Mohor je ves čas stanovitno hvalil Kristusa in Sebastu naravnost povedal, da ne bo z njim nič opravil, ker je nje-

gova živa vera in goreča ljubezen do Jezusa, močnejša ko vse njegove še tako grozovite muke.

Ljudstvu se je sveti mož zasmilil. Zato zagrozi Sebastu. Le-ta ukaže sv. Mohorja zapreti v ječo. V ječi je sveti škof hvalil Boga in goreče molil — kar se ječa razsvetli in rane se sv. Mohorju zacelijo. Ko je jetničar Poncijan to videl, je pokleknil predenj ter ga prosil, naj ga krsti. Sv. Mohor ga z veseljem krsti, on pa začne takoj po vsem mestu pogumno oznanjevati, da je krščanska vera prava, ker jo izpričuje brez števila čudežev. Vse ljudstvo se začne sedaj zbirati okoli sv. Mohorja, proseč ga, naj jih podučí o sv. resnicah. Tako se ječa izpremeni v cerkev. Izpreobrnili so se: meščan Gregorij, kateremu je sv. Mohor ozdravil sina, plemenita gospa Aleksandra, kateri je izprosil vid, pa tudi mnogo drugih odličnih meščanov raznih stanov in razne starosti. Vse, ki jih je sv. Mohor podučil, je njegov dijakon Fortunat krstil. Tako se je sv. vera tembolj širila; čimveč je sv. Mohor zanjo trpel.

Ko je Sebast izvedel, da je sv. Mohor izvolil za svojega namestnika in naslednika dijakona Fortunata, je dal tudi njega zapreti v ječo, kjer je že bil sv. Mohor. Dosegel pa je Sebast s tem prav nasprotno. Vera se je čedalje bolj širila in utrjevala mej ljudstvom. To je Sebast tako razjezilo, da je dal sv. Mohorju in Fortunatu glavo odsekati. Iz strahu, kaj bo ljudstvo reklo, pošlje po noči rabelja v ječo z ukazom, naj izvrši to satansko povelje. Njiju trupla je jetničar Poncijan skril in zlahtna gospa Aleksandra ju pokoplje s pomočjo meščana Gregorija na svoji njivi.

*

*

*

22. To je po ustnem izročilu v pravljice zavita kratka zgodovina o sv. Mohorju in Fortunatu, ki sta z gorečnostjo in z veliko požrtvovalnostjo sejala seme sv. vere v oglejski deželi. Od tam je zasijala luč sv. vere tudi v slovenske kraje. Zato častijo tudi Slovenci sv. Mohorja in Fortunata kot svoja apostola. Ko so stari Slovenci prišli nekaj stoletij po smrti sv. Mohorja v te kraje, so že našli seme sv. vere in so to seme sprejeli ter postali katoličani. To je bila zanje in za njih potomce neprecenljiva sreča. Iz tega semena se je rodilo brez števila sadov za večno življenje.

Delovanje in mučeništvo sv. Mohorja in Fortunata je bilo za stare Slovence in za nas vse pravi blagoslov Božji. Nihče ne ve, kaj bi bilo z našimi deželami, ko bi sv. Mohor in Fortunat ne bila vsejala tu semena katoliške vere in ko bi je ne bila potrdila s svojo krvjo. Morda bi mi še danes ne bili katoličani.

23. Kdor nima v sebi semena katoliške vere, se ne more zveličati. Kako naj se zveliča, če nima prave vere o Bogu, o Zveličarju, o milosti Božji, o večnem življenju in večnemu zveličanju?

Kdor nima v sebi semena sv. katoliške vere, ne more nobenega zveličavnega dela izvršiti. Dobro in zveličavno delo je, če je opravimo zavoljo Boga, iz ljubezni do Boga in za večno zveličanje. Kdor pa nima vere v Boga in v zveličanje svoje duše, ne more opravljati dobrih in zveličavnih

del. Sv. vera je potrebna za vsako dobro delo. Sv. vera je podlaga za lepo krščansko življenje.

Brez trdne in žive vere ne moremo vredno prejeti nobenega sv. zakramenta. Kako naj vredno prejmemo zakrament sv. pokore, ako ne verujemo, da se v tem zakramentu resnično odpuščajo naši grehi. Kako naj vredno prejmemo zakrament sv. Rešnjega Telesa, ako ne verujemo, da je pod podobama kruha in vina resnično pričujoče telo in kri Gospoda Jezusa Kristusa.

Kdor nima žive vere in vsled tega tudi ne strahu Božjega, ne more imeti lepega krščanskega življenja. Kako naj se obrani greha, ako nima žive vere v Boga, ki dobro plačuje in hudo kaznuje? Ljudstvo, ki izgubi vero, zapade polagoma surovosti, zločinstvu in barbarstvu.

24. Sv. vera je tedaj podlaga vsemu dobremu. To je seme, iz katerega nam dohajajo obilni sadovi za večno življenje, pa tudi sreča in blagoslov na zemlji. Bodimo hvaležni možem, ki so sejali po naši deželi seme Božjih nauk, po katerih živimo in po katerih se bomo tudi zveličali, če bomo v njih stanovitni do konca. V nebesih bomo znali prav ceniti delo, trud in mučeništvo sv. Mohorja in Fortunata, ki sta hodila okrog jokaje in sta sejala seme, katero sta pognojila s svojo krvjo.

25. »Po njih sadu jih boster spoznali«... Ogibajmo se krivih prerokov in držimo se naukov sv. apostolov in tistih, ki so jih poslali sv. apostoli v naše kraje, da so se tu v velikem trpljenju žrtvovali za sv. evangelij.

Sv. Mohor in Fortunat sta trpela za vero in za Kristusa zaničevanje, zasmehovanje, pretepanje in nazadnje strašno mučeniško smrt. Tako se je več ali manj godilo in se godi v vseh časih vsem, ki spoznavajo in oznanjujejo sv. vero ali ki hočejo po njej zvesto živeti. Koliko svete mučeniške krvi je izteklo v devetnajstih stoletjih krščanske vere. Proti apostolom, učencem Gospodovim in prvim kristjanom so se zarotili Judje in ajdje. Kmalu po vnebohodu Gospodovem in po prihodu sv. Duha je nastalo v Jeruzalemu strašno preganjanje. Takrat so ubili sv. Štefana s kamenjem in druge apostole in učence Gospodove razpodili. Sv. Jakoba, starejšega, so z mečem umorili l. 44. po Kr. r. Sv. Jakoba, mlajšega, ki je bil prvi jeruzalemski škof, so vrgli s strehe jeruzalemskega templja na tla in ga na tleh še s kolom pobili. Tako so delali Judje. Kaj pa ajdje? Na povelje rimskih cesarjev so jih kar trumoma morili. Mazali so jih s smolo, jih zažigali, na kol obešali in potem ž njimi po noči razsvetljevali mesto. Odsekovali so jim glave, kakor sv. Pavlu, druge so križali kakor sv. Petra in sv. Andreja.

To preganjanje dobrih kristjanov se je ponavljalo v vseh časih. Tudi danes teče sv. mučeniška kri po krajih, kjer se sv. vera znova oznanjuje, na pr. v Aziji, Afriki in Ameriki.

Mnogo jih je umrlo v zadnjem času v Mehiki, kjer so brezverci dobili vlado v roke.

26. Sv. Pavel pravi in to velja na sploh o vseh kristjanih: »Vsi, ki hočejo pobožno živeti, bodo trpeli preganjanje«. Brez preganjanja, zaničevanja in zasmehovanja ni nobenega kristjana. Ako te ne preganjajo, ako te ne zaničujejo in zasmehujejo, je po besedah sv. Pavla slabo znamenje.

Pogum, ki sta ga pokazala v življenju in smrti naša patrona sv. Mohor in Fortunat, naj nam da moč, da bi mogli neustrašno premagovati vse ozire in bojazni, ko nam je izpolnjevati najsvetejše verske dolžnosti. Nasproti njiju mučeništvu ni naše trpljenje nič. Mi trpimo le zaničevanje, posmehovanje, tu pa tam malo škodo, toda kaj je to, če pomislimo na mučeništvo prvih kristjanov, na mučeništvo v Mehiki in drugod? Kaj je to, če se ti kdo posmehuje, ko greš v cerkev, ko prejmeš sv. zakramente, ko se odkriješ za Angelovo češčenje, ko pobožno poklekneš pred Najsvetejšim, ko opominjaš ljudi, ki preklinjajo ali nesramno govorijo, če se malo pridni mož ženi posmehuje ali malopridna žena možu; če se ti drugi posmehujejo, ko učiš otroke strahu božjega in pobožnega življenja; če se ti služabniki in služabnice posmehujejo, ker zahtevaš od njih lepega krščanskega življenja ali če se tebi gospodar posmehuje in te zaničuje, ker hočeš ti zvesto izpolnjevati božje in cerkvene zapovedi? Bodi pogumen v takih slučajih! Zmisli

se na patrona sv. Mohorja in Fortunata, ki sta za sveto vero pretrpela najstrašnejše mučeništvo.

Bral sem ginljivo dogodbico o pobožni deklici, ki je služila pri bogatem pa brezverskem gospodarju. Mamica jo je bila naučila strahu božjega, jej je priporočila, ko je stopila v službo, prejemanje sv. zakramentov itd. Bogati gospodar se je vsemu temu posmehoval. Nekega dne je bil s tovariši v krčmi. Le-ti so se začeli zaničljivo pogovarjati o bratovščini, ki so jo imeli v tem kraju. Rekli so gospodarju: »Tudi tvoja služabnica je v tej bratovščini!« Brezverski gospodar se je razsrdil. Šel je domov in rekel jezno dobri služabnici: »Štirinajst dni imaš časa. Ako hočeš še pri meni ostati, moraš izstopiti iz bratovščine!«

Deklica je nekoliko pomislila, potem pa rekla: »Bolje je služiti Bogu ko ljudem. Pojdem raji od hiše«. In šla je. Na njeno mesto je prišla druga služabnica, ki ni marala za cerkev. Imela je druge muhe po glavi in je bila nemarna in lahkomiselna. In kaj se zgodi? Po svoji nemarnosti je pustila nekega dne otroka samega pri ognju. Otrok se je zažgal in zgorel. Ko je brezverec videl ta strašni prizor in otroka mrtvega, je bil ves iz sebe. Sedaj še-le je spoznal svoj pogrešek. Objokoval je bridko, da je pridno in pobožno služabnico odslovil in jo zamenjal z lahkomiselno plesavko.

* * *

27. Bodimo torej pogumni in nikar ne imejmo neumnih ozirov in pomiselkov, kaj porečejo drugi ljudje. Sv. Pavel nam kliče: »Vsi, ki hočejo

pobožno živeti, bodo preganjanje trpeli«. Te besede so zapisane nam v tolažbo in v pogum. Bodimo veseli, ko nam je kaj trpeti zavoljo Jezusovega imena, bodisi da se nam posmehujejo ali nas zaničujejo, bodisi da nas zapostavljajo ali da nam škodo delajo. Veselimo se, kakor so se veselili apostoli, ko so jih pretepali in mučili, ali kakor sta se veselila sv. Mohor in Fortunat, ko sta celo v ječi pogumno oznanjevala Kristusa, dokler jima niso glavi odsekali.

*
* *
*

28. Orožje, s katerim so premagali sv. Mohor in Fortunat in drugi sv. mučeniki mučeniško trpljenje in mučeniško smrt, je bila živa vera v Kristusa in v njegovo vstajenje. Niso se bali pretepanja, ne ognja ne meča, ne ječe ne lakoti, ker so verovali v Jezusa, so trdno verovali v Boga, ki jim bo vse poplačal in povrnil. Sv. vera jim je bila najboljša in najmočnejša orožje, s katerim so premagali svet in njega hudobije.

Kristus bo v nebesih vse krivice poravnal in nam pripravil krono za vsa zasmehovanja, zaničevanja in preganjanja. On je rekel: »Blagor njim, ki zavoljo pravice preganjanje trpe, ker njih je nebeško kraljestvo (Mat. 5, 10) ... Pre ganjali vas bodo, sovražili in morili zavoljo mojega imena ... Ako bi bili od tega sveta, bi vas svet ljubil, ker pa niste od tega sveta, vas svet sovraži ... Iz shodnic vas bodo metali, da, prišla bo celo ura, ko bo mislil, kdor vas bo umoril, da je storil pred Bogom dobro delo ... Čuvajte se ljudi, ker ti vas bodo bičali in gonili pred kralje

in cesarje radi mene (Mat. 10, 17)«. Tako je Kristus sam napovedal trpljenje, zaničevanje, zasramovanje in preganjanje kristjanov. Toda obljubil je tudi pomoč in zmago, ko je rekel: »Zaupajte, ker jaz sem premagal svet (Jan. 16, 33)«. Hodimo torej za Kristusom in ne strašimo se vsake malenkosti: Kdor hoče biti Kristusov učenec, naj vzame križ na rame in naj hodi za njim (Luk. 14, 27)!

Dano nam je tudi pripravno orožje, s katerim lahko premagamo svet, ako le hočemo, t. j. sv. vera, s katero sta zmagala sv. Mohor in Fortunat. Sv. vera ju je tolažila, da sta v ječi hvalila Boga in prepevala Kristusu hvalne pesmi. Živa vera v Boga, v Jezusa Kr. in njegovo vstajenje je tudi naša zmaga. Če bomo iz te vere rastle, bomo dobro drevo, ki rodi dober sad v milosti Božji za večno življenje.

29. Ogibajmo se krivih prerokov in držimo se sv. katoliške vere, katero sta prva oznanjevala v naši pokrajini sv. Mohor in Fortunat, ki sta zanjo žrtvovala svoje življenje.

Seme Božje besede, ki sta ga sejala sv. Mohor in Fortunat, je lepo pognalo in obrodilo daleč na okrog obilo sadu. Sedaj imamo v naši deželi brez števila cerkva, ki so vse zrastle iz tega semena. Tudi dežele tržaška, istrska, kranjska in koroška častijo sv. Mohorja in Fortunata za svoja patrona, kajti tudi v te dežele so oznanje-

vavci božje besede prišli po večini iz oglejskega mesta. To priča še danes lesena škofovska palica, katero je dobil sv. Mohor od sv. Petra in ki se hrani v goriški stolnici. Goriška nadškofija je zrastla iz oglejskega patriarhata. Iz tega je razvidno, da je naša goriška cerkev v resnici *apostolska cerkev*.

* * *

30. Poglavitno znamenje, da je naša cerkev in naša vera prava je, ker je apostolska. Prava cerkev Kristusova mora imeti štiri poglavitna znamenja, t. j. mora biti edina, sveta, katoliška in apostolska. Med temi znamenji je najvažnejše, da je apostolska. Ako je cerkev naša res apostolska, t. j. ako uči apostolske nauke, deli sv. zakramente, ki so jih apostoli delili in ima prave škofove in duhovnike, ki so res nasledniki sv. apostolov, je gotovo tudi edina, sveta in katoliška.

Naša cerkev je apostolska, ker jo je ustanovil po sv. Mohorju sam prvak apostolov sv. Peter. Nasledniki sv. Mohorja so bili prav tako vedno v zvezi z nasledniki sv. Petra, rimskimi papeži; so delili v vseh časih sv. zakramente, katere so delili sv. apostoli in so učili nauke, ki so jih učili sv. apostoli. Rimski papeži so potrjevali oglejske škofove in prav tako potrjujejo rimski papeži še dandanes naslednike oglejskih škofov, t. j. goriške nadškofe in druge škofove naše pokrajine. Naša cerkev je torej apostolska, ker je bil prvi škof sv. Mohor apostolski škof in so vsi njegovi nasledniki do današnjega dne apostolski škofje.

Tiste nauke katere je oznanjeval sv. Peter, sv. Mark in sv. Mohor, oznanjujejo še danes njih nasledniki škofje in mašniki. Nauk naše cerkve je torej apostolski.

Spominjajmo se teh sv. resnic, da ostanemo zvesti katoliški cerkvi, kajti izven katoliške cerkve ni zveličanja. Naša cerkev je resnično apostolska in zato tudi edina, sveta in katoliška. Naši škofje in naši duhovniki so apostolski dušni pastirji, nauk, ki ga učijo, je apostolski in sv. zakramenti, ki jih delijo, so prav tisti, ki so jih delili apostoli.

31. Naša cerkev se je začela s krvavim mučeništvom sv. Mohorja in sv. Fortunata. Da bi se mej nami sv. vera bolj utrdila in razširila, so sv. Mohor in Fortunat in za njima mnogi sveti kristjani prelili kri in žrtvovali življenje. Premišljajmo, kako lahkomišelnimi smo mi v verskem oziru. Živimo, kakor da bi nič ne verovali in kakor da bi nam ne bilo nič mar za sv. vero. Na ta način delamo sramoto sv. mučenikoma Mohorju in Fortunatu, ki sta dala za sv. vero svoje življenje. Sv. Mohor je celo hvalil in častil Boga, ko so ga pretepali in z železnimi kremplji trgali. To je nam zgled, kako moramo tudi mi biti pripravljeni za sv. vero kaj potrpeti, ako se hočemo zveličati.

Sv. Pavel nam kliče *v današnjem sv. berilu*: »Bratje! Kakor ste namreč dajali svoje ude, da so služili nečistosti in krivici v hudobijo, tako dajte sedaj svoje ude, da služijo pravici v posve-

čenje«. Po teh besedah sta se ravnala sv. Mohor in Fortunat, ko sta dala svoje ude, da bi svoji duši zagotovila večno življenje. Ustno izročilo pravi, da jih je sv. Mohor z besedo in z lepim zgledom celo v ječi mnogo izpreobrnil, mej drugimi tudi samega čuvaja Poncijana. Bodi nam to izpodbudljiv zgled. Koliko dobrega bi lahko tudi mi storili z besedo in z lepim zgledom! Mi nismo v ječi, kakor je bil sv. Mohor. Prav zato pa imamo veliko več priložnosti, če bi hoteli za sv. vero kaj dobrega storiti. Ječa sv. Mohorja je bila kakor cerkev, v kateri je neprestano učil, koliko bolj je lahko naša hiša cerkev, v kateri dajajmo lep zgled in oznanjujmo sv. resnice vsem, ki so v njej ali ki stopijo vanjo.

O sv. Mohor in Fortunat, prosita za škofe, duhovnike in vernike naših dežel, naj bi se vsi čuvali krivih prerokov, naj bi rastle v sv. veri in milosti božji in naj bi prinašali veliko lepih sadov za večno življenje.

*
*
*
*
*
*
*

33. Zveličar nas uči *v današnjem sv. evangeliju*, kako se moramo čuvati zapeljivcev, krivih prerokov in hinavcev. Adam in Eva sta bila vsa srečna, dokler se nista seznanila z zapeljivo kačo. Kača se je približala s presladkimi in zapeljivimi besedami ter ju s hinavščino potegnila v pogubo.

*
*
*

34. Kakor potegne skrben oče otroka, ki bi se hotel igrati s pisano kačo, naglo proč od nje, da bi se nesreča ne pripetila, prav tako nam mili Jezus kliče v današnjem sv. evangeliju: Proč od pisanih hinavcev in zapeljivcev. Njih jezik vam obeta sladkih reči, a njih srce naklepa hudo: Čuvajte se lažnivih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, kakor bi bili nedolžni, znotraj pa so grabljivi volkovi.

35. Večkrat imamo hinavce celo za prijatelje. Zato nam daje Kristus lep in jasen nauk, da bomo znali razločevati prijatelje in dobro misleče ljudi od hinavcev: »Po njih sadu jih boste spoznali, t. j. ne po lepem in prilizljivem govorjenju, ne po lepi obleki in po noši, ne po hoji, ampak po delih. Grozdje ne raste na trnju in smokve ne na osatu. Če je sad malopriden, tudi drevo ni prida. Če človek pregrešno živi, če daje slabe zglede, če nečisto živi, če pijančuje, če preklinja, če je slepar, naj se prilizuje, kolikor hoče — ni prida.

36. Izkušnja uči, da malopridna drevesa navadno lepo cvetejo, toda kdor po cvetju sodi, se večkrat ogoljufa. Tako kaže tudi priliznenec navadno lepo zunanost in lepo besedo, a gorje mu, kdor mu verjame. Marsikdo je bil že zaveden po sladkih besedah. Spoznal je morda prekasno, ko ni bilo mogoče več raztrgati vezi, ki so ga vezale na goljufive in sleparske osebe.

37. Današnji sv. evangelij nas uči, da himavci in zapeljivci ne bodo videli nebeškega kraljestva. Svojega bližnjega lahko osleparijo, toda vsevednega Boga ne bodo mogli oslepariti. Tako govori Zveličar: »Ne vsak, kdor pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor izpolnjuje voljo nebeškega Očeta, t. j. kdor natančno izpolnjuje v življenju vse zapovedi. Ne dajajmo vsakemu roke v prijateljstvo, ker nas njegova sladka beseda lahko zavede. Prepričajmo se prej, ali izpolnjuje božje in cerkvene zapovedi, ali hodi v cerkev, ali jo spoštuje, ali je usmiljen z bližnjim. Le-tak človek je podoben dobremu drevesu. S takim človekom lahko skleneš prijateljstvo in sv. zakon, ker drugače boš nesrečen. Koliko takih nesrečnih zakonov poznamo! Če zapovedi božjih ne izpolnjuje, če Boga ne ljubi, če svoje duše ne ljubi, kako bo ljubil tebe? Čuvajmo se zlasti prevzetnežev in prevzetnic, ki govorijo proti sv. veri, proti duhovščini in proti sv. cerkvi, ako hočemo biti srečni. Smejali bi se človeku, ki bi na trnju iskal grozdja ali na osatu smokvic. Prav tako so smešni in še bolj pomilovanja vredni vsi, ki se bratijo in zakone sklepajo z ljudmi, ki slabo živijo.

38. Besede Gospodove iz današnjega sv. evangelija veljajo pred vsem mladini. Čuvajte si belo lilijo svoje lepe mladosti, ker število zapeljivcev je obilo. Ti zapeljivci so grabljivi volkovi, ki vam hočejo ukrasti nedolžnost in poštenje. Taki himavci niso le ljudje, ampak tudi slabi ča-

sopisi in slabe knjige. Slabi časopisi in slabe knjige imajo navadno lep in prikupljiv jezik, ki pa ž njim drugega ne delajo ko napadajo sv. vero, cerkev, duhovščino in kradejo čistost, nedolžnost in poštenje.

36. Besede Zveličarjeve v današnjem sv. evangeliju veljajo tudi starišem, ki morajo kakor angeli varuhi čuvati izročeno jim deco. Gorje starišem, ki bi bili grabljivi volkovi namesto angeli varuhi. Bolje bi bilo, da bi se jim mlinski kamen obesil za vrat in da bi se pogreznili v globočino morja.

Gorje vsem hinavcem, zapeljivcem in zapeljivkam, ki sami nobenega dobrega sadu, t. j. dobrega dela ne obredé, pa še kugo vsepovsod razširjajo. Zadele jih bodo strašne besede Zveličarjeve: »Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, se poseče in v ogenj vrže«.

40. Sv. evangelist Mark pripoveduje¹⁾, da je prišel Kristus nekoč k figovemu drevesu in da je iskal na njem sadu, pa ga ni našel. Drevo je imelo le liste. In Kristus je rekel: Nikdar se ne rodi na tebi sad vekomaj! In figovo drevo je precej usehnilo (Mark 21, 19).

¹⁾ Ponovimo z otroci vprašanja v Velikem katekizmu od 829 do 834 in od 842 do 844.

Temu figovemu drevesu so podobni ljudje, ki nobenega sadu ne obrode, t. j. ki ne storijo nobenega dobrega dela.

Tisto figovo drevo pa bi bilo lahko imelo majhen sad, četudi ne pravega sadu. Ko bi bil Kristus našel le kaj malega sadu, bi gotovo ne bil rekel, naj se popolnoma usuši. Toda na njem ni našel Kristus niti najmanjšega sadu. Ta dogodbica je bila apostolom in je vsem nam v svabilo. Vsako drevo, ki ne obrodi dobrega sadu, se poseče in v ogenj zvrže. Vsi se moramo torej potruditi, da obrodimo dober sad dobrih del in sv. čednosti.

*

*

*

41. Kakor pa je sadje različno, prav tako se tudi dobra dela razlikujejo. Dobro delo je lahko samo naravno, lahko pa je nadnaravno in če je storimo v stanju milosti božji, je tudi zaslužno.

Vsakdo naj skrbi²⁾, da je vedno v milosti Božji, ker le v stanju milosti božji so naša dobra dela zaslužna. Z zaslužnim dobrim delom si zaslužimo pomnožitev posvečujoče milosti Božje in večno zveličanje. Zato je za človeka neprecenljive važnosti, da je vedno v stanju posvečujoče milosti božje. Posvečujočo milost božjo prejmemo pri sv. zakramentih, pa tudi s popolnim kesanjem. Čuvajmo jo zvesto, ko jo dobimo! Izgubimo jo z vsakim smrtnim grehom, t. j. z vsakim prostovoljnim prelomom božje postave v važni stvari, kar

²⁾ Čitaj o dobrih, naravnih in nadnaravnih delih v »Sejavcu« str. 731.

imenujemo smrten greh. Smrtni greh je smrt za dušo. Taka duša je mrtva za nebesa in zato ne more nobenega za večno življenje zoslužnega dobrega dela storiti.

*

*

*

42. Kaj torej, ali ne bomo opravljali dobrih del, ko smo v smrtnem grehu, ko nimamo posvečujoče milosti Božje? Mislijo si nekateri: Kaj naj opravljamo dobra dela, ko smo v smrtnem grehu, saj nam nič ne pomagajo? Ali je to resnično? Ne! Kdor je v smrtnem grehu, mora še bolj gledati, da opravlja dobra dela, da se ga Bog usmili in mu podeli milost, da se izpreobrne. Njegova dela sicer niso zaslužna za večno življenje, a nam pomagajo, da potolažimo srd vsemogočnega Boga in da zadobimo spet posvečujočo milost božjo.

Človek ne sme torej nikdar odnehati od dobrih del. Dobra dela so sad, ki ga pričakuje Bog od nas. Mi moramo biti podobni dobremu drevesu, ki rodi dober sad, kakor pravi Kristus v *današnjem sv. evangeliju*. Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, se poseče in v ogenj vrže. Ti naši dobri sadovi so po besedah Kristusovih dobrih del, ki jih opravimo po volji Božji: »Ne vsak, kdor mi poreče: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor izpolnjuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, pojde v nebeško kraljestvo«.

*

*

*

43. Delajmo torej dobro in čuvajmo se greha, kajti z grehom izgubimo posvečujočo milost Božjo. V takem stanju si ne moremo za večno zveličanje nič zaslužiti. Sv. Pavel pravi *v današnjem sv. berilu*, da kakor smo prej, ko nismo bili še krščeni, ko nismo še prejemali sv. zakramentov, služili nečistosti, krivici in hudobiji, tako služimo sedaj pravici. Sadu, ki smo ga prej doprinali v nečistosti in krivičnosti, se sedaj sramujemo. Konec greha je smrt in večna poguba, konec dobrih del pa je večno življenje.

Ni lepšega prizora v naravi, ko drevo v jeseni, ki je polno sladkih sadov. Prav tako ni lepšega prizora pred Bogom, pred angeli in pred ljudmi ko človek, ki stopi pred sodnji stol obložen z dobrimi deli, ki jih je s pomočjo milosti božje rodil v življenju. Takrat homo spoznali resnico besedi sv. Pavla: »Milost Božja je večno življenje v Kristusu Jezusu, Gospodu našem«, t. j. kdor z milostjo božjo sodeluje, doseže večno življenje.

Sv. Anton, puščavnik, je v mladosti izgubil stariše. Ko je pa v cerkvi slišal besede: »Ako hočeš biti popoln, pojdi in prodaj vse, kar imaš in daj siromakom«, je vse imetje, ki ga je podedoval, prodal in ves denar razdelil mej uboge. Potem je šel v puščavo in je začel angelsko življenje. Potrebni živež si je služil z delom svojih rok. Tako je živel v veliki svetosti in spokornosti do sto petega leta. Ustanovil je brez števila samostanov in je imel, ko je umrl, brez števila posnemavcev.

*

*

*

44. Imamo prav veliko svetnikov, ki so se strogo držali nauk sv. Pavla, ki pravi: »Nikdar nismo kruha zastonj jedli, tnpak v delu in trudu, ker smo noč in dan delali, da bi nikomur izmed vas ne bili nadležni. Ne kakor da bi ne bili imeli oblasti, temveč da bi sami sebe vam v zgled postavili, da bi nas posnemali. Zakaj tudi, ko smo pri vas bili, smo vam to zapovedovali, da kdor noče delati, naj tudi ne je. Slišali smo namreč, da nekateri mej vami nerodno živé; nič ne delajo, ampak se s praznimi rečmi ukvarjajo. Tem in takim zapovemo in jih prosimo v Gospodu Jezusu, naj lepo delajo *in svoj* kruh jedo. Vi pa, bratje, nikar ne nehajte dobro delati (2 Tes. 3, 7)«.

Dne 19. aprila se spominjamo sv. Fronta, ki je živel v drugem stoletju po Kr. in je s svojimi tovariši zapustil svet in šel v puščavo. Ti puščavniki niso vzeli ničesar drugega seboj, ko nekaj semena in orodje za obdelovanje zemlje. Sv. Fronto jim je tako-le govoril: »Kaj imamo skupnega s tem grešnim svetom, saj mi popolnoma obsojamo njegova dela in hrepenimo po nebeškem življenju?! Pojdimo tedaj v puščavo! Seboj ne jemljimo ničesar. Tam se bomo bojevali za vzvišene čednosti in za večno slavo!« Tako so šli v puščavo in tam živeli v neprestanem delu. Kmalu pa je začel satan nekatere skušati. V puščavi so le malo pridelali in zato so začeli govoriti: »Kaj je storil z nami Franto, da nas je privedel v to puščavo? Ali ne spoznavajo Boga ti, ki živijo po mestih in vaseh? Ali ga spoznavajo le ti, ki živijo v puščavi? Ali se ne ponašajo z dobrimi deli tudi oni? Kdo more brez jedi živeti ko

angel. Tu bomo vsi pomrli od lakoti. Čuti cele noči, delati in postiti se — to je, kar nam jemlje moči, da že težko stojimo na nogah».

Sv. Fronto je slišal to godrnjanje in te pritožbe, pa je sklical puščavnike skupaj in jih potolažil. Rekel je, da je treba vztrajati v dobrih delih do konca in da jih Bog ne bo zapustil. Kristus je rekel: »Ne skrbite, kaj boste jedli in kaj boste pili ... Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo navrženo (Mat. 6, 33)«.

In res! Pripovedka pravi, da je bil bogatinec, kateremu je angel Gospodov rekel v sanjah: »Vstani zgodaj in pošlji mojim puščavnikom živeža, ker trpijo lakot«. Bogatinec se je zbudil in rekel prijateljem: »Rad bi poslal, ko bi vedel kam. Svetujte mi, kam naj pošljem?« Naslednjo noč pa se je prikazen ponovila. Angel je sedaj zahteval in tudi pretil, ako takoj ne pošlje živeža. Mož je vstal in v strahu pripovedoval prikazen prijateljem. »Rad bi poslal«, je rekel, »toda kam?« Nekdo mu da svet, naj svojim velblodom naloži živeža na hrbet in naj jih spusti po cesti. Tako je tudi storil. Velblodje so šli brez voditelja drug za drugim v puščavo. Puščavniki so pravkar peli sv. pesmi, ko zagleda njih predstojnik Fronto prihajajoče velblode, ki so bili obloženi z obilnim živežem. Ko odpojejo, reče Fronto puščavnikom: »Kje so sedaj vaše pritožbe? Glejte, Gospod nam je poslal živeža! Pridite, da razložimo in da se trudne živali odpočijejo in pokrepčajo!« In začeli so veselo razkladati. Drugi dan pa je Fronto ukazal, naj polovico živeža spet naložijo na velblode, ker je bilo blaga pre-

več: Bogatinec je radovedno čakal, ali se živali vrnejo. In glejte, živali pridejo v istem redu h gospodarju in prinesejo polovico živeža domov. Od veselja je bogatinec dal to polovico razdeliti mej siromake. Odsihmal je vsako leto pošiljal v puščavo živeža, dokler je živel sv. Fronto.

Ta lepa in mična pripovedka nas uči, kako moramo vedno v Boga zaupati in iskati najprej Božjega kraljestva in njegove pravice, t. j. si z dobrimi deli in svetimi čednostmi služiti nebesa, kajti vse drugo nam bo obilo navrženo¹⁾.

Sv. Patricij je bil l. 432 po Kr. poslan na Irsko, da bi poganke Irce izpreobrnil h Kristusovemu nauku. Posrečilo se mu je z velikim trudom in z neprestano molitvijo, da je cel irski otok izpreobrnil. Irci so še danes dobri katoličani. O tem sv. Patriciju pa pripovedujejo, da se je z lastnimi rokami, t. j. z rokodelstvom preživiljal, ker ni hotel imeti od ljudi nobene plače. Njegov god praznujemo dne 17. marca.

Posnemajmo svetnike in svetnice božje! Ne ravnajmo se po neumnem svetu, ker ta svet in vse njegovo veselje mine, le pravičnost in svetost ostane vekomaj. Molimo radi vsaki dan, bodimo zdržni, izpolnjujmo božje in cerkvene zapovedi in pomagajmo radi potrebnim. Z dobrimi deli si zaslužimo večno srečo in večno veselje.

¹⁾ Alban Stolz: Legende, 19. aprila.

DVAINPETDESETO BRANJE.

ZA OSMO NEDELJO PO BINKOŠTIH.

1. Otroci tega sveta so modrejši v svojem rodu, t. j. v oskrbovanju posvetnih reči, kakor otroci luči — pravi Kristus v današnjem sv. evangeliju. Tisti hišnik, o katerem govori Kristus, je ravnal zelo premeteno in zvito za svoj dobiček. Premišljeval je, kaj bi storil, da bi se za bodočnost preskrbel in po skrbnem premišljevanju je dejal: »Vem, kaj bom storil, da me vzamejo v svoje hiše, kadar bom odstavljen od hiševanja«. Kristus je s to priliko hotel priporočiti, da morajo biti tudi otroci luči, t. j. otroci njegovega nauka, modri, bistrournni in pogumni v svojem rodu ali poklicu. Tisti hišnik se je bistrournno poslužil pripravnih pripomočkov, čeprav pregrešnih, da je dosegel svoj namen, mi se sicer ne smemo posluževati pregrešnih pripomočkov, a moramo vendar le bistrournno premišljevati, da izvolimo pripravne pripomočke, da dosežemo namen, ki ga morajo doseči otroci luči ali otroci božji.

*

* * *

2. En tak pripomoček, s katerimi si lahko pridobimo večno stanovališče v nebesih, imenuje Kristus s temi-le besedami: »Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom (blagom), da vas vzamejo v večna stanovališča, kadar obnemagate«. Vse posvetno blago moramo obračati v to, da si ž njim pridobimo večno stanovališče. Kristus imenuje posvetno blago in posvetno bogastvo krivični mamon, ker se navaadno le s krivicami nabira in človeka le v krivice zavaja. Bodimo modri in bistroumni! S posvetnim blagom ne delajmo nikar nobenih krivic, ampak skušajmo je porabljati in razdajati v pridobitev večnega stanovališča v nebesih. Ne bodimo neumni in nespačetni, da bi svoje srce zakopavali v posvetno bogastvo in v denar, ampak imejmo to le za pripomoček, da dosežemo svoj namen v večnosti.

*

*

*

3. Znana je dogodbica o cestninarju Caheju. Ko je Kristus stopil v njegovo hišo, so farizeji godrnjali: »H grešnemu človeku je šel v hišo«. Cahej pa je pristopil in rekel Gospodu: »Glej, Gospod, polovico svojega blaga dam ubogim in ako sem koga kaj osleparil, povrnem četvero!«

Tako ravnanje je bilo pravo. Kristus sam ga je pohvalil in mu rekel: »Danes je tej hiši došlo zveličanje (Luk. 19)«.

Sv. Gvido, ki ga praznujemo dne 12. sept., je bil v službi pri neki romarski cerkvi preblažene Device. Njegovo največje veselje je bilo, skrbeti za lepoto in snago hiše božje, da so bile stene

čiste, pod pometen, altar olišpan, posode blesteče in prti snežno-beli. To je bilo njegovo nepopisno veselje in nepopisna sreča. Za svet in njegovo bogastvo in njegove veselice se ni menil. Skrit v cerkvi je užival mir in zadovoljnost, ki ju svet ne more dati. Ko so prihajali romarji, je vsakemu rad kaj dal za spomin. Toda hudobni duh je hotel to srečo skaliti s krivičnim mamonom. V romarsko cerkev je prišel bogat kupec, ki je začel svetega služabnika hvaliti, da je nasproti siromakom tako radodaren in dobrotljiv. Lahko pa bi še veliko več dobrega storil, če bi hotel poslušati njegov svet. Zapustil naj bi to siromašno službo in naj bi ž njim začel kupčijo, ki bo veliko nesla, da bo lahko storil veliko dobrega na vse strani. Po dolgem prigovarjanju se je Gvido vdal in zapustil cerkovniško službo. A gorje mu! Že pri prvem potovanju po morju se je blizu brega potopila ladja, ki je bila z blagom naložena. Pri tej priliki je zgubil vse svoje imetje. To je bil njemu očividni opomin božji, naj se vrne k romarski cerkvi v prejšnjo službo, v kateri je bil tako srečen in zadovoljen. To je tudi storil.

Take skušnjave imamo več ali manj vsi ljudje. Včasih ima kdo prav prijetno čeprav majhno službico, pa ga krivični mamon zapelje, da lepo službico popusti in si izbere večjo. V tej večji službi pa je nesrečen in nezadovoljen. Tak spozna navadno svoj pogrešek prekasno. Bog noče, da bi tekali za denarjem, čeprav bi ž njim hoteli veliko dobrega storiti, ampak hoče, da izpolnjujmo njegovo sveto voljo. Če imamo veliko, dajmo veliko; če pa imamo malo, dajmo malo, pa z dobrim srcem. Ko daš malo, dostavi še moli-

tev za siromaka. S tem boš miloščino povečal. Bog jo bo stotero pomnožil.

4. Druga nespamet ljudi je, da ne rabijo svojega telesa v pravi namen. Bog nam je dal telo, da mu ž njim služimo in da si ž njim pridobimo zasluge za večno življenje. Mi ne smemo živeti po mesu, ne smemo služiti mesu, ampak meso mora služiti v čast Božjo in zveličanje naše duše. Sv. Pavel nam kliče v današnjem sv. berilu: »Bratje, nismo dolžniki mesa, da bi po mesu živeli, zakaj, če po mesu živite, boste umrli, ako pa z duhom dela mesa morite, boste živeli«. Nespametno je torej služiti svojemu mesu, lišpati svoje telo čez mero, kakor dela v našem času izprijena mladina, ki nima nobene druge misli in nobene druge skrbi, ko skrb za lišp svojega telesa. Poboljšajmo se v tem oziru in oblačimo se, kakor je božja volja, kajti Bog nas grozovito tepe. Vedimo, da so le tisti otroci Božji, da imajo le tisti pravico klicati Boga svojega Očeta, katere vodi Duh božji, t. j. kateri z duhom krotijo svoje k slabemu nagneno meso. Ti, ki živijo po svojem mesu, so otroci hudobnega duha in ne otroci božji. Zato tudi ne bodo dediči božjega kraljestva.

Tožimo se, da je dandanes toliko bolezni na sadnjem drevju, na trtah in na drugih rastlinah. Po starem niso poznali nobene bolezni, ni bilo treba ne vitrijoliti, ne žveplati, ne cepiti trt ne čistiti s sadnjega drevja uši in drugih mrčesov. Ljudje so imeli vsega v obilici.

Toda zgodovina pravi, da je ljudstvo tudi drugače živelo. Bilo je več strahu božjega, manj

greha in zločinov, več modrosti in čednosti, več pobožnosti, več vere, upanja in ljubezni. Bog nas tepe, ponižuje in kroti z raznimi kaznimi in nadlogami, pa se nič ne poboljšamo. Greh se je tako namnožil, da se je čuditi, kako nas Bog ne pokonča kakor Sodomo in Gomoro. Kako se bomo zagovarjali sodnji dan?

Bodimo modri, kajti dati bomo morali od svojega hiševanja račun. Kaj bomo takrat počeli, ko bomo stali pred sodnikom in ne bomo imeli od nikoder pomoči? Sedaj je čas, da o tem premišljujemo in da storimo vse potrebno, da nas takrat vzamejo v večna stanovališča.

5. Svetega Brikcija je bil sv. Martin, škof, posvetil v mašnika. Toda Brikcij je začel hoditi slabo pot. Hudobni duh ga je bil popolnoma obvladal, da je začel živeti kakor posvetnjaki. Nekega dne je sedel, kakor pravi pobožna pripovedka, sv. Martin na dvorišču na lesenem stolu. Tu je videl na skali nad samostanom dve hudobi, ki ste klicali Brikcija: »Prav tako, Brikcij, prav; le tako naprej!« Brikcij se je vedno bolj pogrezal v hudobije in je sv. Martina zasramoval, proklinjal in ga imenoval norca. Sv. Martin pa je vedno zanj goreče molil, da bi se izpreobrnil in ga ni hotel odstaviti od duhovske službe, ker mu je bilo razodeto, da se bo izpreobrnil. Nekega dne gre sv. Martin k njemu in mu reče: »Tako moram, dragi moj Brikcij, poleg tvojega predrznega jezika prenašati še tudi to, da me imenuješ norca pred ljudmi«. Brikcij je obledel in je hotel tajiti, da mu ni rekel norec. Toda sv. Martin mu od-

govori: »Saj sem na lastna ušesa slišal, da si me imenoval norca. Zagotavljam te pa, da bo moja molitev uslišana. Ti se boš izpreobrnil in boš moj naslednik na škofijskem stolu; a pripravi najprej svoj hrbet, kajti prenašati boš moral dosti križev in težav«. Prav tako se je tudi zgodilo. Brikcij se prebudi iz spanja malopridnosti in postane po milosti sv. Duha goreč mašnik in po smrti sv. Martina njegov naslednik na škofijski stolici. Prej je živel po navdihovanju hudobnega duha, sedaj pa po navdihovanju sv. Duha. Uresničilo pa se je vse, kar je bil sv. Martin napovedal. Pregarjali so ga, izgnali iz mesta, da se je kot škof moral klatiti okrog, obrekovali so ga najhujše — a vse je potrpežljivo prenašal. Na koncu svojega življenja se je spet vrnil v svoje mesto in spet zasedel škofijsko stolico. Živel je pobožno in sveto in umrl v veliki svetosti. Postal je svetnik in sv. cerkev praznuje njegov god dne 14. novembra.

Životopis sv. Brikcija nam kaže, kakšna razlika je mej življenjem po sv. Duhu in mej življenjem po hudobnem duhu. Hudobni duh nam navdihuje sovraštvo, nevoščljivost, nesramnost, nepokorščino, prevzetnost, jezo, lenobo in kar je še temu podobnega, sv. Duh pa pokorščino, ponižnost, potrpežljivost, sramežljivost, ljubezen, bogaboječnost in kar je temu podobnega.

Ne bodimo otroci hudobnega duha da bi po mesu živeli, ampak otroci sv. Duha, modri otroci božji in dediči večnega kraljestva.

* * * * *

6. Sv. Pavel nas uči prave modrosti, ko piše v današnjem sv. berilu: »Bratje, nismo dolžniki mesa, da bi po mesu živeli; zakaj ako boste živeli po mesu, boste umrli; če pa boste z duhom dela mesa krotili, boste živeli«.

S temi besedami opisuje sv. Pavel življenje pravih kristjanov ali otrok božjih in jih opominja, naj bodo modri. Žal pa, »da so otroci tega sveta«, kakor pravi Kristus, »razumnejši v svojem rodu kakor otroci svetlobe«.

7. Prava modrost je pred vsem v tem, da iščemo povsod časti božje, časti božjega imena in da se za to povsod potegujemo. Prva in druga božja zapoved se glasi: »Veruj enega samega Boga in ne imenuj po nemarnem božjega imena« in predgovor in prva prošnja v Očenašu se glasi: »Oče naš, kateri si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime«. Kdor je res moder otrok božji, išče pred vsem in iz cele svoje duše časti božje in časti božjega imena.

Blaženi Peter Fourier, katerega se spominjamo dne 9. dec., je tako ljubil čast božjo in čast božjega imena, da je bil cel dan žalosten, da je večkrat celo ves prebledel in se onesvestil, ko je slišal, da delajo kje nečast božjemu imenu z grešnim življenjem. Bil je župnik v Lotaringiji. Ko je prišel v župnijo, je našel tam ljudi, ki so bili popolnoma pozabili na Boga, na njegove zapovedi in na njegovo čast. Začel je s tako gorečnostjo učiti in opominjati, da je kmalu celo župnijo prenovil. Ljudje so spet začeli živeti

v čast božjo in v čast božjega imena. Neki na smrt bolni osebi je predpisal zlat pripomoček zoper vse bolečine. Rekel ji je, naj reče vsakikrat, ko jo napadejo bolečine v glavi in v trebuhu: »Bogu bodi čast in hvala!« Beremo v životopisu tega blaženega moža, da je že njegov oče z zgledom in besedo učil, da mora vsak človek v zasebnem in javnem življenju neprestano dajati čast Bogu in njegovemu imenu. Ko je umiral, je snel čepico po zgledu sv. Alojzija z glave. Njegovi ljudje, ki so stali okrog postelje, so ga opozorili, češ, to bi mu lahko škodilo. Umirajoči pa je odgovoril: »Ko izročamo kaj svojemu vladarju, se odkrijemo. Jaz vračam sedaj Bogu dušo, ki mi jo je bil posodil in ki sem jo imel dolgo časa. Naj storim torej to s spoštljivostjo, ki se spodobi«.

To so lepi zgledi, kako moramo vsi, bogati in ubogi, učeni in neučeni, mali in veliki vse svoje življenje in delovanje, zasebno in javno, urediti tako, da bomo v vsem dajali čast Bogu in čast Njegovemu presvetemu imenu. Naše govorjenje in obnašanje doma in zunaj mora kazati, da smo kristjani. Bog ne daj, da bi kdaj proklinjali in po krivem prisegovali, da bi k sv. maši ne hodili ob nedeljah in zapovedanih praznikih, da bi petke prelamljali, da bi besede božje ne poslušali ali jo celo zaničevali, da bi sveto vero kdaj zatajili, da bi Jezusa ne pozdravili, ko gremo mimo cerkve, da bi se sramovali moliti.

* * *

8. Tretja božja zapoved se glasi: Posvečuj praznik, druga. prošnja Oče-naša ki je tej sorodna, se pa glasi: Pridi k nam tvoje kraljestvo.

Kraljestvo božje se utrjuje v naših srcih pa tudi v javnem življenju s tem, da natančno posvečujemo praznike. Torej posvečuj praznik!

Kraljestvo božje v našem srcu obstoji v pravičnosti, ljubezni, v miru in v veselju v sv. Duhu. Prav tako obstoji tudi kraljestvo božje v javnem življenju v pravičnosti, ljubezni, v miru z vsemi ljudmi in v lepem in zadovoljnem krščanskem življenju. To kraljestvo božje oznanjujejo duhovniki Kristusovi vsako nedeljo in praznik. V ta namen se posvečujejo prazniki in nedelje. Zadnji naš namen je, da bi po svetem in pravičnem življenju dosegli večno zveličanje.

Izprašajmo si danes vest! Kako je z božjim kraljestvom v našem srcu? Ali smo vsaj brez smrtnega greha? Ali prejemamo radi in skesano sv. zakramente? Ali se trudimo kaj za kraljestvo božje zunaj nas in v javnem življenju? Ali podpiramo dobro stvar? Ali zagovarjamo sv. vero in cerkev, ko jo drugi napadajo? Ali podpiramo sv. misijone? Ali živimo v pravičnosti, ljubezni in v miru z drugimi?

* * *

9. Četrta božja zapoved se glasi: »Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji«; tretja prošnja v Očenašu pa, ki je tej sorodna: »Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih, tako na zemlji«. Volja božja se namreč godi zlasti, če spoštujemo in ubogamo stariše in predstojnike, ki so božji namestniki na zemlji.

Bodimo ponižni in pokorni ter vdani v voljo božjo. V tem kažemo največjo modrost, ki jo Kristus zahteva od nas.

Bog je obljubil za izpolnjevanje prvih štirih zapovedi vse dobro na zemlji. Blagoslov božji na polju, v vinogradu, na senožeti, pri živini, pri otrocih itd. je odvisen od teh božjih zapovedi. Tej božji obljubi primerno se glasi četrta prošnja v Očenašu: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh«. Ta vsakdanji kruh pomenja ves blagoslov božji tukaj na zemlji, ki je odvisen od izpolnjevanja božjih zapovedi. Podlaga Očenašu so desetere božje zapovedi, kakor je tudi uslišanje prošenj Očenaša in sploh vseh molitev odvisno od izpolnjevanja božjih zapovedi.

*

*

*

10. Peta božja zapoved se glasi: »Ne ubivaj« in na to zapoved se naslanja peta prošnja Očenaša: »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom«. Če ti sovražiš svojega bližnjega, če mu nočeš odpustiti, če bi se ti rad maščeval bližnjemu, mu rad celo škodil na duši in na telesu ali ga celo rad ubil, kako hočeš ti imeti od Boga odpuščanje in milost?

V tej prošnji: »Odpusti nam naše dolge!« prosimo in molimo, naj bi Bog odpustil naše grehe in naj bi se vsi grešniki izpreobrnili k Bogu in začeli lepo bogoljubno življenje. Blaženi Peter Fourier se je z vsemi močmi trudil, da bi se grešniki izpreobrnili. V neki vasi se je bila ugnezдила nevera in vražarstvo. Svetnik je imel tam sv. misijon in je vse ljudi spet spravil na pravo pot. Rekel pa je: Za izpreobračanje ljudi ne zadostujejo lepe besede, treba je lepega zgleda, molitve in posta.

Na smrtni postelji je ležal plemenitaš, ki je bil smrtno ranjen. Njegovo srce je bilo polno maščevanja do sovražnikov; na jeziku pa ni imel drugega ko bogokletstva. Čeprav v veliki smrtni nevarnosti ni hotel nič slišati o sv. zakramentih. Njegovi sorodniki so šli k bl. Petru Faurierju in ga prosili, naj bi bolnika obiskal. Svetnik pride in poklekne v kot, kjer je ležal bolnik in goreče prosi od Boga pomoči. Potem še-le stopi pred ranjenca. Njegova ponižnost je bolnika takoj pridobila. Prav zaupno je začel svetniku praviti o nesreči, ki ga je zadela. Svetnik je začel ž njim na glas jokati, ko je vse to slišal. Bolnik pa reče: »Če imate tako veliko sočutje z mojo telesno nesrečo, usmilite se še moje duše«. Nato se je začel prav odkritosrčno spovedovati in se kesati. Od takrat ni več hotel drugega govoriti ko o Bogu. Tako je vdano in skesano umrl.

»Kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom« — tako molimo in se sami sebe obsojamo, če ne odpuščamo njim, ki so nas razžalili. Životopis sv. Petra Fourierja pravi, da je svetnik moral veliko trpeti radi strupenega jezika nekaterih siromašnih ženic, katere je moral strogo opominjati. Te ženice so ga kar javno preklinjale in zasramovale. Ko je pa svetnik to izvedel, jim je poslal obilno miloščino, da bi jih potolažil. Ena izmed njih je spoznala krivico in je rekla: »Ali nisem res hudobna, da sem zmerjala tako dobrega in čednostnega moža?« Šla je potem v župnišče in prosila svetega moža milosti. Druga pa ga je še nadalje zmerjala in zasramovala. Ko je pa ta oseba umrla, je rekel bl. Peter Fourier: »Škoda zame, kajti od sedaj ne bom imel nikogar, ki bi se upal povedati meni resnico v obraz!«

Odpuščati svojemu bližnjemu je gotovo znamenje, da nam je sv. Duh dal milost božjo in da so nam odpuščeni grehi, kakor smo mi bližnjemu odpustili.

11. Šesta božja zapoved se glasi: »Ne prešuštvuj!« Tej zapovedi je podobna šesta prošnja v Očenašu, ki se glasi: »Ne vpelji nas v skušnjava«. Največje skušnjave dela človeku razbrzdano občevanje z drugim spolom. Blaženega Fourierja niso nikdar videli, da bi se bil smejal ali šalil z osebami drugega spola. Pa tudi tovarišev, ki so se slabo ali presvobodno obnašali, se je ta sveti mož ogibal. Večkrat so ga ljudje prosili, naj bi molil, da bi jim Bog podelil to ali ono milost. V teh slučajih se je silno bal, da bi ga ljudje ne začeli hvaliti in da bi ga ne zapeljali k slavoehplečnosti. Zato je vselej privzemal k sebi nedolžne otroke, ki naj bi ž njim molili, da je na koncu lahko rekel, da so ti nedolžni otroci bili uslišani.

Vprašajmo se, kako smo odbivali skušnjave? Morda smo sami še druge zavajali v skušnjave z nespodobno obleko in nespodobnimi besedami itd.? Človek, ki druge zavaja v skušnjava, nima niti pravice moliti v Očenašu: »In ne vpelji nas v skušnjava!«

12. V sedmi, osmi, deveti in deseti božji zapovedi zapoveduje Bog, da ne smemo *hudega* delati svojemu bližnjemu niti s tatvino, niti s krivim pričevanjem in celo niti z nevoščljivim hu-

dim poželevanjem po njegovem dobrem imetju. Tem štirim zapovedim je podobna v Očenašu sedma prošnja: »Temveč reši nas hudega!«

Po teh modrih naukih so se ravnali vsi svetniki. Znan je izrek sv. Ambroža: »Vsem ljudem koristen bodi in nikomur nič ne škodi!« Blaženi Fourier je skušal v dušnem in telesnem oziru vsem ljudem pomagati. Bolnike je obiskoval vsak dan, se je mudil pri njih cele noči, jih prekladal, dvigal, jim delal posteljo, jim nosil jedila in krepčala. Bil je zelo usmiljenega srca, celo do živali. Če je kdo v njegovi hiši ulovil ptička, ga je svetil mož takoj izpustil. Po zimi je trosil na sneg zrnje za ubogo živalco.

Prav to beremo tudi o sv. Kamilu, ki ga praznujemo 19. julija. Ustanovil je red, ki ima obljubo, da morajo bratje z ljubeznijo streči, tudi bolnikom, ki imajo kužno bolezen. On je v bolnici hodil od postelje do postelje in tolažil bolnike. Pripravljal jih je na srečno smrt z nepopisljivo gorečnostjo. Ko se mu je na stare dni odprla na nogi rana, je kljub temu hodil počasi od postelje do postelje in popraševal, ali bi bolniki še kaj želeli. V svojih govorih bolnikom, je vselej poudarjal ljubezen božjo. Tudi v razgovorih z drugimi je vedno vpletal v besede ljubezen božjo. Ko je poslušal besedo Božjo in ni slišal besede o ljubezni božji, je dejal: »Pridiga, ki ne omenja ljubezni božje, je podobna prstanu, ki nima dijamanta«. Zadnjih deset let, je imel sv. Kamil še več drugih bolezni, ki jih je vdano prenašal ter jih celo imenoval »*milosti božje*«.

Ko je papež Benedikt XIII proglasil Petra Fourierja blaženega je njegovo ljubezen in ra-

dodarnost izrazil tudi v molitvi, ki se glasi: »O Bog, ki si blaženemu Petru Fourier-ju podelil milost, da ni storil nikomur škode, ampak vsem le dobro, podeli tudi nam milost, da bi mogli po njegovem zgledu in no njegovi priprošnji delati vselej le to, kar je tebi prijetno in nam in drugim koristno po Jezusu Kristusu; Gospodu našem. Amen.

* * *

13. Iz tega premišljevanja je razvidno, da je prava modrost našega življenja izražena v deseterih božjih zapovedih, v obliki molitve pa v Očenaš-u. Očenaš, ki ga je učil Jezus, obsega na kratko vse druge molitve, ker je zložen po deseterih božjih zapovedih, ki obsegajo vse druge zapovedi. Sv. Krizolog pravi: »Kristus nas je učil na kratko moliti, ker nam hoče hitro dati, česar ga prosimo«. Ker pa je Jezusov Očenaš tako kratek, ga moramo s premiselkom moliti, kajti v njem je največja modrost, kakor je v deseterih božjih zapovedih največja modrost.

Štejemo mej svetniki tudi prav preproste ljudi, ki niso poznali modroslovja, zgodovine, naravoslovja, ne telegrafa ne telefona, ne kinematografa in ne radija, pa so kljub temu imeli najglobljo modrost in prav čudežno oliko v obče-
vanju z drugimi. Njih modrost in olika je obstajala v tem, da so natančno izpolnjevali nauke, ki so izraženi v deseterih božjih zapovedih in v Očenašu.

Ko je papež Klement XIII proglasil za svetnika sv. Serafina, ki je bil le preprost brat in

hlapec v kapucinskem samostanu, je zapisal v proglasu tudi te-le besede: »*Dragocena, bolj ko zlato in srebro, bolj ko vsa kraljestva in vsi prestoli, je modrost, ki nas uči zaničevati, kar je minljivo in iskati le to, kar je zgoraj. Čeprav ne izključuje modrost nobene vrste ljudi in prihaja k najbolj raznoličnim duhovom, katerim daje obilnih nebeških darov, vendar se včasih kaj rada razlije z bolj obilnimi darovi nad neizobražene in nevedne ljudi, da s tem osramoti in poniža modrijane tega sveta, ki jih veda napihuje*«. ¹⁾

Ker ima vsak človek lahko to modrost, bodisi izobražen ali neizobražen v posvetnih vedah, skrbimo, da bo ta modrost vedno v našem srcu, ker ta modrost nas dela šele olikane in kar je še več — otroke Božje. Kdor te modrosti nima, ni olikan in ni otrok Božji, naj se še tako napihuje v posvetnih vedah. Ta modrost je začetek večnega življenja, ki se bo otrokom Božjim spopolnilo v nebeškem kraljestvu: »Bratje nismo dolžniki mesa, da bi po mesu živeli, zakaj ako boste živeli po mesu, boste umrli; če pa boste z duhom dela mesa krotili, boste živeli...«

14. V današnjem berilu beremo, da nismo več sužnji, ampak da smo po Jezusu Kr. postali otroci božji, ki imajo pravico klicati vsemogoč-

¹⁾ Alban Stolz: Legende, 12. okt.

nega Stvarnika: Aba, t. j. oče! Ker smo pa otroci božji, ne smemo več živeti po naukih tega sveta in po gnanju in po požljivosti mesa.

Kdor živi po naukih izprijenega sveta, po gnanju in po požljivosti mesa, se sam sebe kmalu ugonobi v dušnem in gospodarskem oziru.

Ta opomin sv. Pavla je potreben zlasti v naših časih, ko gledamo s svojimi očmi, kako propadamo in umiramo v duhovnem in gospodarskem oziru. Oboje je za človeka in za krščanske družine osodepolno.

Ko človek propade v gospodarskem oziru, ni več prost, ampak suženj, ki mora delati, kakor drugi ukazujejo in hočejo. Suženj ne more izpolnjevati verskih dožnosti, kakor bi sam hotel. Iz tega je razvidno, da je neodvisnost v gospodarstvu potrebna za izpolnjevanje verskih dolžnosti in da si mora vsak človek iz vseh moči prizadevati, da si ohrani svoje neodvisno gospodarstvo, ki ga dela prostega tudi v verskem oziru.

Na drugi strani pa je nujno potrebno, da človek živi po sveti veri, da se ogiblje greha, da živi v sv. ponižnosti in preprostosti, da se čuva nečistosti in sploh požljivosti mesa in neumnosti tega sveta, ako si hoče ohraniti svoje premoženje in neodvisnost.

Nimam namena, da bi razlagal, kako mora človek skrbeti za gospodarsko neodvisnost in za gospodarsko blagostanje, ker ni to v našem delokrogu. Ko gospodarstvo propade, se vsa družina razleti po svetu in navadno se v svetu ohladi tudi sv. vera in versko življenje, ker postane cela družina sužna drugim in mora iti s trebuhom za kruhom. Vse to le sami premišljuje na žalostnih zgledih, ki ste jih morda že večkrat videli.

Premišljevat pa hočemo, kakšno mora biti po družinah versko življenje, če hočemo imeti blagoslov božji in nočemo da bi v gospodarskem oziru propadli. Sv. Pavel zahteva v 1. pismu do Kor. (15), da moramo živeti po evangeliju in ne po željah mesa ali po neumnostih tega sveta: »Opominjam vas evangelija, katerega sem vam oznanjeval, katerega ste tudi sprejeli, v katerem ste tudi stanovitni... ako se ga tako držite, kakor sem vam oznanil«. In v današnjem berilu nam kliče: »Bratje, nismo dolžniki mesa, da bi po mesu živeli. Zakaj ako boste po mesu živeli, boste umrli. Zakaj niste spet prejeli duha suženjstva v strah, ampak prejeli ste duha sinov božjih«.

* * *

15. V prvem pismu do Korinčanov (15) našteva sv. Pavel evangelijske resnice, po katerih se moramo zlasti ravnati, da ne zabredemo. Pred vsem moramo verovati v Kristusa; Sina božjega, ki je bil spočet od sv. Duha in rojen iz Marije Device. Dalje pravi, da moramo verovati v Kristusa, ki je za naše grehe trpel in na križu umrl. Najbolj pa poudarja sv. Pavel resnico, da je Kristus tretji dan od mrtvih vstal, da se je prikazal Petru, potem enajsterim apostolom, potem več ko petsto bratom, izmed katerih jih je bilo še mnogo živih, ko je pisal pismo do Korinčanov; potem da se je prikazal Jakobu; potem vsem apostolom, poslednjič pa še njemu samemu. Ker pa je Kristus resnično vstal, vstali bomo tudi mi s častitljivim telesom. Nova trupla bodo zrastle iz zemlje, kakor zraste iz semena lepa rastlina ali sadika.

To so evangelijske resnice, ki jih sv. Pavel najbolj poudarja. Po teh resnicah se moramo ravnati in se zvesto čuvati greha, zlasti nečistosti, s katero bi skrunili svoja telesa, ki so namenjena za vstajenje.

16. Vprašam, o kateri priložnosti se nam postavljajo pred oči te evangelijske resnice, da je bil namreč Kristus pravi Bog in človek, ki je bil spočet od svetega Duha, rojen iz Marije Device, ki je za nas trpel, krvavi pot potil, bičan bil, s trnjem kronan bil, težki križ nesel in na križu umrl, ki je od mrtvih vstal, v nebesa šel, sv. Duha poslal itd.? Vse te resnice premišljujemo, ko molimo sv. rožni venec. Zato pa sv. cerkev nobene molitve bolj ne priporoča ko sveti rožni venec. V svetem rožnem vencu so vse resnice, ki so potrebne za večno zveličanje in ki delajo človeka srečnega že tudi na tem svetu. Opominu sv. Pavla ne moremo na noben način bolje ustreči ko z molitvijo sv. rožnega venca.

17. Molitev sv. rožnega venca dela srečne družine na tem in onem svetu. Prašal sem nekoč že bolj starega dušnega pastirja o nekaterih družinah njegove duhovnije, katero sem jaz dobro poznal. Rekel sem mu: »Kako je kaj s to in to družino?« Odgovoril je: »Tista družina se dobro drži, njih gospodarstvo je trdno in otroci vsi dobri, *ker molijo v hiši sv. rožni venec!*« »Kako je

pa s to in to družino?» mu rečem imenujoč mu drugo družino. »Tam je pa vse šlo v zrak! Hišo imajo drugi in vsa družina je pomrla. *Tam niso molili sv. rožnega venca*«. Imenujem mu tretjo družino. On reče: »Tam vladata sedaj vse drugi ljudje, *ki molijo sv. rožni venec. Prejšnji ga niso molili nikoli!*« Imenujem mu četrto družino. »Tam pa je sam prepir«, reče g. župnik, »*rožnega venca ne molijo* in zato je izginila iz družine in hiše vsa sreča in ves blagoslov«.

Tako je stari dušni pastir v svoji župniji meril vse po rožnem vencu. In res! Ko izgine iz hiše sv. rožni venec, je že znamenje, da je gospodar začel zahajati v krčme, namesto da bi doma kaj mislil o gospodarskem napredku; da so začeli sinovi ponočevati, zahajati v slabe družbe, zapravljalati poštenje in domače premoženje mesto da bi doma kaj brali in se učili; da so tudi hčere začele zapravljalati premoženje z nespodobno in predrago nošo in hoditi po plešiščih. Navadno spoznajo stariši prekasno, da je le rožni venec tista dragocena vez, ki drži vso družino lepo skupaj. Ko se začenja sv. rožni venec opuščati, se družina kmalu razleti in zdrobi na kosce. Tako začne tudi premoženje iti rakovo pot, dokler se ne ukonča. Kako žalostno je, ko morajo družine zapustiti lastno hišo in lastno zemljišče, katero je užival njih rod morda že dvesto do tristo let in še več. Takih žalostnih dogodkov sem videl v zadnjih letih na Goriškem mnogo. Mož, ki je bil prej svoboden posestnik, je postal z družino delavec in suženj drugih, da mu je gorje.

Molite torej vsak dan po družinah sv. rožni venec! S tem hkrati izpolnjujete na najlepši na-

čin opomin sv. Pavla v današnjem sv. berilu! Ta venec se imenuje *rožni*, ker so molitvice ko lepo dušeče rožice, ki so Bogu in Mariji prijetne; se imenuje venec, ker se te molitvice od ene in druge strani lepo spletaajo, kakor dve rožni vejici in hkrati tudi vso družino vežejo v lepo složnost in enotnost, da ni v njej prepira, preklinjevanja, jeze in sovraštva.

Res, da imate zlasti poleti težko delo, da ste trudni in zaspani in da ne morete zbrano moliti, toda že vaš dober namen, da bi radi molili zbrano, je dragocen. Zato imate tudi za vsako raztreseno in zaspano: Zdravamarijo lepo za slugo pred Bogom! Nikar torej ne opuščajte sv. rožnega venca. Molitev na sploh in zlasti sv. rožni venec je *denar*, ki ima veljavo pred samim Bogom. Za ta denar si lahko kupimo od vsemogóčnega Boga vse, česar potrebujemo. Molimo torej stanovitno. Morda nam manjka le malo, pa homo dosegli, česar prosimo, ker pri Bogu ni nemogoča nobena stvar. Morda visi nad družino že ta ali ona nesreča, ki jo z molitvijo lahko odvrnete. Če je bil Bogu všeč en vinar, ki ga je dala uboga vdova za tempelj, ali ne bo Bogu všeč ena Zdravamarija, ki jo zmoliš zbrano, ali ne bo Bogu všeč cel rožni venec, ki ga trudni zmolimo, preden gremo spat?

*

*

*

18. Sv. Frančišek Saleški je bil iz bogate in plemenite družine, ki je pa bila tudi bogaboječa. Ko je mati dobila tega otroka, je goreče molila, naj bi ga Bog raji prej vzel, ko bi imel narediti smrten greh. Molitev je Bog uslišal. Ni po-

slal otroku smrti, ampak ohranil ga smrtnega greha celo življenje. Sv. Frančišek je imel od prve mladosti do smrti sveto in nedolžno življenje. Marsikdo izmed vas je gotovo bral njegovo prekrasno knjigo, kateri je naslov: *Filoteja*, ki je tudi v naš jezik prestavljena in jo je bila svoj čas izdala tudi Družba sv. Mohorja.

Ta zgled dokazuje, koliko premore materina molitev. V životopisu svetnikov in svetnic božjih beremo na tisoče in tisoče zgledov uslišanih molitev. Blažena Leutgarda, ki se je spominjamo dne 16. okt., je bila klicana k umirajočemu grofu, ki se je v nezavesti boril s smrtjo in delal strašne obraze. O pokori in kesanju ni hotel nič slišati. Ko je prišla svetnica k njemu, je z drugo sestro pokleknila in začela z vso gorečnostjo moliti. Molili ste tri dni in tri noči tako goreče, da so mislili, da jima srce razpoči. Po treh dneh se je bolnik spet zavedel, se začel srčno kesati in svoje grešno stanje obžalovati. Umrl je po treh dneh v veliki spokornosti.¹⁾

V začetku trinajstega stoletja so razsajali na južnem Francoskem krivoverci Albigenzi in Valdenzi, ki so zaničevali duhovščino, škofo in papeža. Sv. Dominik je bil izvoljen, naj bi te ljudi izpreobrnil. Krivoverci so nanj pljuvali in ga tepli. Na suknjo so mu privezovali prazno slamo in vse mogoče delali, da bi ga pred ljudstvom osramotili. Ponižni sv. Dominik pa je vse mirno in potrpežljivo prenašal. V tej stiski je imel prečudno prikazen. Prikazala se mu je sama Marija, ki ga je naučila moliti sv. rožni venec in mu na-

¹⁾ Alban Stolz: *Legende*, 17. okt.

ročila, naj začne oznanjevati to molitev krivover-skemu ljudstvu. Ponižni sv. Dominik je ubogal in povsod po družinah uvajal molitev sv. rožnega venca, v katerem premišljujemo poglobitne evan-gelijske resnice, po katerih moramo uravnnavati svoje življenje. In res! Molitev sv. rožnega venca je imela prečudne uspehe. Več ko stotisoč krivo-vercev je ta molitev spet privedla v katoliško cerkev.

19. Lahko bi vam naštel na tisoče in tisoče čudežev, ki jih je rodila molitev, zlasti molitev sv. rožnega venca. Kdor moli sv. rožni venec, ne bo zabredel v krive vere in druge zmote, ampak se bo trdno oklepал naukov, ki jih poudarja sv. Pa-vel v današnjem sv. berilu; kdor moli sv. rožni venec, bo dobival od Boga obilnega blagoslova zase in za družino. Blaženi opat Mihael Wein-meyer pravi: »Blagor hiši, kjer prebiva Marija, skrinja zaveze, kjer se častita, slavita in hvalita Jezus in Marija z molitvijo sv. rožnega venca; zakaj po tej nebeški Marijini pobožnosti preje-mamo v vseh časih obilnih blagodarov, uživamo vseskozi blagoslov božji in ga bomo uživali ve-komaj!«.

V hiši, kjer molijo sv. rožni venec, bivajo otroci Božji, ki kličejo vsemogočnega in neskonč-nega Boga z imenom: Aba, oče! ter prejmljejo od Njega vse potrebne dobrote za časno in večno življenje.

20. Aba, oče! Tako nas je Kristus naučil klicati vsemogočnega Stvarnika nebes in zemlje, ko je učil moliti Očenaš. Kristus nas je povzdignil v otroke božje, zato nam je dal pravico klicati vsemogočnega Stvarnika: *Oče naš*, kateri si v nebesih!

Očenaš je prekrasna molitev, v kateri je neskončna modrost božja. Če bi o Očenaš-u spisal tudi celo knjigo, ne bi mogel razložiti vse modrosti in učenosti, ki je v njem. O Očenašu imamo cele knjižnice razlag. Naj vam tu podam lepo razlago svetega Petra Krizologa, ki nam je ohranjena.¹⁾ Sv. Peter Krizolog pravi: »Kristus nas je učil moliti na kratko, ker nam hoče hitro dati, česar ga prosimo. Kaj bi namreč mogel odreči njim, ki ga prosijo, če se je celo za tiste popolnoma žrtvoval, ki ga niso prosili? Nad tem, kar boste sedaj slišali, strmijo angeli in se čudijo nebesa; tega ne more doumeti noben razum in ne more spoznati nobena stvar. Skoraj da se ne upam povedati, a zamolčati tega tudi ne smem. Bog daj, da bi mogli vi prav poslušati, a jaz da bi mogel to prav povedati. Kaj je bolj pretresljivo: da se je Bog daroval zemlji ali da je Bog vas daroval nebesom? da je Bog stopil v občestvo mesa ali da je vam dal občestvo božanstva? da je sam umrl za vas ali da vas rešuje smrti? da se sam spet rodi, da bi se vam pokoril ali da vas preraja v svoje otroke? da je prevzel vaše siromaštvo ali da je vas postavil za dediče? Pojdimo torej, otročiči, kamor nas kliče usmiljenost, kamor nas vleče ljubezen, kamor nas vabi

¹⁾ Alban Stolz: *Legende* za 2. dec.

prijaznost. Naše srce naj čuti Boga kot Očeta. Naš jezik naj ga izgovarja kot Očeta in naš duh naj ga kliče kot Očeta. Vse, kar je v nas, naj se odpre njegovi milosti in ne strahu, kajti on, ki je sodnik, pa se je premenil v Očeta, noče, da se ga bojimo, ampak da ga ljubimo: *Oče naš, kateri si v nebesih!* Ko te besede izgovarjaš, si ne smeš misliti, da Boga ni na zemlji, kakor da bi Bog bil zaprt v določenem prostoru, ki vse drugo objema, ampak si moraš misliti, da si ti nebeškega rodu in da oče tega rodu prebiva v nebesih. Potrudi se, da se s svetim življenjem izkažeš vrednega tega svetega Očeta. Otrok božji je, kdor se blesti v božjih čednostih. — *Posvečeno bodi tvoje ime!* Ker smo božjega rodu, nam mora božje ime biti sveto. V tej prošnji prosimo, naj bi se božje ime, ki je samo na sebi in samo po sebi sveto, posvečevalo tudi v nas, kajti božje ime se z našim obnašanjem lahko časti, lahko pa se z našimi deli tudi oskrunja. Zato pravi apostol: »Vi skrunite božje ime pred ajdi«. — *Pridi k nam tvoje kraljestvo!* Ali ni bil Bog vedno vladar? V tej prošnji prosimo torej, naj bi Bog, ki je sam zase večni vladar, zavladal tudi v nas, da bi tudi mi z njim lahko vladali. Vladal je že hudič, vladal je greh, vladala je smrt in ljudje so bili dolgo v sužnosti. V tej prošnji prosimo, naj bi zavladal Bog, ki naj bi hudiča pokončal, da bi greh prenehal, smrt umrla in sužnost se zatrla, da bi mogli svobodno vladati v večno življenje. — *Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji!* V tem obstoji pravo kraljestvo božje, če se godi le volja božja kakor v nebesih, tako na zemlji; če biva v vseh

ljudeh Duh božji; če živi v vseh ljudeh Bog, deluje Bog in vlada Bog; če je v vseh ljudeh Bog vse po besedah sv. apostola: »Bog bodi v vas vse!« — *Daj nam danes naš vsakdanji kruh!* On, ki se nam je dal za Očeta, ki nas je sprejel za svoje otroke in nas postavil za svoje dediče, ki nas je počastil s svojim imenom, s svojo slavo in s svojim kraljestvom — on nam je ukazal prositi za vsakdanji kruh. Če smo v kraljestvu božjem, če imamo božje darove, česa naj si še želi človeško siromaštvo? Ali bi morda dobri, ljubeznivi in radodarni Oče ne dal svojim otrokom kruha, ko bi ga ne prosili? Kako bi pa bile resnične njegove besede: »Ne skrbite, kaj boste jedli ali kaj boste pili ali s čim se boste oblačili?« Ali nam ukazuje prositi, česar še misliti ne smemo? Ne! Kot nebeški Oče ukazuje, naj bi mi kot nebeški sinovi pozelevali nebeškega kruha. Rekel je: »Jaz sem kruh, ki je prišel iz nebes«. To je kruh, ki je bil vsejan v deviško telo, ki je vstajal v mesu, ki je bil mešan v trpljenju, pečen v peči groba, ki se hrani v cerkvah, daruje na altarih in ki se vsak dan daje vernikom v nebeško jed. — *In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustčamo svojim dolžnikom.* Ker ne moreš biti brez greha, a hočeš, da se ti grehi vedno odpusté, odpustčaj tudi ti drugim vedno. Odpusti toliko, kolikor želiš, naj bi se tebi odpuslo: odpusti, kolikorkrat hočeš, naj se tebi odpusti. Ker pa hočeš, naj se tebi vse odpusti, odpusti tudi ti vse! Pomisli, človek, da je v tvojih prsih studenec odpustov. Kolikor odpustov izteče vun, prav toliko jih priteče po drugi strani noter. — *In ne vpelji nas v skušnjava!* Že samo življenje na tem

svetu je skušnjava. Job pravi: »Življenje človeško je skušnjava«. Molimo, naj bi nas Bog ne pre-pustil naši voljici, marveč naj bi nas z očetovsko ljubeznijo trdno držal v vsem našem delovanju ter nas z božjo roko nezmotljivo vodil po potu življenja. — *Temveč reši nas hudega!* Reši nas hudega pomenja: Reši nas hudobnega duha. Od njega prihaja vse hudo. Satan je bil po naravi nebeščan; sedaj pa je zel duh. On je stariši ko svet, zvit in vaje delati škodo. On se ne imenuje le hudobnež, ampak sama hudobija, ker izvira od njega vse hudo. Zato moramo prositi Boga, naj nas reši hudiča po Jezusu Kristusu, ki ga je premagal.

On, ki ga moraš prositi, je sam s temi kratkimi besedami naznanil predmet in način naših prošenj, da lahko spoznaš česa in kako je treba prositi. Nebeški kralj je po svoji ljubezni sam napovedal prošnje, katere hoče uslišati. Imeti moramo torej zaupanje, da nas bo uslišal, saj sliši, ko ga kličemo, v tej molitvi svoje lastne besede«.

*

*

*

21. Tako je sv. Peter Krizolog razložil na kratko Gospodovo molitev ali Očenaš. On je nebeškega Očeta pristrčno častil kot svojega očeta. Zato pa ga je nebeški Oče prav na poseben način odlikoval in ga povišal, ko je bil še-le dijakon. za škofa v Raveni. V tistem času je umrl škof v Raveni. Že je bilo ljudstvo po tedanji šegi določilo, koga naj papež potrdi za škofa. Posebno odposlanstvo je šlo z novim škofom v Rim pred

papeža Siksta Tretjega. Tisto noč prej pa je imel papež prečudno prikazen. V sanjah se mu prikaže sv. Peter in njegov učenec sv. Apolinarij, ki je bil prvi škof v Raveni in mu pokažeta podobno mladega moža, katerega naj bi potrdil za škofa v Raveni. Ko stopi drugi dan odposlanstvo pred papeža in mu prestavi novoizvoljenca, reče papež: Tega ni Bog namenil za škofa!« Predstavijo mu še druge izmed odposlanstva, a papež reče: »Nobenega izmed teh ni Bog namenil za škofa v Raveni«. Ker se je pa tiste dni mudil v Rimu tudi škof Kornelij iz Imole, ki je seboj pripeljal mladega diakona Krizologa, ukaže papež poklicati tudi ta dva. Ko stopita pred papeža, spozna papež takoj, da je diakon Krizolog tisti, ki sta mu ga v sanjah pokazala sv. Peter in sv. Apolinarij. Zato vzklikne: »Ta je tisti, ki ga je božja previdnost izbrala za škofa v Raveni«. Odposlanstvo iz Ravene je bilo nevoljno, pa tudi diakon Krizolog se je branil. Pokleknil je pred papeža in ga prosil, naj mu ne naloži tako težke službe. Papež pa je sedaj povedal svoje sanje in s tem potolažil odposlanstvo iz Ravene in tudi samega diakona Krizologa. Vsi so spoznali v tem voljo nebeškega Očeta.

Tako pobožna pripovedka. Pred smrtjo se je vrnil sv. Peter Krizolog v Imolo, v svoj rojstni kraj, ker je hotel tam umreti, kjer je zagledal *luč sveta*. Ko je čutil, da se mu je približala smrt, se je dal prenesti v cerkev sv. mučenika Kasijana, kjer je dal vsemu zbranemu ljudstvu zadnji blgoslov. Umrl je mirno in vdano poleg altarja okolu poludne l. 450 po Kr. Ko so l. 1497 odprli njegov grob, so našli njegovo truplo nestrohlo.

Oče nebeški, kateremu je dal lahek odgovor za svoje hiševanje, mu je dal dediščino večnega zveličanja.

22. »Daj odgovor o svojem hiševanju, zakaj posihmal ne boš mogel več gospodariti!« In morda bo tisti dan dostavil Gospod: »Kaj to slišim o tebi? Daj odgovor, ker si obdolžen, da zapravljaš premoženje, ki sem ti ga bil izročil«.

Obdolžitev se bo morda glasila: »Ta je bil lenoben in ni nobenega sadu obrodil!« Bojim se, da se ti bo morda zgodilo, ko figovemu drevesu na cesti iz Betanije, na katerem je sam Jezus iskal sadu, pa ni drugega našel na njem ko listje. In Jezus je rekel: »Na veke naj nihče več ne je sadu s tebe!« Ko je šel Jezus drugi dan mimo tistega kraja, so apostoli videli, da je drevo do korenine usehnilo. In Peter je rekel Jezusu: »Učenik, glej figovo drevo, ki si je proklel, je usehnilo«.

Vprašali te bodo takrat, kako si upravljal svoje telo; kako si čuval svoje oči; kako si čuval svoja ušesa; kaj si delal z rokami: ali si jih sklepal k molitvi, ali si pridno delal, ali nisi morda z njimi kradel ali kaj drugega slabega storil? kako si rabil noge: ali nisi morda zahajal z njimi v greh in v grešne priložnosti; ali si hodil ob nedeljah in praznikih k sv. maši, molitvi in k Božji besedi?

Vprašali te bodo, kako si skrbel za dušo? Ali si rad molil, zjutraj in zvečer, ali si izpraševal svojo vest, ali si vredno in pogostoma prejemal sv. zakramente?

Vprašali te bodo, kako si upravljal svoje premoženje? Ali nisi morda po krčmah in vese-licah zapravljajl premoženja, katero so ti na smrtni postelji izročili pridni stariši, ali nisi za-nemarjal vzgoje svojih otrok; ali si dajal od svoje obilnosti vbogajme? Daj odgovor o svojem hiše-vanju, zakaj posihmal ne boš mogel več gospo-dariti!

23. Sedaj imamo čas skrbeti za dobra dela in sv. čednosti, ko bomo stali pred sodnikom, bomo le odgovor dajali. Za drugo ne bo več časa takrat.

Sv. Jeronim pripoveduje o menihu, ki mu je bilo ime Malh. Bil je nekoliko nemaren. Na zadnje je pobegnil iz samostana. Nekega dne se ustavi pri mravljišču in gleda, kako urno in skrbno tekajo drobne mravljice sem ter tja in znašajo skupaj. V tem premišljevanju reče sa-memu sebi: »Glej, Malh, kako pridne so mravlje, kako skrbno in urno tekajo te živalce, koliko se trudijo poleti, da si naberejo za zimo! Kaj pa delaš ti, ki tudi uživaš sedaj poletje svojega živ-ljenja in ti sije solnce milosti Božje? Ali se tru-diš, da bi si nabral za prihodnje življenje dobrih del, ki bi jih v večnosti užival? Glej, lenuh, mari te ni sam Bog poslal sedaj k mravljicam, ki naj te učijo prave modrosti, pridnosti in hrepenenja

po večnem? » Ko je Malh tako govoril sam seboj, je začutil v svojem srcu veliko milost. Njegova mlačnost je bila pri tem premišljevanju ozdravljena. Vrnil se je potem v samostan in bil priden in zvest.

Ali ni morda tudi mej nami kdo, ki je podoban Malhu? Ali smo skrbni in zvesti oskrbniki vseh dobrot, ki nam jih je Bog izročil?

*

*

*

24. Na nekem pokopališču je stal velik kamen, na katerem je bilo zapisano z velikimi črkami: »Mož, čigar kosti tukaj počivajo, je bil star devetdeset let, živel pa je le tri leta«. Tujci, ki so prihajali na pokopališče, so radovedno popraševali domače ljudi, kaj pomenja ta napis? Ljudje so znali povedati: Mož, ki v tem grobu spi, je živel od mladih let le za ta svet ter se poganjal le začasne dobrote, za ničemurno razveseljevanje in za puhlo čast. Tri leta pred smrtjo pa se je izpreobrnill, je začel spokorno živeti in Boga ljubiti in moliti. S svojim premoženjem je storil veliko dobrega, je podpiral siromake in dajal obilo za čast Božjo. Na smrtni postelji je izjavil: »Moje prejšnje življenje ni bilo življenje, ker sem bil mrtev za Boga, mrtev za vse dobro. Živeti sem začel še-le pred tremi leti, ko sem začel živeti za Boga«. Zato je zapovedal, naj na njegov grobní kamen zapišejo pomenljive besede: Mož, čigar kosti počivajo tukaj, je bil star devetdeset let, živel pa je le tri leta.

Naj bi nas te besede presunile, da bi začeli živeti za Boga, dobro upravljajoč imetje in čas,

ki nam ga je Bog določil. Ne govorimo več: Jutri, jutri! Kar danes že lahko storiš, ne odlašaj za jutri!

Kralj Salomon je rekel (Pregov. 6, 6): »Pojdi k mravlji, oglej si njena pota in uči se od nje modrosti«. Mravlja nima ne vojvode ne učenika ne oblastnika, pa si vendar poleti zbira hrano, kar po zimi uživa!« Zbirajmo pridno tudi mi, da bomo uživali v večnosti!

*
* *
* * *
* * *

25. Človek, o katerem govori *današnji sv. evangelij*, je bil obdolžen, da je slabo upravljal premoženje. Premoženje je šlo najbrže rakovo pot, zato je bil obdolžen. Če hočemo, da bo premoženje rastlo, ni dovolj naše delo, treba je tudi blagoslova Božjega. Kdor pa hoče imeti blagoslov Božji, mora moliti in izpolnjevati božje zapovedi.

*
* *

26. Razen prve in druge zapovedi poudarja sv. Pismo zlasti tretjo in četrto zapoved in navezuje na izpolnjevanje teh zapovedi blagoslov Božji. Bog je govoril Mojzesu tako-le: »Praznujte moje sobote in spoštujte moje svetišče. Ako boste po mojih zapovedih živeli, moje zapovedi izpolnjevali in se po njih ravnali, vam bom dajal dežja ob svojem času in zemlja bo rodila svoj sad in drevje bo napolnjeno s sadjem. Mlatev bo

segala do trgatve in trgatev bo segala do žetve. Jeli boste do sitega svoj kruh in prebivali boste brez strahu v svoji deželi. Dal bom mir po vaših pokrajinah. Spali boste in nikogar ne bo, ki bi vas strašil. Hude zveri bom odganjal in meč ne bo prišel črez vaše dežele ... Ozrl se bom na vas in dal vam bom rasti; množili se boste in potrdil bom z vami svojo zavezo ».

Po preroku Jezaji pa govori Gospod Bog tako-le: »Če v soboto (nedeljo) zadržuješ svojo nogo, da ne izpolnjuješ svoje volje moj sveti dan in imenuješ soboto zaželen in Gospodu posvečen, častitljiv dan in jo posvečuješ, da ne delaš svojih potov ..., se boš veselil Gospoda in povišal te bom nad vse višave na zemlji in hranil te bom z dediščino Jakoba, ki je tvoj oče ».

In po preroku Jeremiji govori gospod jeruzalemskim prebivavcem: »Če me boste poslušali in ne boste nosili bremen skoz vrata tega mesta sobotni dan in če boste posvečevali sobotni dan, da ne boste delali ob njem nobenega dela ... bo to mesto imelo prebivavce vekomaj!«

Tako silno je Bog poudarjal ob raznih priložnostih posvečevanje zapovedanih dni in tako izredno velike reči je obljubil njim, ki bodo to zapoved izpolnjevali. To je torej važna zapoved, od katere je odvisna naša sreča in blagoslov. Ni vse odvisno od našega dela. Če hočemo biti dobri oskrbniki izročeneega premoženja, moramo zapovedi božje izpolnjevati, zlasti zapoved o posvečevanju nedelj in praznikov.

*

*

*

7. Kaj je ob nedeljah in praznikih zapovedano, se da z malimi besedami povedati, namreč počivati in pobožna dela opravljati. Kar se tiče počivanja, je Gospod Bog rekel po Mojzesu. »Sedmi dan je sobota, t. j. počitek Gospoda, tvojega Boga. Ne delaj ta dan nobenega dela ne ti ne tvoj sin, ne tvoj hlapec ne tvoja dekla, ne tvoj vol ne tvoj osel in nobena tvoja živina; pa tudi ne tujec, ki je znotraj tvojih vrat, da počije tvoj hlapec in tvoja dekla, kakor tudi ti!«

Nič ne velja izgovor, češ, da je delati bolje, kakor ne delati. Bog noče, da bi ob nedeljah in praznikih opravljali hlapčevska dela. Njegovi presveti volji se ne moremo in ne smemo ustavljati.

Zapovedano pa je ob nedeljah in praznikih tudi še opravljati pobožna dela in ne samo počivati.

Pod smrtnim grehom je Cerkev zapovedala, da moramo biti ob nedeljah in praznikih spodobno in pobožno pri celi sv. maši. Ta zapoved veže vse, ki so že pri pameti. Stariši, ki ne pošiljajo k sv. maši otrok, ki so že pri pameti, grešijo smrtno.

Mnogi se izgovarjajo, da stanujejo predaleč. To je včasih res, včasih zadržuje tudi slabo vreme, a pomislimo na zgled starih kristjanov, ki so hodili po tri ure hoda, da so prišli ob nedeljah do kraja, kjer se je darovala daritev sv. maše.

Ob nedeljah in praznikih so dušni pastirji dolžni oznanjevati besedo Božjo in učiti krščanski nauk. Če so pa dušni pastirji dolžni oznanjevati besedo Božjo in učiti krščanski nauk, so verniki dolžni poslušati iz dveh razlogov: prvič,

ker ne znajo še dovolj krščanskega nauka in drugič, ker dušni pastirji z besedo božjo tudi navdušujejo kristjane s pomočjo milosti božje k lepim čednostim. Ta zapoved zadeva zlasti mladino: otroke, mladeniče in dekleta. Stariši so dolžni pošiljati otroke k besedi božji in se ne morejo in ne smejo izgovarjati, da so otroci še majhni in nerazumni, ker za to je božja beseda, da postanejo razumni in modri.

Dobri kristjani se udeležijo tudi popoldanske službe božje. To je zlasti v naših krajih potrebno, ker se pri popoldanski službi božji razlaga krščanski nauk.

Ob nedeljah in praznikih imamo lepo priložnost, da lahko prejemamo sv. zakramente in opravljamo pobožna dela, beremo lepe bukve itd.

Dober oskrbnik premoženja bo vse to natančno izpolnjeval, da mu Bog da blagoslov, ker bi drugače njegovo delo bilo prazno.

*
* *
*

28. Dober oskrbnik pa se bo tudi skrbno ogibal vsega, kar je *prepovedano*. Prepovedana so, kakor že omenjeno, vsa hlapčevska dela, a poleg tega tudi vsa dela, ki bi bila prazniku v nečast.

Šest dni je po Mojzesovem poročilu Bog ustvarjal nebo in zemljo, sedmi dan pa je počival. Zato je bilo tudi človeku ukazano: »Šest dni delaj in opravljaj vsa dela; sedmi dan pa je sobota Gospoda, tvojega Boga; ne delaj nobenega dela!«

Hlapčevska dela, ki so prepovedana, so telesna dela, ki jih navadno opravljajo hlapci,

deklet, delavci. S hlapčevskimi deli grešijo kmetovalci, ki ob nedeljah in praznikih brez vsake potrebe kopljejo, orjejo, kosijo, vozijo itd.; s hlapčevskimi deli grešijo gospodinje, ki ob teh dneh perejo, predejo, šivajo itd.; dalje čevljarji, krojači, kovači, strojarji, ki opravljajo svoja rokodelstva. Vsi ti so slabi oskrbniki, čeprav bi bili v svojem delu pridni.

Prepovedana so tudi taka dela, ki delajo prazniku nečast in sramoto ali ki zadržujejo posvečevanje.

Hlapčevska dela niso prepovedana, če jih zahteva nujna potreba ali sila in se ne dajo brez velike škode odložiti. Kristus pravi: Kdo bi ne izvlekel ob sobotah živinčeta, ki mu pade v prepad?

*

*

*

29. Kako pa Bog kaznuje te slabe oskrbnike, ki oskrunjajo nedelje in praznike, beremo v Mojzesovih bukvah: »Ako boste moje postave zaničevali in moje sodbe zasmehovali, bom tudi jaz vam to storil: Naglo vas bom obiskal z uboštvom in vročino, ki vam bo oči zamorila in vam život usušila. Zastonj boste sejali žito, sovražniki vam ga bodo pojedli. In storil bom, da bo nebo nad vami kakor železo in zemlja kakor bron. Prazno bo vaše delo; zemlja ne bo rodila zelišča in drevje ne bo dajalo sadja ... Kdor soboto oskruni, bodi umorjen; kdor ta dan opravlja delo, njegova duša bodi pokončana«.

To so strašne besede, ki zadevajo skrunivce nedelj in praznikov. Ko so bili Izraelci v pu-

ščavi, so našli človeka, ki je sobotni dan drva nabiral. Zgrabili so ga, ujeli in vedli pred Mojzesa in Arona in pred vso množico. Ker niso vedeli, kaj bi mu storili, so ga začasno zaprli v ječo. In Gospod je rekel Mojzesu: Umreti mora ta človek; posuje naj ga vsa množica zunaj šotora s kamenjem. Peljali so ga tedaj vun in množica ga je s kamenjem posula, da je umrl, kakor je Gospod zapovedal.

Čital sem svoj čas o dečku, ki so ga stariši poslali v mlin na cvetno nedeljo, ko je bila v cerkvi slovesnost. Deček si naloži vrečo in gre proti mlinu. Toda na potu se mu spodrsne, da pade v globoko vodo, ki ga odnese. Stariši so za njim jokali in žalovali, pa prekasno.

In kolikokrat slišimo, da se je nesreča zgodila tudi na takih krajih in pri takih delih, kjer je bilo skoraj nemogoče, da bi se kaj hudega pripetilo. Kdor ne posvečuje nedelj in praznikov ni ma sreče. Tak le zapravlja in uničuje premoženje. Takega oskrbnika bodo prej ali slej odstranili; čeprav bi bil priden, ker ima gospodar z njim le škodo.

Naše delo in oskrbovanje, bodisi katerokoli, ne more imeti uspeha brez blagoslova Božjega. Če hočeš pa imeti blagoslov Božji, moli in izpolnjuj zapovedi.

*
* *
* *
* *
* *

30. Bogati človek, o katerem govori sv. evangelij (Luk. 16), predstavlja Boga, gospodarja nebes in zemlje. Mi vsi smo njegovi najem-

niki. Ti imaš morda hišo, polje, vinograde, travnike in vrte, ti imaš živino, imaš zdravo telo in zdravo dušo itd., a vedi, da nisi neomejen gospodar teh reči, ampak le najemnik, oskrbnik pravega, neomejenega gospodarja, ki je Bog.

Tako nas uči današnji sv. evangeliј v prvem stavku veliko krščansko resnico, katero je cerkev vedno učila in poudarjala, ki jo pa radi pozabljamo. Ljudje ne mislijo več, da so samo oskrbniki in najemniki na svojem premoženju, da hiša, travniki itd. niso njih neomejena lastnina, ampak božja in da bo treba za vse to, kar tu na zemlji oskrbujemo, dati oster račun.

Ker so ljudje to temeljno resnico pozabili, so se začeli širiti mej ljudstvom krivi nauki, so nastale krive stranke, so nastali boji, ki nas vznemirjajo. Komunisti zahtevajo, da se mora posestnikom vzeti vse premoženje in razdeliti mej ljudi. Sami smo krivi, da so nastale take struje. Če bi se ljudje in zlasti bogatini držali lepega krščanskega nauka, ne bi imeli teh zmešnjav. Nikoli ne smemo prevzetno govoriti: »Jaz sem gospodar, jaz storim s svojo zemljo, kar hočem«. To ni res! Mi nismo popolni gospodarji, da bi smeli delati, kar bi hoteli, ampak smo le oskrbniki in bomo morali dati za svoje oskrbovanje oster odgovor.

Človek ne sme delati s svojim premoženjem, kar bi hotel. Bogu in njegovim postavam morajo biti pokorni vsi ljudje. Svojega imetja in bogastva ne smejo rabiti v greh ali v škodo in v zatiranje svojega bližnjega. Jezus je rekel: »Kdo je zvesti in modri hišnik, katerega je Gospod postavil čez svojo družino, da jim daje ob času miru žita? Blagor hlapcu, katerega najde gospod tako

delati, ko pride. Ako pa reče hlapec v svojem srcu: Moj gospod odlaša priti in začne tepsti hlapce in dekle, pojedati, piti in pijančevati, bo gospod prišel o dnevu, ko se ga ne nadeja in ob uri, ki je hlapec ne ve in ga bo odločil ter mu dal delež z nezvestimi«. Kristus je dostavil: »Komur so veliko dali, bodo tudi veliko od njega hoteli in komur so veliko izročili, bodo tudi več od njega terjali«.

Ta nauk, ki ga je Kristus učil in ki ga uči cerkev v vseh časih, je velike važnosti in velikega pomena. Žal, da ga dandanes malokdo izpolnjuje. Ljudje si zbirajo zaklade, si zbirajo ogromno premoženje, pa ne mislijo, kako bi vse to oskrbovali, da bi bilo Bogu všeč. Od vsake stvarce, ki jo imamo, bomo morali dati odgovor. Če si ljudje, ki so bolj zmožni, zbirajo zaklade in bogastvo na tem svetu, da delajo s tem le greh in da še bolj odirajo bližnjega, naj se ne pritožujejo, če govore drugi, da je treba bogatinom vzeti in med uboge razdeliti.

Ko bi se ljudje začeli zavedati, da so le oskrbniki božje lastnine, da morajo s premoženjem le dobro delati, pomagati bližnjemu, zlasti siromakom in brezposelnim delavcem, bi kar čez noč izginile komunistične zmede. Te socialne zmede se vzdržujejo in množijo, ker prav mnogi s svojim imetjem grešijo in svoje premoženje na grešen način upravljajo.

*

*

*

31. Kako oster račun bo treba dati za oskrbovanje imetja, naj pojasnijo besede Kristusove (Luk. 12, 15): Čuvajte se vse lakomnosti, zakaj

nihče ne živi od obilnosti svojega premoženja. Nekega bogatega človeka polje je rodilo obilo sadu, pa si je mislil sam pri sebi: Kaj bom storil, ker nimam, kamor bi svoje pridelke spravil. In je rekel: Že vem, kaj bom storil! Podrl bom žitnice in večje naredil in vanje spravil vse, kar mi je zrastle in svoje blago, pa porečem svoji duši: Duša, veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje. Bog pa mu je rekel: Neumnež! To noč bodo tvojo dušo terjali od tebe. Čigavo bo, kar si spravil? In Kristus je dostavil: Tako je ž njim, ki si nabira bogastvo, pa ni bogat v Bogu. Za tega voljo iščite najprej božjega kraljestva in Njegove pravice in vse to vam bo navrženo.

Iz zgodbe o bogatincu in ubgem Lazarju je razvidno, kako strašno kaznuje Bog bogatince, ki slabo upravljajo svoje premoženje.¹⁾

*

* * *

32. Bogastvo je za človeka zelo zapeljivo. Zato pravi Kristus, da bogati težko dosežejo božje kraljestvo in da gre laže velblod skozi uho šivanke, ko bogatinec v božje kraljestvo. Zato se bogastvo imenuje v sv. evangeliju »krivični mamon«. Kristus je imenuje »krivični mamon«, ker ni prava dobrotā, kakor so na pr. sv. čednosti, ker se malokdaj pridobi brez krivice in ker človeka zavaja v razne krivice in v greh. Kdor ima po krivici pridobljeno blago, je mora povrniti,

¹⁾ Glej str. 33.

po pravici pridobljeno blago pa moramo rabiti, kakor nas uči sv. vera, za dobra dela, za čast božjo in v večno zveličanje.

*

* *

33. Sv. vera nas uči,¹⁾ da je Bog ustvaril vse stvari sebi v čast. Tudi angele in človeka je Bog namenil v svojo čast. Radi tega je namen vsakega človeka, da Boga spoznava in ga časti ter tako zveliča svojo dušo.

Ker so vse stvari ustvarjene Bogu v čast, je naravno, da vse stvari Boga oznanjujejo. Človeku ni treba drugega, ko gledati in poslušati naravo in takoj spozna, da je nad nami Bog, ki je vse to ustvaril. Vsaka bilka, vsaka travica, vsaka živalca, vsaka zvezdica oznanjuje, da je Bog, ki ga človek mora pripoznati in ga častiti, ako se hoče zveličati.

*

* *

34. Človek bi moral neprestano častiti Boga in sicer z dušo, s telesom in z vsem, kar ima. Mi ne smemo nikdar rabiti ne duše ne telesa in ne druge stvari Bogu v nečast. Vse mora Bogu služiti, Boga hvaliti in poveličevati.

Mislijo nekateri, da človek ne more neprestano Boga častiti. Tako govorijo ti, ki niso dovolj podučeni o verskih resnicah. Sv. Pavel nas uči, da moramo vse delati v čast Božjo, bodisi da

¹⁾ Ponovimo z otroci o prvem členu apostolske vere!

jemo ali pijemo ali kaj drugega delamo. Kdor opravlja vsakdanja dela v hiši ali na polju, v delavnici ali tvornici z dobrim namenom, dela vse v čast Božjo in njegova dela so Bogu prijetna.

*
* *

35. Vedeti moramo, da nas je Bog postavil na ta svet kot oskrbnike in hišnike, da pošteno živimo in pošteno upravljamo stvari, ki nam jih je izročil. Tisti bogati človek, o *katerem govori današnji sv. evangelij*, pomenja Boga, tisti hišnik ali oskrbnik pa, ki je onemu zapravljajal premoženje, si ti, človek, ki te je Bog postavil za oskrbnika vsem stvarjem, ki pa navadno le slabo rabiš premoženje, ki ti je izročeno. Kristus nas opominja, da moramo biti modri in prebrisani, da si s posvetnimi rečmi pridobimo večno zveličanje. Mi moramo rabiti vse, kar nam je Bog dal, tako, da bo sleherno naše dejanje v čast Božjo in nam v zveličanje. Ta svet ni naše stalno bivališče, tu smo le začasni hišniki ali oskrbniki. Za svoje hiševanje ali oskrbovanje bomo morali dati oster račun, kajti v večnih bukvah je vse zapisano, da ne bomo mogli ničesar zakriti.

*
* *

36. Sv. Pavel nas opominja *v današnjem sv. berilu*, da glejmo tudi, kako rabimo svoje telo. Pravi namreč: »Bratje nismo dolžniki mesa, da bi po mesu živeli, zakaj, če po mesu živite, boste umrli, če pa z duhom dela mesa morite, boste živeli«.

Človek mora torej gledati tudi na svoje telo. Tudi telo mora biti v čast Božjo in v zveličanje duše. Sv. Pavel pravi, da se po tem poznajo otroci Božji. Otroci Božji, t. j. tisti, kateri vodi sv. Duha, krotijo svoje meso, krotijo ude svojega telesa. Ko smo bili krščeni in ko smo prejeli še druge sv. zakramente, smo prejeli sv. Duha, smo postali svobodni otroci božji. Takrat smo se odpovedali grehu in sužnosti mesa.

Čast naša, da smo otroci božji, je najvišja. Višje časti si ne moremo misliti. Zato pa bi se morali ogibati vsemu, kar se tej časti ne prilega, zlasti nečistosti in nesramnosti. Naše telo moramo imeti v časti, ker je namenjeno za vstajenje.

Glejmo na svojo čast. Po milosti Božji smo v Gospodu Jezusu Kr. otroci božji in dediči večnega kraljestva.

*

*

*

37. Tistim, ki živijo in rabijo premoženje samo za svoj trebuh, je rekel Jezus (Jan. 6): »Delajte ne za jed, katera mine, ampak za jed, katera ostane v večno življenje... Moj Oče vam bo dal pravi kruh iz nebes. Zakaj kruh božji je, ki je iz nebes prišel in svetu življenje daje«. Rekli so mu tedaj: »Gospod, daj nam vselej ta kruh«. Jezus je odgovoril: »Jaz sem kruh življenja; kdor k meni pride, ne bo lačen in kdor v mene veruje, ne bo nikoli žejen«.

*

*

*

38. Kdor hoče biti dober oskrbnik premoženja, ki mu ga je Bog izročil, naj gre v šolo svetnikov in svetnic božjih, naj skrbno prebira njih životopise in naj hodi za njimi. Na sploh so svetniki smatrali bogastvo *tega sveta* kot blato na cesti. Zapustili so velika premoženja, imenitne graščine, zaprli so se v nizke celice in zvesto služili Bogu.

Po nauku sv. puščavnika Antona je pravo bogastvo za vsakega človeka v dobrih delih, ki jih opravljamo v čast Božjo, v zveličanje svoje duše in v zveličanje drugih.

Sv. Tiburcij je bil pred izpreobrnitvijo pagan. Sv. Cecilija ga je podučila v krščanskem nauku in ga tako prepričala o resničnosti krščanske vere, da je ves ginen padel na kolena k njenim nogam ter obljubil, da hoče vse posvetno bogastvo in veselje zaničevati in odslej le za Boga živeti.

Tiburcij in njegov brat Valerijan sta oba na en dan pretrpela mučniško smrt. Sv. Cecilija je pokopala njiju trupli in potem vse njiju premoženje in poleg tega še vse svoje razdala mej siromake, da bi ga prefekt ne zasegel.

Nazadnje so še njo zaprli. Možem, ki so bili poslani k njej, da bi jo pregovorili in odvrnili od krščanstva, ker bi drugače morala mlada umreti, je pogumno odgovorila: »Štela bi si v čast in bilo bi mi prijetno, ko bi morala pretrpeti mučniško smrt za Kristusov nauk, kajti jaz se nisem nikdar navezovala na to življenje. Kaj je smrt? Kdor umrje, dá gnoj in dobi za to zlato; zapusti temne, zakotne prostore in dobi svetle in v draguljih se blesteče dvorane. Ko bi vam kdo hotel dati zlato

za enako težo kotlovine, ali bi vam ne bila ta zamena vseč in ali bi ne povabili tudi svojcev, da bi se tega udeležili? Glejte, tako zameno nam ponuja Kristus. Kar zanj žrtvujemo, nam vrača stotero in nam daje še večno življenje«. Sv. Cecilija je tako goreče govorila poslanim možem o Kristusu, da so se tudi ti izpreobrnili.

Bodimo tedaj po zgledu svetnikov modri oskrbniki premoženja, ki nam ga je Bog izročil. Obračajmo zvesto vse v čast božjo, v zveličanje svoje duše in v zveličanje svojega bližnjega.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

39. Bog je postavil človeka za oskrbnika vseh stvari, ki jih je ustvaril s svojo vsemogočno besedo. Sv. Pismo pripoveduje, da je Bog ustvaril zadnji dan človeka in mu udihnil neumrljivo dušo. Rekel je: »Naredimo človeka po svoji podobi in naj gospoduje čez vse živali in čez vso zemljo«. In ko je ustvaril Adama in Evo, je rekel: »Rastite in množite se in napolnajte zemljo in vladajte jo. Vladajte ribam v morju in pticam v zraku in vsem živalim, ki se gibljejo po zemlji. Zelišča in vse drevje bodi vam v živež«. S temi besedami je Bog postavil človeka za oskrbnika in hišnika zemlje in neba. Podaril je človeku neumrljivo dušo in telo, ki bo poslednji dan iz groba vstalo in vekomaj živelo, ako je bo človek modro vladal in brzdal; podaril je človeku razum, ki se z njim odlikuje mej vsemi stvarmi na zemlji, podaril mu je prosto voljo, podaril na

telesu pet čutov: vid, sluh, voh, okus in tip, katera mora modro vladati in krotiti.

Rastite in napolnajte zemljo in vladajte jo! S temi besedami nas je Gospod naredil oskrbnike celega sveta. Nam je izročil zemljo, ki naj bi jo obdelovali, da nam bo rodila žlahten sad; nam je izročil vse živali, ki po zemlji hodijo in lazijo; nam je izročil vsa morja in jezera in vse žive stvari, ki so v njih, nam je izročil vse, kar živi v zraku, nam je izročil vsa zelišča in vse drevje, ker je rekel: Zelišča in vse drevje bodi vam v živež; za nas je Bog ustvaril vse reke in potoke, za nas vse gozdove, travnike, polja, vinograde; za nas zrak, veter, dež in sneg; za nas solnce, mesec in zvezde; za nas nebesa, vice, pa tudi pekel! Človek je postavljen za oskrbnika vsega božjega stvarstva.

*

*

*

40. Bog nam je dal neizmerno veliko premoženje, da je zvesto oskrbujemo. Kako se pa izkazujemo nasproti Bogu? Ali premišljujemo, da je prav vse, kar imamo, dar Božji? Ali premišljujemo, da nismo sami prej nič bili in da nismo nič imeli in da ni prav za prav našega nič? Prav vse je od Boga! Zakaj se torej bahamo? Zakaj se bahaš ti, ki imaš kaj in zaničuješ druge, ki nimajo tega, kar imaš ti? Ali ne pomisliš, da je tvoje telo, tvoj razum, tvoj spomin in tvoja prosta volja od Boga? Zakaj se bahaš s premoženjem in zaničuješ siromake, kateri nimajo, saj je vse od Boga? Vsi smo si v tem enaki, ker nimamo prav nič svojega. Sv. Pavel, apostol, nam kliče (1. Kor.

4, 7): »Kaj pa imaš, česar ne bi bil prejel? Ako si pa prejel od Boga, zakaj se s tem bahaš?« Ta resnica je črez vse resnice! Ko bi ljudje to dobro umeli, bi se nič več ne prepirali mej seboj, bi se nič več ne dražili in povzdigovali drug nad drugega. Mej nami bi bil lep mir, bi bila ljubezen in prijateljstvo.

*

*

*

41. Vedeti pa moramo dalje, da je Bog vse ustvaril v dvojen namen: Sebi v čast in slavo in nam v zveličanje. Iz tega je razvidno, da moramo to, kar nam je Bog izročil, tako oskrbovati in upravljati, da bo Bogu v čast in slavo, nam in drugim pa v zveličanje. Zakaj nam je Bog dal razum? Da ga spoznavamo, častimo in slavimo in se zveličamo. Zakaj nam je Bog dal jezik? Da ž njim Boga častimo in se zveličamo. Zakaj nam je Bog dal ušesa? Da poslušamo dobre besede, zlasti besedo božjo v cerkvi, da po njej živimo, Boga častimo in se zveličamo. Zakaj nam je Bog dal oči? Da gledamo veličastvo Njegovih stvari: nebo in zemljo, solnce, mesec, zvezde, gore in doline, morja, reke in potoke, živali na zemlji, v zraku in v vodi, da gledamo drevje in zelišča in častimo Boga, ki nam je vse to dal. Zakaj ti je Bog dal roke in noge? Da z njimi dobro delaš, da hodiš po dobrih poteh v čast božjo in v večno zveličanje! Vse, kar je na zemlji in kar je na nebu, ima le ta namen, da pomaga človeku delati za čast Božjo in večno zveličanje.

*

*

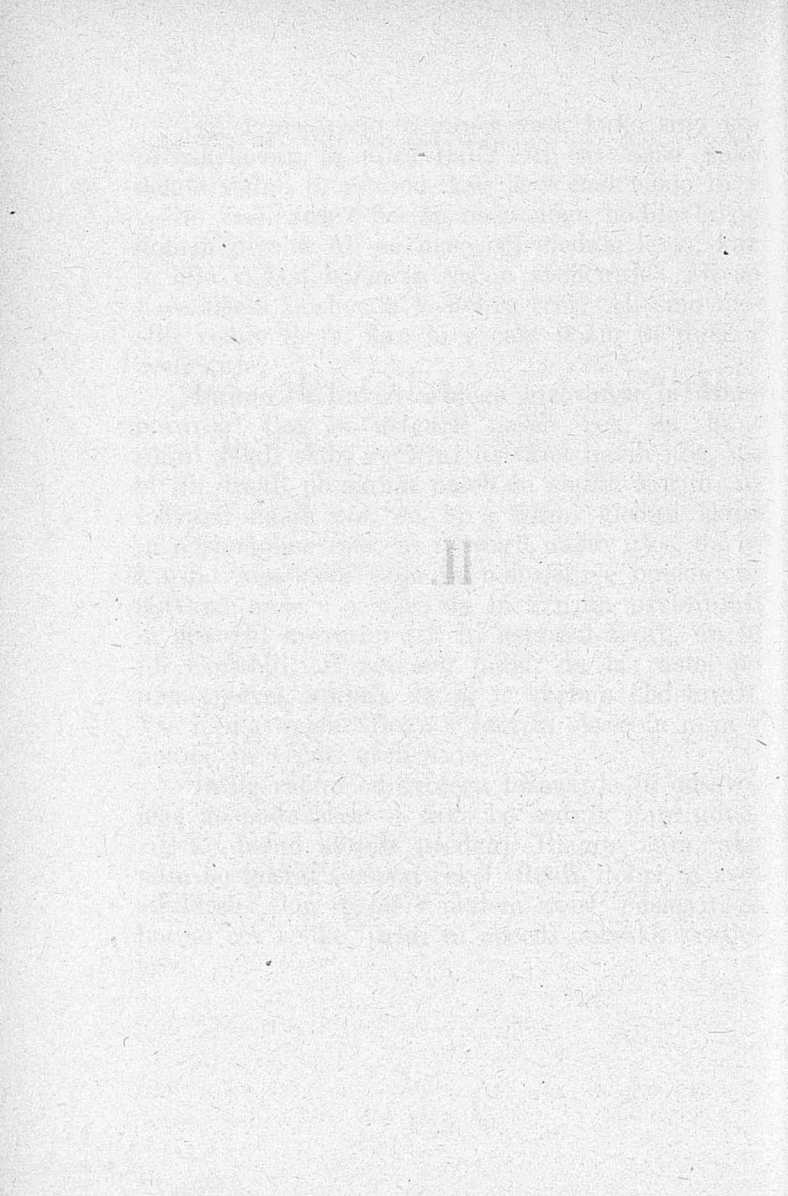
*

42. Izprašajmo si danes vest, kako smo vse to oskrbovali in upravljali? Ali so naše roke delale vedno in povsod, kar je v čast božjo in v večno zveličanje? Ali so naše noge hodile le po dobrih poteh? Ali so naše oči gledale le to, kar je bilo v čast božjo in večno zveličanje? Ali so naša ušesa poslušala le dobre reči? Ali smo mislili vedno le to, kar je v čast božjo in duši v zveličanje?

Dajmo račun od svojega hiševanja in oskrbovanja! Bog ni ustvaril naših rok, da bi z njimi delali slabe reči; ni ustvaril naših nog, da bi jih drsali po slabih poteh in slabih krajih; ni ustvaril naših oči, da bi z njimi gledali slabe in nespodobne reči; ni ustvaril naših ušes, da bi z njimi poslušali grde in pohujšljive besede; ni ustvaril našega jezika, da bi z njim preklinjali in govorili nesramnosti; ni ustvaril živali, da bi jih zlorabili; ni ustvaril polja, da bi rastel po njem plevel, ampak da bi je skrbno obdelovali. Vse je ustvarjeno Bogu v čast in slavo in nam v pomoč in večno zveličanje.

Dajte račun od svojega hiševanja in od svojega gospodarstva — tako bo sodnik nam govoril, ko bomo stopili predenj. Blagor nam, ako nam bo takrat Gospod rekel: Pridi, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, postaviti te hočem čez veliko, pridi in posedi nebeško kraljestvo!

II.

TRIINPETDESETO BRANJE.

ZA PRAZNIK SV. APOSTOLOV PETRA IN PAVLA.

1. *Ko je sv. Peter izpovedal živo vero v Kristusa: »Ti si Kristus, sin živega Boga«, mu je Jezus rekel: »Blagor tebi, Simon, Jonov sin, zakaj meso in kri ti nista tega razodela, ampak moj Oče, kateri je v nebesih. In jaz ti rečem, da si ti Peter (skala) in na to skalo bom zidal svojo*

cerkev in vrata peklena je ne bodo zmagala. In tebi bom dal ključ nebeškega kraljestva in kar-koli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih in kar-koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih«. Iz teh Kristusovih besedi je razvidno pred vsem, da je s sv. Petrom Bog, da je ž njim Kristus, ki mu pomaga in da kdor hoče biti združen z Bogom in z Jezusom Kr., mora biti združen s sv. Petrom oziroma z njegovim naslednikom. Drugič pa je iz teh besedi razvidno, da je cerkev Kristusova nepremagljiva, ker je sezidana na trdno skalo sv. Petra. Sv. cerkev in njeni poglavarji so bili v teku stoletij že večkrat v velikih stiskah, pa vselej jih je rešila božja roka. Zgodilo se je vsakokrat, *kakor s sv. Petrom, ko ga je Herod dal zapreti, da bi ga po Veliki noči dal umoriti*. Sv. Petra so čuvale štiri straže, vsaka po štiri vojake. Tisto noč, preden so ga mislili umoriti, je spal mej dvema vojakoma vklenen v dve verigi in stražniki so pred ječo čuli. Toda vse to ni nič pomagalo. Glejte, po noči je angel Gospodov pristopil in luč se je zasvetila v ječi. Angel udari Petra v stran in mu reče: Vstani hitro! Pri tej priči so pale verige od rok. Angel mu reče: »Opaši se, obuj svoje črevlje, ogrni plašč in pojdi za menoj«. Peter je šel za njim mimo prve in druge straže do železnih vrat in ta so se jima sama odprla. Ko sta prišla vun na ulice, je zdajci angel odstopil od njega. Peter se je še-le takrat zavedel in rekel: »Zdaj vem zares, da je poslal Gospod svojega angela in me otel Herodove roke in vsega čakanja judovskega ljudstva«. Tako je bil Peter rešen iz velike stiske in so bile uslišane

molitve vseh vernikov, ki so molili zanj. Kakor se je pa takrat zgodilo, zgodilo se je že večkrat, ko so sovražniki preganjali cerkev in njih poglavarje. Sv. cerkev in njih poglavarji so premagali vse sovražnike, ker je Gospod ž njimi. Sv. cerkve ni mogoče uničiti, ker je delo božje, ki ga vrata peklena ne bodo premagala. Iz Kristusovih besedi pa je tretjič razvidno tudi, da je zveličanje naših duš položeno v roke sv. Petra oziroma njegovih naslednikov, kajti oni imajo ključ nebeškega kraljestva in karkoli zvežejo na zemlji, je zvezano tudi v nebesih, in kar koli razvežejo na zemlji, je razvezano tudi v nebesih.

*

*

*

2. Volja Kristusova, želja njegovega srca je, da bodimo vselej pokorni naslednikom sv. Petra. Kdor hoče biti pravi kristjan, se mora trdno držati skale sv. cerkve, t. j. sv. Petra oziroma njegovih naslednikov. Kdor posluša poglavarje sv. Cerkve, posluša samega Jezusa Kr., kdor pa posluša Jezusa, posluša samega nebeškega Očeta. Tako tudi zaničuje samega Jezusa Kristusa, kdor zaničuje njegove namestnike in kdor zaničuje Jezusa, zaničuje samega nebeškega Očeta. Iz Kristusovih besedi je razvidno, da je bila srčna želja Jezusova, da bodimo kristjani vsi edini pod cerkvenim poglavarjem, naslednikom sv. Petra. Kristus je prosil pri zadnji večerji nebeškega Očeta, naj bi bili vsi njegovi eno, kakor je on v Očetu in Oče v njem, naj bi bili vsi eno, da bo svet veroval, da ga je Oče poslal (Jan. 17, 21).

Cerkvena pesem za praznik presv. Srca Jezusovega pravi, da se je cerkev rodila iz Jezusove odprte strani, iz njegovega odprtega srca. Cerkev je torej iz srca Jezusovega, zato je tudi podlaga cerkve, t. j. cerkveni poglavar iz srca Jezusovega. Zavedajmo se katoličani, da zahteva Srce Jezusovo pokorščino sv. Petru oziroma sv. Očetu. Bodimo edini vsi katoličani, zlasti v teh prežalostnih časih in obljubimo presv. Srcu Jezusovemu, da hočemo lepo ubogati njegove namestnike. Drugače se tudi ne moremo zveličati, kajti oni imajo ključne nebeškega kraljestva. Kar koli zavežejo na zemlji, je zavezano tudi v nebesih in kar koli razvežejo na zemlji, je razvezano tudi v nebesih.

3. Premišljujmo o sv. Petru zlasti dve reči, ki jih je Kristus na njem hvalil, namreč njegovo popolno odpoved vsem stvarjem in njegovo ljubezen do Jezusa.

Sv. evangelist Matej pripoveduje (19, 16): Neki mladenič je pristopil k Jezusu in mu rekel: »Dobri učenik! kaj naj stcirim dobrega, da zadohim večno življenje?« On mu je rekel: »Ako hočeš v življenje iti, izpolnjuj zapovedi!« On mu reče: »Katere?« Jezus pa je rekel: »Ne ubijaj, ne prešuštuj, ne kradi, ne pričaj po krivem. Spoštuj očeta svojega in mater svojo in ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe«. Mladenič mu reče: »Vse to sem izpolnjeval od svoje mladosti.

Kaj še treba?« Jezus mu reče: »Ako hočeš popoln biti, idi, prodaj, kar imaš in daj ubogim in boš imel zaklad v nebesih ter priidi in hodi za menoj!«

Ko je pa mladenič slišal to besedo, je šel žalosten proč; imel je namreč veliko premoženja.

Jezus pa je dostavil svojim učencem: »Resnično, povem vam, da bogati pojde težko v nebeško kraljestvo. In spet vam povem: »Laže je velblodu iti skozi uho, ki je črna šivanka, kakor bogatemu priti v božje kraljestvo«.

Ko so pa njegovi učenci to slišali, so se silno čudili in so rekli: »Kdo se bo tedaj mogel zveličati?«

Jezus pa jih je pogledal in jim rekel: »Pri ljudeh je to nemogoče, pri Bogu pa je vse mogoče«.

Tedaj je Peter odgovoril in mu rekel: »Glej, mi smo vse zapustili in smo šli za teboj; kaj tedaj nam bo?«

Iz teh besedi sv. Petra je razvidno, da so se on in tovariši vsemu odpovedali zavoljo Jezusa, da so torej storili, kar je pri ljudeh nemogoče, kar je le pri Bogu mogoče. Storili so, kar je najbolj popolno. To je bila velika in pogumna beseda sv. Petra: Mi smo vse zapustili in smo šli za teboj.

Na te odločne besede mu je Jezus rekel: »Resnično, povem vam, da ob vstajenju, ko bo Sin človekov sedel na sedežu svojega veličastva, boste tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na sedežih in sodili Izraelove rodove«.

Ti torej, ki so vse zapustili in so šli za Jezusom, bodo z Jezusom na koncu tudi sodili.

Pristavil pa je Jezus tudi te besede: »In sleherni, ki zapusti hišo ali brate ali sestre ali očeta ali mater ali ženo ali otroke ali njive zavoljo mojega imena, bo stotero prejel in večno življenje dosegel. Veliko pa jih bo poslednjih, ki so prvi in prvih, ki so poslednji«.

Tako je Kristus obljubil Petru in vsem, ki vse zapustijo in hodijo za njim, da bodo na sodnji dan sodili; tistim pa, ki bodo zapustili le nekatere reči, da bodo stotero prejeli v večnem življenju.

Mej vsemi apostoli je bil sv. Peter najbolj odločen in pogumen, ker je rekel: »Mi smo vse zapustili in smo šli za teboj!« Zato je bil Jezusu tako ljub, da ga je postavil za prvaka mej vsemi apostoli, da ga je postavil za skalo, na katero je sezidal svojo cerkev.

Premišljujmo sedaj še ljubezen, katero je imel sv. Peter do Jezusa. Ko se je Jezus prikazal po vstajenju svojim učencem ob tiberijskem jezeru, je rekel sv. Petru (Jan. 21, 15): »Simon Jonov, ali *me ljubiš bolj, ko ti-le?*« Peter odgovori: »To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim«. Tedaj mu reče: »Pasi moja jagnjeta!«

Kakor je razvidno iz teh besedi, je Kristus zahteval od Petra večjo ljubezen, kakor so jo imeli drugi. In Peter je potrdil odločno in pogumno: »To je da, Gospod!«

Jezus ga je drugič vprašal: »Simon Jonov, ali *me ljubiš?*« Peter odgovori vdruzič: »To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim«. Jezus reče drugič: »Pasi moja jagnjeta!«

Jezus reče tretjič: »Simon Jonov, ali *me ljubiš?*« Peter je bil žalosten, ker mu je vtretjič

rekel: Ali me ljubiš? Zato mu je sedaj slovesno odgovoril: »Gospod, ti vse veš, ti veš, da te ljubim«. In Kristus je pristavil tem besedam: »Pasi moje ovce!«

Sv. Peter je tedaj premagal v odpovedi in v ljubezni do Jezusa vse druge apostole. Zato ga je Jezus postavil za najvišjega Pastirja.

*

*

*

4. Tako se morajo tudi nasledniki sv. Petra odlikovati v odpovedih in v ljubezni do Jezusa. V tem nam je dal sv. Peter in nam morajo dati nasledniki njegovi lep zgled. Po zgledu sv. Petra in njegovih naslednikov moramo biti tudi mi pripravljeni raji odpovedati se vsemu, ko Boga žaliti in svojo vest omadežati. Po njih zgledu moramo ljubiti Boga nad vse in bližnjega zavoljo Boga, kakor sami sebe.

Če pogledamo v zgodovino, najdemo, da so se vsi nasledniki sv. Petra več ali manj odlikovali v ljubezni do Boga in do bližnjega.

Naj navedem en sam zgled! Papež Martin, ki ga praznujemo dne 12. nov. in ki je vladal sv. cerkev od l. 649 do l. 655., je iz ljubezni do Jezusa in do njegove sv. cerkve veliko trpel. Cesar Konstant je poslal iz Carigrada v Rim visokega uradnika Olimpija, ki naj bi papeža umoril. Ker se to ni posrečilo, so papeža Martina ujeli in ga drsali v Carigrad. Tam so ga vrgli v ječo, kjer so ga na razne načine mučili. Sam je pisal o tej ječi tako-le: »Že 47 dni nisem dobil vode, da bi se umil. Od mraza sem ves otrpel in do skrajnosti slab. Poleg tega imam neprestano vnetje

črev, da ne morem več po koncu stati. Živež, ki mi ga dajejo v ječi, mi je zoprni in gnusen«. To pismo završuje z besedami, ki pričajo hkrati o njegovi veliki ljubezni do Boga in bližnjega: »Upam pa, da me bo Bog kmalu rešil iz tega sveta in da bo navdihnil mojim *preganjavcem pravo kesanje in pokoro*«. Pred sodnijo so ga dolžili upornosti proti cesarju in so nastavili 30 krivih prič. Sv. papež pa je pred sodnikom izjavil: »Te priče niso postavne. Lahko jih zaslišite in tudi rozsodite po njih pričevanju, toda *zavoljo Boga* vas prosim, ne dajte jim prisege, ker bi to bilo *njihovim dušam v večno pogubo*«.

Obsodili so ga v smrt. Cesar Konstant je obsodbo takoj potrdil. Slekli so mu duhovsko obleko do spodnje obleke, ki so mu jo pa raztrgali in ga potem drsali takega po mestu. Toda ljudstvo je začelo godrnjati in ugovarjati, da se niso upali izvršiti smrtné obsodbe. Zato so ga zaprli v globoko podzemeljsko ječo. Stopnice, po katerih je stopal, je poškropil s krvjo. Tri mesece je bil v tej ječi. Nihče ga ni smel obiskati. Le enemu mlademu duhovniku so dovolili, da je smel biti ž njim. Nato so ga drsali na ctok Krim. Od tam je pisal pismo, ki znova priča o njegovi ljubezni do Boga in do bližnjega: »Tu govorijo sicer o kruhu, toda kruha ni videti. Prebivavci so malikovavci, ki ne poznajo ljubezni do bližnjega in niti naravnega usmiljenja, ki se sicer dobi pri divjakih. . . Tam v Italiji so me pozabili, kakor da bi ne bil več na svetu. Jaz pa prosim kljub temu neprestano Boga, naj bi *jih na priprošnjo sv. Petra čuval in trdno ohranil v katoški veri*. Za moje že vse razpalo telo, bo že Bog

skrbel. Gospod je blizu in upam, da bo njegovo usmiljenje napravilo kmalu konec mojemu prebednemu življenju«. Bog ga je uslišal. Na Krimu je vzdržal le pol leta. Umrl je v duhu velike svetosti. Pokopan je bil sicer tam, a kasneje so njegove koščice prenesli v Rim v cerkev sv. Martina, škofa.

Tudi papežu Martinu so veljale besede Kristusove: »Simon, ali me ljubiš bolj ko ti-le?« in tudi on je odgovarjal Gospodu s sv. Petrom: »Gospod, ti vse veš, ti veš tudi, da te ljubim!«

To je le en zgled! Lahko bi pa navedli celo vrsto naslednikov sv. Petra, ki so se odlikovali v odpovedih in v ljubezni do Boga in do bližnjega. Hodimo za njimi kot dobre in pohlevne ovčice!

Nikar ne posnemajmo preganjavcev sv. cerkve, ki vsi več ali manj nesrečno končajo. Cesarja Konstanta je 13 let po smrti sv. Martina ubil njegov služabnik z železnim kotlom, ko mu je v kopeli prinesel v njem gorke vode in tudi cesarstvo njegovo je razpalo, ko so Carigrad zasedli Turki, ki vladajo tam do današnjega dne. Kraljestvo papežev pa se čedalje bolj razširja in je danes bolj trdno in močno ko ob času sv. Martina, ker resnične so besede Kristusove: Vrata peklena ga ne bodo premagala.

Hodimo tedaj zaupno za nasledniki sv. Petra po pravi in gotovi poti, ki vede ljudi v časno in večno srečo.

5. Sv. Peter je umrl na križu dne 29. junija l. 67. po Kr. rojstvu. Takrat je vladal v Rimu krvoločni cesar Neron, ki je ukazal po celem rimskem cesarstvu preganjanje kristjanov. Tako so v Rimu ujeli prvaka apostolov sv. Petra in sv. Pavla in ju obsodili v smrt. Dne 29. junija so sv. Petra križali na Vatikanskem z glavó navzdol. Pokopal ga je mašnik Marcel na Vatikanskem, kjer je bil sv. Anaklet napravil, še preden je bil papež, pod zemljo malo kapelico. V tisti kapelici pod zemljo je bil sv. Peter pokopan. Prav tam je dal cesar Konštantin, ki je prvi izmed cesarjev sprejel sv. krst, napraviti l. 324 po Kr. veličastno cerkev v čast sv. Petru. V šestnajstem stoletju so to cerkev podrli in novo, še lepšo, sezidali, ki stoji do današnjega dne. O tej cerkvi lahko rečemo, da je mati vseh cerkva celega sveta.

Sv. apostol Pavel je umrl istega leta in istega dne. Njemu so pa na Ostijski cesti glavo odsekali. Sv. Krizostom piše, da je takrat sv. Pavlu pritekla iz telesa ko mleko bela kri. Tudi se pripoveduje, da je odsekana glava trikrat od zemlje kvišku poskočila in *trikrat presveto ime Jezusovo izgovorila*. Pri vsakem skoku je voda začela izvirati, da še dandanes kažejo tri studence, kjer se je to po pripovedki dogodilo. Njegovo sveto truplo je bilo pokopano na Ostijski cesti, kjer stoji sedaj velika cerkev njegovega imena.

Tako sta ta dva apostola-prvaka izpričala svoj nauk s smrtjo. Nista se ustrašila ne cesarja ne rabelja! Dala sta nam prelep zgled, kako moramo tudi mi pogumno nastopati za resnice sv.

krščanske vere. Ni dovolj, da samo v srcu verujemo, ampak moramo svojo vero tudi v dejanju kazati. Večkrat pridemo v priložnost, da moramo sv. vero braniti, zanjo tudi kaj trpeti. Katoličani ne smemo biti strahopetni, ko nam ničvredni in malopridni ljudje smešijo najsvetejše reči. Kristus je rekel: »Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, njega bom spoznal tudi jaz pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa mene zataji pred ljudmi, njega bom zatajil tudi jaz pred svojim Očetom, ki je v nebesih (Mat. 10, 32)«.

*

*

*

6. Bodimo pogumni! Ne sramujmo se sv. krščanske vere, ki je najdragocenejša reč, ki jo imamo. Ljudje se ponašajo včasih z bogastvom, toda ni ga večjega bogastva kot je sv. vera. Drugi se ponašajo s častmi, ki jih uživajo, toda ni je nobene večje časti, nobenega večjega odlikovanja, nobenega višjega reda kot biti kristjan. Kdor ima vero, premaga svet — piše sv. Janez v prvem listu. Človeku, ki ima živo vero v Kristusa, je cel svet kakor blato na cesti. Za sveto vero je pripravljen vse žrtvovati, tudi življenje.

Zgled sta nam dala prvaka apostolov sv. Peter in sv. Pavel, ki sta dala življenje za Jezusa Kristusa in za njegov sveti nauk. Imamo mej svetniki tudi zgleda, da so nekateri celo iskali priložnost mučeniške smrti. Tako je sv. Frančišek asiški šel v Egipt in v Palestino, da bi tam našel priložnost, umreti za Jezusa in za sv. vero.

V životopisu sv. Teofila, ki ga praznujemo dne 13. okt., beremo, da je bil iz paganske družine, da je pa s pridnim prebiranjem sv. knjig

prišel po dolgem bojevanju do spoznanja edino prave vere, namreč katoliške vere. Ko je to spoznal je cenil sramoto sv. križa bolj ko vso slavo in čast tega sveta in ime Jezusa Kristusa bolj ko vsa imena grških in latinskih modrijanov. Njegov nekdANJI prijatelj modrijan Autolik ga je začel vsled tega zaničevati, toda sv. Teofil je smatral ta zaničevanja za krščanska odlikovanja. Sv. Teofil je kasneje postal škof v Antiohiji in se je celo svoje življenje bojeval zoper krive vere za ohranitev čistega nauka Kristusovega, ki je za vse človeštvo največji zaklad in za vsakega človeka najbolj dragocena reč.

Nikar ne poslušajmo krivih prerokov, ki pravijo, da so vse vere dobre, kajti čednostno življenje, ki nam je potrebno za zveličanje, mora imeti za podlago sv. vero. In kakor ni vse eno, kakšno podlago ima hiša, prav tako ni vse eno, kakšno vero ima človek. Če je podlaga slaba, tudi stavba ni dosti vredna. Prav tako je tudi s čednostnim življenjem. Če je vera kriva, tudi versko življenje ni prida.

Imejmo torej sv. vero za najbolj dragoceno reč na svetu. Bodimo pripravljeni po zgledu sv. Petra in Pavla tudi umreti zanjo, ako bi zahtevala to čast Božja in zveličanje duš: »Kdor bo Jezusa spoznal pred ljudmi, njega bo Jezus spoznal pred Očetom, ki je v nebesih; kdor bo pa Jezusa zatajil pred ljudmi, njega bo tudi Jezus zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih (Mat. 10, 33)«.

*
*
*
*
*
*
*

POGLAVAR KRISTUSOVE CERKVE.

Ti si Peter (skala) in na to skalo bom zidal svojo cerkev...

Mat. 16, 18.

7. *Simon, Jonov sin*, je bil iz Betsajde, malega mesteca ob galilejskem morju. Kristus ga je prvokrat videl v Judeji, ko ga je pripeljal k Jezusu brat Andrej, ki je bil učenec sv. Janeza Krstnika. Takrat ga je Gospod pogledal in mu rekel: »Ti si Simon, Jonov sin; ti boš imel ime Kefa, kar je prestavljeno *Peter*, t. j. skala!« Zakaj je Kristus dal že takrat Simonu ime Peter, t. j. skala, je Kristus sam razložil kasneje ob priliki, ko je apostole vprašal: »Kdo pravite vi, da sem jaz?« in je Simon Peter odgovoril: »Ti si Sin živega Boga!« Takrat je Kristus rekel: »Blagor ti, Simon, Jonov sin, ker meso in kri ti nista tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Pa tudi jaz povem tebi: Ti si Peter in na to skalo bom zidal svojo cerkev in vrata peklen-ska je ne bodo zmagala. In tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva; karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih (Mat. 16, 18)«.

Bilo je ob genezareškem jezeru, da je Kristus rekel Simonu Petru: »Pelji na globoko in vrzite mreže na lov«. Simon je odgovoril: »Učenik, vso noč smo delali in nismo nič ujeli; na tvojo besedo pa bom vrgel mrežo«. Ko so apostoli to storili, so zajeli toliko rib, da so se mreže tr-

gale. Apostoli Simon Peter, njegov brat Andrej, njiju tovariša sv. Janez in njegov brat Jakob so kar strmeli nad tolikim vlakom rib. In so potegnili čolna h kraju *in vse popustili* ter šli za Jezusom. Od takrat so ti štirje apostoli stanovitno hodili za Jezusom.

Ko se je Jezus na gori Tabor izpremenil, je bil poleg sv. Janeza in Jakoba navzoč tudi sv. Peter, ki je bil ves iz sebe, ko sta k Jezusu prišla Mojzes in Elija, da je rekel: »Gospod, dobro nam je tukaj biti; ako hočeš, naredimo tukaj tri šotore, tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega«.

Po zadnji večerji z apostoli je rekel Kristus: »Vi vsi se boste pohujšali nad menoj to noč...« Takrat je Peter odgovoril: »Ko bi se tudi vsi pohujšali nad teboj, se jaz ne bom nikdar pohujšal«. Jezus pa mu je rekel: »Resnično, povem ti, da me boš to noč trikrat zatajil, preden bo petelin izpel«. Peter mu reče: »Ko bi mi bilo s teboj umreti, te ne zatajim«. Tako so tudi vsi učenci zatrjevali.

Ko je Kristus v vrtu Getsemani krvavi potil, je bil temu priča poleg sv. Janeza in sv. Jakoba tudi sv. Peter. Drugi apostoli so se ustavili že pri uhodu. Ko je Judež Iškarriot pripeljal druhal z meči in kolmi, da bi Jezusa ujeli, je sv. Peter v veliki gorečnosti mahnil z mečem po hlapcu velikega duhovna Malhu in mu odsekal uho. Tedaj mu je rekel Jezus: »Vtakni svoj meč na mesto, zakaj vsi, ki prijemajo za meč, se bodo z mečem pokončali«. Jezus je takrat hlapca Malha takoj ozdravil.

Ko so Jezusa peljali k velikemu duhovnu, je Peter trikrat Jezusa zatajil, preden je petelin

zadnjič zapel. In Peter se je spomnil besede Jezusove, ki je rekel: »Preden bo petelin izpel, me boš trikrat zatajil. In je vun šel in se *bridko razjokal*.

Ko je Kristus vstal in so prišle pobožne žene in so to povedale Petru in Janezu, sta oba hitro tekla h grobu, toda le Peter je šel v grob, čeprav je *za* Janezom pritekel. Še-le potem je tudi Janez stopil v grob in je videl in veroval.

Ko se je Kristus prikazal učencem ob tiberijskem morju in je trikrat vprašal Simona Petra: »Simon Jonov, ali me ljubiš bolj ko ti-le?« mu je mej drugim rekel tudi te-le besede: »Resnično, resnično, povem ti: Dokler si bil mlajši, si se sam opasoval in si šel, kamor si hotel; kadar boš pa star, boš svoje roke raztegnil in drug te bo opasal in te popelje, kamor ti ne boš maral«. To mu je Kristus rekel, da mu je naznanil, s kakšno smrtjo bo počastil Boga. Ko mu je to povedal, je dostavil: »Hodi za menoj«.

Po prihodu sv. Duha binkoštni praznik je sv. Peter prvi začel javno oznanjevati sv. evangelij in se jih je še tisti dan izpreobrnilo tri tisoč, ki so bili stanovitni v nauku apostolov in združeni v lomljenju kruha in v molitvah.

Prva leta po prejemu sv. Duha je sv. Peter stanovitno oznanjeval sv. evangelij v Jeruzalemu, v Samariji in sploh v Palestini, kakor je razvidno iz Dej. ap. Leta 43. ali 44. p. Kr. je kralj Herod Agripa, vnuk kralja Heroda Velikega, dal sv. Petra ujeti in zapreti v ječo, da bi ga po Veliki noči postavil pred ljudstvo in umoril. Iz ječe pa ga je rešil angel. Tako je ušel go-

tovi smrti in se potem umaknil v druge kraje, da bi se ognil Herodovemu preiskovanju in maščevanju.

Vse to je o sv. Petru zapisano deloma v evangeliju deloma v Dejanju ap. Kaj se je potem s sv. Petrom godilo, imamo le malo zapisanega v sv. Pismu. Ko je po rešitvi iz ječe zapustil Jeruzalem, je najbrže šel v Rim, kjer si je izvolil stanovitni sedež. V devetem letu Klavdijevega vladanja (41—54 po Kr.) pa je moral zapustiti Rim, ker je cesarska postava to velela vsem Judom (okolu l. 50 po Kr.). Takrat je spet prišel v Jeruzalem, kjer se je udeležil prvega cerkvenega zbora okolu l. 51 po Kr., na katerem je tudi govoril, kakor beremo v Dej. ap. 15. Na tem zborovanju je po dolgem posvetovanju prvi vstal sv. Peter in predlagal, naj se kristjanom iz drugih narodov ne naklada jarem Mojzesove postave. Te besede so podprli tudi sv. Jakob, škof v Jeruzalemu, sv. Pavel, sv. Barnaba in drugi. Tako so tudi odpisali kristjanom v Antrohijo, ki so apostole o tem vprašali, da je namreč bilo po godu sv. Duhu in nam nobenega bremena več vam ne nakladati, kakor te-le potrebne reči: »da se zdržujete malikom darovanih reči, krvi in mesa zadušenih živali in nečistovanj; ako se tega zdržite, bo prav. Zdravi bodite!«

Kmalu potem je sv. Peter sam prišel v Antiohijo, kjer je zadel skupaj s sv. Pavlom, kakor beremo v pismu do Galačanov (2, 11). Staro izročilo pravi, da je sv. Peter dolgo ostal v Antiohiji in bil škof antiohijske cerkve, ki se je namnožila z izpreobrnjenimi neverniki. Ker je bil preveč odjenljiv nasproti Judom, ki so trdili, da

je Mojzesova postava vsem za zveličanje potrebna, se mu je sv. Pavel ustavil in mu rekel: »Ako ti, ki si Jud, ne živiš po judovsko, kako moreš siliti druge narode po judovsko živeti?«

Po smrti cesarja Klavdija (l. 54.), se je sv. Peter vrnil v Rim. Iz Rima je hodil na razne kraje, da je povsod poterjeval kristjane.

Prvi list, katerega je sv. Peter poslal vernim v Pontu, Galaciji, Kapadociji, Mali Aziji in Bitiniji, je bil pisan v *Rimu*, ker pravi na koncu (5, 13): »Pozdravlja vas soizvoljena cerkev v *Babilonu* (Rimu) in Mark, moj sin«.

Drugi list je sv. Peter pisal malo pred smrtjo, najbrže tudi iz Rima in istim vernim (3, 1). V tem listu govori že o svoji bližnji smrti, »kakor mu je tudi Gospod Jezus Kristus na znanje dal (1, 14)«.

Kakor pripoveduje pisatelj Evzebij, se je l. 65. p. Kr. sešel s sv. Pavlom v Korintu, od koder sta skupaj šla v Italijo l. 66. ali 67. po Kr. t. j. štirinajsto leto Neronove vlade. L. 67. sta v Rimu oba umrla za Jezusa: sv. Peter na križu, sv. Pavlu pa je bila glava odsekana. Oba sta bila pred smrtjo več časa v ječi in sta celo v ječi oznanjevala sv. vero in mnoge izpreobrnili, mej njimi celo čuvaje, ki so ju čuvali.

*

*

*

8. Tako je sv. Peter s svojo krvjo posvetil prestol rimskega škofa in vrhovnega poglavarja katoliške cerkve. Ta prestol je trden že devetnajst stoletij, kar je v zgodovini človeštva največji čudež. Poterjujejo se besede Jezusove: »Vrata peklenška je ne bodo zmagala«.

Kristus je hotel, da bodi v katoliški cerkvi vrhovni poglavar, ki naj veže vse vernike celega sveta v enoto. Katoliška cerkev bi ne mogla imeti pravega reda in vsled tega tudi ne zdravega življenja, ko bi ne imela vrhovnega poglavarja, ki veže vse ude celega sveta v lepo enoto. Kakor bi v živem telesu kri takoj zastala in življenje zamrlo, ko bi iztrgali srce ali odrezali glavo, prav tako bi bilo z ustrojem katoliške cerkve, ko bi odstranili vrhovnega poglavarja. Iz tega je razvidno, kolike važnosti je ustanova rimskega papeštva in kako hvaležni moramo biti Kristusu za to ustanovo.

Za vsakega človeka je namreč največja sreča, da more prejemati sv. zakramente, ki jih je Kristus ustanovil, da se more udeleževati milosti božjih, ki jih je Kristus zaslužil in da more živeti po naukih, ki jih je Kristus učil. Vse to pa je izročeno katoliški cerkvi. Katoliška cerkev pa je nemogoča brez papeštva. Brez papeštva bi se katoliška cerkev razdrla in bi vse njeno življenje zamrlo. Da moremo torej prejemati sv. zakramente, ki jih je Kristus postavil, da se moremo udeleževati milosti božjih, ki jih je Kristus zaslužil in živeti po Kristusovih naukih, je koncem koncev odvisno od trdne skale, na kateri sloni sv. cerkev in ta skala je papeštvo, ki ga vrata peklena ne bodo premagala.

Hvalimo torej Jezusa, da je postavil svoji sveti cerkvi poglavarja Petra, t. j. skalo, na katero je sezidana sv. cerkev, ki nam deli sv. zakramente in vse milosti, ki jih je Kristus zaslužil na križu in ki nas nezmotljivo uči nauke Kristusove, po katerih moramo živeti, da se zveličamo.

Praznik sv. Petra spominja ves človeški rod velikih dobrot, ki jih imamo od papeštva. Srebra in zlata nam prestol sv. Petra ne daje, a daje nam večnih dobrot. Bodimo hvaležni in ponavljajmo večkrat, zlasti pri sv. maši, cerkveno molitev za papeža: Ohrani ga, Gospod, poživiljaj in osrečuj ga na zemlji in ne daj ga v roke njegovim sovražnikom.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

Srebra in zlata nimam;
kar pa imam, ti dam.

Dej. ap. 3.

9. V Dejanju ap. beremo, da sta šla sv. Peter in sv. Janez nekega dne o deveti uri v tempelj. Ko sta prišla do vrat, ki so se imenovala *svitla*, sta našla tam moža, ki je bil hrom iz telesa svoje matere in ki so ga nosili tja vsak dan in ga posajali pred vrata, da bi tam prosil vbogajme. Ko je hromi videl Petra in Janeza, je prosil, da bi dobil kaj miloščine. Pogledal pa je vanj sv. Peter z Janezom in rekel: »Poglej v naju!« In on ju je pogledal, ker je upal kaj dobiti. Peter pa mu reče: »Srebra in zlata nimam, kar pa imam, ti dam. V imenu Jezusa Kristusa nazareškega vstani in hodi!« Prijel ga je za desno roko in ga vzdignil in brž so se utrdila njegova stegna in podplati. Hromi je poskočil, se postavil po koncu, hodil in Boga hvalil. Vse ljudstvo pa, ki ga je videlo hodečega in ga je že prej poznalo, je strmelo.

*

*

*

10. Besede, katere je sv. Peter govoril: »Srebra in zlata nimam; kar pa imam, ti dam«, veljajo o vseh apostolih, zlasti pa o sv. Petru in o sv. Pavlu. Vsi sv. apostoli so živeli v siromaščini na tem svetu, bogati in nepremagljivi pa so bili v imenu Jezusovem, ker v tem imenu so obujali mrtve v življenje, so bolnike ozdravljali itd. Ko je Kristus izbral dvanajst apostolov, jim je rekel: »Pojdite k izgubljenim ovčicam hiše Izraelove. Pojdite in oznanjujte: Nebeško kraljestvo se je približalo... Ozdravljajte bolnike, obujajte mrtve, očiščujte gobave, izganjajte hudiče. Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte! Ne imejte ne srebra ne zlata, ne denarjev v svojih pasovih; ne torbe na poti, tudi ne dveh sukenj, ne črevljev ne palice, zakaj delavec je vreden svoje jedi. V katerokoli vas ali trg pridete, poprašajte, kdo bi bil tam vreden in ondi ostanite, dokler ne greste proč. Kadar pa v hišo pridete, pozdravite jo z besedami: Mir bodi tej hiši! In ako bo ta hiša vredna, bo vaš mir prišel nad njo, ako pa ne bo vredna, se bo vaš mir povrnil k vam. Kdor koli vas ne sprejme in ne posluša vaših besedi, pojdite iz hiše ali iz mesta in otesite prah od svojih nog! Resnično, povem vam, laže bo sodnji dan zemlji Sodomi in Gomori kakor tistemu mestu. Glejte, jaz vas pošljem kakor ovce mej volkove; bodite torej razumni kakor kače in preprosti kakor golobje. Čuvajte se pa ljudi; zakaj izdajali vas bodo v zборе in v svojih shodnicah vas bodo pretepali. Pred poglavarje in kralje vas bodo vodili zavoljo mene v pričevanje njim in nevernikom... Kdor vas sprejme, mene sprejme in kdor sprejme mene, sprejme njega, ki je mene poslal (Mat. 10)«.

Po tem nauku so se ravnali vsi sv. apostoli, zlasti pa sv. Peter in sv. Pavel. Sv. Peter je bil na tem svetu siromak in je živel od same miloščine. Sv. apostol Pavel pa še miloščine ni sprejemal, ampak si je z delom svojih rok služil bor-ni kruhek. Tako-le je govoril zbranim škofom, duhovnikom in ljudstvu, ko se je v Miletu za vselej poslavljal od njih: »Nikogar srebra ali zlata ali oblačila nisem poželel, kakor sami veste, da so to, kar je bilo treba meni in tem, ki so z menoj, pridobile te-le roke. V vsem sem vam pokazal, da je treba tako delati in sprejemati slabe in se spominjati besede Gospoda Jezusa, ker je sam rekel: Veliko boljše je dajati ko jemati (Dej. ap. 20)«. O njem veljajo prav tako kakor o sv. Petru besede: »Srebra in zlata nimam, kar pa imam, to vam dam«.

Te besede so se nad obema na poseben način izpolnile v dan smrti. Srebra in zlata nista imela, a kar sta imela sta dala — svojo kri do zadnje kapljice. Vse dni svojega življenja sta se trudila za Jezusa in za zveličanje vseh ljudi, na zadnje sta žrtvovala za Jezusa in za naše zveličanje še svoje življenje. Kristus je rekel: »Nihče ne ljubi bolj ko tisti, ki da svoje življenje za svoje prijatelje«. Onadva sta dala življenje za Jezusa in za nas, da sta nas v veri utrdila in nam večno zve-ličanje zagotovila.

Prosimo ju, naj skrbno čuvata mej našim ljudstvom sveto vero, da bi trdno stalo v njej, da bi po njiju zgledu zvesto za Jezusom hodilo in svoj križ nosilo.

*

* *

*

*

*

*

*

*

MISIJONSKO DELO SV. PAVLA.

»Jaz mu bom pokazal, koliko mu je treba za moje ime trpeti!«.

Dej. ap. 9.

11. *Sv. Pavel* je bil v svojih mladih letih goreč Izraelec in nasprotnik mlade krščanske cerkve, ki se je prav takrat začela razširjati. Gospod Jezus pa ga je na potu v Damask na čudovit način izpreobrnil v svojega največjega ljubljenca in zagovornika pred kralji in cesarji. Ko se je to zgodilo (najbrže l. 34. ali 35. po Kr.), prikazal se je Gospod Jezus svojemu učencu Ananiju v Damasku in mu je rekel o sv. Pavlu te-le znamenite besede: »Jaz mu bom pokazal, koliko mu je treba trpeti za moje ime (Dej. ap. 9, 16)«.

Te besede so se popolnoma uresničile. Noben apostol ni toliko trpel za ime Jezusovo ko sv. Pavel. Njegovo življenje in trpljenje pa je naša tolažba. Zato je hočemo zvesto premišljevati.

*

*

*

12. Po izpreobrnitvi je začel sv. Pavel precej oznanjevati sv. evangelij, da je Jezus Sin božji in naš Zveličar. Judje v Damasku, ki so vedeli, da je Pavel prišel v Damask preganjat kristjanov, so se čudom popraševali: Kaj je to? Ta človek je prišel preganjat kristjanov in sedaj ga slišimo oznanjujočega Jezusovo ime in trdečega, da je ta Kristus ali Mesija.

Iz Damaska je sv. Pavel odšel v Arabijo, kajti pot v Jeruzalem je bila takrat zaprta, ker se je bila vnela vojska mej arabskim knezom Aretom in mej Rimljani. V Arabiji je ostal približno tri leta in se je vrnil še-le l. 37. po Kr. r. spet v Damask. V Arabiji se je sv. Pavel tri leta pripravljaj na apostolsko delo z molitvijo, s pre-mišljevanjem in posvečevanjem samega sebe. Ko se je vrnil v Damask in začel spet oznanjevati Kristusa, so se Judje zbrali in se posvetovali, kaj bi bilo storiti proti njemu. Sklenili so, da ga umorijo. Namestnik kralja Areta je dal postaviti straže pri vseh mestnih vratih, da bi ga ujel. Sv. Pavel se je rešil le tako, da so ga učenci Gospodovi po noči spustili v košu skozi okno po zidu iz mesta. Tako je ubežal smrti in šel v Jeruzalem. V Jeruzalemu so se ga učenci Gospodovi s početka ogibali, ker so mislili, da je hinavec. Kmalu pa je začel javno oznanjevati sv. vero in apostoli so spoznali, da se je izpreobrnil. Judje pa so bili vsi iz sebe in so se posvetovali, da bi ga umorili. Ko so o tem izvedeli učenci in apostoli Gospodovi, so ga poslali v Cezarejo ob sredozemskem morju, od koder je z ladjo bil poslan v Tars v Mali Aziji, ki je bilo njegovo rojstno mesto.

Kmalu potem je šel sv. Barnaba po Pavla v Tars in ga privedel v Antiohijo, kjer je sv. Pavel pogumno in goreče nastopal, da se je število kristjanov zelo pomnožilo. Iz mesta Antiohije sta nesla sv. Barnaba in sv. Pavel miloščino za siromašne vernike v Jeruzalem. Ko sta se pa vrnila šta bila poslana oznanjevat sv. vero po vsej Mali Aziji. Ako pomislimo, da šta se le po morju

vozila, po suhem pa le peš hodila, si lahko mislimo, koliko trudov in muk stá morala pretrpeti na poti. Prišla sta v Pizidijo v Mali Aziji. Ljudstvo ju je z veseljem poslušalo, toda farizeji so nadražili nekaj žen in mož, kateri so planili po njiju, da sta morala bežati. V mestu Listri je sv. Pavel samo z besedo ozdravil kruljavega človeka, da je nato vse ljudstvo verovalo v Jezusa Kristusa. Nevoščljivi farizeji pa so nadražili nekaj ljudi, ki so začeli neusmiljeno kamenjati sv. Pavla in sv. Barnaba. Sv. Pavel je obležal na tleh kakor mrtev. Ker so menili, da je umrl, so ga zavlekli iz mesta. Ko so pa k njemu pristopili učenci Gospodovi, je vstal in šel ž njimi v mesto. V Antiohijo sta se sv. Pavel in sv. Barnaba vrnila okolu l. 47. do 50. po Kr. r. To je bilo *prvo* misijonsko potovanje sv. Pavla s sv. Barnabom.

V tem času je nastal v Antiohiji mej kristjani prepir. Kristjani, ki so bili prej Judje, so trdili, da morajo kristjani iz drugih narodov najprej sprejeti obrezo in druge judovske šege, čemur so drugi nasprotovali. Da bi se ta prepir končal, sta sv. Barnaba in sv. Pavel morala iti v Jeruzalem k apostolom, ki so razsodili, da judovske šege ne vežejo kristjanov.

L. 51. po Kr. r. se začenja *drugo* veliko misijonsko potovanje sv. Pavla. Prehodil je z učencem Silo Sirijo in Cilicijo in prišel spet v Listro, kjer si je pridobil zvestega učenca sv. Timoteja, sina Judinje, verne žene, očeta pa ajdovskega. Šli so potem skozi Frigijo, Galacijo, Mizijo ter prišli v Trojado, kjer je sv. Pavel imel prikazen: Neki mož, Macedonec, je stopil predenj in ga prosil: »Pojdi v Macedonijo in pomagaj nam!«

Tako so prišli v Macedonijo in sicer v mesto *Filipe*. Tam so jih le malo izpreobrnili. Bili so pa tudi s šibami tepeni po golem hrbtu. Od tod so šli v druga macedonska mesta in prišli v Tesaloniko (Solun), kjer je sv. Pavel vsako soboto učil v shodnici. Izpreobrnili so jih mnogo, toda kmalu so Judje nadražili ljudstvo proti njim, da so morali bežati. Prišli so v mesto Berejo, kjer so ljudje radi sprejeli sv. evangelij. Ko so pa tja prišli Judje iz Tesalonike in so proti njim nadražili ljudstvo, je sv. Pavel moral iz mesta bežati. Od tod je šel z nekaterimi spremljevalci v Atene. V Bereji sta ostala le Sila in sv. Timotej. V Atenah je sv. Pavel pridigal v shodnicah, pa tudi v areopagu, kjer je bilo najvišje sodišče. Pridobil je tam imenitnega učenca sv. Dionizija in ženo Damaro. Iz Aten je šel v Korint, kjer je z uspehom oznanjeval Kristusa poldrugo leto. Tja sta prišla iz Macedonije tudi Sila in sv. Timotej, ki sta mu pomagala. Iz Korinta se je prepeljal v Efez, od tod po kratkem odmoru v Cezarejo in spet v Antiohijo.

L. 54. ali 57. se začenja *tretje* misijonsko potovanje sv. Pavla. Šel je skozi Galacijo in Frigijo in povsod potrjeval učence. Prišel je v Efez, kjer je učil dve leti, da so prebivalci v Aziji daleč na okrog slišali besedo božjo. Nastal pa je v Efezu velik upor proti sv. Pavlu, ker so ti, ki so izdelovali razne reči za mestno boginjo Dijano, izgubili zaslužek. Sv. Pavel je odšel v Macedonijo in potem na Grško, kjer se je mudil oznanjujoč besedo božjo tri mesece. Od tod se je hotel z ladjo prepeljati v Palestino. Ker so ga pa Judje zalezovali, je raji šel po suhem spet v Macedo-

nijo in od tam z ladjo v Trojado in potem v Milet, kamor je k sebi poklical vse cerkvene predstojnike iz Efeza, da bi jim govoril v slovo. Vstal pa je velik jok mej vsemi in so objemali Pavla in ga poljubovali. Najbolj žalostni pa so bili zavoljo besede, ki jo je rekel, da ne bodo več videli njegovega obličja. In so ga spremili do ladje. S tem se je končalo njegovo tretje misijonsko potovanje.

*

*

*

13. Sv. Pavel se je na povratku v Palestino dotaknil več mest, kjer se je ustavil in govoril z učenci. Tako je prišel v Cezarejo, kjer so ga vsi učenci rotili, naj ne hodi v Jeruzalem. On pa je rekel: »Kaj delate, da se jočete in žalite moje srce? Zakaj jaz nisem le pripravljen biti vkle-nen, temveč tudi umreti v Jeruzalemu zavoljo imena Jezusa Kristusa«.

V Jeruzalemu je takrat našel sv. Pavel le apostola Jakoba; vsi drugi apostoli so se bili že razkropili po vsem svetu. Nastal pa je proti sv. Pavlu v Jeruzalemu velik upor, ker so ga spoznali nekateri Judje, ki so prišli iz Azije. Zgrabili so ga in bi ga bili umorili, da ni brž pritekel na pomoč vojaški poveljnik Lizija z vojaki. Ko so Judje ugledali višjega vojaškega poveljnika Lizija, so odnehali. Vojaški poveljnik je dal vkle-niti sv. Pavla z dvema verigama in ga peljati v grad Antonijo, kjer je bila vojašnica za tisoč vojakov. Za njim je šla velika množica ljudi. Ko so prišli do stopnic gradu, prosi sv. Pavel poveljnika, naj mu dovoli izpregovoriti množici par besedi, kar mu poveljnik dovoli. Sv. Pavel

pojasni svojo izpreobrnitev in svoje delovanje v hebrejskem jeziku. Ker so pa Judje začeli proti njemu razsajati, ukaže poveljnik, naj ga peljejo v grad in naj ga bičajo. Ko so ga pa hoteli vojaki bičati, reče sv. Pavel poveljniku: »Ali je dovoljeno tepsti Rimljana, in še neobsojenega?« Ko je slišal višji poveljnik, da je Rimljan, se je zbal in vojaki so sv. Pavla takoj odvezali. Drugi dan pa je Lizija sklical duhovne in najvišji zbor ter je sv. Pavla pripeljal pred nje. Sv. Pavel se je tu rešil s tem, da je začel zagovarjati vstajenje mesa. Ker so bili mej navzočnimi tudi saduceji, ki so tajili vstajenje mesa, so se farizeji začeli z njimi prepirati z besedami: Če uči vstajenje mesa, uči prav! In so se mej seboj prepirali. Nastalo pa je veliko vpitja, da se je višji poveljnik začel bati za sv. Pavla. Zato je ukazal vojakom, naj ga peljejo spet v grad.

Ker so se pa Judje zakleli, da hočejo sv. Pavla umoriti in je to naznanil sin Pavlove sestre višjemu poveljniku, je dal ta prepeljati sv. Pavla po noči v spremstvu vojakov v Cezarejo k Feliksu, deželnemu glavarju. Le-ta je pozval višjega duhovnika in druge Jude v Cezarejo, da bi slišal njih tožbe proti sv. Pavlu. Sv. Pavel je pred Feliksom dokazal svojo nedolžnost, a ta ga kljub temu ne izpusti iz ječe dve leti. Feliks ga je z ženo Druzilo večkrat zasliševal, ker je hotel več izvedeti o krščanski veri in ker je tudi upal dobiti od sv. Pavla denarja. Leta 60. ali 61. po Kr. pa je deželni glavar Feliks dobil naslednika Porcija Fest-a. Tudi ta je poklical duhovnike iz Jeruzalema ter jih povabil, naj povedo, kaj je Pavel hudega storil? Sv. Pavel se je izvrstno zago-

varjal. Ker ni deželni glavar ničesar izvedel, kar bi bilo zoper postavo, je sv. Pavlu rekel, naj gre ž njim v Jeruzalem pred duhovnike - tožitelje. Tam da ga hoče soditi. Toda sv. Pavel reče: »Če sem storil krivico ali kaj smrti vrednega, se ne branim umreti; če pa to nič ni, česar me tožijo, me nihče ne more izdati njim. Na cesarja se sklicujem«. Fest je odgovoril: »Na cesarja se sklicuješ, k cesarju pojdeš!«

Tako so sv. Pavla peljali z ladjo v Rim, kakor je bilo skleneno. Na morju pa je nastal velik vihar, da se je ladja razbila. Ljudje so se s plavanjem rešili na otok Malto. Tako tudi sv. Pavel. Na Malti je ostal s tovariši tri mesece. Sv. Pavel porabi to priliko, da prvi oznanjuje na otoku Malti sv. evangelij in svoj nauk tudi s čudeži potrjuje. Po preteku treh mesecev so se na ladji peljali v Rim. Na potu so se ustavili v mestu Puteole, kjer so našli že brate (kristjane). Prav tako so prišli v Rimu mnogi bratje sv. Pavlu naproti. Sv. Pavlu je bilo dovoljeno stanovati, kjer je sam hotel; le vojak je moral biti ž njim. Po šegi je bil sv. Pavel za desnico zvezan na levico rimskega vojaka. Dve leti je sv. Pavel stanoval v svojem najetem stanovanju, kjer je zbiral Jude in ajde, jih podučeval in potrjeval v sv. veri. Po pretoku dveh let je šel sv. Pavel, kakor se glasi ustno izročilo, na Španjsko. Leta 65. pa se je sešel sv. Petrom v Korintu, kakor pripoveduje pisatelj Evzebij. Iz Korinta sta skupaj šla v Italijo, kjer sta štirinajsto leto Neronovega vladanja, t. j. leta 66. ali 67. po Kr. dne 29. junija prelila kri za Jezusa. Sv. Peter je bil križan, sv. Pavlu pa so glavo odsekali. Sv. Pavel je tudi pred ce-

sarjem Neronom pogumno odgovarjal in Kristusov nauk zagovarjal. Kakor piše sv. Ambrož, so kristjani prosili sv. Petra, naj bi zbežal in si rešil življenje. Sv. Peter je res zbežal. Ko je pa prišel iz mesta, prikaže se mu sam Kristus. Sv. Peter ga vpraša: »Gospod, kam greš?« Kristus mu odgovori: »Grem v Rim, da se dam spet križat«. Te besede so Petra presunile, da se je takoj vrnil in pogumno pretrpel mučeništvo smrt na križu.

*

*

*

14. Današnji dan sta l. 67. po Kr. prvaka apostolov umrla za sv. katoliško vero. Sv. Petra so križali. Ko so mu pokazali križ, je prosil, naj mu glavo denejo k tlom, ker da ni vreden umreti, kakor je umrl gospod Jezus Kr. Pribili so ga na križ z glavo k tlom. Pa še na križu je oznanjeval sv. evangelij, dokler ni izdahnil duše.

Sv. Pavla so kot razbojnika peljali zvezanega po ulici, ki se je imenovala takrat v latinškem jeziku: Via Ostiensis t. j. cesta, ki pelje v mesto Ostia. Ustavili so se na nekem gričku. Sv. Pavel je ko jagnje uklonil glavo, katero mu je vojak s sekiro odsekal, da se je po bregu zatolkala in trikrat poskočila. Njegovi učenci so žalostno gledali strašni prizor. Pobrli so mrtvo truplo in je po krščansko pokopali.

*

*

*

15. Tako so obveljale o sv. Pavlu besede gospoda Jezusa Kristusa: »Jaz mu bom pokazal, koliko bo moral trpeti za moje ime«. Njegovo

življenje od izpreobrnitve dalje ni bilo drugega ko trpljenje. Trpel je veliko na morju in na suhem, od prijateljev in sovražnikov, od Judov in ajdov. Prav večkrat je bil v nevarnosti za življenje. Poleg vseh trudov in muk pa je sam skrbel, da se je s pridnostjo svojih rok preživil in ni hotel imeti od vernikov nobenega plačila. Jedel je kruh, ki si ga je sam s trdim delom služil. Naučil se je bil namreč v mladosti delati male šotore iz usnja ali sukna, ki so jih potniki v jutrovih deželah seboj nosili, da so pod njimi prenočevali in da so se branili dežja in slabega vremena.

Življenje in trpljenje sv. Pavla nam kaže, kaj pomenjajo besede Kristusove: »Kdor hoče biti moj učenec, naj vzame križ na rame in naj hodi za menoj«. Sv. Pavel je bil mož, ki se ni strašil nobenega dela in truda, nobenega trpljenja in preganjanja za sv. vero, za čast in slavo Gospoda Jezusa Kristusa.

*
* * *
* * * * *

16. Mej svetniki ne najdemo nikogar, ki bi se bil tako potegoval in trudil za sv. vero ko sv. Peter in Pavel. Prvi je po pričevanju samega Zveličarja skala, na kateri sloni katoliška cerkev in katoliška vera. Drugi — sv. Pavel pa je sv. vero neustrašno oznanjeval po vsem svetu. Oba sta videla Jezusa Kr. in sta bila trdno prepričana o resnici sv. evangelija; oba sta za resnico sv. vere dala današnji dan svoje življenje.

Od njiju se moramo učiti žive in trdne vere, o kateri je dejal sam Jezus Kr., da bomo ž njo gore prenašali. Živa vera je moč, ki nas dela neustrašne, da se ničesar ne bojimo, ne dela ne truda, ne uboštva ne trpljenja, ne bolezni ne smrti.

*

*

*

17. Kaj je sv. vera?

Vera je prva božja čednost, ki nas nagiblje za res imeti vse, kar je Bog razodel in kar nam sv. katoliška cerkev zapoveduje verovati.

Ta božja čednost, sv. vera, dela vse kristjane celega sveta enodušne, jih dela brate v Jezusu, otroke božje in dediče večnega kraljestva. Noben list, nobena vejica na drevesu ni drugi popolnoma enaka, a v tem so vsi listi, vse veje in vejice edine, da imajo eno korenino in eno življensko moč. Tako ni tudi noben kristjan drugemu popolnoma enak, a v tem so vsi kristjani celega sveta edini, da imajo vsi eno ter isto vero, ki nam daje življensko moč. Pojdimo na jug ali na sever, na vzhod ali zahod, narode najdemo sicer raznolične, z raznoličnimi navadami in šegami, a vsi ti ogromni milijoni so v tem edini, da izpovedajo eno ter isto katoliško vero. Nobenega razločka ni v tem oziru mej Grki, Rimljani in drugimi ljudstvi, vsi smo eno v Gospodu Jezusu Kristusu.

*

*

*

18. Naša vera pa mora imeti potrebne lastnosti:

Naša vera mora biti *nadnaravna*. To je mogoče le s pomočjo milosti božje. Kristjanu mora biti dovolj, ako ve, da je resnično razodel Bog, ki je neskončna resnica, ki ne more ne goljufati ne goljufan biti, četudi bi tega ne razumel. Pravi katoličan ne vpraša, je-li to mogoče, kar je Bog razodel, ampak je vselej pripravljen podvreči svojo pamet in svoj razum Božji besedi. Ko je Jezus govoril svoje dni zbranemu ljudstvu, da jim hoče dati svoje lastno telo v jed in svojo kri v pijačo, začeli so ga ljudje in tudi nekateri njegovi učenci zapuščati, češ, da ne razumejo, kaj pravi. Tedaj reče Kristus apostolom: »Ali me hočete tudi vi zapustiti?« Peter povzdigne takoj svoj glas, dasi ni razumel, kaj misli Jezus ter reče: »Gospod, kam hočemo iti? Besede večnega življenja imaš ti. Mi verujemo in spoznavamo, da si ti Kristus, Sin Božji«.

Tako moramo tudi mi trdno verovati zavoljo Boga, čeprav bi ne razumeli. To pa je mogoče le s pomočjo milosti Božje.

Vera mora biti dalje *splošna*. Kdor v resnici veruje zavoljo Boga, veruje vse, kar je Bog razodel, brez izjeme. Kdor ene same razodete resnice ne veruje, nima nobene vere, ker ne veruje, da je Bog resničen. Kdor ne veruje da je Bog resničen, ta sploh Bogu nič ne veruje.

V naših časih je prav večkrat slišati prevzetneže: »Jaz sem kristjan in dober katoličan, pa tega ali onéga ne verujem in se o tem ne dam prepričati«. Kdor tako govori, dokazuje, da nič ne veruje, kajti kdor ne veruje ene same Božje resnice, ne veruje v resničnost Boga, ki je to razo-

del, ne veruje v Jezusa, ki je to učil. Kdor pa ne veruje v Jezusa Kr., ta ni kristjan, ampak pagan.

Včasih slišimo prevzetneže: »Vse je prav, vse radi verujemo in smo tudi kristjani, a da je papež nezmotljiv, o tem nismo prepričani«. Tudi taki dokazujejo, da nič ne verujejo. Kdor ne veruje v nezmotljivost rimskega papeža v verskih resnicah, ne veruje v Jezusa, ki je rekel Petru: »Ti si skala in na to skalo bom zidal jaz svojo cerkev in vrata peklena se ne bodo premagala«; ob drugi priliki: »Simon, Simon, hudobni duh vas je hotel streti kakor pšenico, jaz pa sem prosil za te, da bi tvoja vera nikdar ne omagala«. Kdor torej ne veruje v nezmotljivost rimskega papeža, ne veruje v Jezusa Kr. in ni kristjan.

Čuvajmo se prevzetnosti in zlasti prevzetnih besedi proti sv. cerkvi in njenim naukom. Resnice, katere uči katoliška cerkev, so verovali od začetka krščanstva milijoni in milijoni ljudi in verovali so jih tudi največji veleumi na pr. sv. Pavel, sv. Jeronim, sv. Avguštin, sv. Tomaž Akvinski itd.

Tretjič. Vera se mora *v dejanju* kazati. Ne najdemo sicer mnogo ljudi, ki bi v srcu nič ne verovali, toda takih je mnogo, ki v srcu sicer verujejo, ker jim vest ne da miru, ki se pa žal svoje vere sramujejo in je javno nikdar ne pokažejo. To so prevzetneži, ki se bahajo s svojo učenostjo. Da bi se taki udeležili kdaj te ali one slovesnosti, procesije, cerkvenega shoda, sv. zakramentov, skupne molitve sv. rožnega venca itd., ni niti misliti. Taka vera je mrtva.

Svoj čas sem naletel na nekega gospoda, ki je tako-le prevzetno govoril: »Jaz hočem biti prost človek. Svoji ženi in svojim otrokom dovljujem, da gredo k sv. maši in k sv. spovedi, kakor jim drago, toda jaz hočem biti prost človek in hočem delati, kar se meni ljubi«.

Tako ne govori dandanes samo eden; takih gospodov in gospodičev je dandanes mnogo. Kaj naj odgovorimo na take prevzetne in hkrati neumne besede? Takim moramo odgovoriti, da je njih vera prazna. Kako verujejo, če ne gredo nikdar k sv. maši, če nikdar ne sprejmejo sv. zakramentov? Ko bi kaj verovali, bi gotovo ne trpeli na sebi greha; ko bi verovali, da je v najsv. zakramentu resnično pričujoč Jezus Kr., bi ga gotovo kdaj obiskali in sprejeli v svoje srce; ko bi kaj verovali, bi se gotovo bali vseмогоčnega Boga, ki kaznuje tiste, ki prelamljajo njegove zapovedi.

Premagajmo to bolezen našega časa in nikar se ne sramujmo sv. katoliške vere, za katero je tekla kri edinorojenega Sina božjega, za katero se je dal prvi apostol sv. Peter križat z glavo navzdol, ker se ni štel vrednega umreti, kakor je umrl Zveličar; za katero so sv. Pavlu glavo odsekali; za katero so umrli vsi sv. apostoli; za katero so tekli potoki sv. mučeniške krvi. To vero so oznanjali, razširjali in zagovarjali najbolj učeni in imenitni ljudje celega sveta. Ako je kaj na svetu, na kar moremo in smemo biti ponosni, je gotovo sv. katoliška vera.

O sv. Amatu, ki ga praznujemo dne 13. sept. beremo: Ko je začutil, da se mu bliža konec; je poklical k sebi redovnega brata in mu

je rekel: Prinesi mi pismo papeža Leona do sv. Flavijana, ker v njem je prava katoliška veroizpoved«. Ko so je prinesli, so mu je morali prebrati. Na koncu je umirajoči vse slovesno potrdil in s to veroizpovedjo umrl.

Četrtrič. Vera mora biti *trdna, živa in stanovitna* do konca. Ko je vprašal Kristus apostole: »Kaj pravijo ljudje o meni, kdo sem jaz?« so mu nekateri odgovorili, da pravijo, da je Elija ali Jeremija ali Janez Krstnik ali prerokov kdo. Jezus jim reče: »Kdo pa mislite vi, da sem jaz?« Simon Peter odgovori: »Ti si Kristus, Sin živega Boga«. In ko sta stala sv. Peter in Janez pred farizeji in so jima le-ti zapretili, da ne smejo več govoriti o Jezusu, sta pogumno odgovorila: »Povejte ali je prav, poslušati bolj vas ko Boga? Mi ne moremo molčati o tem, kar smo videli in slišali (Dej. ap. 4)«. In ko so bili apostoli ujeti in so jih privedli pred veliki zbor, je sv. Peter odgovoril farizejem in velikim duhovnikom, ki so zahtevali, da morajo o Jezusu molčati: »Treba je Boga bolj poslušati ko ljudi. Bog naših očetov je obudil Jezusa od mrtvih, katerega ste vi umorili in obesili na les križa (Dej. ap. 5)«.

Tako moramo tudi mi trdno in pred vsem svetom neustrašno spoznavati svojo vero. Sv. Pavel je po vsem svetu neustrašno oznanjeval Jezusa Kristusa križanega. Kakor je govoril nizkemu in siromašnemu ljudstvu, prav tako je govoril pred rimskimi glavarji in cesarji.

Ob času sv. Ludovika, francoskega kralja, so na Francoskem razsajali divji krivoverci Albigenzi, ki so mej drugim tajili pričujočnost Jezusovo v presv. evharistiji. V neki cerkvi pa se

je dogodil čudež, ki je razpršil vse ugovore prevzetnih Albigenzov. Ko je mašnik povzdignil posvečeno hostijo, se v njej pokaže Kristus v podobi prelepega dečka. Nekateri tekó h kralju sv. Ludoviku in ga povabijo, naj bi prišel gledat veliko čudo. Sv. kralj pa odgovori: »Ti naj gredo gledat Božjega otroka, ki dvomijo, da je pričujoč Jezus v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Kar mene tiče, verujem bolj živo, kakor da bi gledal z očmi, da je moj Zveličar pričujoč s krvjo in mesom«. Ta sveti kralj nam je pokazal, kaj se pravi imeti trdno in živo vero. Tako živo vero so imeli vsi mučenci in mučenke, ki so za Kristusov nauk po zgledu sv. apostolov žrtvovali življenje.

Sv. Peter, mučenec, ki ga praznujemo dne 29. aprila, se je bil naučil kot deček apostolsko vero, čeprav so njegovi stariši bili krivoverci. Ko ga je njegov stric vprašal, kaj se je naučil v šoli, je deček odgovoril: Apostolsko vero! Tej veri je ostal zvest, čeprav so ga njegovi stariši nagovarjali, naj to vero zapusti. Ponavljal je neprestano apostolsko vero. Ko so ga sovražniki sv. vere na potu iz mesta Como v mesto Milano napadli in smrtno ranili, je še pred zadnjim izdihom molil apostolsko vero.

*
* *

19. Trdna in stanovitna do konca bodi torej naša vera! V veri je naša zmaga in večno zveličanje.

Na goriškem starem pokopališču, ki je sedaj opuščeno, je bil na nekem nagrobnem kamenu napis: »Verujem v Boga!« Človek, ki je dal na

grobu drage mu rajnke osebe zapisati te besede, je dal s tem umet, da je ob smrti ni druge tolažbe razen katoliške vere. Zato je tudi sv. Pavel ob koncu svojega življenja in delovanja pisal ljubljenu Timoteju: »Dobro sem se bojeval, svoj tek sem končal, *vero sem ohranil*. Zdaj mi je pripravljen venec pravičnosti, ki mi ga bo dal Gospod«.

Ob smrtni uri nima človek sploh nobene tolažbe razen katoliške vere. Vse drugo ga zapusti in nima takrat zanj nobene vrednosti več, ker mora vse drugim oddati. Le vera tolaži človeka v najbridkejši uri in mu obeta večno življenje in svidenje z vsemi dragimi onstran groba.

20. Ko praznujemo danes spomin junaške smrti sv. Petra in Pavla, premišljujmo njiju moško značajnost do smrti.

Vpraša se pred vsem: Zakaj sta žrtvovala svoje življenje? Kaj je bilo njima še bolj drago ko lastno življenje?

Hotela sta s svojo krvjo potrditi to, kar sta učila. Učila sta, da je Jezus Sin Božji, naš Zveličar in da morajo vsi ljudje, ki se hočejo zveličati, verovati vanj, upati vanj in ga ljubiti. Videla sta ga po častitljivem vstajenju in prejela od njega zapoved, da ga morata oznanjevati vsem ljudem. Onadva nista ljudi zavajala na kriva pota s krivimi nauki, ampak sta učila Božji nauk, o ka-

terem sta bila prepričana. Iz globokega in trdnega prepričanja sta za resničnost tega nauka žrtvovala svoje življenje.

Premišlujemo, koliko sta ta dva moža trpela po vsem svetu za resničnost sv. vere in kakšno plačilo jima je dal za to človeški rod! Trpela sta lakot in žejo, topli so ju in kamenjali, bila sta v premnogih nadlogah, večkrat v ječah, mnogokrat v nevarnostih na suhem in na morju, v nevarnostih pred rojaki, v nevarnostih pred neverniki, v mrazu in nagoti. Vse to sta trpela, da sta sv. vero potrdila in razširila po vsem svetu v čast božjo in v naše zveličanje. Od ljudi pa nista prejela nobenega drugega plačila ko mučeniško smrt. Oznanjevalci Kristusovega nauka pričakujejo plačilo od Jezusa v sv. nebesih.

V vseh stoletjih se potrjujejo besede Kristusove: »Vsi, ki hočejo pobožno živeti, bodo preganjanje trpeli« in: »Če so mene preganjali, bodo tudi vas«. Tako je bilo, tako je in tako bodo konca dni. Če bi ne bilo nobenega preganjanja zavoljo sv. vere, bi to bilo za nas znamenje, da nismo pravi apostoli, da nismo pravi učenci Gospodovi. Če se bojimo ljudi bolj ko Boga, nismo pravi Izraelci — bojevniki božji in nismo značajni možje.

Kdor je prepričan o resničnosti krščanske vere, se ne bo bal vsakega, najmanjšega zasmehovanja, vsakega najmanjšega zaničevanja; se ne bo sramoval zagovarjati svete vere in braniti je proti nasprotnikom; je ne bo nikdar zatajil radi brezverskih ljudi, ki bi se mu utegnili posmehovati in se mu ne bo zdela nobena reč pretežka, ko gre za sv. vero in za sv. cerkev.

Bodimo po zgledu sv. Petra in Pavla pravi katoliški možje, ki se ne ustrašijo nobenega preganjanja in so pripravljeni za dobro in sveto stvar dati svoje življenje! Bodimo značajni možje, na katere se lahko sv. cerkev zanese, da je ne bodo izdali.

*

*

*

21. Sv. Peter in Pavel bi se bila lahko rešila, ko bi bila hotela zatajiti Jezusa in njegov nauk, a nista hotela. Stala sta pred sodnikom trdno in se nista ustrašila zasramovanja, pretenja, mučeništva in smrti.

Katekizem nas uči, da ni dovolj, da samo v srcu verujemo, ampak da moramo svojo vero tudi v dejanju kazati, ko terja čast Božja in zveličanje naših duš. Pravi katoliški mož kaže svojo vero v lepem krščanskem življenju. Nauk sv. vere ni človeški nauk, ampak božji nauk. Kar sv. vera uči, je bilo tisočkrat in tisočkrat izpričano. Bodimo torej ponosni na sv. vero in štejmo si v največjo čast, da živimo po sv. veri, tudi če moramo zanjo kaj trpeti. Zgled sta nam dala apostola - prvaka sv. Peter in Pavel, ki nista skrivala sv. vere niti pred mogočnim cesarjem Neronom.

*

*

*

22. Takih značajnih mož potrebuje dandanes sv. cerkev in Katoliška akcija. Ko bi imeli dandanes po naših družinah mnogo značajnih mož, utrjenih v sv. veri, bi se naše razmere kmalu premenile. Žal pa, da živijo prav mnogi,

kakor da bi ne imeli nobene vere, preklinjajo, kakor da bi ne poznali Boga, prelamljajo cerkvene zapovedi, kakor da bi sv. cerkev ne bila več naša mati, zaničujejo duhovščino, kakor da bi duhovniki ne bili Jezusovi namestniki, opuščajo sv. mašo in sv. zakramente, kakor da bi ne imeli duše; uganjajo pregrešnosti, kakor da bi bili živine; umirajo brez pokore in brez sv. zakramentov, kakor da bi ne verovali v večno zveličanje in v vstajenje mesa.

To so sadovi neznačajnosti, ki jih gledajo po družinah sinovi in hčere, ki rastejo brez strahu božjega in brez značajnosti. Poboljšajmo se!

Sv. cerkev nam kaže danes visoka zgleda značajnih in svetih apostolov Petra in Pavla. Ozirajmo se vanju, če hočemo biti pravi katoliški možje, koristni sv. cerkvi in Katoliški akciji. Le od značajnih, svetih in v veri stanovitnih mož in žena smemo pričakovati boljših časov, novega rodu, ki bo vnet za čast božjo, za čast in rast Jezusove cerkve.

23. Sv. cerkev je zbor vseh pravovernih kristjanov, je velika, veličastna hiša, ki ima dvanajest stebrov — dvanajest apostolov, ki jih je sam Jezus izvolil. Ti stebri stoje trdno ko skala. Nobena burja, nobena nevihta jih ne more omajati. Sloneč na sv. apostolihi stoji sv. Cerkev trdno že dvajset stoletij in bo trdno stala do konca

sveta. Hudi vibarji so se že v njo zaletovali, mnogo srditih in mogočnih sovražnikov se je že v njo zaganjalo, a cerkev je trdno stala. Kakor je Bog nepremagljiv, prav tako je tudi Njegovo kraljestvo na zemlji nepremagljivo: »Vrata peklena je ne bodo premagala«.

*

*

*

24. Že prvo leto po Kristusovem vnebohodu je bilo v Jeruzalemu mnogo kristjanov. Prestopile so cele množice judovskih duhovnikov in vernikov iz vseh stanov in krajev. Njih število je rastlo od dne do dne. Umljivo je, da je rastlo tudi sovraštvo do njih. Trdovratni Judje so jih začeli hudo preganjati. Že takrat se je pokazalo, da mora preganjanje trpeti, kdor hoče pobožno živeti.

*

*

*

25. Velik preganjavec mlade krščanske cerkve je bil Herod Agripa I (37.—44. leta po Kr.). Ta Herod je bil vnuk onega Heroda, ki je dal ob rojstvu Kristusovem pomoriti otroke v Betlehemu in v okolici. Herod Antipa, ki je dal sv. Janezu odsekati glavo, je bil temu Herodu stric. To je bila res lepa žlahta! Tu se je uresničil pregovor, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Hudobni stariši imajo navadno tudi hudobne otroke. Cela žlahta gre navadno za očetom. Hudoben je bil stari oče Herod, hudobni so bili sinovi in hudobni vnuki. Vnuk Herod Agripa je mislil, da bo krščanstvo najprej pokončal, če da pomoriti apostole. Udari pastirja, si je mislil, in ovce se

same po sebi razkropé. Ta Herod je dal sv. Jakobu, bratu sv. Janeza, evangelista, z mečem glavo odsekati. Ko je pa videl, da je bilo to trdovratnim Judom všeč, je stegnil roko tudi na sv. Petra, prvega apostola in ga ukazal zapreti. Bili so pa takrat velikonočni prazniki. Po praznikih je hotel Petra obsoditi v smrt in ga po željah hudobnih farizejev umoriti. Petra zaprejo v ječo in ga dobro zastražijo, toda angel Gospodov ga še tisto noč reši iz ječe na čudovit način, kakor smo že spredaj omenili.

Ta slučaj nam dokazuje, da Bog nikogar ne zapusti, ki mu zvesto služi. Bog pošlje, če treba, tudi angela, da nas reši iz sovražnikovih rok.

Ko je prišel sv. Peter iz ječe v znane ulice, je šel naravnost v hišo Marije, matere sv. Marka, v kateri so bili zbrani učenci Gospodovi, ki so molili zanj. Ko je potrkal na vežna vrata v hiši, kjer so bili učenci zbrani, je šla poslušat deklica, ki se je imenovala Rode. Ko je spoznala Petrov glas, od veselja ni odprla vrat, ampak je tekla noter in oznanila, da stoji Peter pred vrati. Ali oni so ji rekli: »Se ti meša?« Ona pa je le še trdila, da je tako. Oni pa so ji rekli: »Njegov angel je!« Peter pa je le še trkal. Ko so pa odprli, so ga videli in so ostrmeli. On pa jim je mignil z roko, da naj molče in je začel pripovedovati, kako ga je Gospod rešil iz ječe. Rekel je: »Povejte to Jakobu in bratom«. In je šel vun in odpotoval v drug kraj.

*

*

*

26. Ta dogodek je za nas kristjane, ki smo udje katoliške cerkve, velika tolažba. Kakor je

takrat vsemogočna roka božja ohranila sv. Petra, prav tako ohranjuje v vseh časih sv. cerkev. Vse sovražne moči in tudi peklena vrata je ne bodo premagala. Sv. cerkev zmaguje vedno, čeprav je brez pušk, brez mečev in topov. Njeno orožje je vse drugačno, vse bolj uspešno in trpežno, da se mu niti peklenke moči ne morejo ustavljati.

Tekom dvajsetih stoletij je imela cerkev marsikatero poskušnjo, marsikatero hudo vojsko — a je vselej na koncu zmagala. Kristus je rekel Petru: »Nikar ne mislite, da sem prišel in prinesel mir na zemljo, ne miru, ampak meč sem prinesel. Vaši domači bodo vaši sovražniki. Kar so meni storili, bodo tudi vam delali; če so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali. Ali ne bojte se! Jaz sem premagal svet. V potrpežljivosti boste rešili svoje duše«. Kar je Kristus napovedal svojim učencem, se godi vsa stoletja v sv. cerkvi.

Sv. cerkev je imela že tudi tako mogočne sovražnike, da so si menili, da bo omagala, a se vendar to ni zgodilo, ker je v njej Kristus, ki je premagal svet. Ko je vstal krivoverec Luter in je za seboj potegnil več ko polovico nemškega naroda, so vsi mislili, da se bliža konec Kristusovemu kraljestvu na zemlji. Toda kljub temu se to ni zgodilo. Sv. cerkev se je od takrat silno razširila in nemški in angleški narod razumevata polagoma, da Luter ni učil resnice. Mnogi se sedaj vračajo v katoliško cerkev. Lahko rečemo, da je luteranstvo, ki se je nekdanje tako silo zagajalo v cerkev, že premagano.

27. Sv. cerkev se primerja žlahtnemu drevesu, ki je zrastlo iz malega gorčičnega zrnca, katero je Kristus vsejal. Deblo tega drevesa je rimska cerkev, vseh drugih cerkva mati, katero sta s svojo krvjo pognojila današnji dan sv. Peter in Pavel, katero vladajo rimski papeži, vidni glavarji sv. cerkve, namestniki Kristusovi na zemlji. Kdor se loči od rimsko-katoliške cerkve, se posuši kakor odsekana veja in odmrje sv. veri. Vse druge škofije in duhovnije po svetu so zelene veje, posamezni verniki zelene vejice in njih dobra dela in čednosti sadovi. To drevo raste iz zemlje v sveto nebo. Sam sv. Duh je zaliva s svojimi milostmi in zanje skrbi.

Nikdar ne pozabimo, da smo deli tega drevesa, ki je pognojeno s krvjo sv. mučnikov in prvakov apostolov sv. Petra in Pavla. Dokler se veje in vejice držijo drevesa, rodé sad, ko jih ločijo od debla, umrjejo. Držimo se torej tistega debla, ki sta je s svojo krvjo pognojila sv. Peter in Pavel, da ž njima dosežemo venec večne slave.

* * * * *

OPOROKA SV. PETRA.

OPOROKA SV. PETRA.

28. Sv. Peter in Pavel sta umrla oba enega dne, namreč dne 29. junija l. 67. po Kr. r. Oba sta bila na smrt dobro pripravljena in sta nam zapustila prelepo oporoko, ki jo hočemo pre-mišljevati.

29. *Oporoka sv. Petra* je njegov drugi list, ki ga je pisal kristjanom najbrže iz Rima, kakor prvega. V njem pravi (1, 14): »Vem namreč, da bom kmalu popustil prebivališče, kakor mi je dal na znanje tudi Gospod Jezus Kristus. Prizadeval pa si bom, da se boste mogli pogostoma spominjati *teh reči tudi po moji smrti*«.

S temi besedami napoveduje sv. Peter bližnjo smrt in priporoča kristjanom *nekatero reči*, ki naj se jih spominjajo tudi po njegovi smrti. Te reči zadevajo vse kristjane, torej tudi nas. Zato si jih hočemo nekoliko ogledati.

*

*

*

30. Sv. Peter pravi v oporoki (1, 10) tako-le: »Bratje, glejte pred vsem, da si zagotovite z dobrimi deli svoj poklic in svojo izvolitev. Ako to storite, ne boste nikdar grešili. Tako vam bo v obilnosti dano, da pojdete v večno kraljestvo Gospoda našega in Zveličarja Jezusa Kristusa«.

To je glavna točka oporoke sv. Petra: Zagotoviti si svoj poklic in izvolitev z dobrimi deli. To je mogoče le, če se s pomočjo milosti božje premagujemo in čuvamo greha. Plačilo, ki je bomo dobili v večnem kraljestvu, bo obilno.

Kako naj si zagotovimo poklic in izvolitev za večno zveličanje? To si zagotovimo, kakor pravi sv. Peter, z dobrimi deli ali z lepim krščanskim življenjem. Pred vsem je potrebno, da vsakdo napravi dobro, odkritosrčno in skesano spoved, včasih tudi dolgo spoved, če ni prejšnjih spovedi dobro opravljal. Imate prav lepe priložnosti, da to lahko dobro opravite. Večkrat

imate priložnost, da opravite sv. spoved tudi pred tujimi spovedniki, ki vas nič ne poznajo. Večkrat imamo sv. misijone, večkrat greste na božje poti, kjer lahko opravite dobre, odkrito-srčne in skesane spovedi. Pri nas se ne more nihče izgovarjati, da ni spovednikov ali da ni mogel opraviti dobre sv. spovedi.

To je pred vsem potrebno za sveto življenje, ki daje pravico do večnega življenja. Sv. Peter nam kliče: »Ne bom nehal opominjati vas vedno o teh rečeh, dasi veste in ste potrjeni v tej resnici«.

Če beremo življenje svetnikov, vidimo, da so vsi svetniki pred vsem poskrbeli za dobro dolgo spoved, s katero so uredili svoje dušno stanje. Beremo o sv. Karlu Bor., da se je večkrat prav otroško spovedoval vseh grehov celega življenja, čeprav ni storil nikoli smrtnega greha. Po opravljeni dolgi spovedi je skrbno gledal, da ni storil nobenega greha. V ta namen je nastavil v nadškofijski palači dva pobožna duhovnika, ki naj bi strogo nadzorovala njegovo obnašanje in mu dajala brezobzirno ostre opomine, ko bi videla, da se je v čem kaj pregrešil.

Kako lep zgled nam je dal s tem sv. Karel Bor.! On je ukazal nižjim duhovnikom, naj ga ostro pokarajo, če bi se v čem pregrešil, mi pa ne moremo mirno prenesti niti lepega opomina svojih starišev, svojih bratov, sester, sorodnikov ali katere druge osebe, ki nam dobro hoče.

*

*

*

31. V tej oporoki nas sv. Peter opominja, »da se moramo zdržati spačene poželjivosti, katera je na svetu, če hočemo biti deležni božje narave; da moramo z vso skrbnostjo izkazovati v veri krščansko čednost, v čednosti pa spoznavanje (krščanskih resnic), v spoznavanju pa zdržnost, v zdržnosti pa potrpežljivost, v potrpežljivosti pobožnost, v pobožnosti bratoljubnost, v bratoljubnosti pa ljubezen«.

To so krasni opomini v oporoki sv. Petra. Sv. Peter pravi, da moramo živeti čednostno, če res verujemo v Jezusa, da moramo rasti v spoznavanju krščanskih resnic, zlasti pa da moramo biti zdržni v uživanju posvetnih dobrot, da se moramo uriti v potrpežljivosti in imeti ljubezen do bližnjega in do Boga.

Pravimo, da je bil sv. Janez apostol ljubezni, zlasti ljubezni do bratov, toda prav tako nas tudi sv. Peter opominja k bratoljubnosti in k ljubezni. V prvem pismu, ki ga je tudi pisal iz Rima malo let pred smrtjo, piše: »Pred vsem pa imejte vedno ljubezen *med seboj*, ker ljubezen pokrije obilnost grehov. Jemljite radi eden drugega pod streho brez godrnjanja. Kakor je kdo prejel dar, s tem postrezite eden drugemu, kakor dobri delivci mnogotere milosti božje (4, 7 - 10)«.

Po teh naukah so se odlikovali vsi svetniki in svetnice božje. Beremo v životopisu sv. angleškega škofa Adelvolda, ki ga praznujemo dne 1. avgusta, da je razdal ob času lakote na Angleškem vse svoje premoženje. Ukazal je prekovati vse zlato in srebrne cerkvene posode v denar, s katerim je potem podpiral siromake. Rekel je: »Ali bi bilo prav, ko bi hranili po cerkvah

zaklade zlata in srebra, ljudje pa, ki so ustvarjeni po božji podobi in odrešeni z Jezusovo krvjo, naj bi po cestah umirali od lakoti? Sv. škof je z denarjem nakupil živeža in je preživeljal ž njim cele množice, ki bi bile morale od lakoti umreti, ko bi jih ne bili podpirali. Mnogi so ležali po cestah že mrtvi, drugi na pol mrtvi. Sv. škof je te poslednje rešil iz žrela gotove smrti.

Životopis pravi o njem, da je bil bolehen, da ni od bolečin včasih cele noči zaspal, a da je bil kljub temu po dnevu vesel in z vsemi prijazen in ljubezniv. Veselilo ga je zlasti občevanje z mladeniči, katere je z ljubeznijo opominjal in spravljaj na pravo pot. Prav mnogi teh mladeničev so se kasneje posvetili duhovskemu ali redovniškemu stanu. Na tisoče ljudi je na ta način pridobil za Boga in za nebesa. Uresničile so sanje, katere je imel nekoč, da je stal na bregu morja in videl tam veliko ladjo, ki je bila polna rib in zlasti jegulj. Ko je v sanjah premišljeval, kaj naj bi to pomenilo, je zaslišal glas, ki mu je velel: »Adelvold, Adelvold, Bog ti zapoveduje, da obudi vse te ribe, ki jih je ladja polna in izprosi s svojimi molitvami, naj se spet izpremené v ljudi, kakršni so bili prej«. Začel je tedaj goreče moliti: »O mili Jezus, bodi milostiv tem ljudem, ki jih je hudič izpremenil v živali, da se valijo po blatu tega sveta«. Ko je tako dolgo molil, so se vse ribe izpremenile spet v ljudi, ki so veselo hiteli iz ladje, hvalili Boga in se zahvaljevali svetniku za molitev, s katero jih je rešil iz krempljev hudičevih, da so začeli spet modro živeti.

Te sanje so pomenjale, da bo svetnik na tisoče in tisoče ljudi spravil spet na pravo pot, da bodo začeli živeti po pameti in ne kakor neumna živina.

Krasen zgled bratoljubnosti in ljubezni imamo v životopisu sv. Tomaža iz Villanove, ki ga praznujemo dne 18. sept. To bratoljubnost in ljubezen je podedoval po dobrih stariših in se je priučil po njih lepih zgledih. Ko so ga prisilili, da je postal škof v Valenciji na Španskem, so mu kanoniki darovali ob prihodu v škofijo štiritisoč zlatih. Vedeli so namreč, da je prav siromašen in da nima nobene oprave, ker je bil redovnik reda sv. Avgušтина. Sv. Tomaž je podarjeno svoto sprejel z veliko hvaležnostjo, toda ves denar je takoj poslal v bolnico, kjer je bil požar malo prej napravil veliko škodo. Vse svoje dohodke je porabljal za siromake. Sam je živel prav skromno. Čeprav škof, je nosil vendar-le že ponošeno obleko iz samostana, ki se ni dala niti več krpiti. Ko ga je prišel nekoč obiskati nek kanonik, ga je našel šivajočega, z nitjo, iglo in s škarjami v roki. Kanonik se je začudil, toda sv. škof mu odgovori: »Jaz imam kot redovnik obljubo uboštva, čeprav sem škof. Denar, ki bi ga moral dati krojaču, je za siromake«. Ko so kanoniki opozorili, da mora skrbeti kot škof za lepšo obleko, je odgovoril: »Čast in dostojanstvo naše službe ni v lepih oblačilih, ampak v gorečnosti in skrbnosti za izročeno čredo«. Prav tako skromen je bil tudi v jedi. Ko je njegov oskrbnik kupil nekoč drago ribo, jo je moral nesti spet na trg in denar porabiti za siromake. Vsak dan je imel na kosilu do 500 siromakov. Vse svoje dohodke je vsak mesec popolnoma porabil. V svoji službi je imel šiviljo, ki je imela nalogo, da je pripravljala srajce, obleko, rutice, brisavke itd. za siromake. Nekega dne je bila nevoljna, češ, škof ji naklada

toliko del, da jih ne more zmagovati. Škof pa je odgovoril: »Ko bi bila ti na Kalvariji, ko so Jezusa sneli s križa in bi te bila Marija prosila, da napravi prt, s katerim bi ovili Jezusovo najsvetejše truplo, ali bi si tega ne štela v največjo čast in slavo? Glej, prav isto delo opravljaš sedaj, kajti siromaki so pravi udje Jezusovega telesa, ki je rekel: »Kar storite enemu teh mojih najmanjših bratov, storite meni«, in ki bo na sodnji dan rekel: »Nag sem bil in ste me oblekli«.

Kako je bil ta škof dober in ljubezniv s svojo duhovščino, dokazujejo mnogi dogodki v njegovem životopisu. Naj navedem nekatere!

Nekoč je poklical škof k sebi duhovnika, ki se je v več rečeh pregrešil. Začel ga je prav ljubeznivo prepričevati in opominjati, toda duhovnik je bil trdovraten. Škof poklekne pred božje razpelo, vrže gornjo obleko s sebe in se začne neusmiljeno do krvi bičati, da bi s tem ganil trdovratnega duhovnika. Ko vidi duhovnik ta strašni prizor, pade pred škofa na kolena in obljubi, da se bo resnično noboljšal. In to je tudi storil. Postal je zgleden duhovnik.

Ob drugi priliki je dal sveti škof zapreti nekega duhovnika, ki se je bil hudo pregrešil. Ko je pa škof molil pred božjim razpelom, se mu je zazdelo, da križani Jezus poti krvavi pot. Prav v tistem trenutku pa mu pritečejo povedati, da je duhovnik v ječi obupal in se obesil. Škof teče naglo v ječo in se vrže pred duhovnika, ki ni dajal več nobenega znamenja življenja. Začel je takoj goreče moliti za njegovo dušo. Molil je dolgo in z vso gorečnostjo svoje duše. Kar v trenutku pa se dvigne duhovnik po koncu, pade

pred molečega škofa in reče: »Odpustite mi, pre-milostni škof! vaša molitev me je izvlekla iz teme zmote in me privedla k luči resnice«. Nato ga začne škof prav ljubeznivo opominjati, naj ne obupa, kajti tudi njega je usmiljeni Jezus odrešil s svojo krvjo. Ta ljubeznivost škofova je imela dober uspeh. Duhovnik se je resnično poboljšal, je šel v puščavo in tam do smrti spokorno živel.

To svojo bratoljubnost, ljubeznivost in do-brodelnost je sveti škof podedoval od svojih starišev. Kakor podedujemo po stariših podobnost na obrazu, prav tako dobimo tudi podobnost na duši in na srcu. Ko je deček odrasel, je videl v družini same lepe zglede dobrodelnosti. Zato je tudi sam začel kar tekmovati s stariši. Kruh, ki ga je nesel v šolo, je navadno že na cesti oddal beračem. Večkrat je prišel domov brez črevljev in nogavic in nekoč celo brez hlač, ki jih je izročil siromašnemu dečku. Za praznike je bil dobil lepo obleko, toda kmalu jo je zamenjal s slabotno obleko siromašnega otroka. Mati ga je pokarala, toda izgovoril se je, da se nova obleka bolj pri-lega siromašnemu dečku. Prigodilo se je celo, da je nekoč razdal sirotam prav vso obleko, da je prišel domov v sami srajci. Nekega dne je dal siromakom šest piščancev. Ko je prišla mati do-mov in ga pokarala, je rekel, da so se mu siro-maki tako smilili, da bi bil oddal prav gotovo tudi kokoši, ko bi bil še kdo prišel, ker ni imel nobenega denarja in ni mogel na noben način odpustiti siromakov praznih.

Nič čudnega, če je ta sveti škof bil tako spoštovan in priljubljen, da so po ulicah vsi na glas jokali, ko so izvedeli, da je smrtno obolel.

Ko so imeli molitve za njegovo zdravje, so pevcu in mašniki jokali, da niso mogli niti peti pri sv. opraviilu.

Ko je sveti škof spoznal, da se mu bliža zadnja ura, je dal ves denar, kar ga je še imel, razdeliti mej siromake. Prav tako je moral njegov oskrbnik razdeliti prav vso hišno opravo razen postelje, na kateri je umiral in še to posteljo je pred smrtjo daroval ječi. Na Mali Šmarni dan je ukazal maševati v sobi, kjer je umiral. Takoj po obhajilu pa je za vselej zatisnil oči. Ko je umrl je bila v mestu taka žalost, kakor da bi bil sovražnik udril vanje. Pri pogrebu ga je spremljalo 8000 siromakov z glasnim jokanjem in vzdihovanjem.

Takih zgledov imamo v zgodovini malo. Vsak naj ga skuša posnemati, kolikor more, kajti ljubezen pokrije obilnost grehov.

32. Nadalje nas sv. Peter opominja v oporoki, da se moramo čuvati nečistosti. Kako Bog kaznuje nečistost, pojasnjuje zgled o splošnem potopu, ko je voda vse grešnike potopila razen osem oseb, dalje o Sodomi in Gomori, ko je Bog radi nečistega sodomskega greha obe mesti požgal do pepela in obsodil v večno podrtijo v opomin njim, ki bodo v prihodnje hudobno delali.

33. Dalje opominja sv. Peter preklinjevalce, ki proklinjajo kakor nespametni. Pravi, da še

angeli, ki so veliko več ko ljudje, niso preklinjali in ne preklinjajo slabih angelov, ki so pali. Ako torej angeli še hudičev ne preklinjajo, kolike kazni so vredni ljudje, ki preklinjajo, česar ne razumejo. Prejeli bodo kazen in poginili v svoji spačenosti.

Imejte navado opominjati vsakega, ki ga slišite preklinjati, mirno in z ljubeznijo. Mirna in ljubezniva beseda bo našla lepo mesto.

*

*

*

34. Lahko bi vam navedel iz oporoke sv. Petra še veliko lepih opominov, ki so zapisani v njegovem drugem pismu. Naj zadostuje še en opomin: Sv. Peter nas opozarja na strašni sodnji dan, na katerega se moramo pripraviti. Pravi, da se mnogi sicer posmehujejo govoreč: »Kje je obljuba Kristusova in njegov prihod? Saj traja vse tako, kakor je bilo od začetka sveta!« Ti ljudje, ki tako govore, ne vedo, da je bila zemlja že dvakrat z vodo pokrita, prvičkrat v začetku in potem ob splošnem, strašnem potopu ob Noetovem času. Nebo in zemlja, katera sta sedaj, sta prihranjena za ogenj. V strašnem ognju se bo obličje neba in zemlje na sodnji dan popolnoma izpremenilo. Imeli bomo po vstajenju novo nebo in novo zemljo, na kateri bodo prebivali zveličani.

Na strašni sodnji dan se moramo skrbno pripravljati, da bomo neomadežani in neoskrunjeni stali pred večnim Sodnikom. Tisti dan bo prišel kakor tat. Nebo bo z velikim pokanjem prešlo. Zemlja in vse stvari, ki so na nji, bodo

zgorele. Zato kliče sv. Peter: »Pričakujte in hitite naproti prihodu Gospodovega dne s svetim obnašanjem in s pobožnostjo«. Nikar se ne šalimo, češ, prihoda Gospodovega noče biti, kajti pomisliti moramo, da je pred Bogom tisoč let kakor en dan in en dan kakor tisoč let.

*

*

*

OPOROKA SV. PAVLA.

35. Oglejmo si sedaj še *oporoko sv. Pavla*. Ta njegova oporoka je v drugem pismu do Timoteja, katero je pisal leta 66. ali 67. po Kr., ko je bil drugič jetnik v Rimu in je bil prepričan, da se mu bliža smrt. Takrat je bil najbrže skupaj s sv. Petrom.

Tako-le se poslavlja sv. Pavel: »Jaz že upadam in čas mojega razpada se bliža. Dobro sem se bojeval, svoj tek sem dokončal, vero ohranil. Sedaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal tisti dan Gospod, pravični sodnik; pa ne-le meni, ampak tudi njim, kateri ljubijo njegov prihod«.

Kakor se vidi iz teh besedi, je bil takrat sv. Pavel prav blizu smrti, kakor je sam sodil iz raznih okoliščin, ker pravi: »*Svoj tek sem dokončal* (2. Tim. 4, 6)«.

*

*

*

36. V tej oporoki opominja pred vsem sv. Timoteja, škofa v Efezu, kar pa velja vsem duhovnikom in več ali manj tudi vernikom: »Rotim

te pred Bogom in Jezusom Kristusom, kateri bo sodil žive in mrtve ob svojem prihodu v svojem kraljestvu: Oznanjaj besedo, ne jenjaj, bodisi priložno ali nepriložno, prepričaj, prosi, opominjaj z vso potrpežljivostjo in z ukom. Zakaj prišel bo čas, ko ne bodo trpeli zdravega nauka, temveč si bodo izbirali po svojih željah učnike, ki ušesa žgačejo; in bodo odvrčali ušesa od resnice, obračali pa se k pravljičam. Ti pa čuj, prenašaj vse potrpežljivo, opravljaj delo evangelista, izpolnjuj svojo službo in bodi trezen«.

Ta sv. Timotej je po zgledu svojega učitelja sv. Pavla zaničeval ta svet in ugodno življenje. Postil se je strogo in krotil vso požljivost, da bi večnega življenja ne zapravil. Poleg tega je bil tudi bolehen. Samemu sv. Pavlu se je zdelo njegovo življenje prestrogo, ker ni nikoli pokusil vina. Zato mu je pisal, naj ne pije dalje same vode, ampak naj pije malo vina zavoljo želodca in zavoljo svojega pogostnega bolehanja (1. Tim. 5, 23). Sv. Krizostom razlaga te besede in pravi: Sv. Pavel ne svetuje: Pij vino, ampak: Pij *malo vina* t. j. kolikor je potrebno za tvoje zdravje... Z nezmernim uživanjem vina si nakopavamo na telesu in na duši mnogo težkih bolezni... Nezmerno uživanje vina budi v duši vojsko strasti in vihar divjih misli, mehča in poplavlja telesno zdravje... Kaj je bolj obžalovanja vredno kot pijančevanje? Pijanec je živ mrlič, je obsedenec po lastni volji, je bolnik po lastni krivdi, je propalica, ki ne zasluži nobene milosti, je sramota za ves človeški rod«.

Zato je ta opomin, ki ga daje sv. Pavel sv. Timoteju, prav za prav nam namenjen, kajti sv.

Timotej je bil glede tega že dobro podučen in s seboj še prestrog. Našim grdim pijancem in zapravljevcem so namenjene besede: »Pij malo vina!« V prvem listu do Korinčanov beremo (6): »Nikar se ne motite, ne nečistniki ne malikovavci, ne lakomniki ne pijanci in ne preklinjavci ne bodo posedli božjega kraljestva«.

*

*

*

37. Dalje nas opominja sv. Pavel v oporoki: »Nesvetega in praznega govorjenja se ogibaj!«

Sv. Emilijana, ki jo praznujemo dne 19. maja, je tako sovražila prazno govorjenje, s katerim se ničemurni svet zabava, da si je ob takih priložnostih mašila ušesa s pavolo, da le ni slišala praznih pogovorov. Kadar se pa ni mogla ogniti takim pogovorom, je ponižno rekla: »Govorimo raji le o Bogu!« Ker je tako ljubila molčečnost, je bila v duhu vedno zbrana. Občevala je z Bogom prav prisrčno. Porodila se ji je pa srčna želja, da bi rada videla, kakšen je bil Jezus, ko je bil star tri ali štiri leta. Bog je to njeno željo uslišal na prečuden način, kakor se glasi ustna pripovedka. Emilijana je nekoč obiskala bolnega dečka, ki je silno trpel. Rekla mu je: »Če ti je bolezen v zveličanje, naj ti jo Bog le pusti, če pa to ni, naj jo name prenese«. Deček odgovori: »Vse bolezni bi ti rad ne odstopil; le bolečine, ki jih trpim na strani, mi prevzemi!« Emilijana reče: »Zgodi se mi po tvoji želji!« Šla je domov in takoj začutila ob strani strašne bolečine, da ni celo noč zatisnila oči. Bolečine so

prenehale še-le drugi dan. Potem je šla spet k bolnemu dečku in mu rekla: »Ali mi hočeš odstopiti še drugi del svojih bolečin?« Ko je deček privolil, je odšla domov in takoj legla v posteljo, ker je začutila silne bolečine. Ko je ležala na postelji, je zagledala lepega dečka, ki se je veselo igral pred njeno posteljo. Sv. Emilijana je mislila, da je angel, pa mu je rekla: »O ljubeznivi otrok, ali nimaš drugega dela ko igrice?« Deček pa ji prijazno reče: »Kaj hočeš, da naj bi delal?« Sv. Emilijana reče ponižno: »Želim, da mi kaj lepega povej o Bogu!« Deček pa odgovori: »Ali misliš, da se spodobi, da kdo govori sam o sebi?« Tako je rekel in izginil. Bil je sam Jezušček. Sv. Emilijani pa so hkratu prenehale vse bolečine, saj je z očmi gledala dečka Jezusa, ki je vse bolečine odnesel.

Ogibajmo se po njenem zgledu nesvetega in praznega govorjenja.

*

*

*

38. Dalje pravi sv. Pavel: »Mladostnega poželevanja se čuvaj; drži se pa pravičnosti, vere, upanja, ljubezni in miru ž njimi, ki kličejo v Gospoda iz čistega srca«.

Sv. Anizija, ki jo praznujemo predzadnji dan leta, je bila iz bogate družine, pa dobro in v strahu božjem vzgojena. Bila je v cvetoči mladosti, ko so ji stariši umrli in zapustili bogato premoženje, da bi se bila lahko najlepše poročila. Toda ona se je odločila za drugačno življenje. Nobena misel je ni bolj plašila, ko misel, da bi utegnila kaj razžaliti Boga in milega Jezusa

tudi v najmanjši stvari. Zato je vzdihovala: »O nevarna mladost! Kako lahko jo drugi zapeljejo, pa kako lahko tudi ona druge zapelje! Najboljša je doba starosti. Gorje mi, kajti dolgi čas, ki me še loči od nebes, mi napolnjuje srce z žalostjo«.

Kakor vidite, je svetnica Anizija presojala mladost vse drugače ko mi. Res je, da je mladost lepa, a res je tudi, da ima mladost mnogo opasnosti. Na smrtni postelji strašijo človeka le neumnosti, ki jih je uganjal v mladosti in ne v starosti. Kako naj se ubranimo tem neumnostim? Občujmo po zgledu sv. Anizije kolikor mogoče malo z ljudmi, a kolikor mogoče veliko s Kristusom v molitvah, v premišljevanju in prejetanju sv. zakramentov. Lahko rečemo, da se mladina, ki prejema vsaj enkrat na mesec sv. zakramente, prav gotovo ohrani nedolžna in je nedolžna mladost bolj vesela, ko mladost, ki se vdaja posvetnemu razveseljevanju.

Ker je ta svetnica tako vestno gledala, da bi svoje mladosti ne oskrunila, jej je Jezus dal milost sv. mučeništva. Ko je krvoločni cesar Maksimijan izdal odlok, da sme vsakdo svobodno umoriti kristjana, je nek stražnik zagrabil sv. Anizijo, ko je šla v cerkev molit. Vprašal jo je, kdo da je in kam da gre. Svetnica odgovori: »Jaz sem služabnica Kristusova in grem v cerkev!« Krvoločni stražnik jo zgrabi, jej strže z glave ogrinjalo in jo hoče s silo drsati v tempelj, kjer naj bi darovala malikom. Ker se je pa dekle pogumno branila, jo zabode z mečem v stran, da se zgrudi na tla tresoč se na vsem životu. Tako je izdihnila svojo dušo. Kasneje so prišli pobožni kristjani in so jo s častjo pokopali.

Bodi ta svetnica vsej naši mladini zgled, ki naj kaže, kako treba v mladosti živeti, da se ubranimo mladostnemu pozelevanju in vsem nečednostim.

*

*

*

39. Dalje opominja sv. Pavel v svoji oporoki sv. Timoteja, kar velja tudi nam, »da moramo s krotkosjo opominjati tiste, ki se ustavljajo resnici, da bi jim Bog dal pokoro k spoznanju resnice«.

Ko opominjamo ali koga kaznujemo, moramo vedno to delati s krotkostjo in z namenom, da se nasprotnik poboljša in zveliča.

Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli! V životopisu sv. Terezije, ki jo praznujemo dne 15. oktobra, beremo: V mestu *Avili* je bilo v samostanu 180 redovnic, a reda ni bilo v njem nobenega. V kratkem bi bile morale voliti novo prednico, toda provincial ni tega dovolil, ampak jim je sam izvolil prednico, sv. Terezijo. Redovnice so bile radi tega besne in so skoraj hotele zapreti vrata, da bi provincial ne mogel privedi nove prednice — sv. Terezije. Ko je prišel z njo v samostan, je sv. Terezija šla najprej molit pred najsv. zakrament. Potem pa je rekla redovnicam, da se z vso pravico lahko jezijo, da se jim je vsilila tako malovredna prednica. Zato je šla v kor in je na sedež, ki je bil namenjen za prednico, postavila kip Matere B., češ, Marija bodi prednica. Ko je potem zbrala vse redovnice okolu sebe, so jej nekatere hotele ugovarjati, toda sv. Terezija se je usedla na stolček pod kip Ma-

tere B. in jih krotko in ponižno nagovorila. Rekla jim je, da je sprejela to mesto le z bridkostjo dobro vedoč, da bi se od vsake izmed njih morala še-le učiti. Zato je prišla le z namenom, da jim bo služila in skrbela za njih dobro: »Moja želja je, naj bi me vse služile Gospodu z ljubeznijo in z veseljem. Izpolnjujmo to malo, kar nam je predpisano iz ljubezni do Gospoda. Gospod pozna naše velike slabosti in nam bo pomagal, da bomo mogle svoje dobre sklepe polagoma izvrševati«.

Ta krotkost sv. Terezije je takoj pridobila vse uporne redovnice, da so jo začele iz srca ljubiti in se jej vdano pokoriti. Ko je bila po treh letih spet volitev, so vse redovnice soglasno volile sv. Terezijo. Čutile so se pri njej nad vse srečne. Tako moč ima krotkost in opominjanje s krotkostjo.

*

* *

40. Lahko bi vam navedel še polno drugih nauk iz oporoke sv. Pavla, a naj zadostuje še samo eden, ki se glasi: »Vsi, ki hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje trpeli«.

Pojdite, kamor-koli hočete, na sever ali na jug, na vzhod ali zahod, povsod gre križ za vami, povsod najdete nevšečnosti, neprijetnosti, nasprotovanja in preganjanja.

Zgled imamo na sv. Petru in Pavlu, ki sta le resnico in pravico oznanjevala, a sta bila večkrat v smrtnih nevarnostih na suhem in na morju, mej Judi in pagani, mej prijatelji in ne-

prijatelji. Današnji dan l. 67. po Kr. r. sta oba dala življenje za sv. vero, ko je vladal krvoločni cesar Neron, ki je začel neusmiljeno preganjati mlado krščansko cerkev.

Nad njima so se uresničile besede sv. Kri-zostoma (v pismu do sv. Olimpije): » Nobena reč ni za človeka tako slavna in vredna tekmo-vanja in nobena reč mu ne donša toliko do-brega ko mnogi napadi, mnoge nevarnosti, mno-gi trudi, bridkosti in neprestana nasprotstva, ki jih ni zaslužil, pa jih prenaša s krotkostjo... Potrpežljivosti v bolečinah se ne da nič primer-jat. Nobena reč nima večje vrednosti ko potrpe-žljivost. Potrpežljivost je kraljica vseh čednosti, je krona vseh zmag«.

VSEBINA

DRUGEGA ZVEZKA TRETJE KNJIGE.

I.

	Stran
Oseminštirideseto branje. Za četrto nedeljo po Binkošti	1957
Devetinštirideseto branje. Za peto nedeljo po Binkošti	2011
Podoba: Peljile ju v umobolnico	2014
Vsi ene misli!	2065
Petdeseto branje. Za šesto nedeljo po Binkošti	2073
Papeževa okrožnica: Quadragesimo anno	2095
Edenipetdeseto branje. Za sedmo nedeljo po Binkošti	2123
Dvainpetdeseto branje. Za osmo nedeljo po Binkošti	2180

II.

Triinpetdeseto branje. Za praznik sv. Petra in Pavla	2229
Podoba: Jezus izroča sv. Petru najvišjo oblast	2229
Poglavar Kristusove cerkve	2241
Misijonsko delo sv. Pavla	2250
Oporoka sv. Petra	2272
Oporoka sv. Pavla	2282

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000429698

